

3 1761 07533844 2

ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ
EPIGRAPHIA CARNATICA

ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ
Coorg District

ಕನ್ನಡ ಅಭ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

INSTITUTE OF KANNADA STUDIES
UNIVERSITY OF MYSORE

1972

Digitized by the Internet Archive
in 2009 with funding from
Ontario Council of University Libraries

ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ

Epigraphia Carnatica

ಏಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ
ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಉದಾರ ನೆರವಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ
ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

Epigraphia Carnatica

published by the generous help of the Government of Mysore
Our grateful thanks to the Government of Mysore

ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ

EPIGRAPHIA CARNATICA

ಸಂಪುಟ ಒಂದು

Volume One

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ

ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

INSTITUTE OF KANNADA STUDIES
UNIVERSITY OF MYSORE

1972

Epigraphia Carnatica, Vol. I ; published by the Institute of Kannada Studies, University of Mysore, Manasa Gangotri, Mysore-6; First revised edition by the Institute, 1972. pp. 20 + xlviii + 124 + frontispiece and xvii plates. Printer : Director, Mysore University Printing Press, Manasa Gangotri, Mysore-6.

© *University of Mysore*

CN
1173
C3M9

v.1

Copies available from
Director
Prasaranga, Manasa Gangotri
Mysore-6 (India)

Price : Rs. 15 ; \$ 4 ; £ 1.5

ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಹಾಗೂ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆ

Epigraphia Carnatica Revision and Reprint Project

ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ

Advisory Committee

ಅಧ್ಯಕ್ಷ

ಡಾ. ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕ

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ
ನಿರ್ದೇಶಕ, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು

Chairman

Dr. H. M. Nayak

Professor of Kannada and Linguistics
Director, Institute of Kannada Studies
University of Mysore, Mysore

ಸದಸ್ಯರು

Members

1. ಡಾ. ಎಂ. ಶೇಷಾದ್ರಿ
ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆ, ಮತ್ತು
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು
ಪುರಾತತ್ವ ವಿಭಾಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ಮೈಸೂರು

Dr. M. Seshadri

Director of Archaeology and Prof. and
Head of the Dept. of Ancient History
and Archaeology, University of Mysore
Mysore

2. ಡಾ. ಜಿ. ಎಸ್. ಗಾಯಿ
ಪ್ರಧಾನ ರಾಸನತಜ್ಞ
ಭಾರತೀಯ ಪುರಾತತ್ವ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣ
ಮೈಸೂರು

Dr. G. S. Gai

Chief Epigraphist
Archaeological Survey of
India, Mysore

3. ಡಾ. ಟಿ. ವಿ. ಮಾಹಾಲಿಂಗಂ
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ (ನಿವೃತ್ತ), ಪ್ರಾಚೀನ
ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ ವಿಭಾಗ
ಮದರಾಸು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮದರಾಸು

Dr. T. V. Mahalingam

Professor of Ancient
History and Archaeology (Retd.)
University of Madras
Madras

4. ಡಾ. ಎಂ. ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ
ರೀಡರ್, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ಬೆಂಗಳೂರು

Dr. M. Chidananda Murthy

Reader in Kannada
Bangalore University
Bangalore

5. ಡಾ. ಎಸ್. ಎಚ್. ರಿತ್ತಿ
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ
ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಭಾಗ
ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಧಾರವಾಡ

Dr. S. H. Ritti

Professor of Ancient Indian History
and Culture, Karnatak University
Dharwar

6. ಡಾ. ಎಚ್. ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರಸ್ವಾಮಿ
ರೀಡರ್, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು

Dr. H. Thipperudraswamy

Reader in Kannada
Institute of Kannada Studies
Manasa Gangotri
Mysore

7. ಡಾ. ಎ. ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ
ರೀಡರ್, ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು
ಪುರಾತತ್ವ ವಿಭಾಗ
ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು

Dr. A. V. Narasimha Murthy
Reader in Ancient History and
Archaeology, University of Mysore, Mysore

ಸಂಪಾದಕ ವರ್ಗ
Editorial Staff

ಶಾಸನತಜ್ಞ
ಡಾ. ಬಾ. ರಾ. ಗೋಪಾಲ್

Epigraphist
Dr. B. R. Gopal

ಉಪ ಶಾಸನತಜ್ಞ
ಎಂ. ಹನುಮಂತರಾವ್
Asst. Epigraphist
M. Hanumantha Rao

ಶಾಸನ ಸಹಾಯಕರು

1. ಎಚ್. ಎಂ. ನಾಗರಾಜರಾವ್, 2. ಎಸ್. ಎಸ್. ಜಾಗೀರ್‌ದಾರ್

Epigraphical Assistants

1. *H. M. Nagaraja Rao*, 2. *S. S. Jagirdar*

ಮೊದಲ ಮಾತು

ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶದ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಇತಿಹಾಸಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಶಾಸನಗಳು ಅಮೂಲ್ಯ ಆಕರಗಳು. ಶಾಸನಗಳು ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಆಸ್ತಿ. ಸುದೈವದಿಂದ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಶಾಸನ ಸಂಪತ್ತು ಹೇರಳವಾಗಿದೆ. ತಮಿಳನ್ನು ಬೆಟ್ಟರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶಾಸನಗಳಿವೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಯಾರ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಬೀಳದೆ ಅಜ್ಞಾತವಾಗಿರುವ ಶಾಸನಗಳು ಇನ್ನೂ ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾಗಿವೆ. ಇಂಥ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಕೆಲಸ ಅಗಬೇಕಾಗಿದೆ: ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ, ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಕೆಲಸವೂ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಆಧಾರಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ, ಹೊಸ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಸತತವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಶಾಸನ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯ ಇಂಥ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳಲ್ಲಿಯಾದರೂ 'ಎಸಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಸಂಪುಟಗಳು ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧಿ; ಬೃಹತ್ತು ಮಹತ್ವುಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬಹುದಾದ ಅದ್ವಿತೀಯ ಸಾಧನೆ. ೧೮೮೪ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದಾಗ ಅದರ ಒಪ್ಪುತ್ತಿರುವ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸ್ ಅವರು ೧೯೦೬ರ ವರೆಗಿನ ಮುಂದಿನ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಅಂದಿನ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಎಂಟು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಗ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ೮೮೬೯ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಈ ಶಾಸನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಲಿಪ್ಯಂತರ, ಭಾಷಾಂತರಗಳೊಡನೆ ಅವರು 'ಎಸಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಹನ್ನೆರಡು ಸಂಪುಟಗಳ ಈ ಮಾಲೆಯ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು ಒಂದು ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದವು. ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಶಾಸನಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಸಂಪುಟ (೨) ವಿಶಾಲಾಯಿತು. ಇಂದಿನ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಅಂದಿನ ಮೈಸೂರು ಹಾಗೂ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು ಎರಡೆರಡು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ (೩-೪ ಮತ್ತು ೭-೮) ಪ್ರಕಟವಾದವು. ರೈಸರ ನಂತರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ೧೬ ವರ್ಷಗಳ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫೦೦೦ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವನ್ನೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರು. 'ಎಸಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಮಾಲೆಯ ಎರಡನೆಯ ಸಂಪುಟವನ್ನು (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ) ಅವರು ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ೧೯೨೩ರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಅನ್ವತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆ ೧೯೨೨ರ ನಂತರ ೧೯೪೪ರ ವರೆಗೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಆಗ ಓರಿಯಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯ ಕ್ಯಾಂಪೇಟರ್ ಅವರು ಇಲಾಖೆಗೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಿರುವ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಯಾದರೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಕ್ತನಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗಗಳ ಮುಖ್ಯರು ಪದನಿಮಿತ್ತ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದರು. ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಇಲಾಖೆ ಶಾಸನ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಫಲವಾಗಿ ವರ್ಷ ವರ್ಷವೂ ಹೊಸ ಶಾಸನಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುತ್ತಿವೆ.

'ಎಸಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಸಂಪುಟಗಳು ಕಳೆದ ಕೆಲವು ದಶಕಗಳಿಂದ ತುಂಬ ದುರ್ಲಭವಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ, ವಿಧ್ವಾಂಸರಿಗೂ ಅನಿವಾರ್ಯ ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಪುನರ್ಮುದ್ರಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಹಳವಾಗಿತ್ತು. ೧೯೬೦ರ ಜನವರಿ ೨೪ರಂದು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವ ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ, ಕರ್ನಾಟಕ ಜೀವನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗಾಗಿರುವ ಸಮನ್ವಯ ಸಮಿತಿಯ (Co-ordination Committee for Research Work on Karnataka Life and Culture) ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಈ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಹಾಗೂ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣದ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು: ಜನಾಭ್ಯಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಲು ಸಂಸ್ಥೆ ಸಿದ್ಧವೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದರು; ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಯೋಜನೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸ ಬೇಕೆಂದೂ, ಯೋಜನೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ, ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಸಮಿತಿ ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿತು.

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಯೋಜನೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಮಾರ್ಚ್ ೭, ೧೯೬೦ರಂದು ತಜ್ಞರ ಒಂದು ಸಭೆ ಕರೆದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಡಾ. ಎಂ. ಶೇಷಾದ್ರಿ, ಡಾ. ಜಿ. ಎಸ್. ಗಾಯಿ, ಮತ್ತು ಡಾ. ಎ. ವಿ. ನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 'ಎಸಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಹಾಗೂ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸುಮಾರು ಹನ್ನೆರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಕನ್ನಡ

ಆಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದಾಗಲೂ ಮೂಲಕ ೪-೪-೧೯೭೦ರಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ೧೬-೨-೧೯೭೧ರಂದು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿತಾದರೂ, ಎಲ್ಲ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನೂ ದಾಟಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಾರಂಭವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು ೧೯೭೧ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೬ರಂದೇ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ನೀಡಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದಾಗಲೂ, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರೂ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಶಾಸನಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಮದ್ರಾಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಿತಿ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ೨೪-೧೨-೧೯೭೧ರಂದು ಸಭೆ ಸೇರಿ 'ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿತು; ಸ್ಥೂಲವಾದ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು. ಸಮಿತಿ ಕೈಗೊಂಡ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ಇವು : ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳ ರೋಮನ್ ಲಿಪ್ಯಂತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಲಿ; ಅಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ರೋಮನ್ ಲಿಪ್ಯಂತರದೊಡನೆ ಕೊಡಬೇಕು; ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ತರಬೇಕು; ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಸನಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಆದರ ಚಿಕ್ಕ ಪರಿಚಯ ಕೊಡಬೇಕು; ಅಗತ್ಯವೆನಿಸುವ ಉಪಯುಕ್ತ ಅನುಬಂಧಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು; ಸೀರಿಕೆಯನ್ನೂ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನೂ ಅನುವಾದಗಳನ್ನೂ ಸೂಕ್ತ ಆಧಾರಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು.

ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ಸಲಹೆಗಳನುಸಾರವಾಗಿ 'ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಸಂಪುಟಗಳ ಪರಿಷ್ಕರಣಾಕಾರ್ಯ ಆರಂಭವಾಗಿದ್ದು ಈಗ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಪುಟ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ೧೦೬ ಶಾಸನಗಳಿವೆ. ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಶಾಸನ ಸಂಪುಟಗಳ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮೊದಲ ಸಂಪುಟವನ್ನಾಗಿ ೧೮೮೬ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ೨೨ ಶಾಸನಗಳು ಭಾಷಾಂತರ ಮತ್ತು ಲಿಪ್ಯಂತರಗಳೊಡನೆ ಪ್ರಕಟವಾದುವು. 'ನೈಟ್ ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಗೆಜೆಟಿಯರ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಕ್ರಾಫಿ ಕೊಡಗಿನ ಗೆಜೆಟಿಯರನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಪುನರ್ಪರಿಷ್ಕರಣಾಕಾರ್ಯ ಆಗತ್ಯವೆಂದು ರೈಸ್ ಭಾವಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಫಲವಾಗಿ ದೊರೆತ ಹೊಸ ಶಾಸನಗಳನ್ನು 'ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ'ದ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಧ್ಯ ತುಮಕೂರು ಸಂಪುಟಗಳ (೯ ಮತ್ತು ೧೨-ಪ್ರಥಮ ಅವ್ಯಕ್ತಿ) ಅನುಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದರು. ಈ ಎಲ್ಲ ಶಾಸನಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ೧೯೧೪ರಲ್ಲಿ ರೈಸ್ರು ಕೊಡಗು ಶಾಸನಗಳ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಈ ಅವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಶಾಸನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೭೫. 'ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಸಂಪುಟಗಳ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಹಾಗೂ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಈಗ ಈ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿತ ಶಾಸನಗಳ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಮೂಲದೊಂದಿಗೆ ತಾಳೆ ನೋಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಎರಡು ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಪ್ರವಾಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮೂಲದೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ ಅಗತ್ಯವೆನಿಸಿದಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮೂಲಶಾಸನಗಳು ದೊರೆಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಓದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಿಂದಿನ ಅವ್ಯಕ್ತಿಯು ೭೨ನೆಯ ಶಾಸನವನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಪುಟದ ಒಂದು ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ, ಇದುವರೆಗೆ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದಿದ್ದ ಮೂಲವತ್ತೆರಡು ಹೊಸ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಹೊಸ ಶಾಸನಗಳಿಗಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ನಡೆಸುವುದು ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ದೊರೆತ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಬಿಡಬಾರದೆಂದು ಅವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರವಾದ ಹೊಸ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯೊಂದರ ಅಗತ್ಯ ಬಹುವಾಗಿ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಅಣ್ಣ ತವಾಸದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಶಾಸನಗಳು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ಹೋಗುವ ಮೊದಲೇ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹಿಂದಿನ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಈ ಮುದ್ರಣದ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷಗಳು ಇವು : ರೈಸ್ರು ಬರೆದಿದ್ದ ಸೀರಿಕೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಹೊಸ ಸೀರಿಕೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದೆ; ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಸನಕ್ಕೂ ಪರಿಚಯದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ; ಆಧುನಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕೆಲವು ಅನುಬಂಧಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಂವಾದಕೀಯ ಸಮಿತಿಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿಯೇ ಮಾಡಿದೆ.

ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಎನ್ನುವುದು ಕೊನೆಯ ಮಾತಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಾಗಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಾಗಲಿ ಸೀಮಿತಗಳದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೇ ಪರಿಷ್ಕರಣವನ್ನಾದರೂ ಕೈಗೊಳ್ಳುವವರು ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿ, ಧೋರಣೆ, ಅಧ್ಯಯನ, ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ಅವರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಬೇರೆಯೇ ಆದ ದೃಷ್ಟಿ, ಧೋರಣೆಗಳಿರುವುದು ಸಹಜ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಲ್ಲ

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕುಲಸತಿಗಳಾದ ಪ್ರೊ. ದೀ. ಜವರೇಗೌಡ ಅವರನ್ನು ನಾನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಈ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುವಲ್ಲಿ ಅವರು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನನಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಧೈರ್ಯ, ಭರವಸೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಇಂಥೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗೆ ನಾನು ಮುಂದಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಸಹಜವಾಗಿರುವ ಉತ್ಸಾಹ ಅಭಿಮಾನಗಳನ್ನು ಅವರು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಬಗೆಗೂ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ನಾನು ಶುಭ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಇಂಥೊಂದು ಯೋಜನೆಯ ಯಶಸ್ವಿಲ್ಲ ಅವರಲ್ಲಿ ಪಾಲಾಗೊಂಡ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಶಾಸನ ಶಾಸ್ತ್ರದಂಥ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಷಯದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಪರಿಣತರು ದೊರಕುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ 'ಎಸಿಗ್ರಾಸಿಯಂ ಕರ್ನಾಟಕ'ದ ಸಂಸ್ಕರಣ ಹಾಗೂ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಗೆ ತಜ್ಞರ ದಕ್ಷರ ನೆರವು ದೊರೆತಿದೆ. ಆದಕಾಗ್ಯಾ ನಾನು ತುಂಬ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹನುಮಂತರಾವ್ ಅವರು ಉಪಶಾಸನತಜ್ಞರಾಗಿ ಮೊದಲು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರು ರಾಜ್ಯದ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದವರು. ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಶಾಸನಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಕಳೆದವರು. ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ನಾಗರಾಜರಾವ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಸೀತಾರಾಮ ಜಾರ್ಜರ್ದಾರ್ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ತರುಣ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಶಾಸನ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಬಂದರು. ಈಚೆಗಷ್ಟೆ ಶಾಸನತಜ್ಞರಾಗಿ ಡಾ. ಬಾ. ರಾ. ಗೋಪಾಲ್ ಅವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಡಾ. ಗೋಪಾಲ್ ಭಾರತದ ಶಾಸನ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ, ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಶಾಸನ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರ ನೆರವಿನಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ. ಸ್ವಕೃತ ಸಂಪುಟದ ಬಹು ಪಾಲು ಕೆಲಸವನ್ನು ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತರಾಯರು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಠಗಳ ಅಂತಿಮ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಅವರದ್ದೆ. ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಬರೆದವರೂ ಅವರೇ. ಸೀರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅನುವಾದಗಳ ಮೊದಲ ಕರಡುಗಳನ್ನು ಅವರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಅವನ್ನು ಡಾ. ಗೋಪಾಲ್ ಅವರು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಅಂತಿಮ ಸ್ವರೂಪಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಮಿತ್ರರೆಲ್ಲ ತುಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ಅಭಿಮಾನಗಳಿಂದ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಪಾಲಾಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಶ್ರದ್ಧೆ, ನಿಷ್ಠೆ, ದುಡಿಮೆಗಳು ಕನ್ನಡಿಗರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗುತ್ತವೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಂಬುಗೆಯಿದೆ. ಅವರನ್ನು ನೆನಸುವುದು ನನಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರಿಯವಾದ ಕೆಲಸ.

ಈ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಸರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಿರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಮೈಸೂರು, ಅಗಸ್ಟ್ ೧, ೧೯೭೨

ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕ
ನಿರ್ದೇಶಕ

PREFACE

Inscriptions are invaluable sources for the study of the language, literature, culture and history of any region. Inscriptions constitute the heritage of a people. Fortunately, we have an abundance of inscriptions in our country. It is estimated that Kannada has the largest number of inscriptions, with the exception of Tamil. The number of such inscriptions as have not come to light yet and remained obscure is equally great. Efforts must be made to trace them out, collect them and publish them; it is equally essential that the published inscriptions are revised and analysed. This should more or less become a continuous process wherein revision and analysis are effected in the light of fresh evidences and researches.

The volumes of *Epigraphia Carnatica* mark a rare achievement not only with regard to the publication of inscriptions in Kannada but also in respect of such publications in any language. It is an achievement par excellence of which we may justly feel proud from the point of view of both copiousness and greatness. B. L. Rice, who in 1884, was appointed part-time Director of the Department of Archaeology of the then Mysore, collected 8869 inscriptions in the course of 22 years i.e., till 1906, in the then eight districts of Mysore State and in Coorg, which was then a separate state. He brought out these inscriptions with their transliteration and translations in English in a series entitled *Epigraphia Carnatica*. In this series of 12 volumes, the inscriptions of each district were normally accommodated in one volume. One volume was set apart for the inscriptions of Shravanabelagola (2). Two volumes each (3-4 and 7-8) were set apart for the inscriptions of Mysore, which then included Mandya also within its range, and those of Shimoga. R. Narasimhacharya, who succeeded B. L. Rice, brought to light in the course of his tenure of 16 years nearly 5000 inscriptions. He started publishing the important inscriptions in the Annual Reports. The second volume of *Epigraphia Carnatica* (Shravanabelagola) was thoroughly revised by him and a new edition of it was brought out in 1923. The Department of Archaeology was under the jurisdiction of the University of Mysore between 1922 and 1944. The curator of the Oriental Library used to officiate as a part-time Director. Later, though it became a department under the Government, the Professor and Head of the Department of History, Ancient Indian History and Archaeology of the University of Mysore continued to officiate as Ex-officio Directors. The department has been carrying on the survey of inscriptions, as a result of which new inscriptions are being brought to light year after year.

The volumes of *Epigraphia Carnatica* had run out of stock during the last few decades. Since they are essential source books to the students and the scholars alike, there was a long felt need for a revised edition. When the Co-ordination Committee for Research work on Karnataka Life and Culture, met on 24th January 1970, under the Chairmanship of Shri K. V. Shankara Gowda, the then Minister for Education, Government of Mysore, a suggestion regarding the revision and re-print of the *Epigraphia Carnatica* was made by the Director of the Institute of Kannada Studies. He even suggested that the Institute was prepared to shoulder the responsibility. All the members of the Committee supported him and welcomed the proposal. The Committee resolved to request the Institute of Kannada Studies to work out the details of the scheme, to recommend to the State Government to provide funds for the implementation of the scheme, and to entrust the scheme to the Institute of Kannada Studies.

A meeting of experts in the field was convened by the Director of the Institute of Kannada Studies on March 7, 1970 to discuss the details of the scheme. Dr. M. Seshadri, Dr. G. S. Gai and Dr. A. V. Narasimha Murthy participated in the meeting. A scheme, costing about Rs. 12.5 lakhs for the revision and re-print of *Epigraphia Carnatica* was worked out in the meeting. The scheme was presented by the Director of the Institute of Kannada Studies to the Government

through the University of Mysore on 4-4-1970. Though the government was pleased to pass orders approving the scheme on 16-3-71, overcoming all the technical difficulties it was possible to put the scheme into operation only by 16th December 1971. An Advisory Committee, with the Director, Institute of Kannada Studies, as the Chairman, was constituted by the University to guide the Institute in the implementation of the scheme. The committee consists of the Director, Department of Archaeology, Mysore, the Chief Epigraphist to Government of India, and a few scholars from the Universities of Mysore, Bangalore, Karnatak and Madras. This committee met for the first time on 24-12-1971 and discussed in detail the *modus operandi* of the revision of *Epigraphia Carnatica*; broad guidelines were also set out. Some of the important decisions of the committee were as follows: Roman transliteration of the texts of the Kannada inscriptions need not be given; texts of the non-Kannada inscriptions should be provided in Kannada script along with their Roman transliteration; inscriptions published at different sources should be brought together; every inscription should be preceded by a short introductory note; necessary, useful indices should be included; introduction, texts and translations should be revised on the basis of authentic evidences.

✓ In accordance with the suggestions of the Advisory Committee, revision of the volumes of *Epigraphia Carnatica* has been undertaken and the first volume so revised is being now brought out. This volume contains the inscriptions of the Coorg District. B. L. Rice published this volume in 1886 as the first in the series of the volumes of *Epigraphia Carnatica* comprising 23 inscriptions of Coorg, with their translation and transliteration. When the *Gazetteer of Coorg* had to be prepared for the *New Imperial Gazetteer of India*, Rice felt the need for a fresh survey. The new inscriptions which came to light as a result of this endeavour were incorporated in the appendices to the volumes of *Epigraphia Carnatica* relating to Bangalore and Tumkur (9 and 12-First Edition). All these inscriptions were put together in the revised edition of the *Coorg Inscriptions* which Rice brought out in 1914. The number of inscriptions included in the revised edition was 75. This volume has again been revised according to the scheme of revision and re-print of the volumes of *Epigraphia Carnatica*. In order to compare the texts of the published inscriptions with those of the originals, two survey tours have been undertaken. Many of the inscriptions have been compared with the originals and corrections have been effected, wherever necessary. Only in cases where the original inscriptions were not available, the texts have been retained as such. Inscription No. 72 of the previous edition, which was in an undecipherable condition has been omitted. One of the special features of the present volume is that it includes 32 new inscriptions which had, as yet, not seen the light of the day. Of course, it is true that, our scheme does not contemplate any search for fresh inscriptions. We have included all those inscriptions which were secured without much effort on our part. This shows how much more work still remains to be done in this direction. Undoubtedly, there is a need for a new comprehensive survey. This work has to be accomplished before these inscriptions, still in oblivion, finally disappear from the scene.

A comparison with the previous edition will bring out a few more special features. A new introduction replaces the old one written by Rice; an introductory note precedes every inscription; to satisfy the modern requirements, a few indices have been included. All this has been done in accordance with the suggestions of the Advisory Committee.

As far as works of this type are concerned, revision cannot, however, be final. Individuals and institutions, both have their own limitations. Whatever be the revision, it is undertaken by a few; and their work cannot be isolated from the view-point, attitudes, studies and research, all their own. It is quite natural that others may have their own views and attitudes. Hence, in this great endeavour suggestions and proposals of scholars interested in such works are

welcome. This is a work of the entire country, and so is the responsibility too. In a way, the first volume is also a model volume. We hope that the revision aspect of the forthcoming volumes will be improved in the light of the criticisms to be offered with regard to the revision and display of the present volume. A few errors have crept in inspite of our best care. An errata is appended at the end. Readers are requested to kindly refer to this.

* * * * *

This scheme has come into being with the generous help of the Government of Mysore and its love of culture. But for the personal interest of Sri Veerendra Patil, Sri K. V. Shankara Gowda and Sri Ramakrishna Hegde, the then Chief, Education and Finance Ministers respectively, this great scheme could not have obtained the approval of the Government so easily. This is one of those ambitious schemes which these three eminent men undertook out of their love of language and literature and their farsightedness. I am very happy to remember them now with gratitude. We are gratefully indebted to the present government which has evinced interest in not only continuing such schemes of the erst-while Government but in launching new schemes also. Several decisions taken by the Government under the dynamic leadership of the Chief Minister, Sri Devaraj Urs, are of unique importance from the point of view of the development of Kannada language, literature and culture. The people of Karnataka are extremely happy to note that the Finance Minister, Sri M. Y. Ghorpade and the Education Minister, Sri A. R. Badrinarayan, are evincing special interest in such matters. This government which has taken far-reaching decisions capable of changing the very history of the state, will no doubt shape its future gloriously. Sri K. R. Ramachandran, who was formerly the Secretary for Education, and Sri Samuel Appaji, the present Secretary for Education, have fully co-operated in the revision and reprint scheme of the *Epigraphia Carnatica*. Sri S. R. Rao of the Archæological Survey of India, lent enthusiastic support to the scheme, when I placed the scheme for the first time before the committee. Dr. A. V. Narasimha Murthy, Head of the Department of Ancient History and Archæology, has helped me from the beginning in the implementation of the scheme. In a way, he himself pioneered this scheme. It is a matter of deep regret that Dr. M. Seshadri, who was the Head of the Department of Ancient Indian History and Archæology and was guiding me in many respects passed away before the publication of the first volume. Dr. G. S. Gai, Chief Epigraphist to the Government of India, and his colleagues have helped me at every step with their valuable advice. Dr. Gai and Dr. K. V. Ramesh have helped me with solutions whenever I was confronted with problems. They have gone through some of the portions of this volume. It is a matter of good fortune for a scheme of this type to be able to utilise the services of such eminent scholars. The members of the Advisory Committee have helped me with their expert guidance marked by experience and scholarship. The Director of the University Press, Sri H. Narasanna, and his staff have extended their full co-operation in printing this work, which is none too easy a task. Sri K. R. Sunderraj, Photographer of the Institute of Kannada Studies, has evinced keen interest in making this volume illustrative. The officials of the University and my colleagues in the various sections of the Institute have co-operated with me and lightened the burden of my responsibility. The Director General of the Archæological Survey of India has kindly permitted us to bring out a revised edition of this volume. My thanks are due to all of them.

A special reference to Prof. D. Javare Gowda, Vice-Chancellor of our University, is necessary in this connection. He has been a tower of strength to me in carrying on the activities of the Institute of Kannada Studies, and in the implementation of this scheme since its very inception. But for his support and assurance, I would not have come forward to shoulder the responsibility of a big scheme as this. He has evinced in this scheme also the same love and

enthusiasm characteristic of him in respect of the developmental activities of the University and those relating to Kannada. I remember him with whole hearted gratitude.

Success in schemes of this type largely depends on the colleagues who share the responsibility. It is difficult to secure the services of experts in such technical subjects as Epigraphy. Fortunately, this scheme of the revision and re-print of *Epigraphia Carnatica* has been able to enlist the services of experts and competent scholars in the field. I am extremely happy about it. Sri M. Hanumantha Rao began his work on this scheme in the capacity of an Assistant Epigraphist. He was formerly the Assistant Director in the Department of Archæology, Government of Mysore, where he has spent many years of his life amidst inscriptions. Two of the young scholars, Sri H. M. Nagaraja Rao and Sri Sitaram Jagirdar, have joined us as Epigraphical Assistants. Only very recently could we secure the services of Dr. B. R. Gopal as an Epigraphist. Dr. Gopal has served in the Epigraphical Branch of the Archæological Survey of India and the Karnatak University for several years. He has published several books and articles and has also edited volumes of inscriptions. With the assistance of these scholars, I am confident that the scheme could be completed during the next four or five years. Most of the work relating to the present volume has been done by Sri Hanumantha Rao. He has finally revised the texts and has prepared the notes. He had prepared the first drafts of the introduction and the translations, which have been revised and given a final shape by Dr. Gopal. All these colleagues have shared this responsibility with great faith and pride. I am sure that their sincerity, devotion and industriousness will be duly appreciated by the Kannadigas. I always feel happy to refer to them.

I once again thank all those who have directly or indirectly participated in this great endeavour.*

Institute of Kannada Studies, Mysore
August 1, 1972

H. M. Nayak
Director

*Translated from original Kannada by Sri Pradhan Gurudatta

ಪರಿವಿಡಿ
CONTENTS

ಮೊದಲ ಮಾತು	7
Preface	11
ಪರಿವಿಡಿ-Contents	15
ಚಿತ್ರಗಳ ಪಟ್ಟಿ-List of Illustrations	16
ಬೆಂಜಮಿನ್ ಲೂಯಿಸ್ ರೈಸ್	17
Benjamin Lewis Rice	19
ಶಾಸನಗಳು ದೊರೆತಿರುವ ಊರುಗಳ ಅಕಾರಾಂಕಿ	i
Index of Villages	ii
ವಂಶಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳ ಸೂಚಿ	iii-iv
Dynastic Index	v-vii
Introduction	ix-xxv
ಸೀರಿಕೆ	xxvii-xlv
Texts— ಶಾಸನ ಪಾಠಗಳು	1-64
Translations— ಅನುವಾದಗಳು	65-101
ಪದಸೂಚಿ-1	102-110
ಪದಸೂಚಿ-2 (ಪಾರಿಭಾಷಿಕ)	111-113
Index to Translations	114-122
Errata-ಒಪ್ಪೋಲೆ	123

ಚಿತ್ರಗಳ ಪಟ್ಟಿ

LIST OF ILLUSTRATIONS

ಫಲಕಗಳು ರಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ

Plates Ins. No.

ಮುಖಚಿತ್ರ ಬೆಂಜಮಿನ್ ಲೂಯಿ ರೈಸ್

Frontispiece Benjamin Lewis Rice

I & II	1	ಗಂಗ ಅವಿನೀತನ ಬದಕೆಗುಪ್ಪೆ ತಾಮ್ರ ರಾಸನ, ಮಡಿಕೇರಿ
Badanēguppe grant of Ganga Avinīta, Mercara
III	8	ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಸಭಾಂಗಣದ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಂಚಿನ ಫಲಕ, ಮಡಿಕೇರಿ
Brass plate in the wall of the court hall, Mercara
	9	ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದಿನ ದ್ವಾರದ ಮೇಲಿರುವ ಕಂಚಿನ ಫಲಕ, ಮಡಿಕೇರಿ
Brass plate above the front doorway of Ōmkārēśvara temple, Mercara
IV	13	ವೀರರಾಜೇಂದ್ರವಡೆಯರ ರಾಸನ, ಮಡಿಕೇರಿ
Inscription of Virarājēndra Vaḍeyar, Mercara
V	19	ಜೈನ ರಾಸನ, ಅಂಜನಗಿರಿ
Jaina epigraph, Anjanagiri
VI	20	ಬೋಧರೂಪ ಭಗವರ ರಾಸನ, ಪಾಲೂರು
Inscription of Bōdharūpa Bhagavar, Pālūr
VII	21	ಬೋಧರೂಪ ಭಗವರ ರಾಸನ, ಭಾಗಮಂಡಲ
Inscription of Bōdharūpa Bhagavar, Bhāgamaṇḍala
VIII	26	ಬೆಳ್ಳಿಯ ಆನೆ, ಅದರ ಮೇಲಿನ ರಾಸನ, ಪಾಡಿ
Silver elephant, with inscription, Pāḍi
IX	62	ದುದ್ದರಸನ ವೀರರಾಸನ, ಯಡೂರು
Virāśāsana of Duddarasa, Yeḍūr
X	65	ರಾಜಕೇಸರಿವರ್ಮನ ರಾಸನ, ಮಾಲಂಬಿ
Inscription of Rājakēsarivarma, Mālambi
XI	71	ಗುಣಸೇನ ಪಂಡಿತನ ನಿಶಿದಿ ರಾಸನ, ಮುಳ್ಳೂರು
Niśidhi of Guṇasēnapanāḍita, Muḷḷūr
XII	72	ರಾಜೇಂದ್ರ, ಕೋಂಗಾಳ್ಳನ ರಾಸನ, ಮುಳ್ಳೂರು
Inscription of Rājēndra Koṅgāḷva, Muḷḷūr
XIII	80	ಚಂಗಾಳ್ಳ ಹರಿಹರದೇವನ ಕಾಲದ ವೀರಗಲ್ಲು, ಮುಳ್ಳೂರು
Herostone of the reign of Chaṅgāḷva Hariharadēva, Muḷḷūr
XIV	96	ಸತ್ಯವಾಕ್ಯನ ರಾಸನ, ಬಿಳಿಯೂರು
Inscription of Satyavākya, Biḷiyūr
XV	97	ಸತ್ಯವಾಕ್ಯನ ರಾಸನ, ಕೊತೂರು
Inscription of Satyavākya, Kotur
XVI	98	ಸತ್ಯವಾಕ್ಯನ ರಾಸನ, ಪೆಗ್ಗೂರು
Inscription of Satyavākya, Peggūr
XVII		ಕೊಡಗಿನ ಅರಸರ ಲೋಹದ ರಾಜಮುದ್ರೆಗಳು (ಪೀಠಿಕೆ, ಪುಟ. xli)
Metallic seals of Coorg Rajas (Introduction, p. xxi)

Benjamin Lewis Rice (1837-1927)

ಬೆಂಜಮಿನ್ ಲಾಯಿ ರೈಸ್

ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯೆಯ ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾಗಿದ್ದ ಬೆಂಜಮಿನ್ ಲಾಯಿ ರೈಸ್ ಅವರು ಹುಟ್ಟಿದುದು 1837ರ ಜುಲೈ 17ರಂದು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಕಾಲ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದು, 1860ರಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರಾದರು. 1865ರಿಂದ 1868ರವರೆಗೆ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ಸೀಮೆಗಳ ಶಾಲಾಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ರಾಗಿದ್ದು, ಅನಂತರ 1868ರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡರು. 1883ರ ವರೆಗೂ ಈ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆದ ಅವರು ಆ ನಡುವೆ 1882ರಲ್ಲಿ ಹೆಂಟರ್ ವಿದ್ಯಾಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರು. ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವು 1884ರಲ್ಲಿ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಶಾಖೆಯ ಕೆಲಸದ ಜೊತೆಗೆ ಆ ಇಲಾಖೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೂ ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ಪ್ರಾಚ್ಯಸಂಶೋಧನೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನು ಮನಗಂಡ ಸರ್ಕಾರವು 1890ರಲ್ಲಿ ರೈಸ್ ಅವರನ್ನು ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯ ಪೂರ್ಣಕಾಲದ ನಿರ್ದೇಶಕರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿತು. ಈ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು 1906ರ ವರೆಗೂ ಇದ್ದು 22 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಮಹತ್ತರವಾದ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ತಮ್ಮ 70ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತರಾದರು.

ರೈಸ್ ಅವರು ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಈ ದೇಶದ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಈ ದೇಶವನ್ನು, ಇಲ್ಲಿನ ಜನಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತವರಾಗಿದ್ದರು. ಶಾಲಾ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ರಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ, ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಮಾಡಿದ ಪ್ರವಾಸಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ಅವುಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಜೊತೆಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಓಲೆಗಳನ್ನು, ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು, ಸ್ಥಳಪುರಾಣ, ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕಲೆಹಾಕಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮೈಸೂರು ಗೆಜೆಟಿಯರಿನ ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಧನ ಸಂಪತ್ತು ದೊರೆಯಿತು. ಈ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು 1877-78ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದುದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ 1897ರಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದರು. 1881ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಮೊದಲನೆಯ ಜನಗಣತಿಯ ವರದಿಯನ್ನೂ ಇವರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು.

ಊರುಗಳ ಮುಂದೆ, ದೇವಾಲಯಗಳ ಬಳಿ ನಿಂತಿರುವ ಶಾಸನಗಳು ರೈಸ್ ಅವರ ಗಮನ ಸೆಳೆದುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ದಿಂದ ಓದಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯುವ ಹವ್ಯಾಸ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡರು. ಬರ್ಗಿಸ್ ಅವರು 1876ರಲ್ಲಿ 'ಇಂಡಿಯನ್ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಚರ್' ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ಅದರ ಮೊದಲ ಸಂಪುಟದಲ್ಲೆಯೇ ರೈಸ್ ಅವರು ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಮ್ರಶಾಸನದ ಬಗ್ಗೆ ಲೇಖನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. 1879ರಲ್ಲಿ ಅವರ 'ಮೈಸೂರ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಿಪ್‌ಷನ್ಸ್' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಹಲವು ಶಾಸನಗಳ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರು.

ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಕೂಡಲೇ ಎಸಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಶಾಸನ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. 1886ರಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಪುಟ 'ಕೊಡಗಿನ ಶಾಸನಗಳು' ಹೊರಬಂದಿತು. ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ 1889ರಲ್ಲಿ 'ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಶಾಸನಗಳು' ಎಂಬ ಎರಡನೇ ಸಂಪುಟವನ್ನು ರೈಸ್ ಅವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

1890ರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಕಾಲದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತುಗಳ ಅನ್ವೇಷಣಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಸಲು ರೈಸ್ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಿತು. ಉತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯರಕ್ತಿಗಳು ತುಂಬಿದ್ದ ಈ ಘನವಿದ್ವಾಂಸರು ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸುತ್ತಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಅವರು ಈ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ 16 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಸಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉಳಿದ ಹತ್ತು ಬೃಹತ್ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಒಂದೊಂದು ಸಂಪುಟವೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಶಾಸನಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿವೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು ಮಾತ್ರ ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿವೆ.

ಈ ಹನ್ನೆರಡು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ರೈಸ್ ಅವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿರುವ ಶಾಸನಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ 8869. ಕರ್ನಾಟಕದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಅರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವು ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾದುವು. ಈ ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲುತೂ ಈ ಶಾಸನಗಳ ನೆರವು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ರೈಸ್ ಅವರು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಈ ಶಾಸನಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕ್ರಿ. ಪೂ. 3ನೇ ಶತಮಾನದಷ್ಟು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವು. ಈ ಎಲ್ಲ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವ ರಾಜಕೀಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ತಿರುಳನ್ನು ರೈಸ್ ಅವರು 'ಮೈಸೂರು ಅಂಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಮ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಿಪ್‌ಷನ್ಸ್' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶಾಸನಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾಚೀನ ಓಲೆಗರಿ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಇವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಓರಿಯಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯು ಆರಂಭವಾಯಿತು. 1884ರಲ್ಲಿಯೇ 'ಬಿಬ್ಲಿಯೋಥಿಕಾ ಕರ್ನಾಟಕ' ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯನ್ನೂ ಇವರು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಭೂಷಣ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ, ಪಂಪರಾಮಾಯಣ, ಪಂಪಭಾರತ, ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಕಾವ್ಯವಲೋಕನಗಳೆಂಬ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

ಕೆಲಸದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಮೇಲೆ ಭಾರತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಹ್ಯಾರೋ ನಗರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದಲೂ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದ್ದರು. 1914ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಪುಟದ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು. 1927ರ ಜುಲೈ 10ರಂದು ತೊಂಬತ್ತರ ತುಂಬು ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ತೀರಿಕೊಂಡರು. ಎಲ್. ಡಿ. ಬಾರ್ನಟ್ ಅವರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ "ಅವಿಶ್ರಾಂತ ದುಡಿಸು, ಅನಂತವಾದ ಅಭ್ಯಾಸ, ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆಗಾಗಿ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾದ ಅರ್ಪಣೆ, ಇವುಗಳಿಂದ ರೈಸ್ ಅವರು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗೆ ಅನೂಲ್ಯವಾದ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ."

BENJAMIN LEWIS RICE

Benjamin Lewis Rice, one of the great European orientalists, was born on July 17, 1837. After completing his education in England he served there for a few years. Then he came to Bangalore in 1860, and was appointed as the Head-master of the Central High School. He was the Inspector of Schools in Mysore and Coorg between 1865 and 1868. In 1868 he became the Director of Public Instruction in Mysore State which position he held till 1883. He was also the Secretary to the Hunter's Committee in 1882. In 1883 he became the Secretary to the Government, Education Department. When the Department of Archæology was established in the Mysore State in 1884 he was appointed part-time Director of Archæological Researches, in addition to his duties as the Secretary. Finally, in the year 1890, Government of Mysore recognising the value of the archæological researches, appointed Rice as the full-time Director of the Department. He continued in this position till 1906. After 22 years of strenuous and valuable service, at the age of 70 he retired from Government Service.

Rice acquainted himself with this country, its people and language at a very early age. His extensive tours in the State both as Inspector of Schools and as Director of Public Instruction enabled him to acquire a first-hand knowledge of the then Mysore State. He also collected a large number of manuscripts, local traditions and historical records. His experience and collection of these materials enabled him to edit his two famous volumes of the Mysore Gazetteer, first published in 1877-78 and again revised in 1897, in such a comprehensive manner. It was he who prepared the first Census Report of the Mysore State in 1881.

Inscriptions which were prominently visible in front of the villages or near temples naturally attracted the attention of Rice. He began to study these inscriptions as a hobby and published research articles. In the very first volume of *Indian Antiquary*, started in 1876 by Burgess, Rice's article on Mercara copper plate records appeared. In 1879 his 'Mysore Inscriptions' was published. In it he gave translations of many inscriptions discovered at various places in the State.

Immediately after taking charge of the Department of Archæology he began the publication of the series entitled *Epigraphia Carnatica* and issued Volume I "Coorg Inscriptions" in 1886. His next volume was "Inscriptions at Sravanabelgola", published in 1889.

When he took over the Department of Archæology as a full-time Director in 1890, systematic survey for the materials of archæological interest became possible. An enthusiastic organiser and a zealous scholar, Rice toured all parts of the Mysore State and collected thousands of inscriptions. In the course of sixteen years of his directorship he brought out ten more large Volumes of *Epigraphia Carnatica*. Each volume generally consists of the inscriptions discovered in a District. Shimoga District, however, is represented in two volumes.

Total number of inscriptions he published in these twelve volumes is 8869. Most of them are of great value in elucidating the history of Karnataka. These inscriptions form an indispensable source of information for the study of the history and culture of Karnataka. Epigraphical discoveries made by Rice enabled him to trace the history of Karnataka back to the 3rd century B.C. The results of these collections were summarised by Rice in a separate volume entitled *Mysore and Coorg from Inscriptions*.

Side by side, he also collected thousands of manuscripts. These were deposited in the Mysore Government Oriental Library which was established for this purpose. In 1884 he also initiated the series entitled *Bibliotheca Carnatica* in which he brought out a few highly important Kannada classical works, viz. *Karnataka-Bhasha-Bhushana*, *Karnataka-Sabdanusasana*, *Pampa-Ramayana*, *Pampa-Bharata*, *Kavirajamarga* and *Kavyavalokana*.

After retirement he left India and settled at Harrow. Even from there he continued to contribute on various subjects pertaining to Karnataka and prepared the revised edition of the *Epigraphia Carnatica*, Volume I for the Government of India which was published in 1914. He died on the 10 of July 1927 at the ripe age of ninety.

L. D. Barnett writes about him 'A man of untiring industry, wide learning and earnest devotion to the pursuit of truth, he has rendered exceedingly great services to the cause of knowledge by the stimulus which he has given to historical and literary studies in South India'.

ಶಾಸನಗಳು ದೊರೆತಿರುವ ಊರುಗಳ ಅಕಾರಾದಿ

ಊರು	ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ	ಊರು	ಶಾಸನ ಸಂಖ್ಯೆ
ಅಂಜನಗಿರಿ	19	ಸಿಡುತ	84-86
ಅಂದಗೋವೆಕಲ್ಲೂರು	37	ಪಾಡಿ	26,27
ಅಯ್ಯಮಠ	63	ಪಾಲೂರು	20
ಆಡಿನಾಡೂರು	45	ಪೆಗ್ಗೂರು	98
ಇಗ್ಗೊಡ್ಲ	33	ಬಾಳೆಲೆ	102
ಇರ್ಪಿ	106	ಬಿಳಿಯೂರು	96
ಉಲುಗುಲಿ	95	ಭಾಗನುಂಡಲ	21-24
ಕಟ್ಟಪುರ	28	ಮಡಿಕ್ಕೇರಿ	1-18
ಕಲಕಂಪೂರು	58,59	ಮಯಮುಡಿ	105
ಕಾಜೂರು	92	ಮಾದಾಪುರ	29-32
ಕಿಬ್ಬಿಟ್ಟ	34	ಮಾಲಂಬಿ	65,66
ಕುಂದ	99	ಮುಕ್ಕೂರು	68-83
ಕೊತೂರು	97	ಮೂದರವಳ್ಳಿ	94
ಗಣಗೂರು	52-57	ನೊಣಸ	67
ಗರಗಂದೂರು	91	ನೋರಿಕಲ್ಲು	46,47
ಗೋಣಿಮರೂರು	50,51	ಯೆಡೂರು	62
ಚೇರಲಸಿರಿಮಂಗಲ	35	ಸಿರಹ	93
ಚೌಡ್ಲ	60,61	ಸಿರಂಗಾಲ	38
ತಲಕಾನೇರಿ	25	ಹರವೂರು	64
ತಾಕೇರಿ	44	ಹಾರಂಗಿ	43
ದನಗಲ್ಲು	103,104	ಹಾರೋಹಳ್ಳಿ	90
ದೊಡ್ಡಕಣಗಾಲ	89	ಹುಲಕೋಡು	39
ದೊಡ್ಡಮುಳತೆ	88	ಹೆಗ್ಗಡಹಳ್ಳಿ	40-42
ನಂದಿಗುಂದ	87	ಹೆರೂರು	36
ನಲ್ಲೂರು	100,101	ಹೊಸಹಳ್ಳಿ	48,49

INDEX OF VILLAGES WHERE INSCRIPTIONS WERE FOUND

<i>Village</i>	<i>Inscription No.</i>	<i>Village</i>	<i>Inscription No.</i>
Abbimaṭṭha	63	Kalakandūr	58, 59
Āḍināḍūr	45	Kaṭṭepura	28
Andagōvekaḷlūr	37	Kibbeṭṭa	34
Anjanagiri	19	Kotūru	97
Bājele	102	Kunda	99
Bhāgamaṇḍala	21-24	Mayamuḍi	105
Bīḷiyūr	96	Mādāpura	29-32
Chauḍḷu	60, 61	Mālambi	65-66
Chērala Sirimangala	35	Meṇasa	67
Danagal	103, 104	Maḍikēri (Mercara)	1-18
Doḍḍakaṇagāla	89	Mōrikallu	46, 47
Doḍḍamaḷate	88	Mūdaravaḷḷi	94
Gaṇagūr	52-57	Muḷḷūr	68-83
Garagandūr	91	Nandigunda	87
Gōṇimarūr	50, 51	Nallūr	100, 101
Haradūr	64	Niḍuta	84-86
Hārangi	43	Pāḍi	26, 27
Hārohaḷḷi	90	Pālūr	20
Heggaḍahaḷḷi	40-42	Peggūr	98
Herūr	36	Siraha	93
Hosahaḷḷi	48, 49	Sirangāla	38
Hulakōḍ	39	Talakāvēri	25
Iggoḍḷu	33	Tākeri	44
Iрпи	104	Uluguli	95
Kājūr	92	Yeḍūr	62

ವಂಶಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ

ಶಾಸನಗಳ ಸೂಚಿ

ಶಾಸನ ಹೆಸರು	ಶಾಸನ ಕಾಲ (ಕ್ರಿಸ್ತ ಶಕ)	ಶಾಸನದ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಗಂಗ	
ಅವಿನೀತ	466	1
ರಾಜಮಲ್ಲ II	888	96
"	—	97
ರಾಜಮಲ್ಲ IV	978	98
ಎಜ್ಜಿಯಪ್ಪ	10ನೆಯ ಶತಮಾನ	64
ಕೊಂಗುಣವರ್ಮ್ (?)	"	90
	ಬಾಣ (?)	
ದುದ್ದರಸ	1095	62
	ಕೊಂಗಾಳ್ವ	
ಮನುಜ (?)	11ನೆಯ ಶತಮಾನ	65
ಕೊಂಗಾಳ್ವ (?)	"	67
ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೋಳ	1058	72
ರಾಜಾಧಿರಾಜ II	11ನೆಯ ಶತಮಾನ	68-70
ರಾಜೇಂದ್ರ ಪೃಥ್ವೀ	1070	48, 49
ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೋಳ	1077	81
"	11ನೆಯ ಶತಮಾನ	73
ವೀರಚೋಳ	1175	53, 87
	ಚಂಗಾಳ್ವ	
ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲವೀರ . .	12ನೆಯ ಶತಮಾನ	91
ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯ (?)	13ನೆಯ ಶತಮಾನ	36
ಮಲ್ಲಿವೇವ } ಹರಿಹರವೇವ } ಹರಿಹರವೇವ }	"	50, 51
"	1296	80
"	13ನೆಯ ಶತಮಾನ	60
ಶ್ರೀಕಂಠರಸ	1544	35
	ಹೊಯ್ಸಳ	
ವೀರಬಲ್ಲಾಳ II	1175	93
" (?)	12ನೆಯ ಶತಮಾನ	42
ನರಸಿಂಹ III	1255	85
"	1285	86
	ವಿಜಯನಗರ	
ಹರಿಹರ II	1390	75
	ಬೇಲೂರ ನಾಯಕರು	
ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕ IV	1693	28
ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕ V	1756	66
"	18ನೆಯ ಶತಮಾನ	94
	ಕೊಡಗಿನ ರಾಜರು	
ವೀರಪ್ಪವಡೆಯ	1731	40

ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರ್ I	1782	29, 31
..	1792	32
..	1796	63
..	1797	22
..	1807	13
ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರ್ II	1810	26
..	1812	8
..	1817	9, 11
ಪೀರರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರ್ II	1822	3
.. (?)	19ನೆಯ ಶತಮಾನ	34, 105
ವೀರವಡೆಯ (?)	..	33
ಬ್ರಿಟಿಷರು	1839	24
ವಿವಿಧ		
(ಕಾರಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ)		
944		37
10ನೆಯ ಶತಮಾನ		56
1001		2
1044		89
1058		74
1064		71
11ನೆಯ ಶತಮಾನ		47, 55, 78, 79, 82, 83 100, 101
12ನೆಯ ಶತಮಾನ		4-7, 43, 77
1216		76
1264		95
1278		84
13ನೆಯ ಶತಮಾನ		52, 54
1359		39
1380		58
14ನೆಯ ಶತಮಾನ		20, 21, 92
1498		44
15ನೆಯ ಶತಮಾನ		88
1544		19
1597		57
17ನೆಯ ಶತಮಾನ		102
18ನೆಯ ಶತಮಾನ		38, 41, 45, 46
1808		16
1834-35		27
1840-41		106
1843		30
1857		99
1874		17
1879		14, 18
1881		23
1884		61
1885		12
19ನೆಯ ಶತಮಾನ		10, 15, 25, 59, 103, 140

DYNASTIC INDEX

KING	DATE (in A.D.)	No.
GANGA		
Avinita	466	1
Rāchamalla II	888	96
”	—	97
Rāchamalla IV	978	98
Ereyappa	10th century	64
Konguṇivarma (?)	10th century	90
BANA (?)		
Duddarasa	1095	62
KONGALVA		
Manija (?)	11th century	65
Koṅgāḷva (?)	”	67
Rājēndrachōla	1058	72
[Rājādhirāja II]	11th century	68-70
Rājēndra Prithvi	1070	48, 49
Rajendrachola	1077	81
”	11th century	73
Virachola	1175	53, 87
CHANGALVA		
Tribhuvanamalla Vira . .	12th century	91
Munivarāditya (?)	13th century	36
Mallideva	} 13th century	50, 51
Hariharadeva		
Hariharadēva	1296	80
”	13th century	60
Srikanṭharasa	1544	35
HOYSALA		
Vira Ballāḷa II	1175	93
” (?)	12 century	42
Narasimha III	1255	85
”	1285	86
VIJAYANAGARA		
Harihara II	1390	75
BELUR CHIEFS		
Kṛishṇappanāyaka IV	1693	28
Kṛishṇappanāyaka V	1756	66
”	18th century	94

KING	DATE (in A. D.)	No.
RAJAS OF COORG		
Vīraypa Vaḍeya	1731	40
Virarajēndra Vaḍeyar I	1782	29, 31
„	1792	32
„	1796	63
„	1797	22
„	1807	13
Lingarajēndra Vaḍeyar II	1810	26
„	1812	8
„	1817	9, 11
Virarajēndra Vaḍeyar II	1822	3
„	19th century	34, 105
Vira Vaḍeya (?)	„	33
BRITISH		
Capt. Le Hardy(Superintendent)	1839	24
MISCELLANEOUS		
	944	37
	10th century	56
	1001	2
	1044	89
	1058	74
	1064	71
	11th century	47, 55, 78, 79, 82, 83, 100, 101
	12th century	4, 6, 7, 43, 77
	1216	76
	1264	95
	1278	84
	13th century	52, 54
	1359	39
	1380	58
	14th century	20, 21, 92
	1498	44
	15th century	88
	1544	19
	1597	57
	17th century	102
	18th century	38, 41, 45, 46
	1808	16
	1834-35	27
	1840-41	106
	1843	30
	1857	99

KING	DATE (in A. D.)	No.
MISCELLANEOUS (<i>Contd.</i>)		
	1874	17
	1879	14, 18
	1881	23
	1884	61
	1885	12
	19th century	10, 15, 25, 59, 103, 104

INTRODUCTION

In the year 1886, B. Lewis Rice published the first edition of "Coorg Inscriptions" which formed the first volume in the series entitled *Epigraphia Carnatica*. This volume contained translations and transliterations of 23 inscriptions discovered by him in the Coorg District which was then a separate state. When he had to compile the Gazetteer of Coorg for the New Imperial Gazetteer of India, Rice found it necessary to resurvey the area. The inscriptions newly discovered during this resurvey were included in the Bangalore and Tumkur volumes (IX and XII) of *Epigraphia Carnatica* as supplements. All the inscriptions discovered in the Coorg area till then were again put together and a revised edition of 'Coorg Inscriptions' was published by Rice in the year 1914.

The revision of this volume has now been taken up. In order to compare the texts of the printed inscriptions with the originals, two survey tours were undertaken. Several inscriptions were compared with the originals and corrections made. Texts of a few inscriptions which could not be traced during this survey have been retained as they were in the previous edition. During this survey 32 inscriptions, not known before, have been brought to light.

The number of inscriptions in the present edition is 106 while the previous edition contained 75. No. 72 of the previous edition has not been included here as no letter in it could be deciphered.

Though the inscriptions are few in number they are of importance in tracing the history of the Coorg District. Most of them can be assigned to specific dynasties or kings. They have been briefly discussed here.

GĀNGAS

The earliest of the inscriptions in Coorg District shows that this area formed a part of *Gangavāḍi*, the territory of the Gangas. No. 1, the Mercara copper plate record found in the treasury at Mercara, was the first of the series of copper plate records of the Gangas discovered and published by B.L. Rice. This is a set of three plates secured by a ring and an elephant seal. Each plate measures 18 cms x 7½ cms. The first and the last plates are engraved on the inner sides only. It is not known as to when and by whom these plates were deposited in the Mercara treasury. They were brought to the notice of Burgess by Graeter, and are now deposited in the Lutheran Mission Museum at Basle in Switzerland.

The writing is in Hale-Kannada characters and the engraving is rather crude. The language of the introductory part dealing with the genealogy and the date is Sanskrit; but the details of the grant and boundaries of the villages granted are in Kannada. The whole record is in prose except for the four imprecatory verses at the end.

This copper plate record registers a gift made by the Ganga king *Konguṇimahādhira*ja Avinita. The record begins with an invocation to god *Padmanābha* and then narrates the genealogy of the Gangas commencing from *Konguṇimahādhira*ja of the *Jāhnvīya* family and *Kāṇvāyana* gotra. It is as follows :

Konguṇi
|
Mādhava I
|
Harivarma
|
Vishṇugōpa
|
Mādhava II
|
Konguṇimahādhiraja Avinita.

Mādhava I is stated to have been the author of the commentary on *Dattakasūtra*. Viṣṇu-gōpa is described as the worshipper of the holy feet of god Nārāyaṇa, while his son Mādhava II was the devotee of Tryambaka. His wife, Avinita's mother, was the beloved sister of the Kadamba king Kṛiṣṇavarma-mahādhirāja.

The record registers a gift of Badaṇeguppe and other villages to the Śrīvijaya Jinālaya of Taḷavananagara made over to a Jaina priest by name Chandaṇandi-bhaṭāra. The spiritual pedigree of this ascetic is given as follows:

Guṇachandra-bhaṭāra
 |
 *
 Abha[ya]nandi-bhaṭāra
 |
 Śīlabhadra-bhaṭāra
 |
 Jayanandi-bhaṭāra
 |
 Guṇanandi-bhaṭāra
 |
 Chandaṇandi-bhaṭāra

These belonged to Dēsigaṅga and Koṇḍakundānvaya.

The date of the grant is stated to be the year 388, Māgha, Svāti-nakshatra, śu. pañchami, Sōmavāra. No cyclic year is mentioned. It is also not clear if the year 388 refers to the Śaka era. If this is taken as the Śaka year, the given date would correspond to 466 A.D. But the details regarding the week day and the *nakshatra* do not tally. In Śaka 388, Māgha śu. 5 fell on Wednesday and not on Monday and the *nakshatra* was Uttarābhādrapada and not Svāti.

The grant, which consisted of the village Badaṇeguppe situated in Eḍeṇāḍ Seventy of the Pūnāḍ Six Thousand division, was first obtained by the minister (*mantri*) of Akālavarsha Pṛithivīvallabha from Avinīta-mahārāja and was given to the Jaina priest for the maintenance of Śrīvijaya Jinālaya at Taḷavananagara. Taḷavananagara is the same as Talakāḍ (in Mysore District), the capital of the Gangas, situated on the banks of the Kāvēri. Badaṇeguppe, the village granted, and some other villages named are also situated in Mysore District. Pūnāḍ Six Thousand in which the village was situated was the Punnāṭa kingdom located in Heggadadevanakote and neighbouring Taluks with Kirtipura or Kittūr, on the banks of the Kabinī river, as its capital.

The witnesses for the grant made are listed. Therein figure Naṇḍyāla of Maṇiyugura and Simbāla. It is interesting to note that these figure as witnesses in several other Ganga records. Also the Tagaḍas of Gaṇiganūr are cited as witnesses. This Gaṇiganūr may be identified with Gaṇagūr in Somavarpēt Taluk. This is a place of great antiquity, associated with the Gangas whose records are found here.

The plates were engraved by Viśvakarma, which was a common official designation for the court-engraver.

There is a controversy regarding the authenticity of this record. Fleet and some other scholars have raised objection for accepting the Ganga copper plate charters as genuine, while, B.L. Rice has tried to establish the credibility of these records¹. Without entering into the details, the following points may be noted about the present copper plate record.

A large number of Ganga copper plate records have been discovered and on a comparative study, it is now possible to separate the genuine records from the others. The present plates profess to have been issued in 466 A.D. As already seen, the details of the date do not tally. The known genuine copper plate records issued by the Ganga kings earlier to Śivamāra I do

1. For detailed discussions see Ind. Ant. I and XII; E.I. III and VI; Introduction to E.C. Vol. I (Revised Edition by Rice), IV and VI (First Editions).

not mention the Śaka years. The Taḡaḡūr, Tanjore and Kūḡaḡūr plates of Harivarma mention the years evidently of the Śaka era like the present one. But they are treated as spurious records. On a closer examination, the characters of the present record betray a later date than the one which the record mentions. They tend to show the later cursive forms. Letters *ka* and *ra* have not only become shortened, but are inclined towards rounding as in the words *kaḡaḡu* and *Kāḡaḡi taḡākam* in line 23 and *parākrama* and *rāḡya* in line 11 etc. The engraving is rather crude and the lines are not straight which is not expected from an expert scribe of a royal court. There are also numerous orthographical errors. The Kannada language used in the record is faulty and definitely indicates a later form and not Early-Kannada. Even the size of the plates are not usual to the period to which it purports to belong. They are too broad when compared to the other genuine records of the 5th century A.D. These facts clearly show that this is not a genuine record as made out by Mr. Rice.

However, the record furnishes the correct genealogy of the Gangas up to Avinīta and the epithets used for each one of them are found to be the same as in most of the genuine records. At best we may say that this record is a copy of the original that might have come into existence about the 9th century A.D. Even then, it is a badly executed copy. One is reminded of the Uttanūr plates of the Ganga king Durvīnīta issued in his 20th regnal year, published in M. A. R. 1916 p. 44. A copy of this record found at the same place, which is crudely executed with all the traits of a spurious copper plate, is also published in M.A.R. 1917 p. 37.

Since the record is not genuine, not much weight need be attached to the information it gives about Akāḡavarsha Pḡithivāḡlabha or his minister and other details about the grant.

The next Ganga record, in chronological order, to be noticed herein, is No. 96. This record, dated Śaka 809, the details corresponding to 888 A.D. February 21, is a royal grant of twelve villages, the Bīḡjūr 12, to the Jaina monk Sarvanandīdēva, disciple of Śivanandī-siddhānta-bhaḡāra for the maintenance of the temple, named Satyavāḡya Jīnāḡaya at Peḡḡeḡaḡaḡa. The name of the king is given as Satyavāḡya Konguḡivarma-dharmama-hādhīrāḡa Permānaḡi. He is obviously the same as Rāchamalla II who bore also the name Satyavāḡya. The temple appears to have been named after him. It is said to be situated in Peḡḡeḡaḡaḡa. Mr. Rice says that by '*kaḡaḡa*' is meant a 'war-trench' (see his Introduction, p. 8) in which case Peḡḡeḡaḡaḡa may be the name of either one such trench or a village situated near about such a trench. It should be noted that the record itself is found in a '*kaḡaḡa*' in Bīḡjūr, where, however, no traces of a temple are found.

Rice has identified Peddore occurring in this record with Lakshmaḡa-tīrtha and has translated *Peddoreḡareya Bīḡjūr-ppannirppaḡḡi* as the twelve hamlets of Bīḡjūr in Peddoreḡare, i.e., on the bank of the Peddore. But among the witnesses to the gift figure the Seventy of Beddoreḡare. This seems to indicate that Bīḡjūr-12 was situated in, or a subdivision of, a bigger geographical unit named Beddoreḡare. In No. 98, dated 978 A.D., it is stated that Śrīmat Rakkasa, the younger brother of Rāchamalla IV was administering Beddoreḡare. This also would show that Beddoreḡare was the name (and head quarters?) of a geographical division.

The date given in this record (No. 93) is interesting. It is stated as *Phāḡḡuḡa śukla pakshada Nandīsvaram taledevasamāḡe*. Nandīśvara is a Jaina ritual observed in the months of Āshāḡha, Kārttika and Phāḡḡuḡa, in the bright fortnight, commencing from the eighth day and ending on the full-moon day. Since it ends on the 15th day, it is described as *taledevasa*, the final day, of Nandīśvara. Hence the *tithi* of the date would be śu 15.

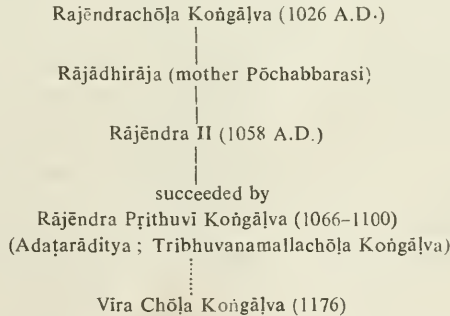
No. 97 is another, but undated, record of Satyavāḡya Konguḡivarma Permānaḡiḡa, i.e., Rāchamalla II. It states that the king tied the *Permāḡivaḡḡa* on the forehead of an individual (name not given), son of Jaḡala Eḡeyaḡa-gāvuḡḡa, and that it was a *kalnāḡu*. Obviously, the

KONGALVAS

With the conquest of Gangavāḍi by Rājārāja Chōḷa at the close of the 10th century A.D., the political condition in Coorg changed. Chōḷas did not annex this area, but allowed it to be ruled by a family of rulers known as the Koṅgāḷvas. The circumstances under which the Koṅgāḷvas came into power is explained in inscription No. 65. The great Chōḷa king, the friend of the virgin daughter of Kavēra (that is, the river Kāvēri), Rājākēsarivarṃma Permmāṇaḍigaḷ, that is Rājārāja, on hearing that Manija had fought in the battle of Panasōge until the enemies were overcome and slain, resolved to reward him with a *paṭṭa*, or diadem, and give him a *nāḍ*. He instructed his general Pañchavan-mahārāya, who there upon tied on him a *paṭṭa* bearing the title *Kshatriya-śikhāmaṇi Koṅgāḷva* and gave him Mālavvi, the present Mālambi in Somavarapet Taluk. This Pañchavan mahārāya, it has been surmised, was identical with Rājēndra-Chōḷa, son of Rājārāja I who was then the crown-prince. Since the battle at Panasōge took place in about 1004 A.D., the beginnings of the Koṅgāḷvas also may be traced to the same year. From this record it becomes clear that the Puranic interpretation of the river Kāvēri that she was the daughter of Kavēra and that she devoted herself to removing the sins of all people, was already in vogue during the 11th century A.D. The names of the witnesses like Gāvunḍa-Rāchamma, Nanniyamēru, and Nallūr Eṟeyanga-gāvunḍa denote that they were formerly the devout subjects of the Gangas. The territory, of which Manija was put in charge, must be Yēḷusāvira-sime round about Mālambi which approximately corresponded with the territory governed by the Ganga prince Eṟeyappa in the latter part of the 9th century A.D.

About a dozen inscriptions in Coorg District refer to the rule of the Koṅgāḷvas. A few more may be assigned to the period of their rule although they do not mention the ruling kings. They are mainly religious in character. Some of them are *viragals* which are mostly mutilated and fragmentary and hence the details about the ruling dynasty or the king cannot be decided with precision. It is, therefore, highly difficult to trace the genealogy of the Koṅgāḷva rulers and to assign the inscriptions to any particular king.

Rice makes out the following genealogy of the Koṅgāḷvas (Vol. I. Introduction p. 17-18)

But, an analysis of the records of the District would show that this is not beyond doubt.

No. 67 of the present volume refers to the rule of a Koṅgāḷva, who, however, does not bear any Chōḷa prenomens. The record is undated, but is in characters of the 11th century. We know from a record in Arakalagud Taluk (E. C. Vol. V, Ag 76), dated 1026 A.D., that a Rājēndrachōḷa Koṅgāḷva fought against a Hoysala whom he defeated. The record of 1058 A.D. (No. 72) from Mullūr registers grants by Rājēndrachōḷa Koṅgāḷva, to a basadi built by his father whose name, however, is not given. No. 68, on a wall in the Pārśvanātha basadi of the same place, refers to the construction of that basadi by Pōchabbarasi, mother of Rājādhirāja

Koṅgāḷva. No. 69, engraved on the basement of the same, states that Rājādhiraḷa Koṅgāḷva was the son of Rājēndrachōḷa and that he made over this *vāsasthāna* to Guṇasēnapaṇḍita, of Tivulji gaṇa, Aruṅgaḷānvaya and Nandi sangha. This preceptor is referred to as the *guru* of Pōchabbarasi, mother of Rājādhiraḷa Koṅgāḷva. Hence, we may conclude that Rājādhiraḷa Koṅgāḷva was the son of Rājēndrachōḷa Koṅgāḷva.

We have seen above that the name of Rajendrachōḷa Koṅgāḷva appears twice, in 1026 A.D. and 1058 A.D. We do not know if the two are identical. If the basadi was built sometime earlier than 1058 A.D., say in 1050 A.D., we have to surmise that Rajendrachōḷa Koṅgāḷva's father was then the ruling chief. His name is not given. But, since Rājēndrachōḷa's son was Rājādhiraḷa, his father may have been also known as Rājādhiraḷa. Since they were Chōḷa subordinates and assumed the names of their masters, this surmise gains strength. Rājādhiraḷa was the Chōḷa king then. If so, Rājēndrachōḷa figuring in 1026 A.D. may have been this Rājādhiraḷa's father. But this is only a surmise.

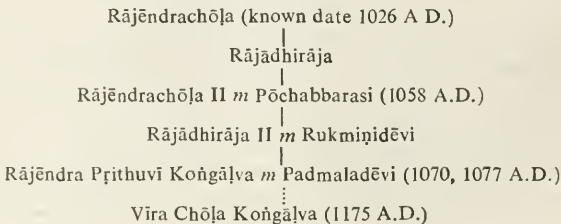
The next two steps in the genealogy are easy. Rājēndrachōḷa II's wife was Pōchabbarasi and son Rājādhiraḷa. No. 70, in characters of the 11th century, mentions a Rugmiṇi-mahādēvi as having consecrated some image in the basadi at Muḷḷūr. She figures in a much later record dated 1390 A.D. (No. 75), in association with Rājādhiraḷa Koṅgāḷva. She may in all likelihood, be the wife of Rājādhiraḷa.

Nos. 48 & 49, both dated 1070 A.D., refer to the rule of Rājēndra Pṛithuvī Koṅgāḷva. No. 81 dated 1077 A.D., also belongs to Rājēndrachōḷa Koṅgāḷva. The two may be identical.

He was the successor of Rājādhiraḷa II. His wife was Padmaladēvi. An undated, badly mutilated, record (No. 73) refers to a Pṛithuvī Koṅgāḷva who may be the same as Rājēndrachōḷa Pṛithvī Koṅgāḷva. Rice says that he was known also as Adaṭarāditya or Tribhuvanamalla Chōḷa Koṅgāḷva. But of this we cannot be certain.

No. 87 dated 1175 A.D. refers to the rule of *mahāmaṇḍalēśvara* Virachōḷa Koṅgāḷva who is the latest chief known. No. 53 is a damaged record of Virachōḷa Koṅgāḷva, who is in all probability the same as above. The extant portion of the epigraph cites the cyclic year Manmatha, in which case this may also be dated 1175 A.D. No. 87 registers a gift by the chief in the presence of *tāyī Padmaladēvi Sōmaladēvi* and others. Since two persons of the same name were the wife and daughter respectively of Hoysaḷa Ballāḷa II, who had by then become the overlord of the Koṅgāḷvas, Rice thought that the two women mentioned in our record were identical with them. But this is doubtful. The said two personalities would not have been mentioned without any title or honorific terms, more so when they were the queen and daughter respectively of the overlord. Padmaladēvi was a common name and we have seen that a queen of Rājēndrachōḷa Koṅgāḷva was known by that name.

The above discussion would yield the genealogy of the Koṅgāḷvas thus :

CHANGALVAS

Like the Koṅgālvās, the Chaṅgālvās also ruled over parts of Coorg District. Although the Mālambi record (No. 65) does not show that the Chaṅgālvās suffered defeat at the hands of the Chōļas as stated by Mr. Rice, still, it is a fair surmise that the Chōļas occupied the territories that were being ruled by the Koṅgālvās and Chaṅgālvās in Coorg, Hassan and Mysore Districts. The earliest known Chaṅgāļva-Nanni Chaṅgāļva-bears the Chōļa prenomen, Rājēndrachōļa. So far as the present volume is concerned, though there are about 7 records which refer to the Chaṅgālvās directly, they are not helpful to reconstruct the genealogy and chronology of this family of Chiefs. What we get are certain stray names and even there the extant records, because of their mutilated condition, do not give us dates and other necessary details.

The earliest Chaṅgāļva that figures in this volume is *mahāmaṅḍalēśvara* Tribhuvanamalla Vīra Chaṅga in No. 91 which is fragmentary. It is engraved in characters of the 12th century. Neither the complete name, nor the date is available. Tribhuvanamalla may as well be a title, if not a part of the name itself.

Records of the 13th century supply names of three more chiefs of this family, Munivarāditya, Mallidēva and Hariharadēva. No. 36 is a damaged and fragmentary record that refers to Munivarāditya twice, once in association with Chaṅgāļva. It is quite doubtfully indeed that we surmise that this Munivarāditya was a Chaṅgāļva. Nos. 50 and 51 also are fragmentary records of the 13th century. Both of them refer to Mallidēva and Hariharadēva who are taken to be Changālvās. The former of the two figures in a record at Nāraṇapura (E C. Vol. V, Bl. 89) dated 1280 A.D. wherein he is described as *mahāmaṅḍalēśvara* Kulōtungachōļa Śrī Vīra-Chaṅgāļva. These two are mentioned together, in the records under review. It is possible that Hariharadēva was a son of Mallidēva and ruled jointly with his father during his last years. Hariharadēva figures as ruling alone, in No. 80 dated 1296 A.D. He is herein referred to as Hariharadēva Chōļadēva. It is perhaps the same chief that is mentioned in another damaged record (No. 60).

The last chief of this family occurring in this volume is Śrīkaṅṭharasa, in an epigraph from Chērala Sirimangala (No. 35) dated 1544 A.D., almost 250 years later. This would indicate that the Chaṅgālvās continued to retain their subordinate position for nearly six centuries in spite of the great political changes that the territory had witnessed in course of those long periods.

HOYSALAS

There are only a few inscriptions in the Coorg District which can be directly attributed to the Hoysaļas. No. 93 is at Siraha. It is dated 1175 A. D. and belongs to the reign of Hoysaļa-bhujabala Vīra-Ballāļa-dēva, that is, Ballāļa II. The record registers a grant for god Mallikārjuna of Sirivūr. It contains the signature of the king (*Śrī Marevokkara kāvaru*) at the end. Siraha is said in the record to have been in Biļuhunāḍ. No. 42 from Heggaḍahaļļi is another record of the king, engraved on a hero-stone. This *vīragal* has the usual three panels depicting the hero's fight, his ascending to the heaven and he being seated in the Kailāsa. But the usual intervening bands are absent and the inscription is found on the back side of the stone which is rather unusual. The record gives various Hoysaļa titles like *Yādava-kulāmbara-dvimaṇi*, *samyaktva-chūḍāmaṇi*, *malarājarāja*, *Malaparoļu-gaṇḍa*, *Gaṇḍabhēruṇḍa*, *kaḍana-prachanḍa*, *asahāya-śūra*, *yēkāṅga-vīra*, *Sanivāra-siddhi*, *Giridurgamalla*, etc., which apply to Ballāļa II. The last two or three lines which appear to give further titles are not clear. But the record abruptly stops. The purpose of the record is thus not known. It is not even clear if the record has anything to do with the *vīragal* depicted on the other side of the stone. However,

it may be noted that it is the only record so far discovered in the Coorg District, which mentions all the Hoysala titles.

Nos. 85 and 86 are *viragals* at Niḍuta belonging to the reign of Narasimha III. The heroes for whose memory these *viragals* have been set up belonged to Kahigōḍ. One of the heroes was Biragaḍa's son Sōmaiya who accompanied Bumbiya-nāyaka and the servant (*dūta*) Bimayya Sōmaṇṇa to the battle and died, in 1255 A.D. His brother Mārigauḍa and son Māyiga set up the *viragal* for him. The other was Māratamma who died fighting the enemies of his lord in 1285 A.D. The *viragal* was set up by his brother and sons. Kahigōḍ is in the neighbouring Taluk of Arakalgud. It is interesting to note that similar *viragals* for these two persons with the same inscriptions, have been set up at Kahigōḍ also.

Another inscription, No. 76, dated 1216 A.D., belongs to the Hoysala period, but the name of the king mentioned in it is worn out. It records the death of Vidyādhara Būchidēvarasa who is described as a *rāyakaṭākāchārya*.

KING BODHARUPA

Two stone inscriptions, one at Pālūr and the other at Bhāgamaṇḍala (Nos. 20 and 21) belong to the 14th century A.D. Both of them are peculiar, their characters being a jumble of Grantha, Malayalam, Tamil and Vaṭṭeluttu. Even the language appears to have some curious features. It is mainly in Tamil, but Malayalam and Tulu forms are also found in some words. The opening portions of both records are in Sanskrit verse.

They register grants made by a king named Bōdharūpa Bhagavar. He was a disciple of Avidyāmṛityu-bhaṭṭāraka of the Purushōttama-parshad. However, it is not clear who this king was.

Of these two inscriptions, which have several features in common, No. 20 is a grant for Pālayūr Mahādēva (Śiva). The responsibility of maintaining the grant is laid upon the Śrī-vaishṇavas, the Vaḷaṅchiyar (or merchants), the arm-bearing thousands and the Brāhmaṇas, all being described as of the Eighteen countries, (*Padineṇḍēsi* or *Padineṭṭunāḍ*) which are not specified.

In No. 21, we are supplied with certain astronomical data, but they are insufficient for calculation. This grant implies that it was made after the one at Pālūr, though doubtless, at about the same time. Moreover, the original is stated in it to have been engraved on a copperplate. Of this there is now no trace. Bōdharūpa was associated with others, not named, in making the grant. The grant was made at the holy Bhagaṇḍāśrama which is the same as Bhāgamaṇḍala, a sacred spot near the source of the river Kāvēri.

A chief named Mēlpuṇḍi Kunniyarasa was ruling the nāḍ. But the name of the nāḍ is not mentioned. The rest of the inscription prescribes the offerings to be made and the penalties for neglecting them. The arm-bearing Thousand of the eighteen countries and the Vaḷaṅchiyar are charged to guard the temple. For any omissions in the record, it states, that a reference is to be made to the treasury register and the copper plates. It was written (or engraved) by Pakāṇḍala-āyāri (*āchāri*).

The Bhagaṇḍēśvara temple consists of four small shrines within the enclosure enshrining, besides Bhagaṇḍēśvara, Viṣṇu, Subrahmaṇya and Gaṇapati. The shrines are built of granite and are in the Dravidian style with pilasters and niches on the outer walls. They are similar to the Subrahmaṇya temple at Paḍi.

MUNIVARADITYA GOKULADEVARASA

Another local chief appears in a hero-stone No. 95, which is dated only in the cyclic year. Since the characters belong to the 13th century A.D., the cyclic year Raktākshī given in the

record may correspond to 1264 A.D. He was *mahāmaṇḍalēśvara* Vīra-Munivārāditya Gōkūḷa-dēvarasa and is described as a subder of Chauṭu, and supporter of Satyarāya. His other titles were *Chhaladanka-rāma*, *tira-vajra-rudira* and *mare vokkara-kāva*. The record refers to a cattle raid at Yaḷaghaḷe, which may be same as Uluguli, the findspot of the record.

Munivārāditya may, more probably, be connected with Muḷivārāditya-nāḍ or Munivārāditya-nāḍ mentioned in No. 80 of 1296 A.D., which was evidently in Coorg District. One Mallikārjuna of Muḷivārāditya-nāḍ is said in this record to have associated himself with various others in attacking the Muḷḷūr fort.

VIJAYANAGARA KINGS

Though we do not come across inscriptions directly connected with the Vijayanagara emperors, except one, it is evident that the empire had its influence and authority over the District of Coorg. No. 75, dated 1390 A.D., is a stone inscription near the basadis at Muḷḷūr. It informs us that Harihara II having read the deed of the original dedication of grants made formerly by Rājādhirāja Koṅḡaḷya for the merit of his mother Pōchabbarasi, got them renewed. The emperor made a grant of Muḷḷu-nāḍ to an officer named Gonkārāḍḍi-nāyaka, in recognition of his bravery, which had been brought to his notice by his commander Guṇḍappa-ḍaṇḍanāyaka. It registers also gifts of villages Kumāranahaḷḷi and Kāragōḍ, renamed respectively as Bhīmāpura and Aṇṇāngapura, to God Pārśvanātha.

BELUR CHIEFS

Three inscriptions, Nos. 28, 94 and 66, belong to the Bēlūr Chiefs. No. 28 is a copper plate record dated 1693 A. D. and registers a grant of two villages, Kaṭṭepura and Hirumanahaḷḷi to a Brāhmaṇa named Yōgapaiya by Kṛṣṇappa-nāyaka IV. Kaṭṭepura was situated in Nirgunda-sṭhaḷa of Tunga-nāḍ in Arakalgōḍ-vaḷita. According to this inscription the family of the Bēlūr chiefs descended from Yara-Kṛṣṇappa-nāyaka, on whom the Vijayanagara king Kṛṣṇarāya bestowed the Bēlūr sime. Kṛṣṇappa-nāyaka IV was the son of Venkaṭāḍri-nāyaka III and grand-son of Kṛṣṇappa-nāyaka III. His signature appears at the end of the record as *Śri Kṛṣṇa*.

No. 94 is a grant of the village Mūdravaḷḷi made by the Bēlūr king Kṛṣṇappa-nāyaka to a great *yōgi* named Kaivalya, as an offering to Kṛṣṇa. The inscription in Sanskrit verse, in characters of the 18th century and hence may be assigned to Kṛṣṇappa-nāyaka V. The last verse in Sanskrit is incomplete and stops abruptly after asking the question—‘If it be asked, for what reason was this given?’ The sage Kaivalya is highly praised as the best of the illustrious *paramahansa-parivrājakas*, a great *yōgi*, as ever solely devoted to wisdom and as a *yati-kunjara*. The next record, No. 66, at Mālambī is dated 1756 A.D. and states that the same Kṛṣṇappa-nāyaka made a grant of the village-rent to Rāchegauḍa of Mālambī.

The above records indicate that some parts of Coorg District were under the Bēlūr chiefs during the 18th century A.D.

RAJAS OF COORG

The Rājās of Coorg ruled the area for two hundred years from about 1633 to 1834 A.D., first from the capital at Hālērī and then from Mercara. There are a large number of records such as letters, correspondence and the accounts of contemporary foreign writers as also the work, ‘Rājēndranāma’, a history of Coorg compiled under the supervision of Virarājēndra-vaḍeyar I in 1808 A.D., for enumerating the history of this period. But the epigraphical source is

very scanty. For a period of two hundred years of their reign, there are not more than twenty-five inscriptions in all. Still, these inscriptions supply some important data for writing the history of Coorg under the Rājās.

The Rājās of Coorg claim to belong to Chandravamśa or Lunar race, Bharadvāja-gōtra, Āśvalāyana-sūtra, and Rik-śākha and were the followers of Viraśaiva religion. Instead of Rik-śākha, the earlier records such as Nos. 29, 31, 32, 63, etc., mention Rikshabhānukādhyāya. The titles they assumed were *rājādhirāja*, *rājaparamēśvara*, *prauḍha-pratāpa*, *apratīma-vīra-narapati* and 'seated on the jewelled throne of the Koḍagu-samsthāna'. In some of the later inscriptions, of Lingarājendra-vaḍeyar II and Virarājendra-vaḍeyar II (Nos. 3, 9, 11 etc.), the following additional titles are also found: *Kshīranagara-madhyā-paribhrājamāna-maṇiḡaṇa-khachita-chāru-simhāsānārūḍha*, *apratīma-pratāpa-prakāśa-prahasita-mārtāṇḍa-maṇḍala*, *akhaṇḍal-ākhaṇḍa-vaibhava-samēta sakala-diganturāḷa-vidyōttama-samāna-kīrti-prakhyāta*, *samasta-praśasta-rājadharmāvadhāraṇa-Yudhiśhthira* and *mahārāja*.

As they began their rule over the kingdom of Coorg from Hālēri, they are known as Hālēri kings, and even the later kings, who had their seat at Mercara, describe themselves as seated on the illustrious, jewelled and beautiful throne in the ancient Kshīranagara *i.e.*, Hālēri.

Their earlier inscriptions are generally dated in the Śālivāhana Śaka, whereas in the later inscriptions both the Śaka and the Kaliyuga years are mostly mentioned side by side. The inscriptions from the time of Lingarāja II have another peculiarity *viz.*, in addition to the particulars of date given in the usual manner, they even mention the precise number of the day of the Kaliyuga. For example, Nos. 9 and 11 inform us that the erection of the Ōmkārēśvara temple was commenced on the 1796392nd Kali day and completed on 1797421st day. Similarly, No. 8 mentions 1794663rd Kali day as the day of the commencement of the construction of the palace at Mercara and 1795433rd Kali day as the day of its completion.

The earliest record of the Rājās of Coorg so far discovered is No. 40 which is dated 13th February, 1730 A.D. It is the record of a grant made for the services of the god Manjunātha of Kuḍuma by Hālēri Virappa-vaḍeyar. This Virappa-vaḍeyar must be Doḍḍa-Virappa, son of Muddurāja I, who ruled from 1687 to 1736 A.D. No titles of the king are mentioned in the record. Though he was ruling from Mercara to which place his father Muddurāja had shifted his headquarters in 1681 according to 'Rājēdranāma', he is addressed in the present inscription as Hālēri Virappa-vaḍeyar. The grant consisted of Heggāḍahaḷli and Sirangāla along with their twenty-nine hamlets granted as *sarvamānya*. Kuḍuma appears to be the same as Kaṇive, about a kilometre from Heggāḍahaḷli where there is an old Śiva temple which is noted for its sanctity. No. 41, though not dated, belongs to the same date as that of the previous one and records that the *triśūla* and *ḍamaru* carved below the inscription, are the symbols of the god Manjunātha of Kuḍuma. The same figures are found carved below the inscription No. 40.

Though No. 40 of 1730 A.D. is the earliest record of Doḍḍa-Virappa, there is a reference in a later record, No. 63, to a grant made by him in 1728 A.D. It is a copper plate grant issued by Virarājendra-vaḍeyar I renewing the grant of two villages previously made by Doḍḍa-Virappa-vaḍeyar, his grand father's elder brother to Abbimaṭha near Yeḍūr. This is an important Viraśaiva maṭha established and endowed by Doḍḍa-Virappa. The maṭha is situated in a picturesque valley with a small stream rushing down from a rocky eminence by its side.

There are two inscriptions at Mādāpura recording the death of Lingarājendra I. No. 31 is on the metallic flag fixed on the top of the finial of his *samādhi*. This has a seal with the letter 'Vi' at the centre and the Kali year 4881, the year of Lingarājendra's death, engraved below it. No. 29 is on the front wall of the same *samādhi*. Lingarājendra I died on 29th February,

1779 A.D., and in accordance with his wishes his son Virarājendra-vaḍeyar erected his tomb in Mahādēvapura (now Mādāpura in Somavarapet Taluk), built a temple over it and consecrated Basavēśvara on the *samādhi*. He also built a *maṭha* of the Murigi sect and endowed it with certain villages. No. 29 furnishes the additional information that, at the instance of Śivalingappa, the *charamūrti* of Koḍali, the construction of the temple began on 10th November, 1780 A.D. and was completed on 23rd April, 1782 A.D.

As already noted above, No. 63 was issued by Virarājendra-vaḍeyar. In this, the king describes himself as having been dedicated by the lotus hands of the *svāmi* of the Siddāpura maṭha who was an adherent of those (high priests) enthroned in the upper cave at Śivaganga. In addition to the renewing and confirming the grant of two villages Hosahaḷli and Jigaṭṭaḷli, previously made by Doḍḍa-Virappa in the year 1728 A.D., he also made a grant of another village named Bāchallaḷi on the occasion of the visit of Doḍḍa-Virūpākshasvāmi to Mercara. The details of these gifts were inscribed on a copper plate which was placed at the feet of Niranjanadēva of the Abbimaṭha representing the Murigisvāmi, in the year 1796 A.D. While granting this charter, the king requested that at the time of *Śivapūja*, blessings may be continually invoked (for him) with the hymn of benediction (saying)—Recollection of former births, dominion of the world, the glory of good fortune, surpassing beauty, faith in thee, knowledge, long life (objects of) desire,—(of these) be thou giver to me, Śankara, from age to age.

No. 32 is a grant of land made on the same day by the same king, for Mahādēvapura maṭha. When the *svāmi* paid a visit to Mahādēvapura maṭha, the king performed obeisance to him and made the gift as an offering to Śiva. The copper plate on which it was inscribed was placed at the feet of Śāntavīrasvāmi, the *charamūrti* of the Koḍali-Mahantasvāmi, *charamūrti* of the Mahā-Murigisvāmi. The record furnishes the details of income from the villages granted after making provision for the previous grants which included *puravarga*, *dēvamānya*, *bhūtatuttāra*, *gavuḍumbali* and *nāyimannu*. The villages are the same as mentioned in Nos. 29 and 31.

During the reign of the same king, according to No. 22, images of Lakshminārāyaṇa and Kumārasvāmi and the processional image of Bhagaṇḍēśvara were consecrated in the Bhagaṇḍēśvara temple at Bhāgamaṇḍala. It is possible that these images, which had been removed to some place of safety when Tipu's army had occupied the temple and converted it into a fort, were reconsecrated. This was done on Sunday, 1st of the bright fortnight of Māgha, in the year Naḷa, Kali 4898, corresponding to 29th January, 1797 A.D., the day on which Virarājendra married Dēvammāji according to 'Rājēndranāma'.

No. 13 is a stone inscription set up by Virarājendra-vaḍeyar I in memory of his trusted servant Biddaṇḍra Bopu. Bopu came from Bāvali village in Kaḍiyattu-nāḍu. He joined service in 1789 A.D. and served the king for 19 years in various capacities and became a *sirkārekār* or commander-in-chief of the army. His devoted services to the king in his hunting expeditions and wars against Tipu Sultan have been extolled in the record. On his death on 6th December, 1807 A.D., the king got his epitaph prepared for the knowledge of all and set up before his *samādhi*. The record contains the signature of Virarājendra-vaḍeyar at the end in English as 'Veer Rajindir'. The *samādhi* is within the precincts of the Rājās' tombs. The boundary stones demarcating the area contain the mark of *lingamudre* with the date Kali 4909 corresponding to 1807-8 A.D. (No. 16). From this, it becomes clear that the site was marked for the burial of the royal dignitaries in Kali 4909 in which year Dēvammāji the beloved queen of Virarājendra-vaḍeyar I, died. In the same year he appears to have begun the erection of a dignified structure above her tomb. But the very next year Virarājendra-vaḍeyar himself died and his body was also buried in the same structure which was completed by his brother Lingarājendra-vaḍeyar II. Lingarāja-vaḍeyar's tomb erected by his son Chikka-Virarājendra in 1820 A.D.

is to the right of Virarājendra's tomb and is exactly similar in plan. On all the doorways and windows of these two structures, which are very well carved in stone, the letter 'Vi' in Kannada is inscribed indicating the name of the Rāja. These structures along with the tomb of Lingarājendra I at Mādāpura as also the Ōmkārēśvara temple built by Lingarājendra II at Mercara in 1820 A.D. are all in Indo-Sarcenic style, being square in plan, built on a high platform with a high dome in the centre and minarets on the four corners. All these structures have a metallic *kalaśa* over the dome with metallic flags above, with the king's seal engraved thereupon.

No. 26 is an interesting inscription of Lingarājendra-vaḍeyar II. It refers to his hunting of elephants in Balyāṭare forest in which he killed 34 elephants and captured 8 cubs alive. To commemorate this event, he presented to the god Subbarāya of Pāḍi a beautiful image of a caparisoned elephant made of silver in the year 1810 A.D. It is an elegant and well executed figure about a foot in height.

Lingarājendra-vaḍeyar's achievement in building activities has been recorded in inscription No. 8. The inscription which is both in Persian and Kannada scripts, records how Lingarājendra got the rugged hill top cleared and built a spacious palace. The construction of the building began on 6th September, 1812 A.D. and it took two years, one month and three days to complete it. This two storied structure has undergone certain changes. Some original wall-paintings, however, are still intact with the Rājā's seal painted on them. There is also a large metallic seal of Lingarājendra-vaḍeyar embedded into one of the walls.

His another achievement was the construction of the Ōmkārēśvara temple. Inscription No. 9 on a metallic plate embedded into the front wall of the temple and No. 11, a copper plate record, both dated 1820 A.D. contain an account of the erection of the Ōmkārēśvara temple at Mercara by Lingarājendra-vaḍeyar II. Considering that the performance of good deeds is an act acquiring the highest merit in this world and the next, he resolved to set up a Śivalinga. Accordingly, he started the work of building this beautiful new temple, on the date specified, *viz.*, the 1796392nd Kali day; and in two years, nine months and twenty-five days the building was completed and he consecrated the Śivalinga, named Ōmkārēśvara, in it on the 1797421st Kali day. In addition to this information, the copper plate also furnishes the allowances granted for its upkeep, and the services to be performed therein. It also stipulates that the accounts of the temple were to be audited and examined annually. On the wall of the main entrance is a metallic seal of Lingarāja embedded and some of the utensils of the temple bear the mark 'Lim' indicating that they were presented by the Rāja. One silver plate has the name of the temple 'Śri Ōmkārēśvara dēvasthāna' (No. 10).

As can be expected, the Rājās of Coorg, who lived in the forest area in which wild elephants were abundant, were interested in the hunting of elephants. We have seen above how Biddaṇḍra Bopu was praised for his devoted services to the king in the hunting of elephants and how Lingarājendra-vaḍeyar I hunted 34 elephants and captured 8 cubs in the Balyāṭare forest. But Virarājendra-vaḍeyar surpassed all the previous records. No. 3, dated 1822 A.D., which is of quite a different character from the others, describes the valour shown by Virarājendra-vaḍeyar II in his hunting expedition. It relates that when Virarājendra-vaḍeyar II, was ruling with justice, purity and uprightness, elephants multiplied so greatly in his country that they were destroying the fruits and crops raised by men, threatening travellers, and causing damage to houses. The people living in the area also represented that they were unable to bear the menace from elephants. Considering that it is the duty of a king to put down the evil and uphold the good, the king prayed to Gaurīdhava (Śiva) to give him strength to remove this elephant menace. Having received a token of supreme favour from Sāmbaśankara (Śiva), beginning on the auspicious 1798178th Kali day, he went into the middle of the forests where the

herds of rutting elephants were raging and during two years, one month and twenty five days (March, 1822 to April 1824), till the 1798913th Kali day, by the power of his arm, destroyed them on various days.

An account is then given in detail of the number of elephants killed and captured, the places where they were bagged, and the dates on which the hunting took place. The forests visited were those in the east and south of the country,—in Nanjarāyapaṭṭaṇa Taluk, Uluguli Mūḍigēri-nāḍ and Horūr-Nūrokkal-nāḍ, Koḍagu-Śrīrangapaṭṭaṇa and Kiggaṭ-nāḍ. The actual number of days occupied in the hunt was 38, during which the Rājā himself killed 233, and his troops captured alive 181.

Some more inscriptions belong to the period of the Rājās of Coorg. But they are either not dated or the given details of date cannot be verified. No. 33 refers to a Vira-vaḍeya and to Hālēri Mamaḍai-arasu. Vira-vaḍeya might be Chikka-Virappa, grand-son of Doḍḍa-Virappa. Whether Mamaḍai-arasu was the same as Muddurāja who was at Horamale from 1766 to 1770 A.D., cannot be said with certainty. The record registers a grant of some land to the Aigaḷa-maṭha at Hālēri. No. 104 mentions a *maṭha* at Yeḍatore and appears to record certain grants made to Siddhalingasvāmi of that *maṭha*. No. 103 mentions another Virakta-maṭha of Chilaḷashāka svāmi, while No. 105 mentions the god Gangādhara-dēvaru whose temple appears to have been built by Virarājēndra-vaḍeyar.

By the side of the Rājās' tombs at Mercara, within the enclosure, is another smaller structure, similar in plan but not so majestic, built for the Rājā's priest Rudrappa. It was built by *Divān* Cheppuḍira Ponnaḷa in 1834 A.D. From the inscription on the back wall (No. 15) of the structure it may be inferred that it was constructed by Subayya who belonged to the village Bāḍaga in Kārattu-Mūrnāḍu.

From the foregoing records it becomes clear that the Rājās of Coorg were Viraśaivas by faith and were the disciples of the Svāmi of Siddāpura-maṭha, the branch of Mēḷaṇagavi-maṭha at Śivaganga. They built and endowed branches of the Murigi-maṭha at Abbimaṭha, Mādāpura, Danaḷa and other places.

There are several inscribed metallic seals of the Rājās of Coorg. The seals are oval in shape with two concentric circles at the centre. Within the inner circle is the initial or the first letter of the name of the king, 'Lim' in the seals of Lingarājēndra-vaḍeyar and 'Vi' in the seals of Virarājēndra-vaḍeyar, in Kannada, occupying the entire space. Below this letter is the year of the seal expressed in the Christian era, and some times in Kali year. Between the two concentric circles, around the central letter, the name of the king in English either as Mahārāja-Linga Rajender Wadeer or Maharaja Veer Rajender Wadeer, is inscribed. Again, between the oval and the outer concentric circle, on either side where the space is broader, the names of the king and the kingdom along with the Kali year are inscribed in Persian characters. Such seals are found on the *mahādvāra* entrance in front of the Ōmkārēśvara temple, and in the court hall which is a part of the palace both built by Lingarājēndra. Such seals are also found painted on the walls of the palace. Another such seal with 'Vi' in the centre is found in the Iggutappa temple at Pāḍi with all other details noted above. At Mādāpura the *samādhī* of Lingarājēndra-vaḍeyar has on the pinnacle of the building a brass flag with an inscription mentioning the death of Lingarājēndra-vaḍeyar and the construction of the temple over his *samādhī*. At the centre of this flag is a seal similar to others. But in this seal the central letter is 'Vi' indicating that it was issued by Virarājēndra, son of Lingarājēndra. But between the two concentric circles the name of Lingarājēndra is found in Kannada. It also furnishes the date Kali 4881 indicating the year of the death of Lingarājēndra-vaḍeyar.

On the two Rājās' tombs, and on the Ōmkārēśvara temple there are similar brass flags with seals of either Virarājēndra or Lingarājēndra as the case may be.

BRITISH PERIOD

There are more than ten inscriptions which may be assigned to the British period. They are mostly private records not connected with the political history; yet a few of them are of some interest. The earliest one which may belong to this period is No. 27. This is dated the Kali year 4936, Jaya Samvatsara, corresponding to 1834-35 A.D. As no details of the month, *tithi*, etc., are mentioned, it is not possible to say whether the record was issued before the British occupation of the territory which took place on 4th April, 1834 A.D. or after. It records the renovation of the temple of Subbarāya at Pāḍi by one Appāraṇḍa Bopu. This Subbarāya or Subrahmaṇya is known to the Coorgs as Pāḍi Iggutappa who is their patron god.

No. 24 is dated 15th November, 1839 A.D. when captain C. F. Le-Hardy was the Superintendent of Coorg. Captain Le-Hardy was the first Superintendent of Coorg under Lt. Col. Frazer who was the first Commissioner. *Divān* Ponnappuyi Bopu is mentioned in the record as having associated himself in getting certain articles of silver and gold prepared for use at Mūlakāvēri. The articles include one silver *pūḥa*, one *prebhāvali*, three golden umbrellas, two *sūryapānas* and two *patākas* or flags. These articles were got prepared at a cost of Rs. 1242 collected from the devotees at the spot where the Kāvēri takes her birth, which is considered a holy place.

No. 106, dated 1840-41 A.D., refers to the renovation of another temple at Irpi by the side of the river Lakshmaṇa-tīrtha by the farmers of the Kiggattu-hattu-nāḍu area. Yet another inscription at Mādāpur, No. 30, records the erection of a *kalāśa* over the *gaddige* of Lingarāja-vaḍeyar in 1843 A.D. by Sōmaśēkhara Śivayōgi. Somaśēkhara Śivayōgi was disciple of Śāntavīrasvāmi, the *charamūrti* of Murigāsvāmi.

Inscription No. 99 is interesting. It is dated 1857 A.D. and records the restoration of the temple of Mahādēva on the Kunda-hill in Beṭṭiyattu-nāḍ. The work was commenced three years before, on the 1810060th Kali day, by agreement between the *takkamukhyastaru* of Beṭṭiyattu-nāḍ and Ammati-nāḍ. These *takkas* are the headmen nominated among the Coorg families in each village who had to look into and settle the social and other disputes and also to supervise the proper observance of social and religious customs. The institution is hereditary in certain families. The inscription gives a list of the prominent people who contributed for the work, and also furnishes details of the parts for which each one contributed. One was actually a Muslim by name Hayath-Khan-Sābi, the Jāgirdar of Kunda village, who contributed for the preparation of a Nandi image.

The next two inscriptions in the chronological order, Nos. 17 and 18, refer themselves to the construction of the Kannikāparamēśvari temple at Mercara. The former gives the date of the completion of the temple as 4th June, 1874 A.D., while the latter informs us that the brass covering to the doors was got done in the year 1879 A.D. Kannikāparamēśvari is the family goddess of the Vaiśya community. No. 14 is a memorial tablet recording the death of B. Sōmayya, son of Biddaṇḍra Bopu referred to above under the Rājās of Coorg (No. 13). Sōmayya was under the service of the last Rājā of Coorg, Virarājēndra-vaḍeyar II, as *sirkārēkār* or commander-in-chief of the army, like his father who was a *sirkārēkār* of Doḍḍavīra-rājēndra. He was born in 1800 and died on 16th August, 1879 A.D. Since the Coorg State was under the Chief Commissioner's rule, permission was obtained from that officer for interning the body of Sōmayya by the side of his father's tomb within the premises of the Rājās' tombs. An interesting aspect about this inscription is that it is in English and its Kannada version is also

given below. Another inscription of this period at Bhāgamaṇḍala is in Malayalam script and language (23. ii). It is dated 1881 A.D. and records the grant of a lampstand with lamps all round, to the god Bhagaṇḍēśvara by a devotee named Maṇavaṭṭi Beḷiyappa. The lamp is stated to have been prepared under the supervision of Chinnappa.

There are some modern inscriptions belonging to the early part of the 20th century at Mercara and Bhāgamaṇḍala. As we have confined ourselves to the records up to 1900 A.D., these have not been included here. Still they are of some interest. An inscription engraved on the base of an obelisque near Rājā's seat is in two languages—Kannada and English. It furnishes information that the first Viceregal *darbar* was held in Coorg on 29th of November, 1929 A.D. by Lord Irwin when he was the Viceroy and Governor-General of India, at the spot where the obelisque has been erected. A few memorial tablets are fixed to the walls of the Church building which has now been converted into the District Museum. These tablets give the names of some military personnel and others who died. Similarly, in the Bhagaṇḍēśvara temple at Bhāgamaṇḍala there are five inscriptions recording the construction of rest houses for the pilgrims and grant of land for their maintenance by certain devotees in the early part of the present century. One of them on a pillar of the *Nandi-manṭapa* in front of the Bhagaṇḍēśvara temple records its construction by Beḷera Beḷiyappa who was the *takka* of Koḍagu in 1915 A.D.

JAINISM

Jainism had spread its influence even in this District from the earliest days. We find several centres of Jainism here. From Śravaṇabeḷagoḷa in the neighbouring Hassan District Jaina monks moved over to these centres, as would be clear from the records some of which are noticed below.

We have seen that the very first record, of Ganga Avinīta, in this volume, registers a grant to Śrīvijaya Jinālaya of Talavananagara. The gift of villages was received by Chandanandi-bhaṭṭāra, disciple of Gupanandi-bhaṭṭāra of Dēsigagaṇa and Koṇḍakundānvaya. However, the genuineness of this record is doubted.

No. 98, another Ganga record of 978 A.D., states that Anantavīrya the donee was a disciple of Guṇasēnapanḍita-bhaṭṭāraka who was himself a disciple of Birasēnasiddhāntadēva. These are described as residents of Beḷgoḷa, i.e., Śravaṇabeḷagoḷa. The grant consisted of two villages of Peggadūr and Posavādaga, obviously for the basadi at the former village. The record is described as the *śāsana* of the basadi at Peggadūr, modern Peggūr where, however, no such monument is in existence today.

Muḷḷūr, in Somavarapet Taluk was one of the Jaina centres of the district. We have seen that the Koṅḡāḷva chief, Rājādhiraḷa Koṅḡāḷva I built a *basadi* there about 1050 A.D. There are three basadis, the Pārśvanātha, Chandranātha and Śāntiśvara. Of these the first must have been got constructed by Pōchabbarasi, wife of Rājēndrachōḷa Koṅḡāḷva II, as the record that refers to such a work by her is found on the wall of the Pārśvanātha basadi. If No. 75, near the Chandranātha basadi could be so interpreted, it would mean that Rājādhiraḷa II had that basadi constructed for the merit of his mother Pōchabbarasi. No. 77 on the pedestal of the image of Śāntinātha in the Śāntinātha basadi refers to the reconsecration of the basadi by Mallishēṇadēva in about the middle of the 12th century A.D. It is probable that this was the basadi got built by Rājādhiraḷa I.

Guṇasēnapanḍitadēva figures prominently in getting these meritorious deeds done by the Koṅḡāḷva chiefs. He belonged to Draviḷa-gaṇa or Tivuli-gaṇa, Nandi-sangha and Aruṅgaḷānvaya. He was the disciple of Pushpasēnasiddhāntadēva, whose footprints are engraved on a block of stone in front of the Śāntiśvara-basadi (No.78). In 1051 A.D., these basadis came under his

management. He also got a well called Nāgavāvi, excavated by the *nakaras* (No. 79). The figure of a cobra is also engraved below this inscription. Guṇasēnapaṇḍita was the *guru* of the Hoysala king Vinayāditya and received a grant from Pariyaladēvi for the maintenance of the basadi built at Sosevūr. He is also referred to as the *guru* of Echaladēvi, queen of Hoysala Eṛeyanga in an inscription in Arakalgud Taluk. An inscription on a large boulder near Muḷlūr (No. 83), with footprints, appears to refer to Guṇasēnapaṇḍita indicating that, that spot was the place where he performed penance and probably breathed his last. According to No. 71 Guṇasēnapaṇḍita gained the abode of *Mōkshalakshmi* (or died) in 1064 A.D. He was proficient in the supreme *ārhanṭya* and other three jewels, all the great sciences of grammar, the *āgama* and the six established systems of logic.

The basadis at Muḷlūr are square in plan and comparatively plain structures built of granite slabs. But the images that are still remaining in them are beautiful works of art and represent the sculptural standard that prevailed during the Koṅgāḷva rule.

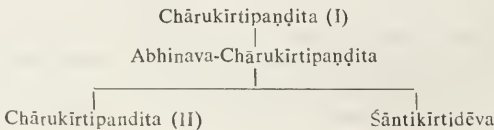
There are a few more inscriptions recording the prevalence of Jainism during the Koṅgāḷva period. No. 89 records the death, in 1044 A.D., of Prabhāchandra-dēva, disciple of Subhachandra-dēva. No. 100 states that Jakkīyabbe, wife of Eḍayya, resolved to obtain *mukti* by the performance of *sanyasana* and died. Similarly, one Kiviriyayya, chief of Maduvanga-nāḍ keeping the vow for twelve days in the Chaṅgāḷva-basadi attained salvation (No. 101).

Incidentally it may be noted that although the Koṅgāḷvas were Jains, they seem to have patronised other religions also. As can be seen in Nos. 48 and 49, Rājendra-Prithvi-Koṅgāḷva made grants to the Siddhēśvara temple at Posavalli.

Three Jaina images, two of them of Śāntinātha, with inscriptions (Nos. 4, 6, and 7) in characters of the 12th century engraved on their pedestals, are now exhibited in the Museum at Mercara. Before they were shifted to the Museum, they were found in the basadi at Anjanagiri. The existing basadi at this place was constructed in 1544 A.D. (No. 19). The epigraph that gives this information, also records the interesting fact that in Śaka 1453 (1531-32 A.D.) Abhinava Chārūkirtipaṇḍita-dēva discovered the images of Śāntīrthēśvara and Anantanāthasvāmi in the river Suvarṇavati and that they were installed in a basadi constructed first in wood and later in stone, on the former date, at Anjanagiri, at the instance of Śāntīkīrtidēva. The installation was done by Śāntōpādhyāya of Koṇasanagara, who is described as *svānuja* of Śāntīkīrti-dēva.

It is clear that the images now in Mercara, were the ones originally set up at Tātangi. No. 4 says that the image of Śāntināthadēva was consecrated by Māghaṇandi-bhaṭṭāraka of Tātangi, belonging to Mūlasaṅgha, Dēsiyagaṇa, Pustakagachchhaa and Koṅḍakundānvaya. No. 6 also refers to the image of Śāntinātha consecrated by the *nakharas* of Tātangiya-paṭṭaṇa who were disciples of Hēragina Hariśchandra-dēva. Obviously the other image, below which No. 7 is engraved is that of Anantanāthasvāmi got made by Hariyaṇṇa heggaḍe, the *aśvādhyaksha* (head of the cavalry), disciple of Nayakīrtisiddhāntadēva. Tātangi was a place situated somewhere on the banks of the Suvarṇavati, i.e., the Hārangi river, which flows about 5 kilometres north of Anjanagiri. It is probable that one of the floods in the river washed out the basadi, wherein these images were installed, and the images were discovered by Abhinava-Chārūkīrti, centuries later.

No. 19 gives the genealogy of the Jaina priests who belonged to Beluḡuḷa, as :

The first of these bears several epithets like *rāyarājaguru*, *maṇḍalāchārya*, *mahāvādavādīśvara* etc. and also *Ballālarāyavarakshāpālaka* which indicate that he was the royal priest of the Hoysaḷas and was the saviour of the life of Ballālarāya. But, who this Ballālarāya was, whose life he saved is not known. Tradition attributes this to Ballāḷa I.

GENERAL.

Two inscriptions (Nos. 37 and 56) of the 10th century record the death of two individuals by self-immolation. In both these the deceased person is stated to have had his head cut off. Both of them being damaged, the details cannot be made out. The first of them is dated 944. A.D. and the name of the hero may be Būchaga. The second refers to Lalluga, younger brother of Raṇivoḷiga as the hero.

No. 49, dated 1070 A.D., registers a gift to god Siddhēśvara Mahādēva, probably after the purchase of the gift land from Niraḡavuṇḍa of Posavaḷli. The exact meaning of the term *āḍuvala* used in this connection (*ponnare koḷḷu maṇṇare koṇḍu pattu khaṇḍuveya āḍavalam*) is not clear. In No. 48, of the same date there is a reference to *āḍavalam gadyāya*.

Two records (Nos. 52 and 60) of the 13th century from Gaṇagūru and Chauḍlu respectively, refer to the regulations laid down with regard to the right of property. The former states that in the absence of male (heir), the daughters' children were to have the succession right. This regulation probably was brought into vogue in Gunda-nāḍ. The later record (No. 60) states that it confirms the daughter's right of succession to property which was in vogue earlier in Kundūr (?) and also bestows similar right to the children of the daughter as also those of female slaves (*tottina makkaḷiṅge*).

No. 44, dated probably 1498 A.D. records the grant of *gauḍike* to Lingēgauḍa of Hānagala by Nanjarappayaṇṇa. Hānagala may be the same Hāngal in Dharwar District and if so it is interesting to note that the donee (or his ancestors) hailed from such a distant place then.

No. 25 of the 19th century registers a gift of a bell in memory of Muddamma wife of Moṇṇappa whose family name was *Maneyappaṇḍu*.

Attention is drawn towards number of *nāḍus*, that figure in the volume, some of which are listed below. Students of historical geography could make use of this for further study. Pūnāḍu 6000, Eḍenāḍu-70, Muḷḷūrnāḍu, Ulugali Mūḍagērināḍu, Horūru Nūrokkalunāḍu, Kārattu Mūrnāḍu, Beṭṭiyattanāḍu, Pāḍi-nāḷkunāḍu, Yaḍavanāḍu, Gundanaḍu-70, Tenkanāḍu (70), Sambathanāḍu etc. Some of these are in existence even today.

ಪೀಠಿಕೆ

೧೮೮೬ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಿ. ಲೂಯಿ ರೈಸರು 'ಎಸಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಪುಟವಾದ ಕೊಡಗು ಶಾಸನಗಳ ಪ್ರಥಮ ಅವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಈ ಸಂಪುಟವು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾಂತವಾಗಿದ್ದ ಕೊಡಗನಲ್ಲಿ ರೈಸರು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ೨೨ ಶಾಸನಗಳ ಭಾಷಾಂತರ ಮತ್ತು ಲಿಪ್ಯಂತರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. 'ನ್ಯೂ ಇಂಡಿಯನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯ' ಕ್ಯಾನ್ಸಿ ಕೊಡಗನ ಗೆಜೆಟಿಯರನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಿವೇಕ್ಷಣೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ರೈಸರು ಭಾವಿಸಿದರು. ಈ ಪುನರ್ವಿವೇಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲಾದ ಶಾಸನಗಳನ್ನು 'ಎಸಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ದ ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ (IX ಮತ್ತು XII—ಪ್ರಥಮ ಅವೃತ್ತಿ) ಅನುಬಂಧಗಳಾಗಿ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ೧೯೧೪ರಲ್ಲಿ ರೈಸರು ಈ ಎಲ್ಲ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಶಾಸನಗಳ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

ಈ ಸಂಪುಟದ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈಗ ಮತ್ತೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿತ ಶಾಸನಗಳ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಮೂಲದೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಲು ಎರಡು ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ ಪ್ರವಾಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಅನೇಕ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮೂಲದೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ, ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಪಾಠಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಮೂಲಶಾಸನ ದೊರೆಯದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಅವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದಿದ್ದ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಅವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಶಾಸನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦೬. ಹಿಂದಿನ ಅವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶಾಸನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೭೫ ; ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಓದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಿಂದಿನ ಅವೃತ್ತಿಯ ೭೨ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಶಾಸನವನ್ನು ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೆಲವೇ ಆದರೂ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇತಿಹಾಸದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ವಾದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರಾಜವಂಶಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಮೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗಂಗರು

ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಗಂಗವಾಡಿಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸರು ಅನ್ವೇಷಿಸಿ, ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಗಂಗ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನಗಳ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಡಿಕೇರಿಯ ಖಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನವೇ (೧ನೆಯ ಶಾಸನ) ಮೊದಲನೆಯದು. ಮೂರು ಹಲಗೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಈ ಶಾಸನವು ಉಂಗುರ ಮತ್ತು ಗಜ ಲಾಂಛನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಹಲಗೆಯೂ ೧೮ ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್ ಉದ್ದ ಮತ್ತು ೨೨ ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್ ಅಗಲವಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಹಾಗೂ ಕೊನೆಯ ಹಲಗೆಗಳ ಒಳಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬರವಣಿಗೆ ಇದೆ. ಈ ತಾಮ್ರಪಟವು ಮಡಿಕೇರಿಯ ಖಜಾನೆಗೆ ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಯಾರಿಂದ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತೆಂಬುದು ತಿಳಿದುಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಗ್ರೇಟರ್ ಎಂಬುವನು ಬರ್ಚರ್ಸ್ ಎಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದನು. ಈಗ ಈ ಶಾಸನವು ಸ್ವಿಡ್ಜರ್ಲೆಂಡಿನ ಬ್ಯಾಸೆಲ್ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಲ್ಯುಥೇರನ್ ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಂಘದ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿದೆ.

ಈ ಶಾಸನವು ಹಳಗನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ, ಅಕ್ಷರಗಳ ಕೆತ್ತನೆ ಹೆಚ್ಚು ಒರಟು. ರಾಜವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಅರಂಭ ಭಾಗ ಹಾಗೂ ತೇದಿಯ ವಿವರಗಳುಳ್ಳ ಭಾಗವು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲೆಯೂ, ದಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ದಾನವಿತ್ತ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲೆಗಳ ವಿವರಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೆಯೂ ಇವೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ನಾಲ್ಕು ಫಲಶ್ರುತಿ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಹೊರತು ಇಡೀ ಶಾಸನವು ಗದ್ಯರೂಪದಲ್ಲೆಯೇ ಇದೆ.

ಕೊಂಗುಣಿ ಮಹಾಧಿರಾಜ ಅವಿನೀತನೆಂಬ ಗಂಗವಂಶದ ದೊರೆಯು ಮಾಡಿದ ದಾನ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಶಾಸನವು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಪದ್ಮನಾಭನೆಂಬ ದೇವತೆಯ ಸ್ತುತಿಯಿಂದ ಈ ಶಾಸನ ಅರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಜಾಹ್ನವೇಯ ವಂಶದ ಕಣ್ಣಾಯನ ಗೋತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೊಂಗುಣಿ ಮಹಾಧಿರಾಜನಿಂದ ಅರಂಭವಾಗುವ ಗಂಗರ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಹೀಗಿದೆ :

ಕೊಂಗುಣಿ

|

ಮಾಧವ I

|

ಹರಿವರ್ಮ

|

ವಿಷ್ಣು ಗೋಪ

|

ಮಾಧವ II

|

ಕೊಂಗುಣಿ ಮಹಾಧಿರಾಜ ಅವಿನೀತ.

ಮೊದಲನೆಯ ಮಾಧವನು 'ದತ್ತಕಸೂತ್ರ'ವೆಂಬ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ರಚಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ವಿಷ್ಣು ಗೋಪನು ಭಗವನ್ನಾರಾಯಣನ ಪಾದಾರಾಧಕನಾದರೆ, ಅವನ ಮಗ ಇಮ್ಮಡಿ ಮಾಧವನು ಶ್ರೃಂಗಬಕನ ಭಕ್ತ. ಇಮ್ಮಡಿ ಮಾಧವನ ಪತ್ನಿಯು ಕದಂಬ ವಂಶದ ಅರಸನಾದ ಕೃಷ್ಣವರ್ಮ ಮಹಾಧಿರಾಜನ ಪ್ತಿಯ ಸೋದರಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಇವು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ವಿವರಗಳು.

ತಲವನನಗರದಲ್ಲಿನ ಶ್ರೀವಿಜಯಜನಾಲಯಕ್ಕಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯನಾದ ಚಂದಣದಿಭಟಾರಸಿಗೆ ಬದನೆಗುಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ದತ್ತಿಯಾಗಿ ಬಿಡಲಾಯಿತೆಂದು ತಾಮ್ರಪಟ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ದೇಸಿಗಣ, ಕೊಂಡಕುಂವಾನ್ವಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಈ ಆಚಾರ್ಯರ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆದು ಹೀಗಿದೆ :

ಗುಣಚಂದ್ರ ಭಟಾರ

|

ಅಭ[ಯ*]ನಂದಿ ಭಟಾರ

|

ಶೀಲಭದ್ರ ಭಟಾರ

|

ಜಯನಂದಿ ಭಟಾರ

|

ಗುಣನಂದಿ ಭಟಾರ

|

ಚಂದಣದಿ ಭಟಾರ

ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ತೇದಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಶಾಸನ ಹುಟ್ಟಿದುದು ಒಲಲನೆಯ ವರ್ಷ, ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ಪಂಚಮಿ, ಸೋಮವಾರ, ಸ್ವಾತಿನಕ್ಷತ್ರದಂದು. ವರ್ಷದ ಹೆಸರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿಲ್ಲ. ಒಲಲ ಎಂಬುದು ಯಾವ ಗಣನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಎಂಬುದೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದು ಶಕಸಂವತ್ಸರವಾಗಿರಬಹುದು. ಹಾಗೆಣಿಸಿದಲ್ಲಿ ಒಲಲ ಎಂಬುದು ಕ್ರಿ. ಶ. ೪೬೬ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾದ ಇತರ ವಿವರಗಳು ತಾಳೆಯೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಘಶುದ್ಧ ಪಂಚಮಿ ಬುಧವಾರವಾಗಿದ್ದು ಅಂದು ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಪದ ನಕ್ಷತ್ರವಿದ್ದಿ ತೇ ಹೊರತು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಸೋಮವಾರ, ಸ್ವಾತಿನಕ್ಷತ್ರ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪೂನಾಡು ಆರುಸಾವಿರ ಪ್ರದೇಶದೊಳಗಣ ಎಡೆನಾಡು ಎಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಬದನೆಗುಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಆಕಾಳವರ್ಷ ಸೃಷ್ಟಿವಲ್ಲಭನ ಮಂತ್ರಿಯು ಮೊದಲು ಅವಿನೀತ ಮಹಾಧಿರಾಜನಿಂದ ಪಡೆದು, ಅದನ್ನು ತಲವನನಗರದ ಶ್ರೀವಿಜಯ ಜನಾಲಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಜೈನಗುರುವಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿದನು. ಈಗ ಕಾವೇರಿನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ಗಂಗರ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದ ತಲಕಾಡು ಅಂದು ತಲವನನಗರವೆನಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇದು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ. ದಾನಗ್ರಾಮವಿದ್ದ ಪೂನಾಡು ಆರುಸಾವಿರ ಪ್ರದೇಶವು ಈಗಿನ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದ್ದ ಪುನ್ನಾಟ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಕಬಿನಿ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿಯೆ ಕಿತ್ತೂರು ಅಥವಾ ಕೀರ್ತಿಪುರವು ಆದರ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗುತ್ತು.

ಈ ದತ್ತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆವರಲ್ಲಿ ಮಣಿಯುಗುರದ ನಂವ್ಯಾಲರು ಮತ್ತು ಸೀಂಬಾಲರು ಇತರ ಕೆಲವು ಗಂಗರ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಗಣಿಗನೂರ ತಗಡರು ಸಹ ಉಲ್ಲೇಖಿತರಾದ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು. ಗಣಿಗನೂರು ಈಗಿನ ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಗಣಗೂರು ಆಗಿರಬಹುದು. ಇದೊಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಸ್ಥಳವಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಗಂಗರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳು ದೊರೆತಿವೆ.

ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಈ ತಾಮ್ರಶಾಸನವನ್ನು ಕಂಡರಿಸಿದನು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಎಂಬುದು ಗಂಗರ ಆಸ್ಥಾನ ಲಿಪಿಕಾರನ ಅಧಿಕೃತ ಸದವಿಯಾಗಿದ್ದು.

ಈ ಶಾಸನದ ಯಥಾರ್ಥತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ವಿವಾದವಿದೆ. ಫ್ಲೀಟ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ವಿವ್ಧಾಂಸರು ಗಂಗರ ತಾಮ್ರಶಾಸನಗಳನ್ನು ನೈಜವೆಂದು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸರು ಇವು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವೆಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.¹ ಈ ನಾಡವಿನಾಡಗಳ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಈಗ ಅನೇಕ ಗಂಗರ ತಾಮ್ರಶಾಸನಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿವೆ ಇವುಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಕೂಟ ಮತ್ತು ನೈಜ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸುವುದು ಈಗ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ತಾಮ್ರಶಾಸನವು ಕ್ರಿ. ಶ. ೪೬೬ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ಆದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ, ಈ ತೇದಿಯ ಕಾಲದ ವಿವರಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮೇಲೆ ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಶಿವಮಾರನಿಗಿಂತ ಹಿಂದಿನ ಗಂಗದೊರೆಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ, ನೈಜವೆಂದು ಖಚಿತವಾಗಿರುವ, ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶಕವರ್ಷದ ಉಲ್ಲೇಖವಿಲ್ಲ. ಹರಿವರ್ಷನ ತಗಡೂರು, ತಂಜಾವೂರು ಮತ್ತು ಕೂಡಲೂರು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಶಾಸನ ದಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಶಕವರ್ಷವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಅವುಗಳು ಕೂಟಶಾಸನಗಳೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ.

ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಮಡಿಕೇರಿಯ ಈ ತಾಮ್ರಪಟದ ಲಿಪಿಸ್ವರೂಪವು ಶಾಸನವು ತಿಳಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಈಚಿನದೆಂಬುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆಕ್ಷರಗಳು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿ ದುಂಡಗಾಗುವ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ೨ನೆಯ ವಂಶಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಜಡು ಮತ್ತು ಕಾಗಣತಲಾಕೆ ಎಂಬಲ್ಲಿಯೂ, ೧೧ನೆಯ ಪಾಕ್ರಿಯಲ್ಲಿರುವ ವರಾಕ್ರಮ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಎಂಬಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವ ಕೆಕಾರ ಮತ್ತು ರಕಾರಗಳ ಉದ್ದ ಕಿರಿಯಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ದುಂಡಗಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಲಿಪಿಕೃತನೆ ಹೆಚ್ಚು ಒರಟಾಗಿದೆ. ಪಾಕ್ರಿಯು ನೇರವಾಗಿಲ್ಲ. ರಾಜಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯ ನಿಸ್ವಣ ಲಿಪಿಕಾರನಲ್ಲಿ ಈ ದೋಷಗಳಿರಬಹುದಷ್ಟೆ? ಕಾಗಣತಲಾಕೆ ದೋಷಗಳೂ ಹೇರಳವಾಗಿವೆ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ದೋಷಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದು ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡವಾಗಿದೆ ಆದರೆ ನಂತರದ ಕಾಲದ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ತೋರುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೫ನೆಯ ಶತಮಾನ ಮತ್ತು ಆದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ಇತರ ನೈಜ ತಾಮ್ರಪಟಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಈ ಶಾಸನದ ಹಲಗೆಗಳ ಅಗಲ ಹೆಚ್ಚು. ಈ ಶಾಸನ ನೈಜವೆಂದು ರೈಸರು ನಾಡಿದರೂ ಮೇಲ್ಪಾಣಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು ಇದು ಕೃತಕಶಾಸನವೆಂಬುದನ್ನೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಆದರೂ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅವಿನೀತನವರಿಗಿನ ಗಂಗ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಗಂಗ ದೊರೆಯ ಬಿರುದುಗಳೂ ಅನೇಕ ನೈಜ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಶಾಸನವು ಮೂಲಶಾಸನವೆಂದರೆ ಪ್ರತಿ ಯಾಗಿದ್ದು, ಕ್ರಿ.ಶ. ೯ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಸುಮಾರಿಗೆ ಇದು ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೂ ಇದು ಬಹಳ ಅಶುದ್ಧವಾಗಿ ತಯಾರಾದ ಪ್ರತಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ನಿರರ್ಥನ ಉತ್ತಮನರಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಗಂಗ ದುರ್ವಿಗಿತನ ೩೦ನೇ ಅಜ್ಜಿಯ ವರ್ಷದ ತಾಮ್ರಶಾಸನ. ಇದು M.A.R. ೧೯೧೬ರ ಪು. ೪೪ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದ ವಿವರಗಳನ್ನೇ ಒಳಗೊಂಡ ಮತ್ತೊಂದು ತಾಮ್ರಶಾಸನವೂ ದೊರೆಕಿದೆ. ಇದು ಒರಟಾದ ಕೆತ್ತನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೃತಕ ತಾಮ್ರಶಾಸನದ ಎಲ್ಲ ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಮೇಲಿನ ಶಾಸನದ ಪ್ರತಿ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಈ ಶಾಸನವನ್ನು M.A.R. ೧೯೧೭, ಪು. ೩೭ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಡಿಕೇರಿಯ ಈ ತಾಮ್ರಶಾಸನ ನೈಜವಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ ಇದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಆಕಾಶವರ್ಷ ಸೃಷ್ಟಿವಲ್ಲವೆ ಆಫವಾ ಅವನ ಮಂತ್ರ ಮತ್ತು ಧಾನದ ಇತರ ವಿವರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಇದರ ಅನಂತರ ನಾವು ಈ ಸಂಪುಟದ ೬೬ನೆಯ ಶಾಸನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಶಿಲಾಶಾಸನದ ಕಾಲ ಶಕ ವರ್ಷ ೮೯೯ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುವ ಕ್ರಿ.ಶ. ೮೮೮ನೆಯ ಫೆಬ್ರವರಿ ೨೧ನೆಯ ದಿನ. ಇದೊಂದು ರಾಜಶಾಸನ. ಬಿಳಿಯೂರು ೧೨ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಪೆಣೆಗೆಡಗಂದ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯಜನಾಲಯಕ್ಕಾಗಿ ಜೈನ ಯತಿಗಳಾದ ಶಿವನಂದಿವ್ಯಾಂತ ಭೈರಾರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಸರ್ವ

¹ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗೆ Ind. Ant. ಸಂಪುಟ I ಮತ್ತು XII; E.I. III ಮತ್ತು VI; E.C.I. (ರೈಸರಿಂದ ಪರಿಷ್ಕೃತವಾದ ಆವೃತ್ತಿ), IV ಮತ್ತು VI (ರೈಸರ ಆವರದ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಮೊದಲನೆಯ ಆವೃತ್ತಿ) ನೆಯ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ.

ನಂದಿದೇವರಿಗೆ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ಕೊಂಗುಣಿವರ್ಮ ಧರ್ಮಮಹಾಧಿರಾಜ ಪೆಮ್ಮಾಡಿವಡಿಯು ದತ್ತಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟನೆಂದು ಇದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಉಕ್ತವಾದ ಅರಸನು ಗಂಗ ಇಮ್ಮಡಿ ರಾಜನಲ್ಲನು. ಸತ್ಯವಾಕ್ಯನೆಂಬ ಅವನ ಹೆಸರನ್ನೇ ಆ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೂ ಇಟ್ಟಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಅಲಯ ಪೆಟ್ಟೆಗಡಂಗದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದಿದೆ. ಕಡಂಗ ಎಂದರೆ ಯುದ್ಧ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತೋಡಿಸಲಾದ ಕದಕವೆಂದು ರೈಸರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. (Introduction, ಪು. ೮). ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ಟೆಗಡಂಗವೆಂಬುದು ಅಂತಹ ಒಂದು ಕಂದಕದ ಹೆಸರಾಗಬಹುದು ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಕಂದಕದ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರಾಗಬಹುದು. ಈ ಶಾಸನದ ಕಲ್ಪ ನಮಗೆ ದೊರೆತುದೇ ಬಿಳಿಯೂರಿನ ಸಮಾಪದ 'ಕಡಂಗ'ದಲ್ಲಿ. ಆದರೆ ಇದರ ಸುತ್ತಲೂ ಯಾವುದೇ ದೇವಾಲಯ ಇದ್ದುದರ ಕುರಿತು ಈಗ ಕಾಣಬಾರವು.

ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾದ 'ಬೆದ್ದೊಳಗಿರೆಯ ಬಿಳಿಲೂರ್ಪನ್ನಿಪ್ಪಳ್ಳಿ' ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಬೆದ್ದೊಳಗಿಯ ತೀರದ ಬಿಳಿಯೂರು ೧೨ ಗ್ರಾಮಗಳು ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಿ, ಇದರ ಮೆಟ್ಟಿಗೆ ಬೆದ್ದೊರೆ ಎಂಬುದು ಲಕ್ಷ್ಮಣತೀರ್ಥನೆಂಬ ನದಿ ಎಂದು ರೈಸ್ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ದತ್ತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳೆಂದು ಉಕ್ತವಾಗಿರುವವರಲ್ಲಿ ಬೆದ್ದೊಳಗಿರೆ ಯೆಕ್ಕದಿಮ್ಮರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬಿಳಿಯೂರು-೧೨ ಎಂಬುದು ಬೆದ್ದೊಳಗಿರೆ-೨೦ರಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗುತ್ತೆಂದು ಸೂಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಫಲನೆಯ ನಂಬರಿನ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವಡಿ ರಾಜಮಲ್ಲನ ಕಿರಿಯ ಸೋದರನಾದ ರಕ್ಕಸನು, ಕ್ರಿ. ಶ. ೯೨೮ರಲ್ಲಿ ಬೆದ್ದೊಳಗಿರೆಯನ್ನಾಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೆದ್ದೊಳಗಿರೆ ಎಂಬುದು ಆ ಹೆಸರಿನ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಳವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಶಾಸನ(ನಂ. ೯೮)ದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ತೀರಿಯ ವಿವರಗಳು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿವೆ. ಶಕವರ್ಷ ೮೯೯ನೆಯ ಈಶ್ವರ ಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲ್ಗುಣ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ತಿಥಿಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ 'ನನ್ನೀಸ್ವರೂ ತಲೆವೆವಸಮಾಗಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನನ್ನೀಶ್ವರ ಎನ್ನುವುದು ಜೈನರಲ್ಲಿ ಮತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ವಿಧಿ. ಇದನ್ನು ಆಷಾಢ, ಕಾರ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಫಾಲ್ಗುಣ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದ ಅಷ್ಟಮಿಯಂದು ಆರಂಭಿಸಿ, ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ದಿನ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟಮಿಯನ್ನು ಸಾವ ಎಂದು ಗಮನಿಸಿದಲ್ಲಿ ೧೫ನೆಯ ಕೊನೆಯದಿನ ಈ ಪರ್ವದ ತಲೆ. ಆ ದಿನವನ್ನು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ 'ತಲೆದಿನ' ಎಂದು ಕರೆದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ತಿಥಿ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದ ಹುಣ್ಣಿಮೆ.

೯೨ನೆಯ ಶಾಸನ ಸಹ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ಕೊಂಗುಣಿವರ್ಮನೊಡನೆ—ಆಂದರೆ ಇಮ್ಮಡಿ ರಾಜಮಲ್ಲ—ಯುದೇ. ಇದೊಂದು ಕಲ್ಪಾಡು. ಆಂದರೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿದ ವೀರನ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ದತ್ತಿ. ಅರಸನು ಜಡಲ ಎಚ್ಚಿಯಂಗಾವುಣ್ಣನ ಮಗನಿಗೆ (ಅತನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ) ಪೆಮ್ಮಾಡಿವಟ್ಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧಾಯದ ಹೊನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಗದ್ದಾಣ ಹೊನ್ನು ಮತ್ತು ಬಿಟ್ಟಾಯ ಭತ್ತದಲ್ಲಿ ನೂರು ಭತ್ತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಆಂದರೆ ಮಡಿದ ವೀರನ ಮಗನಿಗೆ ತಂದೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 'ಪೆರ್ಮಾಡಿ'ಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡಿ ಆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಧನ-ಧಾನ್ಯ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಾಡಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನು ಎಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಮಾಡಬಹುದು. ನೂರು ಭತ್ತ ಎಂದಾಗ ಅಂದು ಪ್ರಚಲಿತವಿದ್ದ ಆಳಿಯವ ಯಾವುದೋ ಸಾಧನದಲ್ಲಿ ನೂರು ಸಲ ಅಳಿದುಕೊಟ್ಟ ಭತ್ತವಿರಬಹುದು. ಶಾಸನವನ್ನು ಕಲ್ಲಿನಮೇಲೆ ಬರೆದವನು ಬೂವಯ್ಯ.

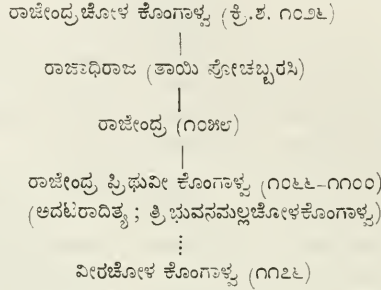
೬೪, ೯೦ ಮತ್ತು ೯೮ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಮೂರು ಶಾಸನಗಳೂ ಗಂಗವಂಶದ ಅರಸರದ್ದು. ಇದರಲ್ಲಿ ೯೮ನೆಯ ಶಾಸನ ವನ್ನು ಮೇಲೆ ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಇಮ್ಮಡಿ ಮಾರಸಿಂಹನ ಮಗನಾದ ನಾಲ್ವಡಿ ರಾಜಮಲ್ಲನ ಶಾಸನ. ಈತನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೯೨೮ರಿಂದ ೯೯೯ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದನು. ಈತನ ತಮ್ಮನಾದ ಶ್ರೀಮತ್ ರಕ್ಕಸ-ರಕ್ಕಸಗಂಗ-ನು ಬೆದ್ದೊಳಗಿರೆಯನ್ನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೯೨೮ರಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. 'ಶ್ರೀಪುರುಷಮಹಾರಾಜರ ದತ್ತಿ' ಎಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಎರಡು ಶತಮಾನಗಳಿಗೂ ಹಿಂದೆ ಗಂಗರ ಶ್ರೀಪುರುಷನು ನೀಡಿದ ಮೂಲದತ್ತಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಈಗ ಪುನರ್ದತ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ೬೪ ಮತ್ತು ೯೦ನೆಯ ಶಾಸನಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಎಚ್ಚಿಯಪ್ಪ ಮತ್ತು ಕೊಂಗಣಿವರ್ಮರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿವೆ. ಇವು ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ. ಶ. ಹತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವುಗಳೆಂದು ಆದೇಲ್ಲಿನ ಲಿಪಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಎಚ್ಚಿಯಪ್ಪನು ಬೂತುಗ (I)ನ ಮಗ. ಕೊಂಗಣಿವರ್ಮನು ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿಯದು. ಶಾಸನ ತ್ರುಪಿತ ವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕುರಿತು ಯಾವುದನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಬಾರದು.

ಬಾಣರು (?)

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೯೫ನೆಯ ವರ್ಷದ ಯೆಡೂರು (ನಂ. ೬೨) ಶಾಸನವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದಾಗ ರೈಸ್‌ರವರು ಆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ದುದ್ಧರಸನೂ, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೊಂದಿದಂತಿರುವ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಂಜರಾ ಬಾದ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹಳೇ ಬೀಲೂರು ಗ್ರಾಮದ ಶಾಸನೋಕ್ತ ಮಹಾರಾಜ ? ದುದ್ಧರಸನೂ ಒಂದೇ ಎಂದೂ, ಇವನು ಕದಂಬ

ರೂಢಿಯಲ್ಲಿತೆಂಬುದು ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿಗಳೆಂದು ಹೆಸರಿನಲಾದ ಗಾವುಂಡ ರಾಜಮ್ಮ, ನನ್ನಿಯ ಮೇರು, ನಲ್ಲೂರು ಎರೆಯಂಗಗಾವುಂಡ ಮುಂತಾದವರ ಹೆಸರುಗಳು, ಅದುವರೆವಿಗೂ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜೆಗಳು ಗಂಗರಿಗೆ ನಿಷ್ಠರಾದ ಪ್ರಜೆಗಳಾಗಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು. ಮನುಷನ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪ್ರದೇಶವು ಮಾಲಂಬಿಯ ಸುತ್ತಲಿನ ಏಳುಸಾವಿರ ಸೀಮೆಯಾಗಿತ್ತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದು ೯ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಗಂಗರ ಯುವರಾಜ ಎಚ್ಚಿರಪ್ಪನ ಅಳಿಕೆಗಳೊಳ್ಳು ಪ್ರದೇಶವೇ ಆಗಿತ್ತು.

ಕೊಂಗಾಳ್ಳರ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ರೈಸೂರವರು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಪುಟದ ಪೀಠಿಕೆಯ ಪುಟ ೧೭-೧೮ನ್ನು ನೋಡಿ.

ಆದರೆ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದಾಗ ಈ ವಂಶಾವಳಿ ದೋಷಪೂರಿತವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಪುಟದ ೬೭ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಶಾಸನ ಒಬ್ಬ ಕೊಂಗಾಳ್ಳನ ಅಳಿಕೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ದಾಗಿದೆ. ತೇದಿಯಲ್ಲದ, ಸುಮಾರು ೧೧ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕೊಂಗಾಳ್ಳನ ಹೆಸರಿನ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಚೋಳನ ಹೆಸರೂ ಸೇರಿಲ್ಲ. ೧೦೨೬ನೆಯ ವರ್ಷದ ಅರಕಲಗೂಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಶಾಸನವೊಂದರಲ್ಲಿ (E.C., Vol. V Ag. 76) ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ಳನು ಹೊಯ್ಸಳನೆಂಬುವನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನೆಂದು ಇದೆ. ೧೦೫೮ನೆಯ ವರ್ಷದ ಮುಳ್ಳೂರಿನ ಶಾಸನ (ನಂಬರ್ ೨೦) ತನ್ನ ತಂದೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಬಸದಿಗೆ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳನು ಕೊಟ್ಟ ದತ್ತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದೇ ಮುಳ್ಳೂರು ಗ್ರಾಮದ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಬಸದಿಯ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ (ನಂ. ೬೮)ದಲ್ಲಿ ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಕೊಂಗಾಳ್ಳನ ತಾಯಿಯಾದ ಸ್ವೇಚ್ಛಬ್ಧರಸಿ ಆ ಬಸದಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದುದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅದೇ ಬಸದಿಯ ತಳಪಾಯದ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ (ನಂ. ೯೯)ದಿಂದ ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಕೊಂಗಾಳ್ಳನು ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ಳನ ಪುತ್ರನೆಂದೂ, ಈ 'ವಾಸವ್ಯಾನ'ವನ್ನು ತಿವುಬಿಣಣ, ಅರುಂಗಳಾನ್ವಯ, ನಂದಿಸಂಘದ ಗುಣಸೇನಪಂಡಿತನಿಗೆ ಧಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನೆಂದೂ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಈತನು ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಕೊಂಗಾಳ್ಳನ ತಾಯಿಯಾದ ಸ್ವೇಚ್ಛಬ್ಧರಸಿಯ ಗುರುವೆಂದು ೬೮ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಕೊಂಗಾಳ್ಳನು ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ಳನ ಮಗನೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಬಹುದು.

೧೦೬೬ನೆಯ ವರ್ಷದ ಮತ್ತು ೧೦೫೮ನೆಯ ವರ್ಷದ ಶಾಸನಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿರುವ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ಳನು ಒಬ್ಬನೇ ಇರಬಹುದೇ? ಬಸದಿಯ ೧೦೫೭ಕಣ್ಣು ಮೊದಲೇ, ಸುಮಾರು ೧೦೫೦ರ ವೇಳೆಗೆ, ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂದು ಊಹಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಆ ವೇಳೆಗೆ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ಳನ ತಂದೆ ಜೀವಿಸಿದ್ದ. ಆತನ ಹೆಸರು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೋಳನ ಮಗನ ಹೆಸರು ರಾಜಾಧಿರಾಜನೆಂದೆಯಾದ ಕಾರಣ, ತಂದೆಯ ಹೆಸರನ್ನೇ ಮಗನಿಗೂ ಇವನು ಅಂದಿನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅವರು ಅನುಸರಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇವರು ಚೋಳರ ಮಾಂಡಲಿಕರಾಗಿದ್ದು, ತಮಗೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಚೋಳ ಆರಸನ ಹೆಸರಿನಂತೆಯೇ ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಹ ಅಂದಿನ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿತ್ತು. ೧೦೫೦ರಲ್ಲಿ ರಾಜಾಧಿರಾಜನು ಚೋಳರ ಅರಸನಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ಳನ ತಂದೆಗೂ ರಾಜಾಧಿರಾಜನೆಂದೇ ಹೆಸರಿಟ್ಟಿತ್ತೆಂಬ ನಮ್ಮ ಊಹೆ ದೃಢಪಡುತ್ತದೆ. ೧೦-೬೮ರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ಳನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ಬಹುಶಃ ಈತನು ಆ ರಾಜಾಧಿರಾಜನ ತಂದೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದೊಂದು ಊಹೆ ಮಾತ್ರ.

ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ(II)ನ ನಂತರದ ವಂಶಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ತೊಡಕಿಲ್ಲ. ಈತನ ಪತ್ನಿ ಸ್ವೇಚ್ಛಬ್ಧರಸಿ, ಮಗ ರಾಜಾಧಿರಾಜ. ೧೧ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಶಾಸನ (ನಂ. ೭೦)ದಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳೂರಿನ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ರುಗ್ಮಣೀದೇವಿಯು ಬಹುಶಃ ಒಂದು

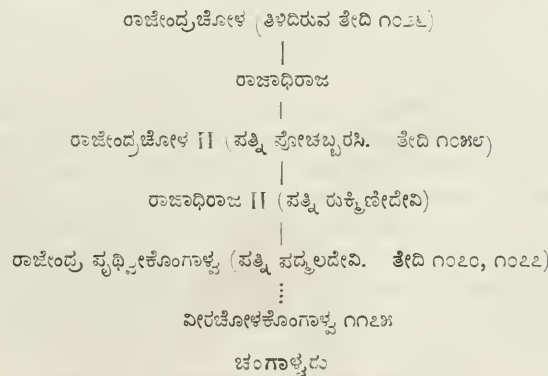
ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸುವುದನ್ನು ಕುರಿತು ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಸುಮಾರು ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳ ನಂತರ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೩೦೯ನೆಯ ವರ್ಷದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (ನಂ. ೭೫), ಈಕೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಕೊಂಗಾಳ್ಳನ ಹೆಸರಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈಕೆ ಬಹುಶಃ ಆ ರಾಜಾಧಿರಾಜಕೊಂಗಾಳ್ಳನ ಪತ್ನಿಯಾಗಿರಬಹುದು.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೭೦ನೆಯ ವರ್ಷದ ೪೮ ಮತ್ತು ೪೯ನೆಯ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಿಥುವೀ ಕೊಂಗಾಳ್ಳನು ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ೧೦೭೭ ನೆಯ ವರ್ಷದ ಶಾಸನವು (ನಂ. ೮೧) ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ಳನವಾಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಇವರದೂ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ಈತನು ಇಮ್ಮಡಿ ರಾಜಾಧಿರಾಜನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ. ಈತನ ಪತ್ನಿ ಪದ್ಮಲದೇವಿ. ತೇದಿಯಿಲ್ಲದ ಒಡೆದು ಹೋದ ಶಾಸನ(ನಂ. ೭೩) ದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಿಥುವೀಕೊಂಗಾಳ್ಳನು ಕಂಡುಬರುತ್ತಾನೆ. ಈತನೂ ಸಹ ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ ಪ್ರಿಥುವೀ ಕೊಂಗಾಳ್ಳನೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನಿಗೆ ಅದಟರಾದಿತ್ಯ, ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ಳ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳೂ ಇದ್ದುವೆಂದು ದ್ರೈಸರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಇನ್ನೂ ಬಿಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೭೫ನೆಯ ನಂ. ೮೭ನೆಯ ಶಾಸನ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ವೀರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ಳನ ಅಳಿಕೆಗೆ ಸೇರಿದುದು. ಕೊಂಗಾಳ್ಳರಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಕೊನೆಯ ಸಾಮಂತನನು. ೧೩ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಾದ ವೀರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ಳನೂ ಇವನೇ ಆಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆ ಶಾಸನ ಒಡೆದಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಫಲ ಸಂಪತ್ತರದ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಇದೂ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೭೫ನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

೮೭ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಪದುಮಲದೇವಿ ಸೋಮಲದೇವಿ ಮತ್ತು ಇತರರು ದತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ವೇಳೆಗೆ ಕೊಡಗು ಪ್ರದೇಶ ಹೊಯ್ಸಳರ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದು ಕೊಂಗಾಳ್ಳರು ಅವರ ಸಾಮಂತರಾಗಿದ್ದರು. ಹೊಯ್ಸಳ ಇಮ್ಮಡಿ ಬಲ್ಲಾಳನ ಪತ್ನಿ ಹಾಗೂ ಪುತ್ರಿಯರ ಹೆಸರೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪದುಮಲದೇವಿ ಮತ್ತು ಸೋಮಲದೇವಿ ಎಂದಿರುವುದಾದ ಕಾರಣ ಮೇಲಿನ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಇಬ್ಬರೂ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಣಿ ಹಾಗೂ ರಾಜಕುಮಾರಿಯರು ಎಂದು ದ್ರೈಸರ ಯೋಚಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇದು ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದ. ಸಾರ್ವಭೌಮನ ಪತ್ನಿ ಹಾಗೂ ಪುತ್ರಿಯರಾದ ಇವರು ಸಾಮಂತನೊಬ್ಬನ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಯಾವ ಬಿರುದುಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯದೆ ಕೇವಲ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನಷ್ಟೇ ಹೇಳಿರುವುದು ಈ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವನ್ನೀಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪದುಮಲದೇವಿ ಎಂಬುದು ಅಂದು ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದ್ದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಹೆಸರು. ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ಳನ ಪತ್ನಿಯ ಹೆಸರೂ ಪದ್ಮಲದೇವಿ ಎಂದಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಮೇಲೆ ಗಮನಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ಕೊಂಗಾಳ್ಳರ ಮಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ನಿರೂಪಿಸಬಹುದು.

ಕೊಂಗಾಳ್ಳರುತೆಯೇ ಚಂಗಾಳ್ಳರು ಸಹ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲಭಾಗಗಳನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾಲಂಬಿ ಶಾಸನ (ನಂ. ೬೫)ದಲ್ಲಿ ಚಂಗಾಳ್ಳರು ಚೋಳರಿಂದ ಸೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆಂದು ದ್ರೈಸರವರು ಭಾವಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಕೊಡಗು, ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮನೆತನಗಳವರು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಚೋಳರು ವಶಮಾಡಿಕೊಂಡರೆಂಬುದು ಸಮಂಜಸವಾದ ಊಹೆ. ಇದುವರೆಗೆ ತಿಳಿದ ಮೊತ್ತಮೊದಲನೆಯ ಚಂಗಾಳ್ಳ-ನನ್ನಿಚಂಗಾಳ್ಳ-ನು ಚೋಳನೊಬ್ಬ ಅಭಿದಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ರಾಜೇಂದ್ರಚೋಳನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ವರದವರಿಗೆ ಸೇರಿದ ೭ ಶಾಸನಗಳಿದ್ದು, ಅವು

ಇತರ ವಂಶಾವಳಿ ಅಥವಾ ಅಳಿಕೆಯ ಕಾಲಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಪುನರ್ರಚಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಕೆಲವು ಹೆಸರುಗಳು ಮಾತ್ರ ಹೊರಕುತ್ತವೆ. ಶಾಸನದ ಕಲ್ಪಗಳು ಒಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ಅಳಿದುಳಿದ ಆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವ ಅಪವ್ಯಕ್ತವಾದ ವಿವರಗಳೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನಂ. ೯೧ ಒಂದು ತುಂಡು ಶಾಸನ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಾದ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲವೀರ ಚಂಗ ನೇ ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿರುವ ಚಂಗಾಳ್ವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮನು. ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈತನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಹೆಸರಾಗಲೀ, ತೇದಿಯ ವಿವರಗಳಾಗಲೀ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಹೆಸರಿನ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಬಹುದು.

೧೩ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಂಶದ ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯ, ಮಲ್ಲಿದೇವ ಮತ್ತು ಹರಿಹರದೇವ ಎಂಬ ಮೂವರು ಮಾಂಡಲಿಕರ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ೧೬ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಶಾಸನ ಸಹ ಒಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಎರಡು ಸಲ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಅದು 'ಚಂಗಾಳುವ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನೊಡನೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯನು ಚಂಗಾಳ್ವನಾಗಿರುವುದೆಂದು, ಸಂದೇಹಾಸ್ಪದವಾಗಿಯೇ ಊಹಿಸಬಹುದು. ೫೦ ಮತ್ತು ೫೧ನೆಯ ಶಾಸನಗಳೂ ಅಷ್ಟೇ. ಇವೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಮಲ್ಲಿದೇವ ಮತ್ತು ಹರಿಹರದೇವರು ನಮೂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಚಂಗಾಳ್ವರೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡಲಾಗಿದೆ. ಮಲ್ಲಿದೇವನನ್ನು ೧೨೮೦ನೆಯ ವರ್ಷದ ನಾರಣಪುರದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (E.C., V. Bl. 89) ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಕುಲೋತ್ತಂಗಚೋಳ ಶ್ರೀ ವಿರಚಂಗಾಳ್ವನೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಪುಟದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿದೇವ ಮತ್ತು ಹರಿಹರದೇವರಿಬ್ಬರೂ ಚೋತಿಯಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ೧೨೯೬ನೆಯ ವರ್ಷದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (ನಂ. ೮೦) ಮಾತ್ರ ಹರಿಹರದೇವನೊಬ್ಬನೇ ಅಳುತ್ತಿದ್ದುದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಈತನು ಮಲ್ಲಿದೇವನ ಮಗನಾಗಿದ್ದು, ತಂದೆಯ ಅಳಿಕೆಯ ಕೊನೆಯ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವನೊಡನೆ ತಾನೂ ರಾಜ್ಯವಾಳತೊಡಗಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ೮೦ನೆಯ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಇವನನ್ನು ಹರಿಹರದೇವ ಚೋಳದೇವನೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ತ್ರುಟಿತವಾದ ೬೦ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಶಾಸನ ಸಹ ಬಹುಶಃ ಈತನದೇ ಆಗಿರಬಹುದು.

೨೫೦ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೪೪ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಮನೆತನದ ಶ್ರೀಕಂಠರಸನೇಬೊಬ್ಬನು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಚೇರನ ಸಿರಿಮಂಗಲದ (ನಂ. ೨೫) ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಚಂಗಾಳ್ವ ಮನೆತನದ ಕೊನೆಯ ಮಾಂಡಲಿಕನನು. ಇದರಿಂದ ಆರು ಶತಮಾನಗಳಷ್ಟು ಕಾಲ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಾಜಕೀಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದರೂ, ಚಂಗಾಳ್ವರು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಸಾಮಂತ ಪದವಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರಬಹುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೊಯ್ಸಳರು

ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊಯ್ಸಳರ ಅಲ್ಲಿಕೆಗೆ ಅಧೀನವಾಗಿತ್ತೆಂಬುದು ನಿಜವಾದರೂ ಅವರಿಗೇ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಾಸನಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಅತಿ ವಿರಳ. ಸಿರಹ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿನ ೯೩ನೆಯ ವೀರಗಲ್ಲಿನ ಶಾಸನ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ೧೧೭೫ನೆಯ ವರ್ಷದ ಈ ಶಾಸನ ಹೊಯ್ಸಳ ವಿರುಜಬಳ ವೀರಬಲ್ಲಾಳದೇವ, ಅಂದರೆ ಇಮ್ಮಡಿ ಬಲ್ಲಾಳನದು. ಸಿರಿಪುರದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ ನೀಡಿದ ದತ್ತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 'ಶ್ರೀಮಹಿಷೋಕ್ತರಕಾನರು' ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದ್ದು ಇದು ಆರಸನ ಮೊಹರಾಗಿದೆ. ಸಿರಹಗ್ರಾಮ ಬಿಳುಪುನಾಡಿನಲ್ಲಿತ್ತೆಂದು ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ೪೨ನೆಯ ನಂಬರಿನ ಶಾಸನವೂ ಇದೇ ಆರಸನಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಹೆಗ್ಗಡಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ವೀರಗಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲೂ ಕಂಡುಬರುವಂತೆ ಮೂರು ಅಂಕಣಗಳಿದ್ದು, ವೀರನು ಕಾಮತ್ತಿರುವ, ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಿರುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೂ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ, ದೈವ್ಯಗಳಿದ್ದರೂ, ಪ್ರತಿ ಅಂಕಣದ ನಡುವಣ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಇದರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಶಾಸನ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಪಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಶಾಸನವನ್ನು ಕಲ್ಲಿನ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ಆ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಅಪರೂಪವಾದ ವೀರಗಲ್ಲು. ಹೊಯ್ಸಳ ಆರಸನಿಗೆ ಯಾದವ ಕುಲಾಂಬರದ್ವಿಮಾನಿ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಕೃತಿ ಚೂಡಾಮಣಿ, ಮಲರಾಜರಾಜ, ಮಲವರೋಳುಗಂಡ, ಗಂಡಭೇರುಂಡ, ಕದನಪ್ರಚಂಡ, ಅಸಹಾಯಶೂರ, ಯೇಕಾಂಗವೀರ, ಸನಿವಾರಸಿದ್ದಿ, ಗಿರಿದುರ್ಗಮಲ್ಲನೆಂಬ ಬಿರುದುಗಳಿವೆ. ಇವು ಇಮ್ಮಡಿ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಕೊಡ ಮಾಡಿದ ಬಿರುದುಗಳೇ. ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯ ಎರಡು ಮೂರು ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಬಿರುದುಗಳು ಇನ್ನೂ ಇದ್ದುವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸಾಲಿನ ಬಳಿಕ ಶಾಸನ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಶಾಸನ ಹುಟ್ಟಿದುದು ಏಕೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯಲಾರದಾಗಿದೆ. ಈ ಶಾಸನಕ್ಕೂ ಮುಂಭಾಗದ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೂ ಏನಾದರೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗದು. ಆದರೆ ಹೊಯ್ಸಳರ ಎಲ್ಲ ಬಿರುದುಗಳನ್ನೂ ನಮೂದಿಸುವ ಶಾಸನ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದೊಂದೇ.

ನಂ. ೮೫ ಮತ್ತು ೮೬ ಇವೆರಡೂ ಮುಮ್ಮಡಿ ನರಸಿಂಹನಿಗೆ ಸೇರಿದ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾದ ವೀರರು ಕುರಿಗೋಡು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೫೫ರಲ್ಲಿ ಬೀರಗವುದನ ಮಗ ಸೋಮೈಯ್ಯನು ಬುಂಬಿಯ ನಾಯಕ ಮತ್ತು ದೂತ ಬೀಮೈಯ್ಯ ಸೋಮಣ್ಣ ನೊಡಗೂಡಿ ಕದನದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಾಗ ಕಾದಿ ಬಿದ್ದನೆಂದು ಮೊದಲನೆಯ ಶಾಸನ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ವೀರಗಲ್ಲನ್ನು ಮಡಿದ ವೀರನ ಸೋದರನಾದ ಮಾಯಿಗವುದ ಮತ್ತು ಮಗನಾದ ಸೋಮಣ್ಣ ಇವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಎರಡನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿನ ವೀರನು ಮಾರತಮ್ಮ. ತನ್ನ ಒಡೆಯನ ಶತ್ರುಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಾದಿದಾಗ, ೧೨೫೫ರಲ್ಲಿ, ಈತನು ಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿದನು. ವೀರಗಲ್ಲನ್ನು ಈತನ ಸೋದರ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು.

೧೨೧೬ನೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ (ನಂ. ೭೬) ಸಹ ಹೊಯ್ಸಳರ ಕಾಲದ್ದೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅರಸನ ಹೆಸರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ರಾಯಕಟಕಾಚಾರ್ಯನೆಂದು ಬಿರುದಾಂಕಿತನಾದ ವಿದ್ಯಾಧರ ಬೂಚಿದೇವರಸನು ಮರಣಹೊಂದಿದ ಏನೆಯ ವಸ್ತು ಈ ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಬೋಧರೂಪ ಭಗವರ್

ಸಾಲೂರು ಹಾಗೂ ಭಾಗಮಂಡಲಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿರುವ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೪ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಎರಡು ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳು ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾದ ಲಿಪಿ ಗ್ರಂಥ, ಮಲಯಾಳಂ, ತಮಿಳು, ವಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಗಳ ಸಮೈಶ್ರಣ ವಾಗಿದ್ದು, ಭಾಷೆಯೆಲ್ಲೂ ಸಹ ಕೆಲವು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳಿವೆ. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಲೆಯಾಳಂ ಮತ್ತು ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಕೆಲವು ಪದಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಎರಡೂ ಶಾಸನಗಳ ಆರಂಭ ಭಾಗ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪರ್ವದಿಗೆ ಸೇರಿದ ಆವಿದ್ಯಾವ್ಯಾತ್ಯ ಭಟ್ಟಾರಕರೆಂಬ ಗುರುಗಳ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಬೋಧರೂಪಭಗವರ್ ಎಂಬ ಅರಸನೊಬ್ಬನು ಮಾಡಿದ ದಾನಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಇವುಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಅರಸನು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿಲ್ಲ.

ಸುಮಾರಾಗಿ ಒಂದೇ ತೆರನಾಗಿರುವ ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು (ನಂ. ೨೦) ಪಾಲಯೂರ್ ಮಹಾಜೀವನಿಗೆ ಬಿಟ್ಟ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತಾದದ್ದು. ಈ ದಾನವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಹೊಣೆ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರು, ವಲಂಜಿಯರ್ (ವರ್ತಕರು) ಹದಿನೆಂಟು ದೇಶ ಅಥವಾ ಹದಿನೆಂಟು ನಾಡಿಗೆ ಸೇರಿದವರೆಂದು ಹೇಳಲಾದ ಸಾವಿರ ಆಯುಧಸಾಣಿಗಳು (ಪಡವಿಡಿಕ್ಕೆ ಪಲ್ಲಾಯಿರವರ್) ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಇವರದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಹದಿನೆಂಟು ದೇಶ (ಅಥವಾ ನಾಡು)ಗಳಾವುವು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿಲ್ಲ. ೨೧ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ತೇದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಲವು ಜ್ಯೋತಿಷ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆಯಾದರೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾಲನಿರ್ದಯಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪ ಸಾಲವು. ಸಾಲೂರು ಶಾಸನ ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಈ ಶಾಸನ ಹುಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನದ ಮೂಲವನ್ನು ಮೊದಲು ತಾಮ್ರ ಪಟಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆತ್ತಲಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದೆಯಾದರೂ ಆ ತಾಮ್ರಪಟಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಬೋಧರೂಪನೊಂದಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಕೂಡಿ ದತ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದಂತೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಇತರರ ಹೆಸರು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ದತ್ತಿಯನ್ನು ಕಾನೇರಿ ನದಿಯು ಹುಟ್ಟುವ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿನ ಭಗವಾಶ್ರಮ—ಈಗಿನ ಭಾಗಮಂಡಲ—ದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಯಿತು.

ಮೇಲ್ಕಂಡಿ ಕುನ್ನಿಯರಸನು ನಾಡನ್ನಾಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಆ ನಾಡು ಯಾವುದೋ ತಿಳಿಯದು. ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಅದನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿದವರಿಗೆ ವಿಧಿಸಬೇಕಾದ ದಂಡಗಳನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಿದೆ. ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನಳಂಜಿಯರ್ ಮತ್ತು ಆಯುಧಸಾಣಿಗಳಾದ ಸಾವಿರ ಇವರು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು; ಈ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೈತಪ್ಪಿಹೋಗಿರುವ ಮಿಕ್ಕ ವಿವರಗಳಿಲ್ಲ. ಬಿಜಾನೆಯಲ್ಲಿರುವ ನಾಖಲೆಯ ಗ್ರಂಥ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರಪಟಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. ಶಾಸನವನ್ನು ಪಕ್ಕಣ್ಣ ಲ ಅಯ್ಯಾರ (ಆಚಾರ) ಬರೆದನು.

ಈಗಿನ ಭಗವಾಶ್ರಮದ ಒಳಗಡೆ ನಾಲ್ಕು ಸಣ್ಣ ಗುಡಿಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವಾಶ್ರಮ, ವಿಷ್ಣು, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಮತ್ತು ಗಣಪತಿಯ ವಿಗ್ರಹಗಳಿವೆ. ದ್ರಾವಿಡಶೈಲಿಯ ಈ ದೇವಾಲಯ ಈ ಗಲ್ಲಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿದ್ದು, ಹೊರಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಲೆಗಂಬಗಳೂ, ಮಾಡಗಳೂ ಇವೆ. ಸಾಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಇದು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಲುತ್ತದೆ.

ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯ ಗೋಕುಲ ದೇವರಸ

೧೫ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಮುಖನ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ತೇದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ ಸಂವತ್ಸರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇತರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಲಿಪಿ ಸ್ವರೂಪದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇದು ೧೬ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಶಾಸನವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದಾದ ಕಾರಣ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ ಸಂವತ್ಸರವು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೬೪ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದಬಹುದು. ವೀರಮುನಿವರಾದಿತ್ಯ ಗೋಕೂಳದೇವರಸನೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಇವನು ಒಬ್ಬ ಮಹಾ

ಮಂಡಲೇಶ್ವರನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನನ್ನು ಚಳುಟು ವಿಭಾಡ, ಭಲದಂಕರಾಮ, ಸತ್ಯತಾಯಸಂವರಣಾ, ತಿರವಳ್ಳುರುದಿರ, ಮರೆವೊಕ್ಕುರ ಕಾವ ಎಂಬುದಾಗಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಶಾಸನವು ಯಜ್ಞಭೇಷಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಗೋಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಮಡಿದ ವೀರನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು. ಈ ವೀರಗಲ್ಲಿರುವ ಉಲುಗುಲಿ ಗ್ರಾಮವೇ ಅಂದಿನ ಯಜ್ಞಭೇಷಿ ಆಗಿರಬಹುದು.

ಇದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ನಂ. ೩೬ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೆರೂರಿನ ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯನೆಂಬುವನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ. ಅದರಿಂದ, ಈ ಶಾಸನವು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಶಾಸನವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ.

ಈ ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯನಿಗೂ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೩೬ರ (ನಂ. ೮೦) ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾದ ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯ ನಾಡಿಗೂ ಸಂಬಂಧ ವಿದ್ಯಿರಬಹುದು. ಈ ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯನಾದು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿತ್ತೆಂಬುದು ಸುಸ್ಪಷ್ಟ. ವಿವಿಧ ನಾಡುಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯನಾಡಿಗೇ ಸೇರಿದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂಬುವನು ಇತರರೊಡಗೂಡಿ ಮುಕ್ಕೂರು ಕೋಟೆಯನ್ನು ಮುತ್ತಿದಂತೆ ಈ ಶಾಸನ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ವಿಜಯನಗರ

ವಿಜಯನಗರದ ಆರಸರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸುವ ಶಾಸನಗಳು ನಮಗೆ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಪರ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಪುಭಾವಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿತ್ತೆಂಬುದು ಸುಸ್ಪಷ್ಟ. ಮುಕ್ಕೂರಿನ ಬಸದಿಗಳ ಅಪರಣದಲ್ಲಿರುವ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೯೦ನೆಯ ವರ್ಷದ ಶಾಸನ (ನಂ. ೭೫)ವು ಮುನಿ ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಕೋಗಾಳ್ವನು ತನ್ನ ತಾಯಿ ಸೋಜಿಬ್ಬರಿಸಿಯ ಪುಣ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ನೀಡಿದ ದತ್ತಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಮೂಲ ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ಓದಿಸಿ ತಿಳಿದ ಇಮ್ಮಡಿ ಹರಿಹರನು ಅದನ್ನು ಪುನರ್ದತ್ತಿ ಮಾಡಿದನು ; ಗೋಕಾಂಡಿ ನಾಯಕನೇ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಧೈರ್ಯ, ಸಾಹಸಗಳನ್ನು ಗುಂಡಪ್ಪ ದಂಡನಾಯಕನಿಂದ ತಿಳಿದ ದೊರೆಯ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಯಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಮುಕ್ಕೂರು ನಾಡನ್ನು ನೀಡಿದನು ; ಕುಮಾರನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಕಾರಗೋಡು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಭೀಮಾಪುರ ಮತ್ತು ಅಣ್ಣಾಂಗಪುರಗಳೆಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ದೇವರಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿದನು ಎಂಬ ವಿವರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಬೇಲೂರು ನಾಯಕರು

೨೮, ೯೪ ಮತ್ತು ೬೬ನೆಯ ಶಾಸನಗಳು ಬೇಲೂರು ನಾಯಕರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ೨೮ನೆಯ ತಾಮ್ರಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೯೩. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನು ಯೋಗಪ್ಪೆಯ ಎಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಹಿರುಮನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಿ ಪುರ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ನೀಡಿದ ವಿಷಯವು ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಕಟ್ಟಿ ಪುರವು ಅರಕಲೋಡು ವಳತ ದೊಳಗೆ ತುಂಗನಾಡಿನ ನಿರ್ಗುಂದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬೇಲೂರಿನ ಈ ನಾಯಕರು ಯರ—ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನ ವಂಶಸ್ಥರೆಂದೂ, ವಿಜಯನಗರದ ಆರಸನಾದ ಕೃಷ್ಣರಾಯನು ಅವನಿಗೆ ಬೇಲೂರು ಸೀಮೆಯ ನಾಯಕತನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದನೆಂದೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನು ಮಮ್ಮಡಿ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿ ನಾಯಕನ ಮಗ ಮತ್ತು ಮಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನ ಮೊಮ್ಮಗ. ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 'ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ' ಎಂದು ಈ ನಾಯಕನ ಹೆಸರು ಕ್ಷರವಿದೆ.

೯೪ನೆಯ ಶಾಸನದಿಂದ ಬೇಲೂರ ನಾಯಕನಾದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನು ಕೈವಲ್ಯ ಎಂಬ ಯೋಗಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಮೂವು ವಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣವೆಂದು ದತ್ತಿ ನೀಡಿದನೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ, ೧೮ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು, ಈ ಶಾಸನವು ಐದನೆಯ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನದೊಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕೊನೆಯ ಶ್ಲೋಕ ಅಪೂರ್ಣ. "ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ" ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದಿಗೆ ಅರಂಭವಾಗುವ ಈ ಶ್ಲೋಕ ಥಟ್ಟನೆ ಅನ್ನಿಗೇ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಕೈವಲ್ಯ ಯೋಗಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಶ್ರೀಶ್ಯಂ, ಮಹಾಯೋಗಿ, ಸವಾ ಜ್ಞಾನೈಕತತ್ವರ ಮತ್ತು ಯತಿಕುಂಜರ ಎಂಬುದಾಗಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಾಲಂಬಿಯಲ್ಲಿರುವ ೬೬ನೆಯ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೭೫೬. ಇದೇ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನು ಮಾಲಂಬಿಯ ರಾಜೇಗೌಡನಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ಕಂದಾಯವನ್ನು ದತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಶಾಸನಗಳು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬೇಲೂರು ನಾಯಕರ ಅಧೀನಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದುವೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಕೊಡಗಿನ ರಾಜರು

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೩೩ ರಿಂದ ೧೮೩೪ರ ವರೆಗೆ ಸುಮಾರು ಇನ್ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕೊಡಗಿನ ರಾಜರು ಮೊದಲು ಹಾಲೇರಿ ಯಿಂದಲೂ, ಅನಂತರ ಮಡಿಕೇರಿಯಿಂದಲೂ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದರು. ಆನೇಕ ಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಕಾಲೀನ ವಿದೇಶೀ ಬರಹಗಾರರ ವೃತ್ತಾಂತಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಈ ಆರಸರ ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಾಖಾಣಿಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ನಮಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಒಂದನೆಯ ವಿರರಾಜೇಂದ್ರನ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ 'ರಾಜೇಂದ್ರನಾಮ' ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೦೮ರಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ, ಈ ಕುರಿತಾದ ಶಾಸನಾಧಾರಗಳು ಅತಿವಿರಳ. ಎರಡು ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲದ ಅವರ ಆಳಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಕ್ಷಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಸನಗಳು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಈ ಶಾಸನಗಳು ಕೊಡಗಿನ ಆರಸರ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬರೆಯುವಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿಗಳ ನೊಡಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಕೊಡಗಿನ ರಾಜರು ತಾವು ಚಂದ್ರವಂಶ, ಭಾರವ್ಯಾಜಗೋತ್ರ, ಅಶ್ವಲಾಯನ ಸೂತ್ರ, ಋಕ್‌ಶಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದವರೆಂದೂ, ವಿರಶೈನಮತಾನುಯಾಯಿಗಳೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಮೊದಲ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ (ಉ.ಶಾ. ನಂ. ೨೯, ೩೧, ೩೨, ೩೩, ಇತ್ಯಾದಿ) ಋಕ್‌ಶಾಖೆಗೆ ಬದಲು ಋಕ್ವಿಭಾಸಕಾಧ್ಯಾಯ ಎಂದಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ರಾಜರಿಗೆ ರಾಜಾಧಿರಾಜ, ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ, ಪ್ರೌಢಪ್ರತಾಪ, ಅಪ್ರತಿಮ ವಿರಸರಪತಿ ಮತ್ತು ಕೊಡಗಿನ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಶ್ರೀರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳಿದ್ದವು. ಇಮ್ಮಡಿ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನಡೆಯ ಮತ್ತು ಇಮ್ಮಡಿ ವಿರರಾಜೇಂದ್ರನಡೆಯರ ಕಾಲದ ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ (೩, ೯, ೧೧ ಇತ್ಯಾದಿ) ಕ್ಷೀರನಗರಮಧ್ಯಪರಿಭ್ರಾಜಮಾನಮಣಿಗಣಬುಚಿತಚಾರುಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢ, ಅಪ್ರತಿಮಪ್ರತಾಪಪ್ರಕಾಶಪ್ರಹಸಿತ ಮಾರ್ತಾಂಡಮಂಡಲ, ಅಬುಂಡಲಾಬಂಡಸ್ವೈಭವಸಮೇತ, ಸಕಲದಿಗಂತರಾಲವಿದ್ಯೋತ್ರಮಸಮಾನಕೀರ್ತಿಪ್ರಖ್ಯಾತ, ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಶಸ್ತರಾಜಧರ್ಮಾಧಾರಣಯುಧಿಸ್ಥಿರ ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಜ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಈ ಆರಸರು ಮೊದಲು ಹಾಲೇರಿಯಿಂದಲೇ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ಇವರನ್ನು ಹಾಲೇರಿ ರಾಜರೆಂದೇ ಕರೆಯಲಾಯಿತು; ನಂತರ ಇವರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಳವನ್ನು ಮಡಿಕೇರಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದರೂ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಳಿದ ರಾಜರು ಕೊಡ ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನ ಸ್ಥಳನಗರದ ಅಂದರೆ ಹಾಲೇರಿಯ "ಮಣಿಗಣಬುಚಿತಚಾರುಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢ"ರೆಂದು ಕರೆಯಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರ ಮೊದಲಿನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿನ ತೇದಿಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕದಲ್ಲಿವೆ; ಆದರೆ, ಅನಂತರದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶಕವರ್ಷ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುಗ ವರ್ಷಗಳೆರಡನ್ನೂ ಜೊತೆಯಾಗಿ ನಮೂದಿಸಿದೆ. ಇಮ್ಮಡಿ ಲಿಂಗರಾಜನ ಕಾಲದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಇವರ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೀಡುವ ಕಾಲದ ವಿವರಗಳೆಂದಿಗೆ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ದಿನವನ್ನೂ ತಿಳಿಸುವ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಪುತಿಷ್ಠ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ೯ ಮತ್ತು ೧೧ನೆಯ ಶಾಸನಗಳು ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯವು ೧೭೯೬೩೯ನೆಯ ಕಲಿದಿನದಂದು ಆರಂಭವಾಗಿ, ೧೭೯೭೪೧ನೆಯ ಕಲಿದಿನದಂದು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ೮ನೆಯ ಶಾಸನವು ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಅರಮನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯವು ೧೭೯೪೬೩ನೆಯ ಕಲಿದಿನದಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ೧೭೯೫೪೩ನೆಯ ಕಲಿದಿನದಂದು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಇದುವರೆಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಕೊಡಗಿನ ಆರಸರ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿಪ್ರಾಚೀನವಾದುದು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೩೦ನೆಯ ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೩ನೆಯ ತಾರೀಖಿನದು (ನಂ. ೪೦). ಈ ಶಾಸನವು ಹಾಲೇರಿ ವಿರಶೈನನಡೆಯರು ಕುಡುಮದ ಮಂಜುನಾಥದೇವರಿಗೆ ವಿವಿಧ ಸೇವೆಗಳೆಂದು ನೀಡಲಾದ ದತ್ತಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೮೭ರಿಂದ ೧೭೩೬ರವರೆಗೆ ಅಳಿದ ಮೊದಲನೆಯ ಮುದ್ದು ರಾಜನ ಮಗನಾದ ದೊಡ್ಡ ವಿರಶೈನ ಶಾಸನೋಕ್ತ ವಿರಶೈನನಡೆಯ. ಇವನ ತಂದೆಯಾದ ಮುದ್ದು ರಾಜನು ೧೬೮೧ರಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಮಡಿಕೇರಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದನೆಂದು ರಾಜೇಂದ್ರನಾಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದು, ಈತನೂ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಆಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಇವನನ್ನು ಹಾಲೇರಿ ವಿರಶೈನನಡೆಯನೆಂದೇ ಸಂಬೋಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಆರಸನ ಹೆಗ್ಗಡಹಳ್ಳಿ, ಸಿರಂಗಾಲ ಮತ್ತು ಉಭಯಗಡಿಗೆ ಸಲ್ಲುವ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಬತ್ತು ಉಪಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದತ್ತಿ ನೀಡಿದನೆಂದು ಶಾಸನವು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಹೆಗ್ಗಡಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಕಣಿವೆ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವೇ ಹಿಂದಿನ ಕುಡುಮನಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪಾವಿತ್ರೈಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಿವಾಲಯವೊಂದಿದೆ. ೪೧ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕಾಲದ ನಿರ್ದೇಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅದು ಹಿಂದಿನ ಶಾಸನದ ಕಾಲಕ್ಕೇ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನದ ಕೆಳಗೆ ಕೆತ್ತಿರುವ ತ್ರಿಲೋ ಮತ್ತು ಡಮರುಗಳನ್ನು ಕುಡುಮದ ಮಂಜುನಾಥಸ್ವಾಮಿಯವರ ಸಂಕೇತಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ೪೦ನೆಯ ಶಾಸನದ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ.

೪೦ನೆಯ ಶಾಸನವೇ ದೊಡ್ಡ ವಿರಶೈನ ಕಾಲದ ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನವಾದರೂ, ೩೩ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ. ಶ.

ಗೌತಮನು ದತ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು ಉಲ್ಲೇಖ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದನೆಯ ವಿರರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯನು ಈ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ತನ್ನ ಹಿರಿಯ ಅಜ್ಜ ಯಜ್ಞನವರಾದ ದೊಡ್ಡ ವಿರಶ್ವನವೆಯರು ಯಡೂರಿನ ಸಮಾಪದ ಅಬ್ಬಿಮಠಕ್ಕೆ ಗೌತಮನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳ ದತ್ತಿಯನ್ನು ವಿರರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರು (I) ಈ ಶಾಸನದ ಮೂಲಕ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅಬ್ಬಿಮಠವು ದೊಡ್ಡ ವಿರಶ್ವನಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಹಾಗೂ ದಾನದತ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ವಿರಶ್ವನ ಮಠ. ಈ ಮಠವು ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವಾದ ಕಣಿವೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ: ಇದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಡುವಾದ ಬಂಡೆಯಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ರೂಪಿಯೊಂದು ಧುಮುಕುತ್ತದೆ.

ಮಾದಾಪುರದಲ್ಲಿ ಒಂದನೆಯ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನ ಮರಣವಿಸಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಎರಡು ಶಾಸನಗಳು ನಮಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಒಂದನೆಯ ಶಾಸನವು ಈತನ ಸಮಾಧಿಯ ಗುಡಿಯ ಶಿಖರದ ಮೇಲಿನ ಕಲ್ಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ ಲೋಹದ ಧ್ವಜದ ಮೇಲಿದೆ. ಇದರ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ರಾಜಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ 'ವಿ' ಎಂಬ ಅಕ್ಷರ ಮತ್ತು ಅದರ ಕೆಳಗೆ, ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನು ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ವರ್ಷವಾದ ಕಲಿವರ್ಷ ೪೮೮೧ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಸಮಾಧಿಯ ಮುಂಭಾಗದ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ೨೯ನೆಯ ಶಾಸನವಿದೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೮೦, ಫೆಬ್ರವರಿ ೨೯ರಂದು ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನು ಮರಣಹೊಂದಿದನು. ಮತ್ತು ಅವನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಅವನ ಮಗನಾದ ವಿರರಾಜೇಂದ್ರನವರನ್ನು ಮಹಾದೇವಪುರದಲ್ಲಿ (ಈಗಿನ ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಮಾದಾಪುರ) ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನೆಂದು ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮುರಿಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಮಠವೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಈತನು ದತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಕೊಡಲಿಯ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ, ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೮೦, ನವಂಬರ್ ೧೦ರಂದು ಈ ದೇವಾಲಯದ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯವು ಆರಂಭವಾಗಿ ೧೨೮೨, ಏಪ್ರಿಲ್ ೨೨ರಂದು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತೆಂಬ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಈ ಶಾಸನ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ನಾವು ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ಓನನೆಯ ಶಾಸನವು ಒಂದನೆಯ ವಿರರಾಜೇಂದ್ರನವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ತನ್ನನ್ನು 'ಶಿವನಿಗೆ ಮೇಲಿನ ಗವಿಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢರ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ತನಾದ ಶಿವಪುರದ ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಕರಕಮಲಸಂಜಾತ'ನೆಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೮೨ರಲ್ಲಿಯೇ ದೊಡ್ಡ ವಿರಶ್ವನು ನೀಡಿದ್ದ ಹೊಸಪಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಜಿಗಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ, ಸ್ಮರಣಿಸಿದುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲದೆ, ದೊಡ್ಡ ವಿರರಾಜೇಂದ್ರನವರನ್ನು ಮಡಿಲೆರೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಚಲ್ಯ ಎಂಬ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ನೀಡಿದನು. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೮೨ರಲ್ಲಿ ಈ ದಾನವಿವರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನವನ್ನು ಮುರುಗಿಸ್ವಾಮಿಯವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ ಅಬ್ಬಿಮಠದ ನಿರಂಜನ ದೇವರ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿದನು. ಈ ದಾನ ಶಾಸನವನ್ನು ನೀಡುವಾಗ ಶಿವಶೂಚಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಶೀರ್ವಾದ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ದೊರೆಯುವ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಜಾತಿಶೂರತ್ವಂ ಸ್ಯುಘ್ನೇಶತಿಶ್ವಂ ಸೌಭಾಗ್ಯಲಾವಣ್ಯಮತೀವರೂಪಂ |
 ತ್ವದ್ಭಕ್ತಿವಿಷ್ಣೇ ಪರಮಾಯುರಿಷ್ಟಂ ತ್ವಂ ದಶ್ಯಮೇ ಶಂಕರ ಜನ್ಮ ಜನ್ಮನಿ ||

ಓನನೆಯ ಶಾಸನವೂ ಅದೇ ದಿನ, ಅದೇ ಆರಸನು ಮಹಾದೇವಪುರದ ಮಠಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಭೂದಾನ ವಿಸಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಾದೇವಪುರಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟಾಗ ದೊರೆಯುವ ಆವರಿಗೆ ನನುಸ್ಕರಿಸಿ, ಅವರ ಪಾದವಿಡಿದು ಶಿವಾರ್ಪಣೆವೆಂದು ನೀಡಿದ ದಾನವಿದು. ಈ ದಾನಶಾಸನವನ್ನೂಳಗೊಂಡ ತಾಮ್ರಪುಲಕವನ್ನು ಮಹಾಮುರಿಗಾಸ್ವಾಮಿಗಳ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಕೊಡಲಿ ಮಹಂತ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಶಾಂತವೀರಸ್ವಾಮಿಯವರ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ದಾನ ನೀಡಿದ ಗ್ರಾಮಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂನಾಗುವ ಕಂದಾಯದಲ್ಲಿ ಪುರವರ್ಗ, ದೇವಮಾನ್ಯ, ಭೂತವುತ್ತರ, ಗವುಡುಂಬಳಿ ಮತ್ತು ನಾಯಮನ್ನು ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಿನ ದತ್ತಿಗಳ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಳೆದು, ಉಳಿದ ಕಂದಾಯದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಅದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ೨೯ ಮತ್ತು ಒಂದನೆಯ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮಗಳೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿದೆ.

ಇದೇ ರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಮತ್ತು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ವಿಗ್ರಹಗಳು ಹಾಗೂ ಭಗವಂತೇಶ್ವರನ ಉತ್ಸವಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಭಾಗಮಂಡಲದ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಲಾಯಿತೆಂದು ಓನನೆಯ ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಟೀಪುಸುಲ್ತಾನನು ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನಾಕ್ರಮಿಸಿ, ಇದನ್ನು ಕೋಟೆಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಈ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಮುಂಜಾಗರೂಕತೆಯ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳವೊಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಲಾಯ್ದು, ಈಗ ಫುನೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಕಲಿವರ್ಷ ೪೮೮೯, ನಳ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ೧, ಭಾನುವಾರ ಆಂದರೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೨೮೬ ಜನವರಿ ೨೯ರಂದು ಈ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದು ವಿರರಾಜೇಂದ್ರನು ದೇವಮಾನ್ಯವನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ ದಿನವೆಂದು 'ರಾಜೇಂದ್ರನಾಮ'ದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಗೃಹನೆಯ ಶಿಲಾಶಾಸನವು ಮೊದಲನೆಯ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರವಡೆಯನು ತನ್ನ ಆಪ್ತಸೇವಕನಾದ ಬಿದ್ದಂತ್ರ ಬೊತ್ತು ಎಂಬುವನ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದುದು. ಬೊತ್ತುವು ಕಡಿಯತ್ತುನಾಡ ಬಾವಲಿ ಗ್ರಾಮದವನು. ೧೭೬೯ರಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಸೇನೆಗೆ ಸೇರಿದ ಅವನು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ವಿವಿಧ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಸಿಂಹಾರೇಕಾರ್ ಅಥವಾ ಸೇನಾಧಿಪತಿ ಯಾದನು. ರಾಜನ ಬೇಟೆ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಟೀವುಸುಲ್ತಾನನೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಿದ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ನಿಷ್ಠಾಪೂರ್ಣ ಸೇವೆಯನ್ನು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬೊತ್ತುವು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೦೭, ಡಿಸೆಂಬರ್ ೬ರಂದು ಮರಣ ಹೊಂದಿದನು; ಇವನ ಸಮಾಧಿಯ ಮುಂದೆ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರ ಅರಿವಿಗಾಗಿ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ರಾಜನು ಬರೆಸಿದನು. ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಗ್ಲಿಸಿನಲ್ಲಿ ವೀಲ್‌ರಾಜೆಂದಿರ್ ಎಂದು ರಾಜನ ಸಹಿ ಇದೆ. ಈ ಸಮಾಧಿಯು ರಾಜರ ಗದ್ದಿಗೆಗಳ ಅವರಣದಲ್ಲಿವೆ. ಲಿಂಗಮುದ್ರೆ ಸಹಿತವಾದ ಗಡಿಕ್ರಾಂತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಲಿ ೪೯೦೯ ಎಂದು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ; ಇದು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೦೭-೮ಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ (೧೬). ಇದರಿಂದ ಈ ಕೃಷ್ಣವನ್ನು ರಾಜಮನೆತನದ ಪ್ರಮುಖರ ಸಮಾಧಿಗಳನ್ನೂ ಕಲಿ ೪೯೦೯ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಗೋಳಿಸಲಾಯಿತೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇವರ್ಷ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ (I)ನ ಪತ್ನಿಯು ಮರಣಹೊಂದಿದಳು. ದೇವಮಾತೆಯ ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತರವಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಅದೇವರ್ಷ ಅರಸನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ತೊಡಗಿದನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮರುವರ್ಷ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ (I)ನೇ ಮರಣಹೊಂದಿ. ಅವನ ದೇಹವನ್ನೂ ಕೂಡ ಇದೇ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ಕಟ್ಟಡದ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯವು ಅವನ ಸೋದರನಾದ ಇಮ್ಮಡಿ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರವಡೆಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತು. ಚಿಕ್ಕವೀರರಾಜೇಂದ್ರನು ತನ್ನ ತಂದೆ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರವಡೆಯರಿಗಾಗಿ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೨೦ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸಮಾಧಿಯು ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನ ಸಮಾಧಿಯ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದು ಅದರ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನೇ ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡೂ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಬಾಗಿಲುವಾಡ ಮತ್ತು ಕಿಟಕಿಗಳ ಮೇಲೆ 'ವಿ' ಎಂದು ದೊರೆತು ಹೆಸರನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಕನ್ನಡಾಕ್ಷರವನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಸಮಾಧಿ ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಮಾದಾಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದನೆಯ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನ ಸಮಾಧಿ ಮತ್ತು ಇಮ್ಮಡಿ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೨೦ರಲ್ಲಿ ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ—ಇವೆಲ್ಲವೂ ಇಂಡೋಸಾರ್ಸಾನಿಕ್ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಎತ್ತರವಾದ ಜಗತಿಯ ಮೇಲೆ. ಚತುರಸ್ರಕಾರದ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲಾಗಿದ್ದು, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುಮ್ಮಟ ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತಂಭಗೋಪುರ (Minaret)ಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಟ್ಟಡದ ಗುಮ್ಮಟದ ಮೇಲೆಯೂ ಲೋಹದ ಕಲಶ, ಮತ್ತು ಅದರ ಮೇಲೆ ರಾಜಮುದ್ರೆ ಸಹಿತವಾದ ಲೋಹದ ಧ್ವಜ ಇವೆ.

ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರವಡೆಯರ ಕಾಲದ ೨೬ನೆಯ ಶಾಸನವು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದಾಗಿದ್ದು, ಬಲ್ಯಾಟರಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಆಸನೆಯ ಬೇಟೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜನು ೩೪ ಆನೆಗಳನ್ನು ಕೊಂದು, ೮ ಆನೆಮರಿಗಳನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದನೆಂದು ಈ ಶಾಸನವು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಘಟನೆಯ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಅವನು ಮಾಡಿದ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವರಿಗೆ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೧೦ರಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಬೆಳ್ಳಿ ಆನೆಯೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಸುಮಾರು ಒಂದು ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಈ ಆನೆಯು ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿದೆ.

ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಕಟ್ಟಡಗಳ ವಿವರಗಳು ಲನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿವೆ. ಸರ್ಕಿಯನ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಈ ಶಾಸನವು ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನು ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಕಡಿದು ವಿಶಾಲವೂ, ಸುಂದರವೂ ಆದ ಅರಮನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೧೨, ಡಿಸೆಂಬರ್, ೬ರಂದು ಆರಂಭವಾದ ಈ ಅರಮನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಎರಡು ವರ್ಷ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಮತ್ತು ಮೂರು ದಿನಗಳು ಹಿಡಿಯಿತು. ಎರಡು ಅಂತಸ್ತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಈಜಿಗಿ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೂ, ಇದರ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಜಮುದ್ರೆ ಸಹಿತವಾದ ಕೆಲವು ಮೂಲ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಯ ಗೋಡೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಹಿತ್ತಾಳೆ ತಗಡಿನಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರವಡೆಯರ ರಾಜಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ರಾಜನ ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ನಿರ್ಮಾಣ. ಈ ದೇವಾಲಯದ ಮುಂಬಡಿಯ ಗೋಡೆಗೆ ಸೇರಿಸಿರುವ ಹಿತ್ತಾಳೆ ತಗಡಿನ ೯ನೆಯ ಶಾಸನ ಮತ್ತು ೧೨ನೆಯ ತಾಮ್ರಶಾಸನಗಳೆರಡರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೨೦. ಇವು ಇಮ್ಮಡಿ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರವಡೆಯರು ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಇಹಪರಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಶಾಶ್ವತಫಲವನ್ನು ನೀಡುವ ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ರಾಜನು ಸುಂದರವಾದ ಮತ್ತು ನೂತನವಾದ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ೧೭೯೬-೯೭ನೆಯ ಕಲಿದಿನದಂದು ಆರಂಭಿಸಿ, ಆ ಕಾರ್ಯ ಎರಡು ವರ್ಷ, ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳು ಮತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ೧೭೯೬-೯೭ನೆಯ ಕಲಿದಿನದಂದು, ಮುಗಿಸಿ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ನಾಮಕ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದನು. ೧೨ನೆಯ ತಾಮ್ರಶಾಸನವೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ನಿತ್ಯಕಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷಕಟ್ಟಿ ಮುಂತಾದ ಸೇವೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೀಡಿದ

ಉತ್ತರಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ದೇವಾಲಯದ ಮುಖ್ಯದ್ವಾರದ ಗೋಡೆಗೆ ಲಿಂಗರಾಜನ ಲೋಹದ ರಾಜಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದೆ. ದೇವಾಲಯದ ಕೆಲವು ವಾತ್ಸೃಗಳ ಮೇಲೆ, 'ಲಿಂ' ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವಿದೆ. ಈ ವಾತ್ಸೃಗಳು ಆ ರಾಜನು ನೀಡಿದವಾಗರಬೇಕು. ಬೆಳ್ಳಿ ತಟ್ಟೆಯೊಂದರ ಮೇಲೆ 'ಶ್ರೀ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ' ಎಂದು ಕೆತ್ತಿದೆ.

ಕೊಡಗು ಪ್ರದೇಶವು ಕಾಡಾನೆಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿರುವ ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆಯಾದಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿಯ ರಾಜರಿಗೆ ಅನೆ ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ತಿ ಇದ್ದುದು ಸಹಜವೇ ಸರಿ. ಬಿದ್ದೆಂದರೆ ಬೊಪ್ಪು ಅನೆ ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ರಾಜನಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಿ ಅವನಿಂದ ನಿಷ್ಕಾವಂತ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ಪಡೆದುದನ್ನು ಮತ್ತು ಒಂದನೆಯ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನ ವಜೆಯನು ಬಲಾಘಟಿಕೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಳ ಅನೆಗಳನ್ನು ಕೊಂದು, ೮ ಅನೆ ಮರಿಗಳನ್ನು ಜೀವಸಹಿತವಾಗಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದನೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಮೇಲೆ ಗಮನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ವಿಠಲರಾಜೇಂದ್ರನ ಸಾಧನೆ ಇವೆರಡಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನದು. ಇತರ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರುವ ಈ ೩ನೆಯ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೮೪. ಇದು ಇಮ್ಮಡಿ ವಿಠಲರಾಜೇಂದ್ರನು ತನ್ನ ಅನೆ ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಪರ್ಣಿ ಸುತ್ತದೆ. ಈ ರಾಜನು "ಸಧರ್ಮ ಸುಶೀಲ ಸುಚರ್ಯದಿಂದ" ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೆಗಳು ಮಿತಿಮೀರಿ ಫಲಸೈರುಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿ, ದಾರಿಗರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮನೆಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಂಟುಮಾಡತೊಡಗಿದವು. ಇವುಗಳಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಸಾರುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಜನರು ರಾಜನನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ದುಸ್ವಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲನೆಯೇ ರಾಜಧರ್ಮವೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದ ರಾಜನು ಈ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ತಕ್ಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕರುಣಿಸಬೇಕೆಂದು ಗೌರೀಧರನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಆ ಸಾಂಬರಂಕರನ ಪರಮಕ್ಕಪಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಅವನು ೧೭೯೮೮ನೆಯ ಕಲೆದಿನದಂದು ಮದೋನ್ಮತ್ತ ಅನೆಗಳ ಸಮೂಹದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು, ಒಟ್ಟು ಎರಡುಪರ್ಷ, ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಮತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೨೨ರ ಮಾರ್ಚಿಯಿಂದ ೧೮೨೪ರ ಏಪ್ರಿಲ್ ವರೆಗೆ) ಅಂದರೆ ೧೭೯೮೯೧೩ನೆಯ ಕಲೆದಿನದವರೆಗೆ ತನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದನು.

ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಹಾಗೂ ಜೀವಸಹಿತವಾಗಿ ಸೆರೆಸಿಕ್ಕು ಅನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿದ ಕಾಲ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳಗಳು ನೋಡಲಾದವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಬೇಟೆಯಾಡಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕೊಡಗಿನ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ನಂಜರಾಯಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಉಲುಗುಲಿ-ಮೂಡಿಗೆರೆ ನಾಡು, ಹೊರೂರು ನೂರೊಕ್ಕುಲನಾಡು, ಕೊಡಗು-ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ, ಹಾಗೂ ಕಿಗ್ಗಟ್ಟುನಾಡುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಾಡುಗಳು. ಒಟ್ಟು ಬೇಟೆಯಾಡಿದ ದಿನಗಳು ೩೮; ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜನು ಸ್ವಪ್ನದಿಂದ ಕೊಂಡ ಅನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೩೩ ಮತ್ತು ಅವನ ಅಪ್ಪಣೆ ಪ್ರಕಾರ ಪಟುಭಟರು 'ಪ್ರಾಣಿಯುಕ್ತ ವಾಗಿ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವೆಸಗಿದ' ಅನೆಗಳು ೧೮೧.

ಕೊಡಗಿನ ರಾಜರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳು ನಮಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲದ ನಿರ್ದೇಶವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲವೇ ನೀಡಿರುವ ಕಾಲವಿವರಗಳು ತಾಳೆ ನೋಡಲು ಸಾಲುಪುದಿಲ್ಲ. ೩೩ನೆಯ ಶಾಸನವು ವಿಠಲರಾಯ ಮತ್ತು ಕಾಲೇರಿ ಮಮದೈ ಅರಸ ಎಂಬುವರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಠಲರಾಯ ಬೊಡ್ಡ ವಿಠಲರಾಯ ಮೊಮ್ಮಗನಾದ ಚಿಕ್ಕವಿಠಲರಾಯನಾಗರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮಮದೈ ಅರಸನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೭೬೬ ರಿಂದ ೧೭೭೦ರವರೆಗೆ ಹೊರಮಲೆಯಿಂದ ಆಳಿದ ಮುದ್ದು ರಾಜನಾಗರಬಹುದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗದು. ಈ ಶಾಸನವು ಕಾಲೇರಿಯ ಏಕಮಠಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿದೆ. ೧೦೪ನೆಯ ಶಾಸನವು ಎಡತೊರೆ ಮಠವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆ ಮಠದ ಸಿದ್ಧ ಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ದತ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ೧೦೩ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಚೀಲಕಣಾಕಸ್ವಾಮಿಯ ವಿರಕ್ತಮಠವೊಂದರ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ೧೦೫ನೆಯ ಶಾಸನವು ಗಂಗಾಧರ ದೇವರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ದೇವರ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ವಿಠಲರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯನು ನಿರ್ಮಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜರ ಗದ್ದಿಗೆಗಳ ಅವರಣದಲ್ಲಿಯೇ ರಾಜಗುರು ರುದ್ರಸ್ವನಿಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಸಮಾಧಿಯೊಂದಿದೆ. ಇದು ರಾಜರ ಗದ್ದಿಗೆಗಳ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನೇ ಹೋಲುತ್ತದೆಯಾದರೂ, ಅವುಗಳ ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಗುರುಗಳ ಗದ್ದಿಗೆ ಯನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೪೪ರಲ್ಲಿ ದಿವಾನ್ ಚಿಪ್ಪುಡಿರ ಸೈನ್ಯಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಿಸಿದನು. ಇದರ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನದಿಂದ (೧೫) ಕಾರತ್ತು ಮೂರ್ನಾಡಿನ ಬಾಡಗ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸುಬಯ್ಯನೆಂಬುವನು ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಕೊಡಗಿನ ರಾಜರು ವಿಠಲರಾಯ ಮಠವು ಹಾಗೂ ಶಿವಗಂಗೆಯ ಮೇಲಣ ಗವಿಮಠದ ಶಾಖೆಯಾದ ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಯ ಶಿಷ್ಟರೆಂದು ಮೇಲಿನ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಅಭ್ಯಮತ, ಮಾತಾಪುರ, ದನಗಲ್ಲು ಮತ್ತು ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮುರಿಗಮಠದ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ದತ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು.

ಕೊಡಗಿನ ರಾಜರ ಕಾಲದ ಕೆಲವು ದೀರ್ಘವೃತ್ತಾಕಾರದ, ಲೋಹದ ರಾಜಮುದ್ರೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ವೃತ್ತಗಳಿವೆ. ಒಳಗಣ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಹೆಸರಿನ ಮೊದಲ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ನಡೆಯರ ಕಾಲದ ರಾಜಮುದ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಲಿಂ' ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರವೂ, ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ನಡೆಯರ ಕಾಲದ ರಾಜಮುದ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ 'ವಿ' ಎಂಬ ಕನ್ನಡಾಕ್ಷರವೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಅಕ್ಷರಗಳ ಕೆಳಗೆ ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ಇಲ್ಲವೆ ಕಲಿಯುಗದ ವರ್ಷವನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ ಮುದ್ರೆಯೊಳಗೆ ಎರಡು ಸಮಾನ ವೃತ್ತಗಳ ನಡುವೆ, ಮಧ್ಯದ ಅಕ್ಷರದ ಸುತ್ತಲೂ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ 'ಮಹಾರಾಜ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದರ್ ವರ್ಡೀರ್' ಅಥವಾ 'ಮಹಾರಾಜ ವೀರರಾಜೇಂದರ್ ವರ್ಡೀರ್' ಎಂದು ರಾಜನ ಹೆಸರನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ರಾಜಮುದ್ರೆಯ ಹೊರಗಣ ಸಮಾನ ವೃತ್ತದ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಹೆಸರು, ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಕಲಿವರ್ಷವನ್ನು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಮಹಾದ್ವಾರ ಹಾಗೂ ಅರಮನೆಯ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಇಂತಹ ರಾಜಮುದ್ರೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಅರಮನೆಯ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲಿರುವ ವರ್ಣ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಈ ರಾಜಮುದ್ರೆಗಳಿವೆ. 'ಲಿಂ' ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜಮುದ್ರೆಯ ಸಾಡಿಯ ಇಗ್ಗು ತಪ್ಪು ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿದೆ. ಮಾದಾಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನ ನಡೆಯರ ಸಮಾಧಿಯ ಶಿಲೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಧ್ವಜದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನ ಮರಣ ಹಾಗೂ ಅವನ ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ದೇವಾಲಯದ ನಿರ್ಮಾಣ—ಇವುಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಶಾಸನವಿದೆ. ಈ ಧ್ವಜದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಮುದ್ರೆಯಿದ್ದು ಅದರ ನಡುವೆ 'ವಿ' ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವಿದೆ. ಇದು ಈ ಶಾಸನವು ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನ ಮಗನಾದ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಲಾದುದೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನ ಹೆಸರನ್ನು ಮತ್ತು ಅವನ ಮರಣದ ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಕಲಿವರ್ಷ ೪೮೮೧ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ.

ರಾಜರ ಗದ್ದಿಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಇದೇ ಬಗೆಯ ಹಿತ್ತಾಳೆ ಪಠಾಕೆಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನ ಇಲ್ಲವೇ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನ ರಾಜಮುದ್ರೆಗಳಿವೆ.

ಅಂಗರ ಕಾಲ

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅಂಗರ ಅಶ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದ ಹತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಸನಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ದಾಖಲೆಗಳಾಗಿದ್ದು ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಡದಿದ್ದರೂ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಕಲಿವರ್ಷ ೪೯೩೬, ಜಯ ಸಂವತ್ಸರ ಎಂದರೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೩೪ರ ಶಾಸನವೇ (ನಂ. ೨೭) ಈ ಕಾಲದ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳು, ತಿಥಿ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ, ಕೊಡಗು ಪ್ರದೇಶವು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಅಧೀನಕ್ಕೊಳಪಡುವ ಮೊದಲೇ, ಅಂದರೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೩೪, ಏಪ್ರಿಲ್ ೪ ಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ, ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಯಿತೇ ಅಥವಾ ಅನಂತರವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಾರಂಧ ಬೋಪುವು ಪಾಡಿ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿಸಿದ ಸಂಗತಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ಪಾಡಿಯ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದೇವತೆಯು ಕೊಡಗಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ಇಗ್ಗು ತಪ್ಪು ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ.

೨೪ನೆಯ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೩೯, ನವೆಂಬರ್ ೧೫. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಲ್ ಫ್ರೆಜರನೆಯ ಕಮಿಷನರನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸಿ. ಎನ್. ಲೇ ಹಾರ್ಡಿಯು ಕೊಡಗಿನ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್‌ನಾಗಿದ್ದನು. ಮೂಲ ಕಾವೇರಿಯ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪೀಠ, ಒಂದು ಪ್ರಭಾವಳಿ, ಮೂರು ಚಿನ್ನದ ಭತ್ತಿ, ಎರಡು ಸೂರ್ಯಪಾನ ಮತ್ತು ಎರಡು ಪಠಾಕೆಗಳನ್ನು ದಿನಾನ್ ಪೊನ್ನಪುಯ ಬೋಪುವು ಮಾಡಿಸಿದುದಾಗಿ ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಮೂಲ ಕಾವೇರಿಯ ಜಾತ್ರಿಗೆ ಬಂದ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಕಾಣಿಕೆ, ಹರಕೆಗಳಿಂದ ಬಂದ ಹಣದಲ್ಲಿ, ೧೮೨೩ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ, ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಲಾಯಿತು.

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೪೦-೪೧ನೆಯ ವರ್ಷದ ೧೦೬ನೆಯ ಶಾಸನದಿಂದ ಕಿಗ್ಗಟ್ಟು ಹತ್ತು ನಾಡಿನ ರೈತರು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತೀರ್ಥದ ಬಳಿ ಇರುವ ಇರ್ಪಿಯ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿಸಿದರೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಮಾದಾಪುರದಲ್ಲಿರುವ ೩೦ನೆಯ ಶಾಸನವು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೪೩ರಲ್ಲಿ ಸೋಮಶೇಖರ ಶಿವಯೋಗಿಯು ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ನಡೆಯರ ಗದ್ದಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸೋಮಶೇಖರ ಶಿವಯೋಗಿಯು ಮುರಿಗಾಸ್ವಾಮಿಯ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಶಾಂತವೀರಸ್ವಾಮಿಯ ಶಿಷ್ಯ.

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೫೭ಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ೯೯ನೆಯ ಶಾಸನವು ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಬೆಟ್ಟಿಯತ್ತು ನಾಡಿನ ಕುಂದ ಬೆಟ್ಟದ ಮಹಾದೇವ ದೇವಾಲಯದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆಟ್ಟಿಯತ್ತು ನಾಡು ಮತ್ತು ಆಮ್ನತ್ತಿನಾಡಿನ

ತಕ್ಕಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಒಮ್ಮತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕಲಿದಿನ ೧೮೮೦-೮೧ರಂದು ಈ ಜೇರ್ನೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. ತಕ್ಕರು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ನಾಡಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ನಾಡಿನ ಕೊಡವ ಕುಟುಂಬಗಳಿಂದ ಇವರನ್ನು ಆರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವವರು. ಕೆಲವು ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಧಿಕಾರ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನವು ದೇವಾಲಯದ ಜೇರ್ನೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನೆರವಾದ ಪ್ರಮುಖ ಜನರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು, ಅವರು ನೀಡಿದ ನೆರವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ನಂದಿವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ನೆರವಾದ ಕುಂದಗ್ರಾಮದ ಹಜಗೇರದಾರನಾದ ಹಯತಖಾನ್‌ಸಾಬಿ ಎಂಬ ಮುಸ್ಲಿಮನೂ ಒಬ್ಬನು.

ಕಾಲಾನುಪೂರ್ವಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ನಂತರದ ಶಾಸನಗಳೆಂದರೆ ಮಡಿಕೇರಿಯ ಕನ್ನಿಕಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವ ೧೭ ಮತ್ತು ೧೮ನೆಯ ಶಾಸನಗಳು. ಮೊದಲನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೭೪, ಜೂನ್ ೪ರಂದು ಈ ದೇವಾಲಯದ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯವು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತೆಂದು ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ೧೮೭೯ರಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯದ ಬಾಗಿಲುಗಳಿಗೆ ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಕವಚವನ್ನು ಮಾಡಿಸಲಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕನ್ನಿಕಾಪರಮೇಶ್ವರಿಯು ವೈಶ್ಯ ಜನಾಂಗದ ಕುಲ ದೇವತೆ. ೧೪ನೆಯ ಶಾಸನವು ಬಿದ್ದಂಡರ ಬೊಪ್ಪುವಿನ ಮಗ ಬಿ. ಸೋಮಯ್ಯನ ಮರಣದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಬೊಪ್ಪುವಿನ ವಿಷಯ ಹಿಂದೆ ೧೩ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಬೊಪ್ಪುವು ದೊಡ್ಡ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಸಿರ್‌ಕಾರೇಕಾರನಾಗಿ ದಂತೆಯೇ, ಅವನ ಮಗ ಸೋಮಯ್ಯನು ಕೊಡಗಿನ ಅರಸರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯವನಾದ ಇಮ್ಮಡಿ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಸಿರ್‌ಕಾರೇಕಾರ ಅಥವಾ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೦೦ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಈತನು ೧೮೭೯, ಆಗಸ್ಟ್ ೧೬ರಂದು ಮರಣ ಹೊಂದಿದನು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಸೀಮೆಯು ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರರ ಅಧೀನಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದುದರಿಂದ, ರಾಜರ ಗದ್ದಿಗೆಗಳ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಅವನ ತಂದೆಯ ಸಮಾಧಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಸೋಮಯ್ಯನ ದೇಹವನ್ನೂ ಸಮಾಧಿಮಾಡಲು ಅವರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯಲಾಯಿತು. ಈ ಶಾಸನವು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡಗಳೆರಡಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಮತ್ತು ಭಾಗಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನವು ಮಲೆಯಾಳ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಇದರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೮೧. ಮಣವಟ್ಟೆ ಬೆಳ್ಳಿಯಪ್ಪನೆಂಬ ಭಕ್ತನೊಬ್ಬನು ಭಗಂದೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಚಿನ್ನಪ್ಪನೆಂಬುವನ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಲಾದ ದೀಪಸ್ತಂಭವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟನೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿವೆ. ಆದರೆ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೯೦೦ರ ವರೆಗಿನ ಶಾಸನಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರೂ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದುವು. ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ 'ರಾಜನ ಸೀತ'ದ ಬಳಿ ಇರುವ ನಿಲುಗಂಬದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿರುವ ಶಾಸನವೊಂದು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಇಂದಿಯಾದ ವೈಸರಾಯ್ ಮತ್ತು ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಆದ ಲಾರ್ಡ್ ಇರ್ವಿನ್‌ನು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ವೈಸರಾಯರ ಮೊದಲ ಸಭೆಯನ್ನು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದನೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಚರ್ಚ್ ಆಗಿದ್ದು ಈಗ ಜಿಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯವಾಗಿರುವ ಕಟ್ಟಡದ ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಿರುವ ಸ್ಮಾರಕ ಫಲಕಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವತೊರೆದ ಕೆಲವು ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಇತರರ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಭಾಗಮಂಡಲದ ಭಗಂದೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಐದು ಶಾಸನಗಳು ಈ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಛತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ನೀಡಿದ ದತ್ತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಗಂದೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ನಂದಿಮಂಟಪದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನದಿಂದ ಆ ನಂದಿಮಂಟಪವನ್ನು ಕೊಡಗಿನ ತಕ್ಕರಾದ ಬೆರೆರ ಬೆಳ್ಳಪ್ಪನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೯೧೫ರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದನೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಜೈನಧರ್ಮ

ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಿಂದಲೂ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೈನಧರ್ಮ ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಈ ಮತದ ಹಲವಾರು ಕೇಂದ್ರಗಳಿವೆ. ನೆರೆಯ ಹಾಸನಜಿಲ್ಲೆಯ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದಿಂದ ಜೈನಯತಿಗಳು ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಬಂದರೆಂಬುದೂ ಇಲ್ಲಿನ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಪುಟದ ಮೊದಲನೆಯ ಶಾಸನವೇ ಗಂಗರ ಅವಿನೀತನು ತಲವನನಗರದ ಶ್ರೀ ವಿಜಯ ಜಿನಾಲಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ದತ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರು ದೇಸಿಗಣ, ಕೊಂಡಕುಂಠಾನಾಯದ ಗುಣನಂದಿಭಟಾರರ ತತ್ಪುರಾದ ಚಂದಣಂದಿ ಭಟಾರರು. ಆದರೆ ಈ ಶಾಸನದ ನೈಜತೆಯ ಬಗೆಗೇ ಸಂದೇಹವಿದೆ.

೯೮ನೆಯದು ಕ್ರಿ.ಶ. ೯೭೮ನೆಯ ವರ್ಷದ ಇನ್ನೊಂದು ಗಂಗೆರ ಶಾಸನ. ದಾನವನ್ನು ಪಡೆದಾತನು ಬೀರಸೇನ ಸಿದ್ಧಾಂತ ದೇವರ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಗುಣಸೇನಪಂಡಿತಭಟ್ಟಾರಕರ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಅನಂತವೀರ್ಯನು. ಮೇಲ್ಕಂಡ ಇಬ್ಬರೂ ಬೆಳ್ಳೋಳ-ಶ್ರವಣ ಬೆಳಗೊಳದ-ನಿವಾಸಿಗಳು. ವೆಗ್ಗದೂರಿನ ಬಸದಿಗಾಗಿ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಜೊತೆಗೆ ಪೊಸವಾಲಗವೆಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಸಹ ದಾನಮಾಡಲಾಯಿತು. ವೆಗ್ಗದೂರ ಬಸದಿಯ ಶಾಸನವೆಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರೂ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ-ಈಗಿನ ವೆಗ್ಗೂರಿನಲ್ಲಿ-ಯಾವ ಬಸದಿಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮುಳ್ಳೂರು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜೈನರ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೫೦ರಲ್ಲಿ ಕೊಂಗಾಳ್ವರ ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಕೊಂಗಾಳ್ವ (I)ನು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಸದಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದುದನ್ನು ಈ ವೊದಲೇ ಅರಿತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ, ಚಂದ್ರನಾಥ ಮತ್ತು ಶಾಂತೀಶ್ವರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮೂರು ಬಸದಿಗಳಿವೆ. ವೊದಲನೆಯವಾದ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಬಸದಿಯನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿ ರಾಜೇಂದ್ರ ಜೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ವನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಪೋಚಬ್ಬರಸಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದಳು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಶಾಸನ ಆ ಬಸದಿಯ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿದೆ. ಚಂದ್ರನಾಥ ಬಸದಿಯನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿ ರಾಜಾಧಿರಾಜನು ತನ್ನ ತಾಯಿ ಸ್ವೇಚ್ಛಬ್ಬರಸಿಯ ಪುಣ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದನೆಂದು ೭೫ನೆಯ ಶಾಸನವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಬಹುದು. ಶಾಂತಿನಾಥ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿನ ಶಾಂತಿನಾಥ ವಿಗ್ರಹದ ಪೀಠದ ಮೇಲಿನ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ, ೧೨ ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಸೇನದೇವನು ಈ ಬಸದಿಯನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದನೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ಕಾರಣ ಒಂದನೆಯ ರಾಜಾಧಿರಾಜನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಬಸದಿ ಇದೇ ಆಗಿದೆ.

ಕೊಂಗಾಳ್ವ ಮನೆತನದ ಸಾಮಂತರ ಈ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದವನು ಗುಣಸೇನಪಂಡಿತದೇವನು. ಈತನು ದ್ರವಿಳ ಅಥವಾ ತಿವುಳಿಗಣ, ನಂದಿಸಂಘ, ಆರುಂಗಳನ್ನಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಪುಸ್ತಸೇನಸಿದ್ಧಾಂತದೇವನ ಶಿಷ್ಯನು. ಈ ಗುರುವಿನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಶಾಂತೀಶ್ವರ ಬಸದಿಯ ಮುಂದಿನ ಬಂಡೆಯೊಂದರ ಮೇಲೆ ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೬೧ರಲ್ಲಿ ಈ ಬಸದಿಗಳು ಗುಣಸೇನಪಂಡಿತನ ಯಾಜಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿವು. ಈತನು 'ನಖರಗಳ ಧರ್ಮ'ವೆಂದು ಒಂದು ಭಾವಿಯನ್ನು ತೋಡಿಸಿದನು (ನಂ. ೭೯). ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಶಾಸನದ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ಕಾವಿನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕೊರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಹೊಯ್ಸಳರ ಆರಸನಾದ ವಿನಯಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ಗುರುವಾಗಿದ್ದ ಗುಣಸೇನಪಂಡಿತನು ಸೊಸೆವೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಬಸದಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೊಂದು ಪರಿಯಳವೇವಿಯಿಂದ ದತ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ಪಡೆದನು. ಅರಕಲಗೂಡು ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈತನನ್ನು ಹೊಯ್ಸಳ ಎಚ್ಚಿಯಂಗನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಏಚಲದೇವಿಯ ಗುರುವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮುಳ್ಳೂರಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಬಂಡೆಯೊಂದರ ಮೇಲೆ ಈ ಗುಣಸೇನಪಂಡಿತನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದ್ದು (ನಂ. ೮೩) ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಈತನು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಗೆಯ್ದು ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆದನೆಂದು ಆ ಶಾಸನದಿಂದ ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈತನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೬೪ರಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮೀನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಸಂದನೆಂದು (ಅಂದರೆ ಮಡಿದನೆಂದು) ೭೧ನೆಯ ಶಾಸನ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈತನನ್ನು "ಪರಮಾರ್ಹನೃತ್ಯಾದಿರತ್ನತ್ರಯ ಸಕಳಮಹಾರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮಾದಿಸ್ಥಿರಪಟ್ಟಿಕ್ಷುಪ್ರವೀಣ"ವೆಂದು ವರ್ಣಿಸಿದೆ.

ಮುಳ್ಳೂರಿನ ಬಸದಿಗಳು ಚತುರಸ್ತ್ರಾಕಾರದಲ್ಲಿ, ಕಗ್ಗಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಸರಳವಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ವಿಗ್ರಹಗಳು ಸುಂದರ ಕಲಾತ್ಮಕಗಳು. ಇವು ಕೊಂಗಾಳ್ವರ ಕಾಲದ ಶಿಲ್ಪಕಲಾನೈಪುಣ್ಯತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿವೆ.

ಕೊಂಗಾಳ್ವರ ಆಳಿಕೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಜೈನ ಶಾಸನಗಳು ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿವೆ. ಶುಭಚಂದ್ರದೇವರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಪುಭಾಚಂದ್ರದೇವರು ಮುಕ್ತರಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೪೪ನೆಯ ವರ್ಷದ ೯೯ನೆಯ ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಪರಮಶ್ರಾವಣನಾದ ಎದಯ್ಯನ ಪತ್ನಿ ಜಕ್ಕಿಯಾಚ್ಚಿಯು ಸನ್ಯಸನ ವಿಧಿಯಿಂದ ಮರಣಹೊಂದಿದಳೆಂದು ೧೦೦ನೆಯ ಶಾಸನವೂ, ಮದುಮಂಗನಾದ ದೊರೆಯಾದ ಕಿವಿರಿಯಯ್ಯನು ಚಾಂಗಳ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ದಿನಗಳ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಮುಡಿಸಿದನೆಂದು ೧೦೧ನೆಯ ಶಾಸನವೂ ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.

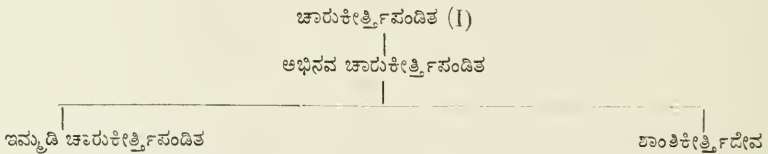
ಕೊಂಗಾಳ್ವರು ಜೈನಧರ್ಮವಲಂಬಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ, ಇತರ ಧರ್ಮಗಳಿಗೂ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದ್ದರೆನ್ನುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ೪೮ ಮತ್ತು ೪೯ನೆಯ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜೇಂದ್ರಪೃಥ್ವೀಕೊಂಗಾಳ್ವನು ಪೊಸವಳ್ಳಿಯ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಾಲಯಕ್ಕೆ ದತ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ಉಲ್ಲೇಖವಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಬಹುದು.

ಮಡಿಕೇರಿಯ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜೈನವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಇದಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಶಾಸನ (೪, ೫, ೬)ಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಶಾಂತಿನಾಥನ ವಿಗ್ರಹಗಳಾಗಿವೆ. ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವು ಅಂಜನಗಿರಿಯ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿದ್ದುವು. ಈ ಬಸದಿ, ಈಗಿರುವಂತೆ ಕಟ್ಟಿದುದು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೪೪ರಲ್ಲಿ ಎಂದು ೧೯ನೆಯ ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅಭಿನವಚಾರುಕೀರ್ತಿಪಂಡಿತದೇವನಿಗೆ ಶಾಂತೀರ್ಥೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಅನಂತನಾಥ

ಸ್ವಾಮಿಯ ವಿಗ್ರಹಗಳು ಸುವರ್ಣಾವತಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೩೧-೩೨ರಲ್ಲಿ ದೊರೆತವೆಂದೂ, ಅವುಗಳನ್ನು ಅಂಜನಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಮರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲಾದ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಲಾಯಿತೆಂದೂ, ನಂತರ, ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೪೪ರಲ್ಲಿ ಈ ಬಸದಿಯನ್ನು ಶಾಂತಿಕೀರ್ತಿದೇವರ ಅಣಿಯಂತೆ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಲಾಯಿತೆಂದೂ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಶಾಂತಿಕೀರ್ತಿದೇವರ ಸ್ವಾಮೀಜರಾದ ಕೊಣಸನಗರದ ಶಾಂತೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದರು.

ಈಗ ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ವಿಗ್ರಹಗಳು ಮೊದಲು ತಾತಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿತವಾದವುಗಳೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ೪ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಮೂಲಸಂಘ, ದೇಸಿಯಗಣ, ಪುಸ್ತಕಗಚ್ಚು, ಕೊಂಡಕುಂವಾನ್ವಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ತಾತಂಗಿಯ ಮಾಘಣಂದಿ ಭಟ್ಟಾರಕರು ಶಾಂತಿನಾಥನ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಶಾಂತಿನಾಥನ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಹೆರಗಿನ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ದೇವನ ಶಿಸ್ಯರಾದ ತಾತಂಗಿಯ ಪಟ್ಟಣದ ನಖರಗಳು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದರು (ನಂ. ೬). ಎಂದ ಬಳಿಕ ೭ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾದ, ನಯಕೀರ್ತಿಸಿದ್ಧಾಂತ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಗುದ್ಡ ಅಶ್ವಾಧ್ಯಕ್ಷ ಹರಿಯಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ದೇವರು ಅನಂತಸ್ವಾಮಿಯ ವಿಗ್ರಹವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾತಂಗಿಯು, ಅಂಜನಗಿರಿಯ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಐದು ಕಿಲೋಮೀಟರುಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಾವತಿ, ಅಂದರೆ ಹಾರಂಗಿ ನದಿಯ ತೀರದ ಮೇಲಿನ ಒಂದು ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಪ್ರವಾಹಗಳಲ್ಲೊಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಬಸದಿಯ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿ, ಆದರೊಳಗಿದ್ದ ವಿಗ್ರಹಗಳು ಶತಮಾನಗಳ ಬಳಿಕ ಅಭಿನವಚಾರುಕೀರ್ತಿಗೆ ದೊರೆತಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

೧೧ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಜೈನಮುನಿಗಳ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಹೀಗಿದೆ :

ಇವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವನಿಗೆ ರಾಯರಾಜಗುರು, ಮಂಡಲಾಚಾರ್ಯ, ಮಹಾನಾದನಾದೀಶ್ವರ ಮುಂತಾದ ಬಿರುದುಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈತನನ್ನು ಬಲ್ಲಾಳರಾಯ ಜೀವರಕ್ಕಾಪಾಲಕನೆಂದೂ ವರ್ಣಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಈತನು ಹೊಯ್ಸಳರ ರಾಜಗುರುವಾಗಿದ್ದು, ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನೊಬ್ಬನ ಜೀವನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದನೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನು ಯಾರು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಈತನು ಮೊದಲನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನೆಂಬ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಾತೃ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆ.

ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಿಷಯಗಳು

ಹತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಎರಡು ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು (ನಂ. ೩೭ ಮತ್ತು ೫೬) ಇಬ್ಬರು ದೇಹವನ್ನು ಬಲಿಧಾನಮಾಡಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಎರಡು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಲೆಯನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ದೇಹತ್ಯಾಗಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಶಿಥಿಲವಾದ ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆಯ ಶಾಸನದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೯೪೪. ಮಡಿದ ವೀರನ ಹೆಸರು ಬೂಜಗ ಎಂದಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯ ಶಾಸನ ರಣಿಮೊಳಿಗನ ತಮ್ಮನಾದ ಲಲ್ಲುಗ್ಗಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿದೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೭೦ನೆಯ ವರ್ಷದ ೪೯ನೆಯ ಶಾಸನ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ನೀಡಿದ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿದೆ. ದಾನಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಡಕರ್ತಾಗಿ ಪೊಸವಳ್ಳಿಯ ನೀರಗಾವುಂಡನಿಂದ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಪಡೆಯಲಾಯಿತು. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವಾಗ ಋಷಯೋಗಿಸಲಾದ “ಪ್ರೆನ್ನಜಿ ಕೊಟ್ಟು ಮಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಪತ್ತು ಖಣ್ಣು ನೆಯ ಆಡವಲಂ” ಎಂಬ ಪದಗುಚ್ಚದಲ್ಲಿನ ‘ಆಡವಲಂ’ ಎಂಬ ಪದದ ಖಚಿತವಾದ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯದು. ವರ್ಷದ ೪೯ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ‘ಆಡವಲಂ ಗವ್ಯಾಣಿ ವೆಂಬ ಮಾತೂ ಇದೆ.

ಗಣಗೂರು ಮತ್ತು ಚೌಡ್ಲ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿನ ೧೩ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ (ನಂ. ೫೨ ಮತ್ತು ೬೦) ಅಸ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಗಣಗೂರು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ‘ಹೆಂಡ್ನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ’ ಅಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಫಾಲು ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ನಿಯಮ ಬಹುಶಃ ಗುಂಡನಾಡಿಗಿ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ೬೦ನೆಯ ಶಾಸನ ಹಿಂದೆ ಕುಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸಲುವ ಸ್ವಾಸ್ತಮಾರಿಯಾದೆಯನ್ನು

ದೃಢಪಡಿಸುವುದಲ್ಲದೆ “ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೊತ್ತಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ” ಸಹ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಸಲ್ಲುವುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಸುಮಾರು ೧೪೯೮ನೆಯ ವರ್ಷದ ಶಾಸನ (ನಂ. ೪೪) ಹಾನಗಲ ೨೦ಗೆಗೌಡನಿಗೆ ನಂಜರಪ್ಪಯ್ಯನು ನೀಡಿದ ಗೌಡಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿದೆ. ಹಾನಗಲ ಎಂಬುದು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಾನಗಲ್ಲು ಆಗಿರಬಹುದಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ದಾಸಪಡೆದಾತ, ಅಥವಾ ಅವನ ಪೂರ್ವಜರು ದೂರದ ಆ ಊರಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದರೆನ್ನುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

೧೯ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗಂಟಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ (ನಂ. ೨೫) ಮೊಂಣ್ಣಪ್ಪನವರ ಪತ್ನಿ ಮುದ್ದಮ್ಮನ ಜ್ಞಾಪಕಾರ್ಥವಾಗಿ ನೀಡಿದುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊಂಣ್ಣಪ್ಪನನ್ನು ಮನೆಯ ಪಂದ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಅವನ ಮನೆಯ ಹೆಸರು.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕೆಲವು ನಾಡುಗಳು—ಪೂನಾಡು—೨೦೦೦, ಎಡೆನಾಡು—೨೦, ಮುಕ್ಕೂರುನಾಡು, ಉಲುಗಲಿಮೂಡಗೇರಿನಾಡು, ಹೊರೂರು ನೊರೊಕ್ಕಲುನಾಡು, ಕಾರತ್ತುಮೂರ್ನಾಡು, ಚಿಟ್ಟಿಯತ್ತನಾಡು, ಪಾಡಿನಾಲ್ಕುನಾಡು, ಯದವನಾಡು, ಗುಂದನಾಡು, ತೆಂಕನಾಡು(೨೦), ಸಂಜಞನಾಡು—ಐತಿಹಾಸಿಕ ಭೂಗೋಳವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವವರು ಗಮನಿಸತಕ್ಕಂಥವುಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಾಡುಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಈಗಲೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ.

ಶಾಸನ ಪಾಠಗಳು

TEXTS

1 (1)*

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಜಿಲ್ಲಾ ಖಜಾನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಈಗ ಸ್ವಿಡ್ಜರ್ಲೆಂಡಿನ ಬ್ಯಾಸೆಲ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಲ್ಯುಥೇರನ್
ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ತಾಮ್ರಶಾಸನ

The record is on three copper plates secured with a ring and elephant seal. It is in Kannada characters of the 9th century. The language of the main portion is Sanskrit and the details of the grant are in Kannada.

The record gives the genealogy of the Gaṅgas upto Avinita. The details about each king namely, Koṅguṇi-mahādhiraḥa, Mādhava-mahādhiraḥa, Harivarma-mahādhiraḥa, Viṣṇugōpa-mahādhiraḥa, Mādhava-Mahādhiraḥa and Avinita agree with most of the copper plate records of the Gaṅgas hitherto discovered.

The details of the date of the record are the year 388, Māgha, Sōmavāra, Svāti-nakshatra, śu. pañchami. It is not clear if the year 388 refers to the Śaka year. No cyclic year is mentioned in the record. However, if this is taken as the Śaka year, the given date would correspond to 466 A.D. But the details regarding the week day and the *nakshatra* do not correspond, since Māgha śu. 5 in Śaka 388 fell on Wednesday and not on Monday and the *nakshatra* was Uttarābhādrapada and not Svāti.

The record registers the grant of Badaṇeguppe and other villages to Śriviḷaya-jinālaya of Talavana-nagara. The donee was Chandaṇandi-bhaṭāra, disciple of Guṇanandi-bhaṭāra, who belonged to the Dēsiḡa-gaṇa and Koṇḡakundānvaya. The villages are stated to have been granted by the minister of Akālarvarsha Pṛithvīvallabha having obtained them by grant from Avinita-mahādhiraḥa.

ಒಂದನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಹಿಂಭಾಗ:

- 1 ಸ್ತಸ್ತಿ ಜಿತಾನ್ಯಗವತಾ ಗತ ಘನ ಗಗನಾಭೇನ ಸದ್ಯಾನಾಭೇನ ಶ್ರೀಮದ್ವಾಹ್ಯಾವೀಯ [ಕು]
- 2 ಲಾಮಲಾವ್ಯೋಮಾವ ಭಸನ ಭಾಶ್ಯರಃ ಸ್ತುಖಿಧ್ಯಯ್ಯ ಪ್ರಹರ ಖಣ್ಡಿತ ಮಹಾಸಿಲಾಸ್ತವ್ವು ಲಬ್ಧ ಬಲ
- 3 ಪರಾಕ್ರಮೋ ದಾರಣೋರಿಗಣ ವಿದಾರಣೋಪಲಬ್ಧ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಭೂಷಣ ವಿಭೂಷಿತ ಕಣ್ವಾಯನ
- 4 ಸ ಗೋತ್ರಸ್ಯ ಶ್ರೀಮಾನಃಪುಜ್ಞಣಿ ಮಹಾಧಿರಾಜ || ತತ್ಪುತ್ರ ಪಿತುರನ್ವಾಗತ ಗುಣಯುಕ್ತೋ ವಿ
- 5 ದ್ಯಾವಿವಿಯ ವಿಹಿತ ವೃತ್ತಃ ಸನ್ಯಾಕ್ರಮಾ ಪಳನಾ ಮಾತ್ರಾಧಿಗತ ರಾಜ್ಯಾತ್ಪ್ರಯೋಜನ ವಿದ್ಯತ್ಯ
- 6 ವಿ ಕಾಙ್ಗನ ನಿಕಾಸೋಪಲಭೂತೋ ನೀತಿಸಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ವಕ್ತ್ರೈ ಪಯೋಕ್ರೈ ಕುಸಲಸ್ಯ ದತ್ತಕಸೂತ್ರ
- 7 ವೃತ್ತಿಷ್ಟುಣೇತಾಂ ಶ್ರೀಮಾನ್ಮಾಧವ ಮಹಾಧಿರಾಜ || ತತ್ಪುತ್ರ ಪಿತೃಪೈತಮಹಾ ಗುಣಯುಕ್ತೋವನೇಕ
- 8 ಚಾತುದ್ವಾರ್ಷನ್ಯಯುಧವಾಪ್ತಿ ಚತುರುದಧಿ ಸಲಿಲ ಸ್ಪದಿತ ಯಸ ಶ್ರೀಮದ್ಧರಿವರ್ಮ ಮಹಾಧಿರಾಜ || ತ
- 9 ತ್ಪುತ್ರ || ದ್ವಿಜ ಗುರು ದೇವತಾಱ್ವಜನ ಪರೋ ನಾರಯಣ ಚರಣನೂಥತ ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣುಗೋಪ ಮ

ಎರಡನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಮುಂಭಾಗ:

- 10 ಹಾಧಿರಾಜ || ತಸ್ಯ ಪುತ್ರ || ತ್ವಯವ್ಯುಕ್ತ ಚರಣಾಭೋರುಹ ರಾಜಾಱ್ವವಿತ್ಪ್ರಕೃತೋತ್ತಮಾಱ್ವ ಸ್ತುಭುಜ

* ಅವರಣವಲ್ಲಿರುವ ಅಂಕಗಳು ಹಿಂದಿನ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಶಾಸನಗಳ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

- 11 ಬಳ ಸರಾಕ್ರಮ ಕೃಯ ಕೃತ ರಾಜ್ಯ ಕಲಿಯುಗ ಬಳ ಸಂಕಾನಸನ್ನ ಧೃಷೋದ್ಧರಣ ಸಿತ್ಯ ಸನ್ನ¹ದ್ಧ
ಶ್ರೀಮಾನಾಧ್ಯ
- 12 ಧ ಮಹಾಧಿರಾಜ || ತಸ್ಯ ಪುತ್ರ || ಶ್ರೀಮದ್ಭವಂ ಬ ಕುಲ ಗಗನ ಗಭಸ್ತಿಮಾಲಿನ ಕ್ರಿಷ್ಣಧರ್ಮ ಮ
- 13 ಹಾಧಿರಾಜಸ್ಯ ಪೃಯಾಭಾಗಿನೀಯೋ ವಿಧ್ಯಾಪಿನೀಯತಿಸಯ ಪರಿಪೂರಿತಾನರತ್ನ ನಿರವಗ್ರಹ ಪ್ರಧಾನ ಸೌ
- 14 ಯ್ಯ ವಿಧ್ಯಸುಪ್ರಥಮ ಗಣ್ಯ ಶ್ರೀಮಾನೈಜ್ಯಣಿ ಮಹಾಧಿರಾಜ ಅವಿನೀತ ನಾಮಧೇಯ ದತ್ತಸ್ಯ
- 15 ದೇಸಿಗಗಣಂ ಕೋಣ್ಯ ಕುನ್ಯಾನ್ವಯ ಗುಣಚಂದ್ರ ಭಟಾರ ಸಿಷ್ಯಸ್ಯ ಅಭಣ್ಣಿ ಭಟಾರ ತಸ್ಯ ಸಿಷ್ಯಸ್ಯ
- 16 ಸೀಳಭದ್ರ ಭಟಾರ ಸಿಷ್ಯಸ್ಯ ಜಯಣ್ಣಿ ಭಟಾರ ಸಿಷ್ಯಸ್ಯ ಗುಣಣ್ಣಿ ಭಟಾರ ಸಿಷ್ಯಸ್ಯ ಚಂದ್ರಣ್ಣಿ ಭಟಾರಗ್ನಿ
ಅಷ್ಣಾತಿ ಅ
- 17 ಸೀತಿ ಉತ್ತರಸ್ಯ ತ್ರಯೋಸೀತಸ್ಯ ಸಂವಕ್ಸರಸ್ಯ ಮಾಘ ಮಾಸಂ ಲೋಮವಾರಂ ಸ್ತುತಿ ನಕ್ಷತ್ರ ಸುದ್ಧ
ಸಙ್ಗಮಿ ಅಕಾಳ
- 18 ವರ್ಷ ಸ್ವಧುಮೇನಲ್ಲಭ ಮಸ್ತಿ ತಳವನ ನಗರ ಶ್ರೀವಿಜಯ ಜಿನಾಲಯ¹ಕ್ಕೆ ಪೂನಾಡು ಭಾಸಹರ ಎಡೆನಾಡು ಸ
- 19 ಪ್ರರಿ ಮಧ್ಯೆ ಬದಣೆಗುಪ್ಪೆ ನಾಮ ಅವಿನೀತ ಮಹಾಧಿರಾಜೇನ ದತ್ತೇನ ಪಡಿಯೇಬಿಜಿರೋಳಂ ಉರೂ

ಎರಡನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಹಂಭಾಗ :

- 20 ರೋಪ್ಪನ್ನಿ ಕ್ಷಣ್ಯ ಗಣ್ಯಯ್ಯ ಅಪ್ಪಲಿಮಣ್ಣಂ ತಳವನಪುರದೊಳ್ಳಳವಿತ್ತಿಯ ಮಣ್ಣಿಗರಿಗೆಯೊಳ್ಳ
- 21 ನ್ನಿ ಕ್ಷಣ್ಯಗಂ ಸಿರಿಕೆಆಿಯೊಳಂ ರಾಜನಾನಂ ಆನುಮೋದನ ಸನ್ನಿ ಕ್ಷಣ್ಯಗಂ ಮನೋಹರಂ ದತ್ತಂ
ಬದಣೆಗುಪ್ಪೆ
- 22 ಗ್ರಾಮಸ್ಯ ಸೀಮಾನ್ತರಂ ಪೂರ್ಬ್ಬಸ್ಯಂ ದಿಸಿ ಕೆಂಜಿಗೆ ಮೊಱಡಿವ ಗಜಸಲೆಯ ಕರಿವಳ್ಳೆಯ ಕೊಟ್ಟಿಗರ ಬ
- 23 ದಣೆಗುಪ್ಪೆಯ ತ್ರಿಸ್ಥಿಯ ಸತ್ತಿಕೊಡು ಆಗ್ನೀಯದಿ ನನ್ನೆಬನ್ನ ಕಾಗಣೆ ತಟಾಕಂ ಪುನ ದಕ್ಷಿಣಸ್ಯ
- 24 ದಿಸಿ ಬಹುಶ್ಯುಹಿಯೆ ಬಲ್ಲಣೆ ವೃಕ್ಷಮೆ ಪುನ ಪಶ್ಚಿಮ ಮುಖದಿ ಸನ್ನ ಬಹುಮೂಲಿಕ ಪನ್ನಿಯೆ ಪುನ ಬ
- 25 ದಣೆಗುಪ್ಪೆಯ ಕೊಟ್ಟಿಗರ ಮುಟ್ಟಿಗಿಯ ತ್ಯಸನ್ನಿಯ ಕೊಳೆ ವಣ್ಣಿಗಾಲೆ ಪುನ ನೈರತ್ಯದಿ ಸನ್ನ ಕಥಕ ವೃಕ್ಷ
- 26 ಮೆ ಪುನ ಪಶ್ಚಿಮಸ್ಯಾಂ ದಿಸಿ ಪೆಟ್ಟುಟ್ಟಿಲ್ಲುಕ್ಷಮೆ ಸಾನ್ತೆರೆತಿಯ ವಟಾಮೃಕ್ಷಮೆ ಪುನ ತೋರವಳ್ಳಮೆ
ಉತ್ತರಾಮುಖ
- 27 ದೆ ಸನ್ನ ಬಹುಮೂಲಿಕ ಪನ್ನಿಯೆ ಜಮ್ಬುಪಡಿಯ ತಟಾಕಮೆ ಪುನ ವಾಯುವ್ಯದಿ ಗಣಿಚಿಂಚಿ ವೃಕ್ಷಮೆ ಪುನ ಬದಣೆ
- 28 ಗುಪ್ಪೆಯ ಮುಟ್ಟಿಗಿಯ ಕೊಳೆಯನೂರ ಧಾಸನೂರ ತ್ಯಸನ್ನಿಯ ನೆಗ್ಗಿಲ ಗುಂಬೆ ನಿಡುಮೆಳ್ಳು ಪುನ ಗಜಸಲೆ
- 29 ಯ ಗ್ರಾಮ ಉತ್ತರ ದಿಸಿ ಕಾಯ್ನೊಱಡಿವ ಇಱಿದು ಕೆಂಬರೆಯ ಪುನ ಪೂರ್ಬ್ಬಮುಖದಿ ಸನ್ನ
ಬಹುಮೂಲಿಕ ಪ

ಮೂರನೆಯ ಹಲಗೆಯ ಮುಂಭಾಗ :

- 30 ನ್ನಿಯೆ ಪುನ ಕಡಪಟ್ಟಿಗಾಲ ವಟವೃಕ್ಷಮೆ ಪುನ ಇಸಾನದೆ ಬದಣೆಗುಪ್ಪೆಯ ದಾಸನೂರ ಪೊಟ್ಟು ತ್ರಿಸ್ಥಿಯ
- 31 ತಟಾಕಮೆ ಕೊಡಿಗಟ್ಟಿ ಚಿಣ್ಣುವೃಕ್ಷಮೆ ಕೆಂತಾಱಿಮ್ಪಿನ ದಿಣಿಂ ಪೂರ್ಬ್ಬದೆ ಕೂಡಿತ್ತು ಸೀಮಾನ್ತರಂ ||
ತಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷಿಣ
- 32 ಗಣ್ಯರಾಜಕುಲ ಸಕಲಾಸ್ಥಯಿಕ ಪುರುಷ ಪೆರ್ಬ್ಬಕೃಪಾಣ ಮಱುಗರೆಯ ಸೇನ್ಪಿ²ಕ
ಗಂಜೆನಾಡ ನಿಗ್ಗೊನ್ನ ಮಣಿಯು
- 33 ಗುರೆಯ ನನ್ನಾಲ್ ಸೀಂಬಾಲಾದಪಭೃತ್ಯಯಾಂ || ದೇಸ ಸಾಕ್ಷಿ ತಗಡೂರ ಕುಲುಗೋವರು ಗಣೆಗನೂರ
ತಗಡರು ಆಲ್ಲೋ
- 34 ಡ ತೇನನ್ನದಕುಂ ಉಮ್ಮತ್ತೂರ ಬೆಳ್ಳುರರುಂ ಅಳಗೆಯರುಂ ಬದಣೆಗುಪ್ಪೆಯ ಝಂಸನ್ನ³ ಬೆಳ್ಳುರರು
ನೆಗ್ಗಿವಿಯರುಂ ||

¹ ಈ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಪಂಕ್ತಿಯ ಕೆಳಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

² ವಿಷ್ಣು ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು, ಮೇಲೆ ಹಂಸಪಾದ ಹಾಕಿ ಪಂಕ್ತಿಯ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿದೆ.

³ ಝಂಸನ್ನ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು, ಮೇಲೆ ಹಂಸಪಾದ ಹಾಕಿ ಪಂಕ್ತಿಯ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿದೆ.

- 35 ಸ್ವದತ್ತ ಪರದತ್ತಾಂ ಗೌ ಯೋ ಹರೇಥ ವಸುನ್ಧರಿ ಸಷ್ಟಿಂ ವರ್ಷ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಣ್ವಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ
ಕೈಮಿ || ವ
- 36 ಸುಭಿ ವಸುಧಾ ಭುಕ್ತಂ ರಾಜಭಿ ಸ್ವಕರಾಜಭಿ ಯಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ಯದಾ ಭೂಮಿ ತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ತದಾ ಪಳಂ || ದೇವ
- 37 ಸ್ವಸ್ತು ವಿವಂ ಘೋರಂ ನ ವಿವಂ ವಿವಮುಚ್ಯತೇ ವಿವಮೇಕಾಕಿನಂ ಹೂನ್ತಿ ದೇವಸ್ವ ಪುತ್ರಪೌತ್ರೀಕಂ ||
ಸಾಮಾನೋಯಂ ಧ
- 38 ಮೃಹೇತುಂ ನೃಪಾಣಾಂ ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಪಾಲನೇಯೋ ಭವದ್ಧಿ ಸರ್ವೈನೇತಾಂ ಭಾಗಿನ ಪಾತ್ರೀವೇನ್ದ್ರ
ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ
- 39 ಯಾಚತೇ ರಾಮಭದ್ರಾ || ವಿಸ್ವಕರ್ಮ್ಯ ಲಿಖಿತಂ ||

TRANSLITERATION

First plate, back :

- 1 svasti jītām bhagavatā gata-ghana-gaganābhēna Padmānābhēna śrīmad-Jāhnāvīya [ku]
- 2 lāmalā-vyōm-āvabhasana-bhāśkarah svakhaḍgayka-prahara-khaṇḍita-mahā-silā-
stambha-labdha-bala-
- 3 parākramō dāraṇōri-gaṇa-vidāraṇōpalabdha-brāṇa-vibhūṣhaṇa-vibhūṣhita Kaṇvāyana-
- 4 sa-gṛōtrasya śrīmān-Koṅgaṇi-mahādhirāja || tat-putra pitur-anvāgata-guṇa-yuktō vi-
- 5 dyā-vineya-vihita-vṛittah samyāk-prajā-palanā-mātrādhigata-rājyāt-prayōjana vidvat-
ka-
- 6 vi-kāñchana-nikāshōpala-bhūtō nīti-sāstrasya vaktri-payōktri-kusalasya Dattaka-
sūtra-
- 7 vṛittī-praṇētām śrīmān-Mādhava-mahādhirāja || tat-putra pitṛi-paitamahā-guṇa-
yuktō-vanēka-
- 8 chāturddānta-yuddha vāpti-chatur-udadhi-salila-svadita-yasa śrīmad-Harivarmma-
mahādhirāja || ta-
- 9 t-putra || dvija-guru-dēvatār-pūjana-parō Nārayaṇa-charaṇānūdhhdhata-śrīmad-Viṣṇu-
gōpa-ma-

Second plate, front :

- 10 hādhirāja || tasya putra || Trīyambhaka-charaṇābhōruha-rajāḥ-pavitṛikṛit-ōttamāṅga
sva-bhujā-
- 11 bala parākrama-kṛiya-kṛita-rājya Kali-yuga-bala-paṅkāvāsanna-dhṛiṣhōdhhdharaṇa-
nītya-sanna³dhdha śrīmān-Mādhava-
- 12 dha-mahādhirāja || tasya putra || śrīmad-Kadamba-kula-gagana-gabhasti-mālina
Kriṣṇa-dharmmama-
- 13 hādhirājasya priyā-bhāginēyō vidyā³-vineyatīsa-ya-paripūrītāntaratna niravagraha-
prathāna-sau-
- 14 rya vidvasuprathama-gaṇṇya śrīmān-Koṅgaṇi mahādhirāja Avinīta-nāmadhēya
dattasya
- 15 Dēsiga-gaṇaṃ Koṅḍakundānvaya Guṇachandra-bhaṭāra-sishyasya Abhaṇandi-bhaṭāra
tasya sishyasya
- 16 Śiḷabhādra-bhaṭāra-sishyasya Jāyaṇandi-bhaṭāra-sishyasya Guṇaṇā⁴ndi-bhaṭāra-sishya-
sya Chandaṇandi-bhaṭārge ashtā a-

¹ ಈ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಪಂಕ್ತಿಯ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿದೆ.

² The letter *na* is inserted below the line.

³ *vidyā* is inserted below the line, with a small cross above, to show where it should come.

⁴ The letter *na* is inserted below the line.

- 17 sīti-uttarasya trayō-sa¹tasya saṃvatsarasya Māgha-māsaṃ Śōmavāraṃ Svati-nakshatra
suddha Pañchamī Akāḷa-
18 varsha-Pṛithuvivallabha-mantri Taḷavana-nagara-Śrīvijaya-Jinālaya²kke Pūnāḍu-chhā
sahaśra Eḍenāḍu-sa-
19 ptari madhyē Badaṇeḡuppe-nāmā Avinīta-mahādhiraḡena dattēna Paḍiyēḷaḡoḷaṃ ūrū-

Second plate, back :

- 20 roḷ pannir-kkaṇḍugaṅ-geydu ambali-maṇṇuṃ Taḷavana-puradoḷ taḷa-vittiya maṅ
Pogaḡeḷeyoḷ pa-
21 nnir-kkaṇḍugaṃ Pirikereyoḷaṃ rājamānaṃ anumōdana pannir-kkaṇḍugaṃ manōharaṃ
dattaṃ Badaṇeḡuppe-
22 grāmasya simāntaraṃ pūrbasyaṃ-disi kemḡige moradiē Gajaseleye Karivaḷḷiya
Koḷḡagara-Ba-
23 daṇeḡuppeya-trisandhiya satti-koḡadu āḡnēyadin-ante bandu Kāgaṇi-taḷākamaṃ puna
dakshiṇasya
24 disi bahuśnuhiye Balkaṇi-vṛikshame puna paśchima-mukhade sanda bahumūlika-
pantiye puna Ba-
25 daṇeḡuppeya-Koḷḡagara-Muḷḡagiya-trisandhiya koḷe Vaṇḍigāle puna nairatyade sandu
kathaka-vṛiksha-
26 me puna paśchimasyāṃ disi peḷḍ-uḷḍil-vṛikshame sānteretiya vaḷa-mṛikshame puna
tore-vaḷḷame uttarā-mukha-
27 de sanda bahumūlika-pantiye jambupaḍiya-taḷākame puna vāyavyade gaḷe chimcha-
vṛikshame puna Badaṇe-
28 guppeya-Muḷḡagiya-Koḷeyanūra-Dhāsanūra-trisandhiya nerggila-guṃbe niḍuveḷuṅge
puna Gajasele-
29 ya-grāma uttara-disi kāyga-moḡadiē ḷḷidu kembareye puna pūrbba-mukhade sanda
bahumūlika-pa-

Third plate, front :

- 30 ntiye puna kaḍapaḷḡigāla vaḷa-vṛikshame puna isānade Badaṇeḡuppeya-Dāsanura-
Poḷmada-trisandhiya
31 taḷākame koḍigaḷḡi chīncha-vṛikshame Kemḡa³ḡambina diṇēiṃ pūrbbade kūḍittu
simāntaraṃ tasya sākshiṇa
32 Gaṅga-rāja-kula-sakalāsthayika-purusha Perbbakkavāṇa Maḡugareya Sēndrika Gaṅje-
nāḍa Nirggunda Maṇiy-u-
33 gureya Nandyāla Simbāl ādapa bhṛityayāṃ ḍesa-sākshi Tagaḍūra Kuḷugōvaru Gaṅiga-
nūra Tagaḍaru ḷḷgō-
34 ḍa Tēnandakarum Ummatūra Beḷḷuraruṃ Aḷageyarum Badaṇeḡuppeya Jhamsanda⁴
Beḷḷuraru perḡgiviyaṃ ḷḷ
35 sva-datta para-dattāṃ gvā yō harētha vasundharī shasḡṭiṃ varsha sahasraṇi viḡḡāyāṃ
jāya⁵tē kṛimi ḷḷ va-

¹ The letter *sa* is inserted below the line.

² The letter *ya* is inserted below the line.

³ The letter *ta* is inserted below the line.

⁴ *Jhamsanda* is inserted below the line, with a small cross above, to show where it should come.

⁵ The letter *ya* is inserted below the line.

- 36 subhī vasudhā bhuktaṃ rājabhis-Saka-rājabhī yasya yasya yadā bhūmī tasya tasya tadā paḷaṃ || dēva-
- 37 svan-tu vishaṃ ghōraṃ na vishaṃ vishaṃ-uchyatē vishaṃ-ēkākinam hoṃti dēvasva putra-pautrikam sāmānyam dha-
- 38 rmma-hētuṃ nṛipāṇam kālē kālē pālaniyō bhavadbhi sarbbān-ētām bhāgina pārttivēndrā bhūyō bhūyō
- 39 yāchatē Rāmabhadrā || Visvakarmma likhitaṃ ||

2 (5)

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಕೂಲಿನ ಆವರಣದಲ್ಲಿತ್ತು ಈಗ ಮಡಿಕೇರಿ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The record is dated Śaka 921, Śārvvari, fullmoon day of the month Phālgūṇa, Uttarābhādra-pada, Sunday, corresponding to 10th February 1001 A.D. taking Śaka 921 as expired. But the week day was Monday and the constellation Magha.

Neither the dynasty nor the king is mentioned in the record. It records the valour of Hañchama-seṭṭī, son of Biha-gāmuṇḍa of Gaṇagūr who is said to have fought at Kuṇindōr and obtained several villages, named. He, in his turn, made a grant of a *khaṇḍuga* of land to the god Rāmēśvara after bathing in the Kāvēri.

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಶಕವರಿ	12 ಕಾಲಂ ತಿಟ್ಟಿಲೂ ಕಾಲೂರಂ ಮಾ
2 ಸ ೯೨೧ನೆಯ ಸಾ	13 ಡಿ ಮುಳ್ಳೂನ್ಮಾ ಡಿ ಬೊಕನಹ
3 ವೃಕರಿ ಸಂ	14 ಳ್ಳಿಯು ಹಕಾದಿವಾಡಿಯ ಗೊ
4 ವತ್ಸರ	15 ರಹಳ್ಳಿ . . .ಯು . . .
5 ದ ಪಾಲ್ಗು	16 ಳೆಯು ನಾಡ ಕೂಡಲೂರು
6 ಣ ಮಾಸ	17 ಮಂ ತನ್ನ ಭುಜಬಲದಿನ್ನ
7 ದ ಪುಣ್ಣಮೆ ಉತ್ತರ ಭಾ	18 ಪಡೆದು ಮೊದಲಸ್ತಾವೇರಿ
8 ದ್ರಪದ ಅರ್ಕೃವಾರದನ್ನ	19 ಯಂ ಮಿನ್ನ ರಾಮೇಶ್ವರಮರ್ಚಿ
9 ಗಣಗೂರ ಬಿಹಗಾಮು	20 . . .ಬತ್ತು ಕಬ್ಬಿಗಂಗಳೆಲೂ ಧ
10 ಣ್ಣನ ಮಗಂ ಹೆಚ್ಚು	21 [ಮೃತ್ಯು]ಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಮಣ್ಣು ಖಣ್ಣುಗ
11 ಮಸೆಟ್ಟಿ ಕುಣೆನ್ನೋರೊಳ್ಳಕ್ಕೆ	22 ಈ ಧರ್ಮವನನಡಂ ಕವಿಲೆ
	23

3 (25)

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಬೆಲ್ಲಾ ಕಛೇರಿಯ ಗೋಡೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದು ಈಗ ಮಡಿಕೇರಿಯ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವ ಶಾಸನ

The given date Śaka 1743, Ishu, Phālgūṇa śu. 11, Sunday and Kali day 1798178 corresponds to Sunday, 3rd March, 1822 A.D.

The record belongs to the reign of Virarājendra-vaḍeyar II, the last Rājā of Coorg. It records that Virarājendra, on hearing the calamities caused by the great number of elephants in his country, hunted them, killing a large number and capturing many. In 2 years 1 month and 25 days he killed 233 elephants and his troops captured alive 181.

MAHARAJA VEER RAJENDER WADEER

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಭಾಷ್ಯಧಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರ್ಷ ೧೭೪೩ನೇ ಇಸು ಸಂವತ್ಸರದ ಪಾಲ್ಗುಣ ಶುಕ್ಲ ೧೧ಯು ಭಾನುವಾರಕ್ಕೆ ಕಲಿದಿನ ೧೭೯೮೧೭೮ನೇ ಈ ಶುಭದಿನವದಲ್ಲಿ ಯಿಂದುವಂಶ ಫಿರ ಪಾರಾವಾರ ಪಾರಿ ಜಾತಾಯು ಮಾನರಾದ | ಭರದ್ವಾಜ ಗೋ
- 2 ತ್ರ ಸಂಜಾತರಾದ ಆಶ್ವಲಾಯನ ಸೂತ್ರ ಭುಕ್ ಶಾಖಿಗಳಾದ ವೀರಕೈವಸುತ ಧುರೀಣ ಪ್ರವೀಣರಾದ ಶ್ರೀಮತ್ತೊಡಗು ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಂಸ್ಥಾನವಧ್ಯ ಫಿರನಗರ ಮಧ್ಯ ಪರಿಭ್ರಾಜಮಾನ ಮಣಿಗಣುಚಿತ ಚಾರು ಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢರಾದ | ಆಸ್ರತಿಮ ಪ್ರತಾಪ ಪು
- 3 ಕಾಲ ಪ್ರಹಸಿತ ಮಾತಾಂಡ ಮಂಡಲರಾದ ಅಮಂಡಲಾಮಂಡ ವೈಭವ ಸಮೀತರಾದ | ಸಕಲ ದಿಗಂತರಾಳ ವಿದ್ಯೋತಮಾನ ಕೀರ್ತಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದ | ಸಮಸ್ತ ಪುರಸ್ತ ರಾಜಧರ್ಮಾವಧರಣ ಯುಧಿಷ್ಠಿರರಾದ ಮಹಾರಾಜ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರ ಪೌತ್ರರಾದ |
- 4 ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರವರ ಪುತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರವರು | ಸಧರ್ಮ ಸುಶೀಲ ಸುಚಾರ್ಯ ದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಸಾಂವ್ರಾಜ್ಯಂ ಗೈಯುತ್ತ ಅನುಗಾಲದಲ್ಯು ಮಹಾದೇವ ಧ್ಯಾನ ಪರರಾಗಿ ಯಿರುತ್ತಿರುವ ತದನಂತರ ಸ್ವದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರಣಗಳ ಮಿತಮಿಾರಿ ಮಾ
- 5 ನವರು ತಮ ಉದರ ಪೋಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ರಚಿಸಿರುವಂಥ ಫಲ ಪೈರುಗಳನ್ನು ಕರಡು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದಲು ಸಾಂಘಜನರನು ಹಿಂಸೆ ಗೈದ್ದರಿಂದಲು ಭವನೋಪದ್ರಗೊಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸಹ ಇಂತಪ್ಪ ಬಾಧೆಗಳಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಿಸ ಲಾರೆವೆಂದು ಪ್ರಜೆಗಳು ಬಿನ್ನೈಸಲಾಗಿ ದುಷ್ಟ ನಿ
- 6 ಗ್ರಹ ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲನೆ ಯಸಗಮಂಥಾದ್ದು ರಾಜಧರ್ಮವೆಂದು ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಆವಧಿಸಿ ಯಿದನು ಪರಿಹರಿತತಕ್ಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕರಣಿಸಬೇಕೆಂತ ಗೌರಿಧವನಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿ ತತ್ಪ್ರಾಂ ಬಂಕರನ ಪರಮಕೃಪಾನು ಗ್ರಹ ಸಹಾಯವಾದ ಕಾರಣ ತದ್ವಿನದಾರಭ್ಯ ತಾ
- 7 ರಣ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಬ ೧೨ಯು ಚಂದ್ರನಾರ ಪರ್ಯಂತ ನರುಷ ೨ ತಿಂಗಳು ೧ ದಿನ ೨೫ಕ್ಕೆ ಕಲಿದಿನ ೧೭೯೮೧೭೯ ಏತಾದ್ಯರ ದಿನವದ ವಳಗೆ ಅರಂಣ್ಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಐತರನ ಮತ್ತ ಗಜಗಳ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ತದ್ವಾಹನಾಲಂಕಾರಯುಕ್ತದಿಂ ಚಿತ್ತೈಸಿ ಕಂಠೀರವನ ಪೋಲ್
- 8 ಪಡಿಗಟ್ಟಿ ಗಜಗಳೆಂಬ ಉಚ್ಚರಣೆಗೆ ನಾಣ್ನಡಿ ಕಾಣಿಸಂತೆ ಆಜ ಸದ್ಯಶಂ ಗೈದು ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಭುಜಬಲ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ವಿಧವಿದದಲ್ಲಿ ವಿರಾಮಗೈದು ಕುಂಜರಗಳು ಅಪ್ಪಣೆ ಪ್ರಕಾರ ಪಟುಭಟಿರು ಸಜೀವದಿಂದ ಕೈಸೆರೆ ಹಿಡಿದ ದಂತಿ
- 9 ಗಳು ಸಹ ಗಣನೆ ಯಷ್ಟೆಂದರೆ ಚಿತ್ರಭಾನು ಸಂವತ್ಸರದ ಆಷಾಡ ಬ ೧೦ಲ್ಲು ನಂಜ್ರಾಯಪಟ್ಟಣ ತಾಲೋಕಿನಿ ನಲ್ಲಿ ಲಯವಾದ ಆನೆ ೬ ಕೈಸೆರೆಹಿಡಿದ ಆನೆ ೯ ಶ್ರಾವಣ ಬ ೭ಲ್ಲು ಸದ್ರಿ ತಾಲೋಕಿನಿಲ್ಲಿ ಲಯವಾದ ಆನೆ ೪೨ ಕೈಸೆರೆ ಹಿಡಿದ ಆನೆ ೨೨ ಅಧಿಕ ಆ
- 10 ಶ್ವಯುಜ ಶ್ವು ಷಲ್ಲು ಸದ್ರಿ ತಾಲೋಕಿನಿಲ್ಲಿ ಉಲುಗುಲಿ ಮೂಡಗೇರಿ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ಲಯವಾದ ಆನೆ ೪೭ ಕೈಸೆರೆ ಹಿಡಿದ ಆನೆ ೧೫ ಈ ಶ್ವು ೧೧ಲ್ಲು ನಂಜ್ರಾಯಪಟ್ಟಣ ತಾಲೋಕಿನಿಲ್ಲಿ ಹೊರೂರು ನೂರೊಕ್ಕಲು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಉಲುಗುಲಿ ಮೂಡಗೇರಿ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಹ
- 11 ಲಯವಾದ ಆನೆ ೩೪ ಕೈಸೆರೆ ಹಿಡಿದ ಆನೆ ೬ ನಿಜ ಆಶ್ವಯುಜ ಶ್ವು ೧೧ಲ್ಲು ನಂಜ್ರಾಯಪಟ್ಟಣ ತಾಲೋಕಿನಿಲ್ಲಿ ಲಯವಾದ ಆನೆ ೨೦ ಕೈಸೆರೆ ಹಿಡಿದ ಆನೆ ೬ ಸ್ವಭಾನು ಸಂವತ್ಸರದ ನಿಜ ಚೈತ್ರ ಶ್ವು ಷಲ್ಲು ಕೊಡಗು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಲಯವಾದ ಆನೆ
- 12 ೪ ಕೈಸೆರೆ ಹಿಡಿದ ಆನೆ ೧೮ ವೈಶಾಕ ಶ್ವು ೩ಲ್ಲು ಬೆಟ್ಟಿಯತ್ತ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನನಕೊಟೆಯಲ್ಲು ಸಹ ಲಯವಾದ ಆನೆ ೨೧ ಕೈಸೆರೆ ಹಿಡಿದ ಆನೆ ೪೧ ತಾರಣ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಬ ೧೦ಲ್ಲು ಕಿಗ್ಗಟ್ಟು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಲಯವಾದ ಆನೆ ೧೦ ಕೈಸೆರೆ ಹಿಡಿದ ಆನೆ ೪೦ ಯಿತ

- 13 ರ ತ್ರಿಶಂಧಿನದಲ್ಲು ಲಯವಾದ ಆನೆ ೪೯ ಕೈಸೆರೆ ಹಿಡಿದ ಆನೆ ೨೪ ಅಂತು ಅಷ್ಟಾಶ್ರಿಂಶದ್ಧಿವಸಕ್ಕೆ ಸ್ವಹಸ್ತದಿಂದ ಲಯವಾದ ಆನೆ ೨೩೩ ಪಟುಭಟಿರು ಅಸ್ಪೃಷ್ಯಕಾರ ಪ್ರಾಣಯುಕ್ತವಾಗಿ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವಸಗಿದ ಆನೆ ೧೮೧ ಉಭಯಂ ಗಜ ೪೧೪ ಯೇ
- 14 ತೆರದಲ್ಲು ಸಕಲ ಮನೋರಥಸ್ಥವನಾಗಲಾಗಿ ವಿಷ್ಣುಯ ಬಟ್ಟದ್ದು ಹ್ಯಾಗೆ ಯಂದ್ರೆ ವಿಸಿನಗಲ್ಲು ಅದ್ವಿ ಸಮಾನ್ವಿತ ವಾದ ಕರಿ ಸಮೋಹಲು ದಿನಕರನನು ಮೇಘಜಾಲ ಮುತ್ತವ ತೆರದಂತೆ ಭೋಗುಡಿ ಸುತಾಗಮಿಸಲಾಗಿ ಶಿಡಿಲಿನೋವಾದಿ ಯಿರುವಂಥ ಸಪ್ತಾಚಿ
- 15 ತಾಸ್ತು ಅಯ್ಯಗಳಿಂದ ತತುಕ್ಷಣದಲ್ಲು ನಿಗ್ರಹಿಸಿದಂಥಾದ್ದು ಸ್ಥೂಲೋಂನತವಾಗಿರುವಂಥ ಮದಗಜಗಳನು ಮೂಶಿಕನಂತೆ ಭಾವಿಸಿ ಮನುಜರು ಪ್ರಾಣಸಮೇತವಾಗಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ಯಿರುವಂಥ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯ

4

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಅಂಜನಗಿರಿಯ ಜೈನಬಸದಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಈಗ ಮಡಿಕೇರಿಯ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ
ಮೊದಲನೆಯ ಜಿನಬಿಂಬದ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ

This undated record is in 12th century characters. It records the installation of the image of Śāntinātha by Māghaṇandi-bhaṭṭāraka of Tātangi who belonged to Mūla-saṅgha, Dēsiya-gaṇa, Pustaka-gachchha and Koṇḍakundānaya. Since Māghaṇandi-bhaṭṭāraka was the disciple of Nayakīrti who died in 1176 A.D., the record may belong to the latter half of the 12th century A.D.

- 1 ಸ್ತುತಿಶ್ರೀ ಮೂಲಸಂಘ ದೇಸಿಯಗಣ ಪುಸ್ತಕಗಚ್ಚ ಕೊಂಡಕುಂದಾನ್ಯ
- 2 ಯದ ತಾತಂಗಿಯ ಶ್ರೀ ಮಾಘಣಂದಿ ಭಟ್ಟಾರಕದೇ . .
- 3 ಶಾಂತಿನಾಥ ದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿದರು

5

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಅದೇ ಮೂರ್ತಿಯ ಬಲಪಕ್ಕದ ಪ್ರಭಾವಳಿಯ ಮೇಲೆ

This inscription, engraved above the attendant figure to the right, is in the characters of the 14th century A.D. It furnishes the date Manmatha, Kārtika śu 1 which is not sufficient for verification. As the image belongs to the 12th century A.D. as pointed above in No. 4, it is not clear as to which date it refers to. The meaning of the last line is also not clear.

- 1 ಮನ್ಮತ ಸ್ವರದ ಕರ್ತಿ
- 2 ಕ ಸು ೧ ಲೂ
- 3 ಭೌವುರ್ದಸಿತಿ

6

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಅಂಜನಗಿರಿಯ ಜೈನಬಸದಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಈಗ ಮಡಿಕೇರಿಯ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ
ಎರಡನೆಯ ಜಿನಬಿಂಬದ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ

No date is given in the record. It may be assigned to the 12th century A.D. on palaeographical grounds.

It records that the *nakharas* of Tātaṅgi, who were the disciples of Harishchandra-dēvaru of Heragu, got prepared the image of Śāntinātha on whose pedestal the record is found. It is a beautiful image of Hoysaḷa workmanship. According to inscription No. 19 *infra*, this image and that of Ananthanātha were found in the Suvarṇāvati river during the 15th century A.D. and were consecrated in the *basadi* at Anjanagiri.

- 1 ಶ್ರೀಮತು ಸಮಸ್ತ ಗುಣ ಸಂಪನ್ನರಪ್ಪ
- 2 ಶ್ರೀ ಮೂಲಸಂಘ ದೇಸಿಯ ಗಣ ಪೊಸ್ತಕ ಗಳ
- 3 ಕೊಂಡಕುಂದಾನ್ವಯದ ಹೆರಗಿನ ಹೆರಿ
- 4 ಶ್ವಾಂದ್ರ ದೇವರ ಪ್ರಿಯ ಗುಡ್ಡುಗಳಪ್ಪ ತಾತಂ
- 5 ಗಿಯ ಪಟ್ಟಣದ ನಖರಂಗಳು ಮಾ
- 6 ಡಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಶಾಂತಿನಾಥ ದೇವರು
- 7 ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ||

7

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಅಂಜನಗಿರಿಯ ಜೈನಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ದ್ದು ಈಗ ಮಡಿಕೇರಿಯ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ
ಮೂರನೆಯ ಜಿನಬಿಂಬದ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ

The record is not dated. On palaeographical grounds it may be assigned to the 12th century A. D. Nayakīrti Siddhānta Chakravartti mentioned in this record appears to be the same as the one mentioned in an inscription at Śravaṇabelgoḷa as having died in 1176 A.D. and hence the record may belong to the latter half of the 12th century A.D.

The image, on the pedestal of which the record is inscribed, is stated to have been got prepared and donated by Hariyaṅga-heggade, a disciple of Nayakīrti Siddhānta Chakravartti. Hariyaṅga-heggade is also stated to have been the head of the cavalry; but it is not known under which ruler he served.

The image, though not named in the record, is that of Anantanātha mentioned in inscription No. 19 as having been recovered from the Suvarṇāvati river.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮತು ನಯಕೇರ್ತಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಚ
- 2 ಕೃವರ್ತಿಗಳ ಗುಡ್ಡು ಅಶ್ವಧ್ಯಕ್ಷದ
- 3 ಹರಿಯಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊ
- 4 ಟ್ಟ ದೇವರು ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ||

8

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕೋಟಿಯೊಳಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಸಭಾಂಗಣದ ಗೋಡೆಗೆ ಸೇರಿಸಿರುವ ಹಿತ್ತಾಳೆ ತಗಡಿನ ಶಾಸನ

The record gives the date of the commencement of the construction of the palace as Śaka 1735, Āṅgīrasa Bhādrapada śu. 1, Bhānuvāra, Kali day 1794663, which corresponds to Sunday, 6th September, 1812 A.D. The record belongs to the reign of Lingarāja II of Coorg. The inscription opens with a letter 'Lip' in Kannada followed by, 'Maharaja Lingarajender wadeer' in English. Then begins an Urdu inscription in four lines on the upper portion of the plate and there after follows the Kannada inscription, both of which furnish the same details. The genealogy of the king is also given in the record. It registers the construction of the palace

by Lingarāja. The construction work which began in 1812 A.D. was completed in 2 years, 1 month and 3 days i.e. in Bhāva, Āśvayuja śu. 3, Bhānuvāra, Kali day 1795433, which corresponds to Sunday, 16th October, 1814 A.D. It is stated in the record that the beautiful palace was constructed on the highest spot, after razing to ground a hillock.

ಲಿಂ

MAHARAJA LINGARAJENDER WADEER

ಉರ್ದು ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ :

- 1 ವೀಹ್ಲ್ ಇ ಸಿಫೀರ್ ಪಜಾಯತ್ ಮ್ಹಾ ಇ ಬುರ್ ಜ ಇ ಸಖಾವತ್ ಜಿನ್ನತ್ ಆರ್ ಆಯಿ ಆವರಂಗ್ ಇ ಜಹಾನ್ ಇಫ್ತಖಾರ್ ದಿಹಿಮ್ ಇ ಗಯ್ಬಾನ್ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಇಬ್ನ್ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಇಬ್ನ್ ಅಪ್ಪಾಜಿ ರಾಜೇಂದ್ರ ದಾಮಾ ಇಕ್ಬಾಲುಹಾ ಮಹಾರಾಜಾ ಇ ಕಿಮ್ಮರ್ ಇ ಕೂರ್ನ್ ಬತಾರಿಟ್ ಬೀಸ್ತು ನಹುಮ್ ಇ
- 2 ಪಹ್ಲ್ ಇ ರಮಾಜಾನ್ ಅಲ್ ಮುಬಾರಕ್ ಸನ್ ೧೨೨೭ ಹಿಜರಿಕ್ ಫತೆ ಮೊ ಮಸ್ರತ್ ಮೊ ಬರಕತ್ ಇ ನಸೋ ನಾಮಾ ಇ ಜಹಾನ್ ಬೂದ್ ಬನಾ ಇ ಬುನ್ಯಾದ್ ಇ ದಾಲತ್ ಸರಾ ಇ ಅಲಿಯಾ ಬ-ಕಮಾಲ್ ಜೇಬಾ ಇ ಮೊ ಸಫಾಯಿ ಮುಜ್ಜಯ್ಯನ್ ಗರ್ ದಾನಿದ್ವಾ ಲಿಂಗಾಯತ್ ಇ ಫರ್ರಾ ಇ ಮ್ಹಾ ಇ ವ್ಹಾಲ್ ಮುಜ್ಜಮಾ ಸನ್ ೧೨೨೯ ಹಿಜರಿ ನಬಮೊಯಿ
- 3 ಕೆ ಮುದ್ದತ್ ಇ ದೋ ಸಾಲ್ ಮೊ ಏಕ್ ಮ್ಹಾ ಇ ಮೊಸಿಕ್ ರೋಜಮಿ ಷರದ್ ಬಹುಸುನ್ ಇ ಇನ್ನಿರಮ್ ರಸಾನಿದನ್ದ ಮೊ ಬಜದ ಬಲೂಸ್ ಮಯಿನ್ಮತ್ ಮನ್ಸೂಸ್ ಮಹಾರಾಜ್ ಮಯಿಜ್ಕೆ ಇಲ್ವಾಯಿ ತಾ ಕುಜಾಸಿಸಾಸ್ ಮೊದಾ ತನಾನದ್ ಮುದೆಕ್ ಚುನೀನ್ ಕೆಲ್ವಾ ಬಲನ್ದ ತರ್ ರಾ ಬಿ-ನಿಷಾನ್
- 4 ಸಾಖ್ತಾ ಬಜಾಯಿಷ್ ಮಹಲ್ ಇ ಇಷ್ ರತ್ ಮರ್ರಬಾ ಕುನಾನೀದ್ ವ ಹರ್ಕೆ ಬ-ಯಾದ್ ಇ ತೊ ಮನ್ಸಗುಲ್ ಮೊ ಮುಜ್ಜಿಫ ಮೆ ಬಾಷದ್ ಮೊರಾ ಫಫ್ ಇ ದೊ ಜಹಾನ್ ಅಸ್ತೈ ಬಖಾತಿರ್ ಫ್ಲಯ್ವಿ ಮಾಆಧಿರ್ ಇ ಖುದ್ ಯಖೀನ್ ಅವರ್ ದ್ವಾ ಬಿನಾ ಇಬಾರ್ ಗಹೀ ಜಮ್ಹಾರ್ ಅನಾಮ್ ಮರ್ರಬಿಮ್ ಮೊ ಮುಸ್ತಹಾರ್ ಫರ್ರಾನಿದನ್ದ

ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ :

- 1 ಸ್ತಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರ್ಷ ೧೭೫೫ನೇ ಅಂಗೀರಸ ಸಂವತ್ಸರದ ಭಾದ್ರಪದ ಶುದ್ಧ ೧ ಉ ಭಾನುವಾರಕ್ಕೆ ಕಲಿದಿನ ೧೭೯೪೬೬೬ ತದ್ವಿನ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ | ನೂತನ ರಾ
- 2 ಜ ಮಂದಿರ ಪ್ರಾರಂಭ | ತದಾರಭ್ಯ ಭಾವ ಸಂವತ್ಸರದ ಅಶ್ವಯುಜ ಶುದ್ಧ ೩ ಯು ಭಾನುವಾರದ ವರೇಗೆ ವರ್ಷ ೨ ತಿಂಗಳ ೧ ದಿನ ೩ಕ್ಕೆ ಕಲಿದಿನ ೧೭೯೫೪೬೬ ಈ ಶುಭದಿವಸದಲ್ಲಿ | ಸೋಮ ವಂಶಾಭಿ
- 3 ಕೌಸ್ತುಭಾಯಮಾನ ಭಾರದ್ವಾಜ ಗೋತ್ರೋತ್ಪನ್ನಾಶ್ವಲಾಯನ ಸೂತ್ರ | ಋಕ್ ಶಾಖಿ ವೀರಶೈವ ಮತಸ್ಥ ವೀರ ಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢರಾದ ಶ್ರೀಮತ್ಸೂಡಗಿನ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಹಾರಾಜ ಅಪ್ಪಾಜಿ ರಾಜೇಂ
- 4 ದ್ರವರ ಪಾತ್ರರಾದ | ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರವರ ಪುತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರವರು | ರಾಜ ಭವನವನ್ನು ಅತಿ ವಿಚಿತ್ರದಿಂದ ಸಾಕಲ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ
- 5 ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ | ವಿಸ್ಮಯಬಟ್ಟೆದು ಹ್ಯಾಗೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವನ ದಯದಿಂದ ಅತ್ಯಂತತವಾದ ಸರ್ವತಲು ನಿಶೇಷವಾದಂತಾದ್ದಾಗಿ | ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ
- 6 ಪ್ರಕಾಶನಾದ ರಾಜಗೃಹಲು ನಿರ್ಮಿತನಾಯ್ತು | ಯಾರು ತತ್ಸಂಬಶಿವನ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಇಹ ಪರದಲ್ಲಿಯು ಜಯವಿದೆ ತತ್ಪಾರಣಾದೀಶ್ವರ
- 7 ವೈಭವಾತಿಶಯಲು ವರ್ಷಮವದಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ನಿಜಾಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚೈಸಿ ಸರ್ವ ಜನರಿಗು ಜ್ಞಾಪನಾರ್ಥವಾಗಿ ಬರಸಿದ ಶಾಸನ || ಶುಭನಮ್ ||

TRANSLITERATION

(for Urdu inscription)

- 1 Mihr i sipihr i shujāt māh i burj i sakhāvat zināt 'arā i aurang i jahān iftikhār i dihm i gaihān Lingrajēndra-vadiyar ibn Lingrajēndra-vadiyar ibn Appāji-rājēndra dāma ikbālūhā mahārāja i kishvar i Coorg batārikh i bist o nahum i
- 2 Shahr i Ramaḍān al Mubārak 1227 Hijri ki fath o masarrat o barakat i nasho namā i jahān būd bana i bun yad i davlat sarā i āliya ba-kamāl i zēbāi o safāi muzayyan gardānīdā līnghāyat i gharra i māhi shavval al Muazzam 1229 Hijri i Nabavi
- 3 ki muddat i dō sāl o yak māh o sih rōz mīsharad bahusn i insiram rasānīdand o bad i julūs i maimanat mānūs Mahārāja i mu'iz ki llāhī tā kujā sipās i 'ū adā tavānad shud ki chuniṅ koh i baland tar ra bē nishān
- 4 sākhṭa bajāyash maḥallī 'ishrat murattab Kunānīd va har ki ba yād i tū mashghul o muvāzif mi bāshad 'ū rā fath i do jahān ast ba khāṭir i faid ma' aṭhir i khud yagīn āvarda bina bar 'āghāh i jamhūr i anām marqūm mushtahar farmānīdand

9

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಾಗಿಲಿನ ಮೇಲಿರುವ ಹಿತ್ತಾಳೆ ತಗಡಿನ ಶಾಸನ

The date Śaka 1739, Iśvara, Jēshṭha ba. 2 Bhānuvāra and 1796392nd Kali day regularly corresponds to Sunday, 1st June, 1817 A.D.

The record belongs to the reign of Lingarājēndra-vaḍeyar II, the Rājā of Coorg and contains an account of the construction of the Ōṅkārēśvara temple at Mercara by the king. The construction of the temple began on the 1796392nd Kali day and it was completed in 2 years, 9 months and 25 days.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಕವರ್ಷ ೧೭೩೯ನೆ | ಯಾಶ್ವರ ಸಂವತ್ಸರದ | ಜೇಷ್ಠ ಬಹುಳ ೨ ಯು ಭಾನುವಾರಕ್ಕೆ ಕಲಿದಿನ ೧೭೯೬೩೯ನೆ ಯಾ ಶುಭದಿನವದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರವಂಶ ಕ್ಷೇರ ಪಾರಾವಾರ ಪಾರಿಜಾತಾಯು
- 2 ಮಾನರಾದ | ಭರದ್ವಾಜ ಗೋತ್ರ ಸಂಜಾತರಾದ ಅಶ್ವಲಾಯನ ಸೂತ್ರ ಬುಕ್ ಶಾಖೆಗಳಾದ | ವೀರಶೈವಮತ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರವೀಣರಾದ ಶ್ರೀಮತ್ಸೊಡಗು ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಂಸ್ಥಿತಾನವದ್ಯ ಕ್ಷೇರನಗರ ಮಧ್ಯ ಪರಿಭ್ರಾಜ ಮಾನ ಮು
- 3 ಷೇಣ ಖಚಿತ ಚಾರುಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢರಾದ | ಅಪ್ರತಿಮ ಪ್ರತಾಪ ಪ್ರಕಾಶ ಪ್ರದಸಿತ ಮಾತಾರಾಂಡ ಮಂಡಲರಾದ | ಅಖಂಡಲಾಖಂಡ ವೈಭವ ಸಮೇತರಾದ | ಸಕಲ ದಿಗಂತರಾಳ ವಿದ್ಯೋತಮಾನ ಕೀರ್ತಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದ
- 4 ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಪಸ್ತ ರಾಜಧರ್ಮಾರಾಣ ಯುಧಿಸ್ವೀರರಾದ | ಮಹಾರಾಜ ಅಷ್ಟಜಿ ರಾಜೇಂದ್ರವರ ಪುತ್ರರಾದ | ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರವರ ಪುತ್ರರಾದ | ಶ್ರೀ | ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರವರು ಯಾ ಲೋಕದಲ್ಲೆ ಸುಕೃತ ಕ್ರಿಯೆ
- 5 ಗಳನ್ನು ನಿರಚಿಸಿದರೆ | ಇಹ | ಸರತ್ರ | ಯರಡರಲ್ಲಿಯು | ಶಾಶ್ವತ ಫಲಭರಿತವಾಗಿ ಯಿರಬೇಕು | ತತ್ಕಾರಣ ದಿಂದ ಮಹತ್ತರ ಪುಣ್ಯಫಲ ಪ್ರದಾಯಕವಾಗಿ ಯಿರುವಂಥಾ | ಶಿವಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಲು ಕರ್ತವ್ಯ ವೆಂದು ಚಿ
- 6 ತ್ತದಲ್ಲಿ | ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ತದ್ವಿನಯ ಸುನುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ | ಅಸದೃಶ ಶ್ರೀಕುರಲ ಮಂಟಪಾದಿ ಯುಕ್ತ ರಾಜ ಕಮಲಾಕರಾಖ್ಯ ಸದ್ವ್ಯಾಕರಾಭಿರಾಮ | ನೂತನೋಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ | ತದಾರಭ್ಯ | ವಿಕ್ರಮ ಸಂವತ್ಸ

- 7 ರದ ಚೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ೧೨ ಯು ಭಾನುವಾರದ ವರೇಗೆ | ವರ್ಷ ೨ ತಿಂಗಳು ದಿನ ೨೫ಕ್ಕೆ | ಕಲಿದಿನ ೧೭೯೭೪೨೧ನೆ ಯೇತಾದ್ಯ ಶುದ್ಧ ಸುದಿನವದಲ್ಲಿ | ಅತ್ಯಾಚ್ಚರ್ಯಕರವಾದಂಥದಂನು ಸಾಮಗ್ರ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ | ಶ್ರೀಕರವಾಗಿ ಯಿರುವಂಥಾ |
- 8 ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ನಾಮಕ ಶಿವಲಿಂಗವಂನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿ | ಸಂತುಷ್ಟಚಿತ್ತರಾದಂಥಾದ್ದು ಹ್ಯಾಗೆಯೆಂದರೆ | ಶ್ರೀಮಚ್ಚಂದ್ರಶೇಖರನ ಪರಮ ಕೃಪಾಸಂಗ್ರಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಸಕಲಮನೋರ
- 9 ಥ ಪ್ರದವಾಗಿ ಯಿರುವಂಥಾ ಏತದ್ವೇವತಾಯತನ ಶಿವಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಲು | ನಿರ್ಮಿಷ್ಟದಿಂದ ವಿರಚಿತ ವಾಯಿತು | ಯಾರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಮಹೇಶ್ವರನ ಭಜಿಸುತಾರೋ ಅವ
- 10 ರಿಗೆ ಸರ್ವತ್ರ | ಅನಿತರ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಯಿರುವಂಥಾ ಶುಭಫಲಲು ಸ್ವಯಮೇವ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತದೆ ಯೆಂದು | ಸರ್ವಜನ ಪರಿಜ್ಞಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ಬರಸಿ ಯಿರುವಂಥಾ ಶಾಸನ || ಶುಭಮಸ್ತು ||

10

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ತಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

No date is given in the record. It may be assigned to the 19th century A. D. on palaeographical grounds. The record merely gives the name of the temple of Vōṅkārēśvara indicating that the silver plate on which the inscription is found belongs to that temple.

1 ವೋಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ

11 (17)

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನ

The record is engraved on a single copper plate and its contents regarding the construction of the Vōṅkārēśvara temple are similar to those of the record No. 9 above. After giving the details of the date and construction of the temple, the record proceeds to give the details of the grants made for the maintenance and worship of the god by Lingarājendra-vaḍeyar II, the Rājā of Coorg.

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರ್ಷ ೧೭೨೯ನೆ ಯೇಶ್ವರ ಸಂವತ್ಸರದ ಜೇಷ್ಠ ಬಹುಳ ಬಿದಿಗೆಯು ಭಾನುವಾರಕ್ಕೆ ಕಲಿದಿನ ೧೭೯೭೯೯ನೆ ಯೇ ಶುಭದಿನವದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರವಂಶ ಕ್ಷೀರ ಪಾರಾನಾರ ಪಾರಿಜಾತಾಯಮಾನರಾದ ಭಾರದ್ವಾಜ ಗೋತ್ರ ಸಂಜಾತರಾದ ಅಶ್ವಲಾಯನ ಸೂತ್ರ ಋಕ್ಕಾಬಿಗೌಡ ವೀರಶೈವಮತ ಧುರೀಣ ಪ್ರವೀಣರಾದ ಶ್ರೀಮತ್ಸೊಡಗು ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಂಸ್ಥಿತ ಸಮಾದ್ಯ ಕ್ಷೀರನಗರ ಮಧ್ಯ ಪರಿಭ್ರಾಜಮಾನ ಮಣಿಗಣ ಖಚಿತ ಚಾರು ಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢರಾದ ಅಪ್ರತಿಮ ಪ್ರತಾಪ ಪ್ರಕಾಶ ಪ್ರಹಸಿತ ಮಾರ್ತಾಂಡ ಮಂಡಲರಾದ ಅಖಂಡಾಖಂಡ ವೈಭವ ಸಮೇತರಾದ ಸಕಲದಿಗಂತರಾಲ ವಿದ್ಯೋತ್ತಮ ಸಮಾನಕೀರ್ತಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದ ಸಮಸ್ತ ಪುರಸ್ತ ರಾಜಧರ್ಮವಧಾರಣ ಯುಧಿಸ್ಥಿರರಾದ ಮಹಾರಾಜ ಅಪ್ಪಾಜಿ ರಾಜೇಂದ್ರರವರ ಪೌತ್ರರಾದ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರವರ ಪುತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರವರು ಯಾ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಕ್ರತ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ವಿರಚಿಸಿದರೆ ಇಹ ಪರಮರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಶಾಶ್ವಿತ ಫಲಭರಿತರಾಗಿ ಯಿರಬೇಕು ತತ್ಕಾರಣದಿಂದ ಮಹತ್ತಾದ ಪುಣ್ಯಫಲ ಪ್ರದಾಯಕವಾಗಿ ಯಿರುವಂಥಾ ಶಿವಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಲು ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ತದ್ವಿವಸ ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಆಸದ್ಗು ಶ್ರೀಕಂಠಲ ಮಣ್ಣುಪಾದಿಯುಕ್ತ ರಾಜಕಮಲಾಕರಾಖ್ಯಾ ಪದ್ಮಕರಾಭಿರಾಮ ನೂತನೋಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ತದಾರಭ್ಯ ವಿಕ್ರಮ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ದ್ವಾದಸಿಯು ಭಾನುವಾರದವರಿಗೆ ವರೂಷ ೨ ತಿಂಗಳು ದಿನ ೨೫ ಕಲಿದಿನ ೧೭೯೭೪೨೧ನೆ ಯೇತಾದ್ಯ ಶುದ್ಧ ಸುದಿನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಚ್ಚರ್ಯಕರವಾದಂಥಾದ್ದನ್ನು ಸಾಮಗ್ರ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಶ್ರೀಕರವಾಗಿಯಿರುವಂಥ ಓಂಕಾ

ರೇಶ್ವರ ನಾಮಕ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಸ್ತುತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿ ಸನ್ನುಷ್ಟಚಿತ್ತರಾದ್ದು ಹ್ಯಾಗನ್ನರೆ ಶ್ರೀಮಂಜುಂದ್ರಲೇಖರನ ಪರಮಕೃಪಾನು
ಗ್ರಹ ಸಾಂಧ್ಯದಿಂದ ಸಕಲ ಮನೋರಥ ಪ್ರದವಾಗಿ ಯಿರುವಂಥ ಯೇತದ್ದೇವತಾಯತ್ನ ಶಿವಲಿಂಗ ಸ್ತುತಿಷ್ಠಾಪನಲು
ನಿರ್ವಿಘ್ನದಿಂದ ವಿರಚಿತವಾಯಿತು ಯಾರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀ ಮಂಜೇಶ್ವರನ ಭಜಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ವತ್ರ ಅನಿತರ
ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಯಿರುವಂಥ ಶುಭಫಲಲು ಸ್ವಯಂವೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ಸರ್ವಜನ ಪರಿಚ್ಛಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ಬರಸಿ
ಯಿರುವಂಥ ಶಾಸನ || ಶುಭಮಸ್ತು ||

ಆಂತು ನರಸಂಗಕ್ಕೆ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ಗಣಾಧೀಶ್ವರ ಕುಮಾರೇಶ್ವರ ಶ್ರೀನಂದೀಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಸಹ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾಗಿ
ಶಾಶ್ವತದಿಂದ ನಡೆದು ಬರತಕ್ಕ ಬಗ್ಯೆ ಸಿತ್ಯಕಟ್ಟಿ ಅನೃತಪಡಿನಂದಾದೀಪವಿಶೇಷಕಟ್ಟಿ ಪಂಚಸರ್ವ ಸಂಬಳಗಾರ ಜನಕ್ಕೆ ಸಹ
ಆಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿಯಿರುವ ಕಂಠೀರಾಯಿ ೧೨೨೧ ವಂದು ಸಾವಿರ ಯಿನ್ನೂರ ಯಿಸ್ತತ್ತೊಂದು ವರಹಕ್ಕೆ ಹಣದಿಂದ ಜಿನಿಶಿಜಾಳ
ಮುಂತಾದರಿಂದ ಉತ್ತಾರವನ್ನು ಧನುಸಂಗ್ರಹದ ಬಗ್ಯೆ ಆರನನೆ ದಿವಾಳ ಕಚೇರಿ ಹಸ್ತಾಂತ್ರದಿಂದ ಸ್ತುತಿ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲು
ಕೊಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಸೇವಾರ್ಥವಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಕ್ಕೆಂದು ನೇಮಿಸಿಯಿರುವಂಥವರಿಂದ ಕಾಲತ್ರಯದಲ್ಲು ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಕಾರ
ದೇವತಾ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಾಂಗವಾಗಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತ ದಿನಂಪ್ರತಿ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ವರುಷಂಪ್ರತಿ ಯಾ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಲೆಕ್ಕ
ಸಕ್ಕ ಮುಂತಾದ್ದನ್ನು ಜಡ್ಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬರುವದಾಗಿ ಯಂಬ ತಸ್ತೀಕು ನಿರೂಪಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಪ್ರಕಾರ ಕಲಿವರ್ಷ
೪೯೨ನೇ ವಿಕ್ರಮ ಸಂವತ್ಸರದ ನಿಜ ಚೇಷ್ಠ ತಾರೀಕು ೨೨ನೆ ಛಾನುವಾರ ||

ಶ್ರೀ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರವರು

12

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗಂಟೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

The year [18]85 A.D. and the month January are mentioned in the record.

It registers the grant of a bell to the god Mahāgaṇapati in the Ōṅkāreśvara temple by Lingaṇṇa, son of Kenche-gauḍa of Mysore.

- 1 ಸಂನ್ ಲಃ ಜನವ್ರಿ ತಿಂಗಳೆ
- 2 ಮೈಸೂರು¹ ಕೆಂಚೆಗೌಡನ ಮಗ ಲಿಂಗಣನು ಮಾಹಗಣಪತಿಗೆ ಶಿವತಿ

13

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ರಾಜರ ಗದ್ದಿಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದನೇ ಸಮಾಧಿಯ ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿನ ಗೋಡೆಗೆ ಸೇರಿಸಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The record is dated Kali 4909, Prabhava, Mārgaśira, śu. 2 Sunday. This corresponds to Sunday, 6th December, 1807 A.D.

The record belongs to the reign of Virarājendra-vaḍeyar I, the Rāja of Coorg. He is styled as mahārāja in the inscription. This is a memorial tablet set up by the king on the death of his trusted servant Biddaṇḍra Bopu. Biddaṇḍra Bopu is said to have served the king for nineteen years in the hunting of elephants, tigers and other wild beasts and also in the battle against Tipu Sultan. His unflinching and honest services have been praised by the king. The inscription contains the signature of the king.

- 1 ಮಹಾರಾಜ ವೀರರಾಜೇಂ
- 2 ದ್ರ ವಡೆಯರವರ²
- 3 ಭಂಟಿ

¹ ಈ ಶಾಸನವು ಕೆಳಗೆ ಹಂಪನಾಡ ಹಾಕಿ ಮೇಲೆ ಸೇರಿಸಿದೆ.

² ಇಲ್ಲಿ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನ ರಾಜಮುಖ್ಯ ಇದೆ.

- 4 ಕಡಿಯತ್ತುನಾಡ ಬಾವಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಬಿದ್ದಂಡರ
 5 ಬೊಪ್ಪು ಕೇಲಕ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಬ ೫ ದಿವಸ ಆ
 6 ರಮನೆ ಚಾಕ್ರಿಗೆ ಬಂದಂತಾವನು ಪ್ರಭವ ಸಂ
 7 ವತ್ಸರದ ವರಿಗೆ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ವರುಷ ಸರಿಯಂ
 8 ತ್ರಕು ಆನೆಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಲಿಬೇಟೆಯಲ್ಲು ಮುಗಿ
 9 ಜಾತಿಗಳ ಬೇಟೆಯಲ್ಲು ಟೀಪು ಸುಲುತಾನರ ಮೇಗಳ
 10 ಲಡಾಯದಲ್ಲು ಮುಂತಾದ ಆರಮನೆ ಚಾಕ್ರಿಯಲ್ಲು ಆ
 11 ಫಣಿ ಆದ ಮೇರೆ ದಿವಾರಾತ್ರೆಯಲ್ಲೂ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರ
 12 ಯತ್ನದಿಂದ ಅತಿಶೈರ್ಯದಿಂದ ಬಂಟಿತನಮಾಡಿ ಸ್ವಾಮಿ ಕಾ
 13 ಯ್ಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಡಕೊಂಡಂತಾ ಸರಕಾರೈಕಾರ ಬೊಪ್ಪು
 14 ಕಲಿಸಂದ ಉರ್ಲನೆ ಪ್ರಭವಸಂ | ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶು ೭ ಯು ಭಾ
 15 ನುವಾರ ಗಳಗೆ ೩|| ೦ಗೆ ಶಿವಾದೀನವಾಡ್ಡರಿಂದ ಯಾತ ಮಾ
 16 ದಿಂದತ್ತಾ ಸಿಂವ್ಯ ಕುಹಲಾಲತನ ಬಂಟಿತನ ಪ್ರಾಣ ಆಪ್ತ
 17 ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ತ್ರಿಕರಣ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ನಡಕೊಂಡಂತಾ ತಾರಿ
 18 ಪಂನ್ನು ಕಾವಂದರು ಶಿಲೆಯಲ್ಲು ಬರಶಿ ಸಮಸ್ತರು ತಿಳಿಯು
 19 ವ ಬಗ್ಯೆ ಅವನ ಸಮಾದಿ ಮುಂದೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿಸಿ ಯಾ
 20 ದಾರೆ ಶ್ರೀ ವಿ Veer Rajendir

14

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ರಾಜರ ಗದ್ದಿಗೆಯ ಆನರಣದಲ್ಲಿರುವ ಎರಡನೆಯ ಸಮಾಧಿಯ ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿನ ಗೋಡೆಗೆ ಸೇರಿಸಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ
 (ಈ ಶಾಸನ ಮೊದಲು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅನಂತರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ)

The record is dated Saturday, 16th of August, 1879 A.D.

It is a memorial tablet set up in memory of B. Sōmaiya, eldest son of Biddanḍra Bopanna. He was the *sirkārekār* of Chikkavīrarājēndra. His body was interned in the burial grounds belonging to the Rājās of Coorg at the orders of the Chief Commissioner of Coorg. This *samādhi* was erected by his son B. S. Ponnappa by the side of the *samādhi* of Biddanḍra Bopu mentioned in the previous record.

- 1 ಕೊಡಗು ದೊಡ್ಡವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ವೊಡೆಯರವರ ಸಿರ್ ಕಾರೇಕಾರ್
 2 ಬಿದ್ದಂಡ್ರ ಬೊಪಂಣನವರ ಪ್ರಥಮಪುತ್ರ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕವೀರರಾ
 3 ಜೇಂದ್ರ ವೊಡೆಯರವರ ಸಿರ್ ಕಾರೇಕಾರ್ ಬಿ | ಸೊನ್ನೈಯ್ಯನವ
 4 ರು 1800ನೇ ಯಿಸವಿ ರವುದ್ರಿ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಜನನವಾಗಿ
 5 1879ನೇ ಯಿಸವಿ ಅಗೀಷ್ಟು ತಾರೀಕು 16ನೇ ಶನಿವಾರ ಪ್ರಾತಃಕಾ
 6 ಲ 6 ಘಂಟೆಗೆ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾದರು
 7 ಕೊಡಗು ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರ್ ಸಾಹೇಬರ ಹುಕುಂ ಮೇರೆ ಕೊಡ
 8 ಗು ಧೋರೆಗಳ ಲಿಂಗಮುದ್ರೆ ಗೊಳಪಟ್ಟ ನಿವೇಶನದೊಳಗಣ ಕ
 9 ಬರ್ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದಪನ್ ಮಾಡಿಸಿ ಸರ್ವರೂ ತಿಳಿಯುವ ಬಗ್ಯೆ ಶಿಲಾಸ್ತ
 10 ಪನೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ
 11 Erected By His Dear Son B. S. Ponnappa

15

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ರಾಜರ ಗದ್ದಿಗೆಯ ಸಕ್ಕದ ಗುರುಗದ್ದಿಗೆಯ ಹಿಂಭಾಗದ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಶಾಸನ

The inscription is engraved on the plaster wall of the structure. It does not contain any date. The script appears to belong to the 19th century A.D. The inscription records the name Subaiya, probably, the person who built the structure. He resided in the village Bāḍaga belonging to Kārattu mūrṇāḍu.

- 1 ಕಾರತ್ತು ಮೂರ್ನಾಡ ಬಾಡಗ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಯಿರುವೊಡೆಯ ಸು
- 2 ಬೈಯನಬರು ಕ

16

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ರಾಜರ ಗದ್ದಿಗೆಯ ಆವರಣದ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮೂರು ಕಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲೆ

The record merely mentions the Kali year 4909 which is equivalent to 1808 A.D. The same inscription is found repeated on three stones at different quarters around the Rājā's tombs, probably indicating the demarcation of the royal burial ground.

- 1 ಕಲಿಸಂದ ೪೯೦೯

17

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕನ್ನಿಕಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯದ ಬಾಗಿಲವಾಡದ ಮೇಲೆ ಹಿತ್ತಾಳೆ ತಗಡಿನ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

The record is dated Śaka 1796, Bhāva, Jēshṭha ba. 5 Guruvāra and its equivalent of the Christian era, viz., 4th June, 1874 A.D. is also mentioned.

The record registers the completion of the construction of the Kannikāparamēśvari temple on the date and also states that the doorways of the temple were got prepared out of the income from the shop belonging to Nāgayya-seṭṭi.

- 1 ಶ್ರೀ ವಾಸವಾಂಬ ಸಹಾಯ
- 2 ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕಾಬ್ಧಾಃ ೧೭೯೬ ಕೈ ಸರಿಯಾ
- 3 ದ ಭಾವನಾಮ ಸಂ | ರದ ಜೇಷ್ಠ ಬಹುಳ ೫ ಗುರುವಾ
- 4 ರದವರಿಗೆ ಶ್ರೀ ಕನ್ನಿಕಾ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕೆಲ
- 5 ಸ ಪೂಜ್ಯವಿಧಿ ನಾಗ್ಯಯ ಶಿಟ್ಟಿ ಪಾಲಿನ ಅಂಗಡಿಯಿಂದಾ
- 6 ದ್ವಾರಗಳಿಗೆ ಬಾಗಿಲವಾಡಗಳ ಸೇವಾರ್ಥಾ
- 7 ಸಂ ೧೮೭೪ನೆ ಜೂನ್ ತಾರಿಕು ೪ ರಲ್ಲೂ

18

ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕನ್ನಿಕಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯದ ಬಾಗಿಲಿನ ಸಟ್ಟಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

The date Pramāthi, Śrāvaṇa śu. 5, Guruvāra, and its equivalent in the Christian era, viz., Thursday, 24th July, 1879 A.D. are mentioned in the record.

The record registers the grant of the brass plate covering the doors of the Kannikāparamēśvari temple got prepared out of the income from the shop of Nāgayya-seṭṭi.

- 1 || ಶ್ರೀ || ವಾಸವಾಂಬಾ || ಸಹಾಯಂ ನಾಗೈ
- 2 ಯ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಾಲಿನ ಅಂಗಡಿ ಶೇವಾರ್ಥ
- 3 ಪ್ರಮಾತ್ತಿ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸ
- 4 ರದ ಶ್ರಾವಣ ಶುಭ ಮಿ ಗುರು
- 5 ವಾರ

ಇನ್ನೊಂದು ಬಾಗಿಲಿನ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ

- 6 ಸಂ ೧೮೭೯ ನೆ ಯ್ಸಿವಿ || ಜುಲಾಯಿ ತಾರೀಕು ೨೪ ನೆ ಗುರುವಾರ ||

19 (10)

ಅಂಜನಗಿರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು
ಬಸದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The record is dated Śaka 1466 expired, Krōdhi being current, 15th of the bright fortnight of Kārtika which corresponds to 30th October, 1544 A.D.

Neither the king nor the dynasty is mentioned in the inscription. It is a Jaina record which eulogises Chārukīrti-panḍita-dēva of Belagoḷa and his disciples. It gives an interesting information that the images of Śāntitīrthēśvara and Anantanāthasvāmi were found in the Suvarṇāvatī river in Śaka 1453 which were brought over to Anjanagiri and were consecrated in the Śāntinātha-basadi. This *basadi* was first constructed in wood and later on it was rebuilt in stone. The images consecrated in this *basadi* have inscriptions on their pedestals which go back to the 12th century A.D. on palaeographical grounds. (see Nos. 4, 6 and 7)

The record also mentions the grants made for the maintenance of the *basadi* by various persons.

- 1 ಶ್ರೀ ಶಾಂತಿನಾಥಾಯ ನಮಃ || ನಿರ್ವಿಘ್ನ ಮಸ್ತು || ಶುಭಮಸ್ತು ||
- 2 ಶ್ರೀ ಮತ್ಸರನುಗಂಭೀರಸ್ಯಾದ್ಯಾದಾಮೋಘ ಲಾಂಚ್ಯನಂ | ಜೀಯಾತ್ಮೈಲೋಕ್ಯನಾಥ
- 3 ಸ್ಯ ಶಾಸನಂ ಜನ ಶಾಸನಂ || ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಮೂಲಸಂಘ ದೇಶಿಗಣ ಪುಸ್ತಕಗ
- 4 ಚ್ಯ ಕುಂಡಕುಂದಾನಂದ ಯಿಂಗಳೇಶ್ವರವಳಯ ಶ್ರೀ ಮದ್ದೆಳುಗುಳಪುರವರಾ
- 5 ಧೀಶ್ವರ ಗುಂಮ್ಮಟಿ ಜಿನೇಶ್ವರ ಸಾದಪದ್ಮಮತ್ತ ಮಧುಕರಾಯನಾನರಾದ ತ
- 6 ತ್ಯಾಲಧರ್ಮ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕರಾದ ಧರ್ಮಾಚಾರ್ಯ್ಯರ ಬಿರುದಾವಲಿ ಎಂತೆಂದೊಡೆ ||
- 7 ಪಂಡಿತಪುಂಡರಿಕ ಕುಲಮಂ ಪರಿಬೋಧಿಸಿ ಯುರ್ವಿಕ್ಕೊಮ್ಮಳ ಉದ್ಧಂ ಕುವಾದಿ
- 8 ಹೃತ್ತಮನುನೋಡಿಸಿ ಕೂಡೆ ದಿಗಂಬರಪ್ರಭಾಮಂಡನ ವೃತ್ತಮಂ ತಳೆದು ಭವ್ಯರಥಾ
- 9 ನ್ಗಮನೋವುತಾವಗಂ ಪಂಡಿತದೇವಸೂರ್ಯ್ಯನೇಸೆದಂ ನಯನಾಗೃಚಿಯಿಂ ನಿರಂತರಂ ||
- 10 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಯಾರಾಜಗುರು ಮಂಡಲಾಚಾರ್ಯಮಹಾವಾದವಾದೀಶ್ವರ
- 11 ರಾಯವಾದಿಸಿತಾಮಹ ಸಕಲ ವಿದ್ಯಜ್ಞನ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಂ ಬಲ್ಲಾಳರಾಯ ಜೀವರಕ್ಷಪಾ
- 12 ಲಕಾಧ್ಯನೇಕ ಬಿರುದಾವಲಿ ವಿರಾಜಮಾನರುಮಪ್ಪ ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾರುಕೇಶ್ವರಪಂಡಿತ ದೇವರು
- 13 ಗಳ ಪ್ರಶಿಷ್ಯರಾದ ತಚ್ಚಿಷ್ಯ ಶ್ರೀಮದಭಿನವ ಚಾರುಕೇಶ್ವರಪಂಡಿತ ದೇವರುಗಳ ಪ್ರಿಯ
- 14 ಶಿಷ್ಯರಾದ ತಸ್ಯಾಗ್ರಜ ಶಿಷ್ಯ ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾರುಕೇಶ್ವರಪಂಡಿತ ದೇವರುಗಳ ಸತೀರ್ಥ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ
- 15 ಮಚ್ಚಾಂತಿಕೀರ್ತಿದೇವರು [ಗ]ಳು ಶಕವರ್ಷ ೧೪೬೬ ಸಂದ ವರ್ತಮಾನ ಕ್ರೋಧಿ ಸಂವತ್ಸ
- 16 ರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುಭ ೧೫ ಲೂ ಬರಿಸಿದ ಶಿಲಾ ಶಾಸನದ ಕ್ರಮವಂತೆಂದೊಡೆ ತಮ್ಮ ಗುರು
- 17 ಶ್ರೀಮದಭಿನವ ಚಾರುಕೇಶ್ವರಪಂಡಿತದೇವರುಗಳ | ಕಲಿಕಾಲಧರ್ಮ್ಯತೀರ್ಥ್ಯ ಪ್ರ
- 18 ವರ್ತನ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಸುವರ್ಣಾಪತಿ ನದಿಯಿಂದ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಶಾಂತಿಶೀ
- 19 ತ್ಕೇಶ್ವರನು ಅನಂತನಾಥಸ್ವಾಮಿಯು ಶಕವರುಷ ೧೪೫೩ನೆಯ ವಿಕೃತು ಸಂವತ್ಸ

- 20 ರದ ಚೈತ್ರವಲು ಬಿಜೆನಾಡಲಾಗಿ ಅಂಜನಗಿರಿಯ ಅಗ್ನಿನಿವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದ
 21 ಶಾಂತಿನಾಥಸ್ವಾಮಿಯ ಬಸದಿಗೆ ಬಿಜೆನಾಡಿಸಿ ಗಿರಿಯಗ್ರದಲ್ಲಿ ದಾರುನುಯದ ಬ
 22 ಸದಿಯ ಮಾಡಿಸಿ ಖರ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನುಜರಾದ ಕೊಣಸನಗರದ
 23 ಶಾಂತೋಪಾಧ್ಯಾಯರ ಕೈಯ್ಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿಸಿ ಶಿಲಾನುಯನಾದ ಬಸ
 24 ದಿಯ ಮಾಡಿಸೆಂದು ಬುದ್ಧಿ ಗಲಿಸಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಕ್ರೋಧಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾ
 25 ತ್ರೀಕ ಶು ಗು ನೆಲೆಗೆ ಕಲುಗಲಸ ಹಾಲಧಾರಿಗಳ ನಡಸಿದ ವಿವರ ನಂಜರಾಯ
 26 ಸುಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಸಲುವ ಬೆಮ್ಮತ್ತಿ ಬೂತನಹಳೆ ಮಲಗನಕೆಳೆಯ ಸಮಸ್ತ ಹಲರಿಂ ಕಲುಗೆ
 27 ಲಸಕ್ಕೆ ಸಂದ ಹೊನ್ನು ಗ ೨೦ಂ ಹನಸೋಗೆಯ ಅದಿಶ್ರೀ ಅವ್ವಗಳ ಅಮನಹೊಸಹ
 28 ಳ್ಯಯ ಭುಜಬಲಿ ಶ್ರೀ ಅವ್ವಗಳಿಂದ ಗರ್ಭಗೃಹವಗೈವಲ್ಲಿ ಕಲುಗಲಸಕ್ಕೆ² ಸಂದದು ಗ ೩೦ ಹೊನ್ನು
 29 ತಮ್ಮ ಗುರು ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಪಂಡಿತದೇವರುಗಳಿಗೆ ತಾವಿತ್ತಂಡಕ್ಕೆ ಮೂಜು
 30 ಹಾಲಧಾರಿ ಮಧ್ಯ ಬಾಗಿಲಲಿ ವೊಂದು ಹೊತ್ತಿನ ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಶಿಲಸಂದದು ಗ ೫೦ ಆಹಾರದಾ
 31 ನಕ್ಕೆ ಶಿಲಸಂದದು ಗ . . . ಶುಭಕೃತು ಸಂವತ್ಸರದ ಸಾಲ್ಗನ ಶು ಗುಲು¹ ಅಂಜನ
 32 ಗಿರಿಯ ಶಾಂತೀಶ್ವರಗೆ ಬಿದಿರೆಯ ಸಿತಾಳನುಳಿಗೆಯ ಸಮಸ್ತ ಹಲರು ಕಂನಡಿ
 33 ಗ ಹಲರು ನಾನಾದೇಸಿಯ ಹಲರು ಮಾಡಿದ ಧರ್ಮು ನಾಲು ಕಟಿದ ಕಾಲುನಡಿ
 34 ವೊಂದಕ್ಕೆ ಗ ೦'ಗನನು ಆಹಾರದಾನಕ್ಕೆ ಕೊಡುವೆಲು ಯೆಂದು ಬರಸಿದ ಈ
 35 ಧರ್ಮ ರಾಸನ ಯಾ ಧರ್ಮುಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದವರು ಗೋ ಬ್ರಾಹ್ಮರ ಕೊಂದ ದೋಷಕ್ಕೆ ಹೋಹ
 36 ರು

ಅದೇ ಕಲ್ಲಿನ ಎಡಸಕ್ಕದಲ್ಲಿ :

37 ಶಕವರುಸ	57 ಯ ಶ್ರೀ ಮಚ್ಚಾರ
38 ಗುಳುನೆ	58 ರುಕೀರ್ತಿಪಂಡಿತ
39 ಯ ಶುಭಕೃತು	59 ದೇವರುಗಳ ಶಿಷ್ಯ
40 ಸಂವತ್ಸರದ	60 ರು ಹನಸೋಗೆಯ ಆ
41 ಚೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ೧೩	61 ದಿಶ್ರೀ ಅವ್ವಗಳು
42 ಬುಧವಾರ ವೃ	62 ಭುಜಬಲಿ ಶ್ರೀ
43 ಸುಭಲಗ್ನದಲ್ಲಿ	63 ಅವ್ವಗಳಂ ಗ ೨೪
44 ಮುಜುತಂಡ	64 ಬಸವಸುಟ್ಟದ ಅನ
45 ದೇಹಾರಗಳು	65 ತಮತಿ ಅವಗಳು
46 ಕುಲಸುತಿಷ್ಠೆ	66 ನೇ [ಮಿ]ಶ್ರೀ ಅವ್ವಗಳಂ ಸ
47 ಯಾಯಿತ್ತು	67 ದಂದು ಗ ೨೪ ಮು
48 ದಾನಶಾಲೆಗೆ	68 ದ್ವಿಸುಟ್ಟಿಯ ವಿಜೆ
49 ಹಳ್ಳವಯಲಿ	69 ಯಶ್ರೀ ಅವ್ವಗಳ
50 ಗದ್ದೆಯ ಕ್ರಯದ	70 ಂ ಸಂದದು ಗ ೧೦
51 ಮುಲುಗು ಗ ೩೦	71 ಮುಲುಗನ ಹಳೆಯ
52 ಕೊಲಾಯರು ಹೊ	72 ಅದ್ಯಕ್ಕೆಗಳಂ ಸಂ
53 ಸಗದ್ದೆ ಗಯ್ಯದ	73 ಗ ೧೨ ಹಾರುವ
54 ಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದು ಗ ೫೦	74 ಸೆಟ್ಟಿಯ ವಿಜೆಯ
55 ಉಭಯಂ ವೆಚ್ಚ	75 ಣ ಶುಟ್ಟಿಂ ಗ ೩೦
56 ಗ ೧೨೦ಕೆ ಆದಾ	76 ಕಂಠನೂರ ದೇವರ ರ

¹ ಈ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಸಂಕ್ರಿಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿದೆ

² ಕಲುಗಲಸಕ್ಕೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಂಕ್ರಿಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿದೆ

77	ಮ ಶಙ್ಖಿಯರಿಂ ಗ ೧೨	96	ಶ್ವರ್ಗಮವಾ
78	ಅಸುಂಡಿಯ ಅರಸ. . .	97	ಪುಣ್ಯ ಪಾಲ
(ಮುಂದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಭೂನಿಯಲ್ಲಿ ಹೂತಿದೆ)		98	ನಾದಚ್ಯುತ
ಅದೇ ಕಲ್ಲಿನ ಬಲಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ:		99	ಂ ಪದಂ
79	ಸ್ವದತ್ತಾಂ	100	ಸ್ವದತ್ತಾ ದ್ವಿಗು
80	ಪರದತ್ತಾಂ	101	ಣಂ ಪುಣ್ಯ
81	ವಾ ಯೋ ಹ	102	ಂ ಪರದತ್ತಾ
82	ರೇತ ವಸು	103	ನು ಪಾಲನ
83	ಂಧರಾಂ	104	ಂ ಪರದತ್ತಾ
84	ಪಪ್ಪಿ ವ	105	ಪಹಾರೇಣ
85	ರ್ಷ ಸಹ	106	ಸ್ವದತ್ತಂ ನಿವ್ವ
86	ಸಾಣಿ ವಿ	107	ಲಂ ಭವೇತ್
87	ಷ್ವಾಯಾ	108	ಈ ಮಾಡಿದ ಧ
88	ಂ ಜಾಯ	109	ಮೃಗು ಆಚ
89	ತೇ ಕೃಮಿಃ	110	ಂದ್ರಾಕ್ಷ್ಯ ಸ್ವಾ
90	ದಾನಪಾಲ	111	ಯಿಯಾಗಿ ನಡೆ
91	ನಯೋನ್ಮು	112	ಯಲಿ ಯೆಂದು
92	ಧ್ಯೇ ದಾನಾ	113	ಬರಸಿದ ಧಮ್ಯಾ
93	ಚ್ಛೈಯೋ	114	ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಮು
94	ನು ಪಾಲ	115	ಂಗಲ ಮಹಾ
95	ನಂ ದಾನಾ	116	ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

20 (8)

ಪಾಲೂರು, ಮದಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The record is not dated. It is written in a mixed character. There are Grantha, Malayalam, Tamil and also a few Vaṭṭeḷuttu characters. Even the language appears to be a combined one comprising of Tamil, Malayalam and Tulu. It may belong to about the 14th century A.D.

Bōdharūpa-Bhagavar is the king mentioned in the record. He is said to have been a disciple of Avidyāmrityu-bhaṭṭāraka. Nothing is known about these two persons.

The king made grants for the god Pālayūr Mahādēva and entrusted its maintenance to the Śrīvaiṣṇavas, the merchants, the Thousands and the Brahmans of the Eighteen countries. The penalties for neglect mentioned in the record are also peculiar.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ | ವಿನಾಯಕಂ ವಿಕೇಷಜ್ಞಂ
- 2 ಗುರುಂ ದೇವೀಂ ಸರಸ್ವತೀನ್ಮ ಮಸ್ಕೃತ್ಯ [ಯ]ಥಾ
- 3 ಶಕ್ತಾಶ್ಯ ಕರಿಷ್ಯೇ ಶಾಸನಂ ಶುಭಂ ಸ್ವಸ್ತಿ
- 4 ಶ್ರೀಮ [ತ್] ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪರ್ವದವಿದ್ಯಾಮೃತ್ಯು ಭ
- 5 ಟ್ಪಾರಕ ಶಿಷ್ಯ ಬೋಧರೂಪ ಭಗವರ್ ಪಾಲ
- 6 ಯೂ[ರ್] ನ್ನುಹಾದೇವರ್ಕು ಚೈದ ಶಿಲಾಶಾಸನಂ |

- 7 ಪದಿನೆಣ್ಣೇಶಿ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರ್ ಮುನ್ತನ
 8 ಪದಿನೆಣ್ಣೇಶಿ ವಕಂಚಿಯರ್ ಪದಿನೆಣ್ಣೇ
 9 ಶಿ ಪ್ಪಡಸಿಡಿಚ್ಚ ಪಲ್ಲಾಯಿರವರ್ ಪದಿನೆಟ್ಟು
 10 ನಾಟ್ಟು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ರಿವಗಲೈಣ್ಣಾರ್ ಕಣ್ಣಿರ
 11 ಪ್ಪಿಕ್ಕ ಕಡವರೆಣು ಚಿಯದ ಶಿಲಾಶಾ
 ಟ್ಠ
 12 ಸನ ಮಾವದು ಶಾಸ್ತಿನೋಡು ಪೂವಿಸ್ತಾ
 13 ನನ್ನೋಕ್ಕಿಯಮಚ್ಚಾನಮಚ್ಚಪಡಿ ಚೆಲು
 14 ತ್ತಾನಾಗಿಲ್ ತನ್ನನೆಯೈ ಕೋಣು
 ಟ್ಠ
 15 ನ್ತಾಯೈ ಕಳತ್ರಮ್ ವಚ್ಚುನ್ತಾಮ್ ಪಿಪ್ಪ
 16 ನಾಡು ನಾಟುಮರಶೈತ್ತಾನ್ ಕೋಣವ
 ಟ್ಠ
 17 ನ್ನಾಟ್ಟುಲ್ ವಲತ್ತು ಕೆಟ್ಟಿಯಿಡತ್ತು ಪಿಡಿಚ್ಚಾ
 18 ನೈ ಮೂಕ್ಕುಱುತವನೈಣ್ಣೈ ಕಳ
 19 ತ್ರಮ್ ವಚ್ಚುನ್ತಡಕ್ಕಡವ ದಣ್ಣಮ್ ಪಡಕ್ಕು
 20 ದವನ್ ನಿತ್ಯೆಚ್ಚಿಲವಮ್ಪಿಕ್ಕ ಸಂಕೇತಂ
 21 ಗಳಮ್ ಶ್ರೀ ಭಣ್ಣಾರ ಪೊತ್ತಗಮಾಟ್ಟು
 22 ರುಕ್ಕಾಲೆಡುತ್ತು ನಾಶಿಪ್ಪಿತ್ತ[ಅ]ದಿಲ್ಲುಟ್ಟಪ
 23 ಡಿ ಚೆಲ್ಲಾದ ಚಿಲವು ಚೆಲುತ್ತುಕ್ಕಡ
 24 ವರ್ ಪದಿನೆಣ್ಣೇಶಿ ವಳಚ್ಚಾ
 25 ಯರ್ ನಾಲು ಮುತ್ತಾಮಯ್ಯಾಳುಮ್ನೂಱುಮು
 26 ನ್ನಯಿ

TRANSLITERATION

- 1 svasti śrī | Vināyakam viśēshajñam
 2 gurum dēvim Sarasvatīm namaskṛitya [ya] thā
 3 śaktyā karishyē śāsanam śubham svasti
 4 śrīma[t]-Purushōttama-parshad-Avidyāmṛityu-bha
 5 ṭṭāraka śishya Bōdharūpa-Bhagavar Pāla
 6 yū [r] Mahādēvarkku cheyda śilā-śāsanam
 7 padinēdēśi Śhrivaishṇavar muntāna
 8 padi [ne]n-dēśi Vaḷamchiyar padinē-dē
 9 śi ppaḍa piḍichcha-Pallāyiravar padinēṭṭu
 10 nāṭṭu-Brāhmaṇar ivagaḷil kaṇḍār kaṇḍ ira
 11 kshikka kaḍavar-eṇṇu cheyda śilā-śā
 12 sanam-āvadu śāntinōḍu pūvisthā
 13 na nnōkkiy amachchān amachchapaḍi chelu
 14 ttānāgil tan-tandayai koṇṇu
 15 n-tāyai kaḷatram vachchun tām piṇanda
 16 nāḍu vāḷum arāśaittān koṇṇava
 17 n nāṭṭu¹ valattu keṭṭiy iḍattu piḍichchā
 18 nai mūkk-aṇutt-avan peṇḍilai kaḷa

1, Read nāṭṭil

- 19 tram vachchān paḍakkaḍava daṇḍam paḍakka
 20 ḍavan nitya chchelav [u]m mikka saṃkētam
 21 gaḷuṃ śrī-bhaṇḍāra-pottagam āṭṭ-o
 22 rukkāl eḍuttu vāṣippittu [a]dīl paṭṭapa
 23 ḍi chellāda chilavu cheluttakkaḍa
 24 var padinen-ḍēśi Vaḷaṅchi
 25 yar nālu muttāmay-āḷum-munūrka-mu
 26 ntayi

21 (9)

ಭಾಗಮಂಡಲ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಭಗಂಡೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

This record is also written in a mixed character and language like that of Pālūr (No. 20). It records some grants to the god of Bhagaṇḍāsrama by Bōdharūpa-Bhagavar and others. It also mentions a chief, Mēḷpuṇḍi Kunniyarasa as ruling the nāḍ. The astronomical data given in the record are not verifiable for determining the date. Pakaṇḍala-āchāri was the engraver of this inscription.

- 1 ಸ್ತಸ್ತಿ ಶ್ರೀ [] ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಗುರುಮ್ ಭಕ್ತಾಃ | ಕನ್ಯಾ
 2 ರೂಢ ಭೃಹಸ್ಪತೌ [] ವೃಶ್ಚಿಕಾಷ್ಟಮಿ ಮಹಾಮಾ
 3 ಸೇ ಭೃಹಸ್ಪತ್ಯುತ್ಪರಾದಿನೇ || ಕರಿಷ್ಯೇ ಶಾಸನಂ | ಸ
 4 ನ್ವರಮ್ | ಗುರೋರಾನಂದ ರೂಪಿಣಃ [] ಶಾಸನಾಂ ಬೋಧರೂಪೋ
 5 ಹಂ ಶ್ರೀ ಭಗಣ್ಣಾಶ್ರಮೇ ಪಿಹಿ [] ಮೇಲ್ಪುಣ್ಣ ಕುನ್ನಿಯರಸನ್ನಾ
 6 ದುವಾಲಾನ್ಶಿಕ್ಯ ಶ್ರೀ ಮತ್ಪುಷೋ [F]ತ್ತಮಪಷ[F]ತ್ಯೋಧರೂಪ
 7 ಭಗವರಸು ಮುನ್ನಾಯಚ್ಚೈವಿತ್ತ ಚಿವೇಟ್ಟಿ ಲಕಪಟ್ಟಿ ನಿಚ್ಚ
 8 ಚ್ಚಿಲವಡಯ ವೊರುನಾಳ್ಪಟ್ಟಾನುಕ್ಕು ಕುನ್ನಿಯರಸನ್ನು
 9 ನ್ನಾಯಾಣ್ಣೆಣ್ಣ ಕಪ್ಪಡ ಮೇಲಿನ್ನಾಡುವಾಲಕ್ಕಡವರ
 10 ಸನಾಣಾ ಅಣತ್ತಪ್ಪು ಪನ್ನಿರಣ್ಣ ಕಾಣಮ್ ಪೊನ್ ಕಾ
 11 ಸನ್ನಿ ಒರುನಾಳುಕ್ಕು ಇರಟ್ಟಿಪ್ಪಡಿ ದೇವಕ್ಕು ಅಪ್ಪಡಿ ಅಚ್ಚಿ
 12 ವಟ್ಟಮ್ ಅದಿಲೇಱುಲ್ ಪನ್ನಿರು ಕಳಣ್ಣು ಪೊನ್ನೇ
 13 ಟು ಮಾಱು ಅರಶುಕ್ಕು ನನ್ನಾವಿಕ್ಕು ಪದಿನೇಟು | ನಾಳಮು
 14 ದು [ಮು]ದಲಾಯ ಪೊದುವಾಳರಿಡಕ್ಕಡವರಿಯಿರುವತ್ತಱು
 15 ನಾಱು ಒಬುಕ್ಕು ವಿಕ್ಕಿರು ನಾಱು ಪುಸ್ಪತ್ತುಕ್ಕು ನಾನಾಱು
 16 ಆಗಮಣ್ಣು ಮಾಲ ಮುಸ್ಪತ್ತಿರಣ್ಣು ವೃಶ್ಚಿಕ ವಿಳ
 17 ಕ್ಕಾದಿ ಶಾನ್ತಿನೋಡು ಪೂವಿಸ್ಪಾನೋಕ್ಕಿಯಮಚ್ಚಾ
 18 ನಮಚ್ಚಿಪಡಿ ಕೆಲುತ್ತಾನಾಕಿಲ್ಲಾನ್ನಿಱನ್ ನಾಡುವಾ
 19 ಟುಮ್ ಅರಸನ್ನೈ ಕುಲಕರುದುಮಾಣ ಅನನ್ನಾಟ್ಟಿ
 20 ಲ್ ವಲತ್ತು ಕಟ್ಟಿಯಿಡತ್ತು ಸಿಡಿಚ್ಚಾನೈ ಮೂಕ್ಕು
 21 ಱುತ್ತು [ಅ]ವನ್ನೆಣ್ಣೆಲೈತ್ತಾನುಳತ್ತವಚ್ಚಾನ್ನಡ
 22 ಕ್ಕಡವ ದಣ್ಣಮ್ ಇವ್ವಾಣಮಿಱಾನ್ನೈ ಕಣ್ಣಂ
 23 ಕೇಟ್ಟುಮುಪೇತ್ತಿತ್ತು ಪೊಮರಸುಕ್ಕು ತನ್ನಾಟ್ಟಿಲ್ಲುಕ್ಕು
 24 ತಿಯಾಣ ಅಣತಪ್ಪಿನಾಡು ವಿಡುವಿತ್ತೈಯ್ಯತ್ತುಕ್ಕು
 25 ವಿಡಕ್ಕಡವರ್ ಪ್ರಕೃತಿಪಡಕಮುನ್ನಾಯ ಪಣಿಯಣ್ಣು

- 26 ಮಹಾಭಾರತಮೋಣು ಇಚ್ಛೆಲವಿಲೋಣು ತಪ್ಪಿ
 27 ಲ್ ನಾಳುಕ್ಕಿರಣ್ಣೈಕ್ಕಾಣಮ್ ಪದಿನೆಣ್ಣಿಶಿ ಪ
 28 ಡಸಿಡಿಚ್ಚ ಪಲ್ಲಾಯಿರವರ್ | ವಳಿಂಜಾಯರ್ | ರಪ್ಪಿಕ್ಕ ವ
 29 ಕಣ್ಣಾಲ್ಯೈಯ | ಸನ್ಮಾಸ್ತಿಸಿಕಳಮ್ನಾರಮು ಮುನ್ಮಾಯ
 30 ಐದಿಲ್ಪಿಕ್ಕದು ಭಣ್ಣಾರಪ್ಪೈತ್ತ ಕತ್ತಿಲುಮ್
 31 ಚಿಪ್ಪೈಟ್ಟಿಲುಮುರಕ ಪಕಣ್ಣಲ ಆಯಾರಿ ಎಲಿತ್ತು

TRANSLITERATION

- 1 svasti śrī [] namaskṛittya gurum bhaktyā | Kanyā
 2 rūḍha-Bṛihaspatau [] Vṛiśchik-ākhyē mahā-mā-
 3 sē Bṛihaspatty-uttarā-dinē | karishyē śāsana[m] sa
 4 rrvam | gurōr ānanda-rūpiṇah [] śāsanam Bōdharūpō-
 5 'ham śrī-Bhagaṇḍāśramē ' pi hi [] Mēlpunḍi-Kunniyarasan-nā
 6 ḍu-vāḷānikka śrīmat-Pu[r]shōttama-pa[r]shai Bōdharūpa-
 7 Bhagavar-arasu muntāy-chchavitta cheppēṭṭil akappaṭṭa nichcha-
 8 chchilav-aḍayav-oru-nā | tappich chānukku Kunniyarasan-mu-
 9 ntāyāṇ-peṇṇ-akappaḍa mēl-in-nāḍu vāḷakkaḍav-ara
 10 san-āṇā āṇattappu panniraṇḍu kāṇam pon kā
 11 sanmi oru-nāḷukku irattippaḍi dēvarkku appaḍi āchchi-
 12 vaṭṭam adil ṅēṇṇi panniru-kalāṇichu ponn-ē
 13 ḷu māṅṅru arasuḷku nandāvilakku padinēḷu | nāḷ amu
 14 du [mu]dalāy poduvāḷar-iḍakkaḍav-ariy-iruvattaru
 15 nāḷi oḷukk-avikk-iru-nāḷi pushpattukku nā-nāḷi
 16 āgamaṇichu-māla muppattiraṇḍu Vṛiśchika-viḷa-
 17 kk ādi śāntinōḍu Pūvishānan-nōkkīy amachcha-
 18 nam achchapaḍi cheluttānākil tān piṅanta nāḍu-vā-
 19 ḷum arasanai kula karudum-āṇa avan nāṭṭi-
 20 l valattu kaṭṭiy-iḍattu piḍichchānai mūkk-a
 21 ṅuttu [a]van-peṇḍilai-ttān kalātra-vachch[ān] Paḍa
 22 kkaḍava daṇḍam ivv-āṇa-miṅā nai kaṇḍum
 23 kēṭṭum-upēkshittu pōm arasuḷku tan-nāṭṭil prakṛi-
 24 tiyāṇa āṇatappi nāḍu viḍuvit-taiyyattukku
 25 viḍakkaḍavar prakṛiti paḍaka muntāya paṇiy-aṇichu
 26 Mahābhāratam oṅṅru i-chchilavil-oṅṅru tappi-
 27 l nāḷukk-iraṇḍ-arai-kkāṇam padineṇ-dēśi pa-
 28 ḍa-piḍichcha-Pallāyiravar | Vāḷaṇchiyar | rakshikka Va
 29 kaṇḍāliya | sanyāsikaḷumm-arasum muntāya
 30 idil mikkadu bhaṇḍāra-ppottakattilum
 31 cheppēṭṭilum uraka Pakaṇḍala-āyāri eḷuttu

22

ಭಾಗಮಂಡಲ, ಮದಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಭಗಂದೇಶ್ವರ ವೇವಸ್ಥಾನದ ವಿಷ್ಣುವಿಗ್ರಹದ ಹಿತ್ತಾಳೆ ಪೀಠದ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

The record is dated Kali expired 4898, Naḷa, Māgha śu. 1, Bhānūvāra which corresponds

to Sunday, 29th January, 1797 A.D. It belongs to the reign of Virarājendra I, the Rājā of Coorg. It refers to the consecration of the image of Vishṇu in Bhagaṇḍēśvara temple.

Similar inscriptions are also found on the pedestals of the image of Kumārasvāmi and the processional image of Bhagaṇḍēśvara indicating that these two images were also consecrated on the same day.

- 1 ಮಹರಾಜ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರಾ ವಡೆಯರು
- 2 ಸಮಸ್ತಾನ ನಿ ಕೊಡಗು
- 3 || ಕಲಿ ಸಂದ ಅರ್ಲನೆ ನಳ ಸಂ | ಲ್ಲು ಮಾ
- 4 ಗ ಉ ಗ ಭಾನುವಾರ || ಗಾ | ಚಕ್ರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ |

(ಇದೇ ರೀತಿ ಕಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಭಗಂಡೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿಯ ಉತ್ಸವ ಮೂರ್ತಿಗಳ ಪೀಠಗಳ ಮೇಲೂ ಇದೆ.)

23

ಭಾಗಮಂಡಲ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಭಗಂಡೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ದೀಪಮಾಲೆ ಕಂಬದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಶಾಸನ

The record is dated 1881 A.D. It is in two languages and scripts. The earlier portion in Kannada script and language mentions that the lamp-stand was got prepared by Belliyappa of Nelji, son of Maṇavaṭṭi Timmayya.

The second record in Malayālam language and script, mentions Chinnappa, the person under whose supervision the lamp was prepared. The lamp-post is about five feet high and is of heavy solid bronze with lamps all round.

(i) ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ :

- 1 1881ನೇ ಯಿಸವಿಯಲ್ಲು ಮಣವಟ್ಟಿ ತಿಮ್ಮಯನವರ ಮಗ ಬೆಳ್ಳಾಪ್ಪ ಮಾಡಿದು ನೆಲ್
- 2 ಜಿ ಗ್ರಮದ

(ii) ಗ್ರಂಥ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ :

1 ವೇಣಾಟಾಕಾರನ್ ಎರಿಜ್ಜೋಲಿ ಯಿರಿಕ್ಕುಂ ವಾಸ್ತು ಪಣಿಕ್ಕಾರನ್ ಚಿನ್ನಪ್ಪನ್ ಪಣಿಕ್ಕಾರ ಕೊಂಡು ತಳಿಪ್ಪರಂಬು ಚೆಂಬೊಟ್ಟಿ ಪುದಿಯ ಪರಂಬತ್ತು ರಾಮನ್ ಪಣಿಕ್ಕಾರ ಮಣೋಟ್ಟಿ ಬೆಳ್ಳಿಯಪ್ಪನ್ ಮೊಯಿಲಿ ತಂಡೆ ಕಲ್ಪನ ಪ್ರಕಾರಂ ಉಂದಾಕಿಚ್ಚು ಬೆಳಕ್

TRANSLITERATION

(ii) vēṇāṭkāraṇ Eriṅḷōḷi yirikkūṃ vāp̄pa paṅikkāraṇ Chinnappaṇ paṅikkāre koṇḍu Taḷippa-rambu Cheṃbōṭṭi Pudiya paraṃbattu Rāmaṇ paṅikkāra Maṇōṭṭi Belliyappaṇ moyili taṇḍe kalpana prakāraṇ uṇḍākichcha beḷak

24

ಭಾಗಮಂಡಲ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಭಗಂಡೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಖಜಾನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪೀಠದ ಮೇಲಿನ ಶಾಸನ.

The record is dated Kali 4940, Vikāri, Kārtika śu. 9 Bhārgāvāra and Śatabbisha-nakṣatra. Its equivalent of the Christian era viz., 15th November, 1839 is also mentioned in the record. The inscription belongs to the British period when Captain Lehardi was the Superintendent of Coorg.

The record mentions that Divān Ponnappuyi Bopu and Minākshayya together got a silver *pīṭha*, a *prabhāvali*, three golden umbrellas, two *sūryapānas* and two *pattakas* made, for use at Mūlakāvēri out of the income received through the *kāṇṭike* and *harike* by the devotees who attended the Jātra of Mūlakāvēri.

- 1 ಶ್ರೀ ಮೂಲ ಕಾವೇರಿ ಅಮನವರ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಬಂದಂಥಾ ಪ್ರಜೆಗಳು ವೊಪ್ಪಿತ್ತ ಕಾಣಕೆ ಮತ್ತು ಕೊಡಗಿನ ಶೀಮೆ ಜನರು ಹರಿಕೆ ವೊಪ್ಪಿತ್ತ ಬಾಬು ಐವಜಿನ
- 2 ಸೈಕಿ ಕಲಿವರುಷ ೪೯೪೦ನೆ ವಿಖಾರ್ತಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುಕ್ಲ ೯ ಭಾಗಾರ್ವಾರ ಶತ್ತಬಿಷಾ ನಕ್ಷತ್ರಕೆ ಸಲೂವ ೧೨೩೯ ನೆ ಯ್ಯವಿ ನವಂಬರು ತಾ ೧೦: ಲ್ಲೂ ರುಪಾಯಿ ೧೨೪೨ ರ ಐವಜಿಗೆ
- 3 ಶ್ರೀ ಮೂಲ ಕಾವೇರಿ ಅಮನವರ ಕುಂಡಿಕೆಗೆ ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರೀತನಾಗಿ ಯಿರುವದಕೊಸ್ತುರ ಕೂ | ದಿ | ಸೂಪ್ರಿನ್‌ಟೆಂಡ್ಯಾಂಟ್ ಕೇಪಟನ್ ಲೇ ಹಾರಡಿ ಸಾಹೆಬರವರ ದಿವ್ಯದಲ್ಲು ದಿವಾನ್ ಸೊಂನಪು
- 4 ಯಾ ಬೊಪು ಕ | ಮಿನಾಕ್ಷಯ್ಯಯ ಸಹ ಸೂಕ್ತನವಾಗಿ ವಿರಚಿತಿ ವೊಪ್ಪಿತ್ತ ಬೆಳಸೀತ ೧ ಪ್ರಬಾಕ ೧ ಚಿಂನದ ಭತ್ತಿ ೩ ಸೂರ್ಯಪಾನ ೨ ಪತ್ತಕ ೨ ಸಹಾ

25

ತಲಕಾವೇರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಅಗಸ್ತ್ಯೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗಂಟಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

No date is mentioned. The characters may be assigned to the 19th century A.D. The inscription registers the grant of a bell in memory of Muddamma, wife of Monṇappa.

- 1 ಮನೆಯ ಪಂಡ ಮೊಣಪ್ಪನವರ ಪತ್ನಿ
- 2 ಮುದ್ದಮ್ಮನವರ ಜ್ಞಾಪಕಾರ್ಥವಾಗಿ

26

ಪಾಡಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಇಗ್ಗಿ ತಪ್ಪ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಆನೆಯ ಮೇಲೆ

The given date Kali expired 4912, Pramōdūta, Chaitra śu. 12, Chandrāvāra corresponds to Monday, 16th April, 1810 A.D.

The record, issued during the reign of Lingarājēndra of Koḍagu (Lingarāja II), refers to his hunting at Balyāṭarre forest, in which he killed 34 elephants and captured 8 cubs alive. To commemorate this event he granted an image of a silver elephant to god Subrāya of Pāḍi temple. This image is about a foot in height. The inscription is engraved between the floral bands on the back of the elephant. At the centre of it is engraved the letter 'lim' in bold type indicating the name of the king.

- 1 ಸ್ವತ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಕಲಿ ಸಂದ ೪೯೧೨ ನೆ ವ
- 2 ತನಗೆ ಸಲುವ ಪ್ರಮೋದೂತ ಸಂ ಚೈತ್ರಾ ಶು ೧೨ ಚಿಂಧ್ರಾವಾರದಲ್ಲು ಶ್ರೀಮತು
- 3 ಕೊಡಗಿನ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಹಾರಾಜ ಲಿಂಗರಾಜೇಂ
- 4 ದ್ರ ವಡೆಯರವರೂ ಪಾಡಿ ನಾಲ್ಕುನಾಡ ಸೈಕಿ ಬಲಯ್ಯ
- 5 ಟ್ರೆ ಕಾಡಿನ ಬ್ಯಾಟಿಯೆಲ್ಲು ದೊಡ್ಡ ಆನೆ ೩೪ ಹೊಡ
- 6 ದು ಸಂಣ ಮುರೈ ನ್ನು ಕೈಸೆರೆ ಹ

- 7 ಡಿದು ತಂದವ್ವಾರಿಂದಾ¹ ಸಾಡಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವರಿಗೆ ಧಂಮ್ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ
8 ವಸ್ತುಶಿವಂತಾ ಬೆಳಿ ಆನೆ |

27

ಸಾಡಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಇಗ್ಗ ತಪ್ಪು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಾಗಿಲ ಮೇಲಿರುವ ಹಿತ್ತಾಳೆ ತಗಡಿನ ಶಾಸನ

The record registers the renovation of the Subbarāya temple at Pāḍi and the setting up of the gold *kalaśa* on the temple by one Appāraṇḍa Bōpu.

Regarding the date, Kali 4936 and Jaya are mentioned which correspond to 1834-35 A.D.

- 1 ಯಾ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವರ ದೇವಸ್ಥಾನವಂ
- 2 ನ್ನು ಅಪ್ಪಾರಂಡ ಬೋಪುನು ಕಲಿವರ್ಷ
- 3 ೪೯೩೬ ನೇ ಜಯ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲು
- 4 ಜನೋದ್ಧಾರ ಮಾಡ್ತಿ ಸುನರ್ನ ಕಲಶ ಮಡಗಿ
- 5 ಸಿದ್ಡು

28 (11)

ಕಟ್ಟೆಪುರ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಮರದಲ್ಲಿರುವ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನ

The record is dated Śaka 1615, Śrīmukha, 12th of the bright fortnight of Pushya which corresponds to 29th December 1693 A.D. It is a copper plate grant issued by the Bēlūr chief Kṛishṇappa-nāyaka to Yōḡapāya. Kṛishṇappa-nāyaka was the grandson of Kṛishṇappa nāyaka and son of Venkaṭādi-nāyaka. It is stated in the record that the Vijayanagar king Kṛishṇadēvarāya granted Bēlūr-sīme to Yerra-Kṛishṇappa-nāyaka, forefather of the Chief. Kaṭṭepura and Hirumanabāḷi were the two villages granted by the Chief and these villages are stated to have been situated in Nirgunda-sṭhāla of Tunganaḍ in Arkalagud. The donee, Yōḡapāya was the grandson of Subrahmaṇya-dēva and son of Puṭṭarasāya. He belonged to Vāsiṣṭha-gōtra, Āśvalāyana-sūtra and Rīk-śākha.

ಶುಭಮಸ್ತು || ನಮಸ್ತುಂಗೆ ಶಿರಶ್ಚುಂಬಿ ಚಂದ್ರ ಚಾಮರ ಚಾರವೇ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ ನಗರಾರಂಭ ಮೂಲ ಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭವೇ || ವಸ್ತೇ ಲೀಲಾ ವರಾಹಸ್ಯ ದಂಪ್ಯದಣ್ಣ ಸ ಸಾತು ನಃ ಉಧೃತಾ ಮೇದಿಸೀ ಯೇನ ಕಲಂಕಮಿವ ಯತ್ರಸಾ || ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಸಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರುಷಗಳು ೧೬೧೫ನೆಯ ಶ್ರೀಮುಖ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಶು ೧೨ ಉ ಕಾಶ್ಯಪ ಗೋತ್ರದ ಆಪಸ್ತಂಬ ಸೂತ್ರದ ಬೀಲೂರ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕರ ಪೌತ್ರರಾದ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿ ನಾಯಕರ ಪುತ್ರರಾದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕರು ವಸಿಷ್ಠ ಗೋತ್ರದ ಆಪ್ತಾಯನ ಸೂತ್ರದ ಬುಕ್ಕಾಖಾಧ್ಯಾಯನರಾದ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದೇವಗಳ ಪೌತ್ರರಾದ ಪುಟ್ಟರಸೈಯನ ಪುತ್ರರಾದ ಯೋಗಪೈಯಗೆ ಬರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದಾನ ಶಾಸನ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀ ವಿರಪ್ರತಾಪ ಶ್ರೀ ವಿರಕೃಷ್ಣರಾಯದೇವ ಮಹಾರಾಯರವರು ನಮ್ಮ ನೃಪ್ಪದ ಸಿತಾಮಹರಾದ ಸಿನ್ಧುಗೋವಿಂದ ಹಿಮಕರಗನ್ನ ಧವಲಾಂಕಭೀಮ ಮಣಿನಾಗಪುರವರಾಧೀಶ್ವರ ಬಲೀಯದ ಸಪ್ತಾಂಗ ಹರಣರಾದ ಯರಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ನಾಯಕರೈಯನವರಿಗೆ ಸಾಲಿಸ್ತ ಬೀಲೂರ ಶೀಮೆಗೆ ಸಲುವ ಅರಕಲಗ್ನೇಡ ವಲಿತದ ತುಂಗನಾಡ ನಿರಗುಂದ ಸ್ವಲದಲ್ಲಿ ಕೋಣೆಗನಹಳ್ಳಿಗೆ ಪೂರ್ವ ಹೇಮಾವತಿ ನದಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣದ ಜಮಾನಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ನಿಲುವಾಗಲಿಗೆ ವುತ್ರರ ವಾದ ಕಟ್ಟೆಪುರದ ಗ್ರಾಮ ಯಿಷ್ಟುಗಳಲೆಗೆ ಪೂರ್ವವಾದ ಹಿರುಮನಹಳ್ಳಿ ಸಹಾ ಕಾಶ್ಯಪ ಗೋತ್ರದ ಆಪಸ್ತಂಬ ಸೂತ್ರದ

¹ ರಿಂದಾ ಎಂಬುದನ್ನು ಪಂಕ್ತಿಯ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿದೆ

ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕರ ಪೌತ್ರರಾದ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕರ ಪುತ್ರರಾದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕರು ವಸಿಷ್ಠ ಗೋತ್ರ ಅಶ್ವಯಂನ ಸೂತ್ರದ ಋಕ್ಕಾಪಾಧ್ಯಾಯನರಾದ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದೇವಗಳ ಪೌತ್ರರಾದ ಪುಟ್ಟರಸೈಯನ ಪುತ್ರರಾದ ಯೋಗಪೈಯಗೆ ಕಟ್ಟಿಪುರದ ಗ್ರಾಮ ಹಿರುಮನಹಳ್ಳಿ ಸಹ ಯಿ ತಥಾತಿಥಿ ಮಕರ ಸಂಕ್ರಮನ ಪುಣ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಿರಣ್ಯೋದಕ ದಾನ ಧಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟವಾಗಿ ಯಾ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಲುವ ಅಪ್ಪಿನಾಗಾಮಿ ನಿಧಿ ನಿಕ್ಷೇಪ ಜಲ ಪಾಷಾಣ ಸಿದ್ಧ ಸಾಧ್ಯಂಗಳೆಂಬ ಅಪ್ಪ ಭೋಗ ಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ಆಗುಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಸಂತಾನ ಪರಂಪರಾ ಅಚಂದ್ರಾರ್ಕಸ್ಥಾಯಿ ಗಳಾಗಿ ದಾನಾದಿ ವಿನಿಮಯ ವಿಕ್ರಯಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಯಿಹುದು ಯೆಂದು ಕಾಶ್ಯಪ ಗೋತ್ರದ ಆಪಸ್ತಂಬ ಸೂತ್ರದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕರ ಪೌತ್ರರಾದ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕರ ಪುತ್ರರಾದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕರು ವಸಿಷ್ಠ ಗೋತ್ರದ ಅಶ್ವಯಂನ ಸೂತ್ರದ ಋಕ್ಕಾಪಾಧ್ಯಾಯನರಾದ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದೇವಗಳ ಪೌತ್ರರಾದ ಪುಟ್ಟರಸೈಯನ ಪುತ್ರರಾದ ಯೋಗಪೈಯಗೆ ಬರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿ ಶಾಸನ || ಯಿದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಅದಿತ್ಯ ಚಂದ್ರಾವನಿಲೋನಲಕ್ಷ ದ್ಯೌರ್ಭೂಮಿರಾಪೋ ಹೃದಯಂ ಮನಶ್ಚ ಅಹಶ್ಚ ರಾತ್ರಿಶ್ಚ ವುಭೇಚ ಸನ್ನಿಹೀ ಧರ್ಮಶ್ಚ ಜಾನಾತಿ ನರಸ್ಯ ನೃಪತಂ || ದಾನಪಾಲನಯೋರ್ಮರ್ಯೇ ದಾನಾತ್ ಶ್ರೀಯೋನುಪಾಲನಂ ದಾನಾತ್ ಸ್ವರ್ಗಮವಾಪ್ನೋತಿ ಸಾಲನಾದಚ್ಯುತಂ ಪದಂ || ಸ್ವದತ್ತಾ ದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪರದತ್ತಾನುಪಾಲನಂ ಪರದತ್ತಾಪಹಾರೇಣ ಸ್ವದತ್ತಂ ನಿಘ್ನಲಂ ಭವೇತ್ || ಸ್ವದತ್ತಾ ಪುತ್ರಿಕಾ ಫಾತ್ರಿ ಸಿತ್ವದತ್ತಾ ಸಹೋದರಿ ಅನ್ಯದತ್ತಾ ಸ್ವಮತಾಚ ವತ್ಸಭೂಮಿಂ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ || ಯೇಕೈವ ಭಗಿನೀ ಲೋಕೇ ಸರ್ವೇಷಾಮೇವ ಭೂಭುಜಾಂ ನಭೋಜ್ಯಾ ನಕರಗ್ರಾಹ್ಯಾ ವಿಸ್ವದತ್ತಾ ವಸುಂಧರಾ || ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ

29 (12)

ಮಾದಾಪುರ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಮರದ ಮುಂಬಾಗಿಲಿನ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

The record is engraved on the plaster wall above the front doorway of the *gaddige*. The date Kali 4881 expired, Vikāri, Māgha ba. 10 Budhavāra, given in the record corresponds to Thursday, 11th February, 1779 A.D.

It records the death of Lingarājēndra-vaḍeyar or Lingarāja I, son of Appājēndra-vaḍeyar, the Rājā of Coorg, on the date specified. Virarājēndra-vaḍeyar, son of Lingarājēndra-vaḍeyar is stated to have constructed the temple of Basavēśvara on the *samādhi* of his father after completing ceremonial rites. The villages Chikkaharade, Jaṃbūru, Bēlūru, Basavanahalli and some lands in Mahadēvapura were granted for the maintenance of the temple.

The temple is stated to have been erected between 1780 and 1782 A.D. by Śivalingappa, the *charamūrti* of Koḍali.

- 1 ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರು ನಿ ಕೊಡಲಿ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಶಿವಲಿಂಗಪನವರು ಶಾರ್ವರಿ
- 2 ಸಂ | ಕಾರ್ತಿಕ ಶುಭ ಗು ಯು ಮಂದವಾರದಲ್ಲು ಜೀರ್ಣೋಧಾರ ಮಡಿ
- 3 ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರಹುಡಪ್ರತಾಪ ಅಪ್ರತಿಮ ವೀರ ನರಸತಿ ಕೊಡಗಿನ ಸಮ ಸ್ಥಾನದ ಶ್ರೀರತ್ನ ಶಿ
- 4 ಂಹಾಸನಾರೂಢರಾಗಿ ಪುಟ್ಟಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಂ ಗೈಯುತ್ತಿದ ಭಾರದ್ವಾಜ ಗೋತ್ರದ ಅಶ್ವಯಂನ ಸೂತ್ರದ ರುತ್ವಖಾನುಕಾಧ್ಯಾ
- 5 ಯ ವೀರಶೈವ ಮತಸ್ತರಾದ ಅಪಾರೇಂದ್ರ ವಡೆಯರವರ ಪುತ್ರರಾದ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರು | ನಮಸ್ತುಂಗ ತಿರಚುಂಬಿ ಚಂದ್ರ ಚಾಮರ (ಚಾ
- 6 ಮರ) ಚಾರವೇ | ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ ನಗರಾರಂಭ ಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ರಂಭನೇ || ಸ್ತುತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಕಲಿ ಸಂದ ಫಲಗನೇ ವರ್ತಮಾನಕೆ
- 7 ಸಲುವ ವಿಕಾರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಬ ಗಂ ಯು ಬುಧವಾರ ದಿವಿ ಗಳಿಗೆ ೨೨೨೨ ಗಿವಾಧೀನವಾದ್ದು | ಯೇ ಶಿವಾಧೀನವಾಗುವ ತತ್ತ್ವಾ

- 8 ಲದಲ್ಲು ಯಿ ಮಹಾರಾಜರ ಗರ್ಭಭಿ ಸುಭಾಕರಾಯಮಾನರಾದ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ನಡೆಯರು ಸಂನಿಧಾನದಲ್ಲು ಯಿದ್ದು ಸತ್ಯಮ್‌ವನು
- 9 ವಿರಚಿತಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಹಾದೇವಪುರದಲ್ಲು ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಧಿಯನು ಮಾಡಿತಿ ದೇವಸ್ಥಾನವನು ರಚಿತಿ ಆ ಸಮಾಧಿ ಮೇಲೆ ಬಸವೇಶ್ವರ ಪತಿಷ್ಠೆಯು
- 10 ನು ಮಾಡಿಸಿ ಮುರಿಗೇ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಮಠವನು ಕಟಿಸಿ ಸದಾಕಾಲದಲ್ಲು ಗಣಾರಾಧನೆ ಯಿ ದೇವತಾ ರಾಧನೆ ಉಧಿಶ್ಯ ಯಿ ಮಾಡೇವ
- 11 ಪುರದ ಬುಮಿ ಚಿಕಹ[ರ]ವೆ ಗ್ರಮ ಜಂಬೂರು ಗ್ರಾಮ ಬೇಲೂರು ಬಸವನಹಳಿ ಗ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಹ ಲಿಂಗಮುದ್ರೆ ಶಿಲಾಪತಿಷ್ಠೆಯನು ಮಾಡಿತಿ ನಳ
- 12 ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಶು ಗಲು ಭಾರ್ಗವಾರದಲ್ಲು ವಸ್ತಿಸಿ ದಾನಶನವನು ಬರೆದು ಕೊಟು ಯಿದೆಯಾಗಿ
- 13 ಜೀರ್ಣವುದಾರ ಆದು ಶಾರ್ವರಿ ಸಂ | ಕಾರ್ತಿಕ ಶು ೧೩ ದಿವಸ ಪ್ರರಂಭ ಶುಭಕ್ಕೆ ಸಂ | ವೈಶಾಖ ಶು ೧೦ ಯು ಗುರುವರಕ್ಕೆ ಆಕರು ಆಗಿಯಿಂಥೆ

30 (23)

ಮಾದಾಪುರ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಮಠದ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಒಳಬಾಗಿಲ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

The inscription is dated Kali expired 4943, Shōbhanakṛitu, Kārtika ba. 2, Guruvāra, Rōhiṇī nakshatra. The details of the date correspond to 25th October, 1843 A.D. But the weekday was Wednesday and not Thursday.

It records the consecration of the *kalāśa* on the *gadāige* by Sōmaśēkhara Śivayōgēśvara, the disciple of Śāntavīrasvāmi himself *charamūrti* of Murigāsvāmi.

- 1 ಶ್ರೀ ಮುರಿಗಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರ
- 2 ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಾದಂಥ ಶಾಂತವೀರಸ್ವಾಮಿಯವರ ಕರಕಮಲ ಸಂಜನಿತರಾ
- 3 ದ ಸೋಮಶೇಖರ ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರರು ಕಲಿಸಂದದು ಳ್ಳುನ ಶೋಭನಕೃತು ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಬ ೨
- 4 ಗುರುವಾರ ರೋಹಿಣಿ ನಕ್ಷತ್ರ ಪ್ರತೀಕಾಲ ಗಂಟೆ ೨ ರ ವಳಗೆ ಯಾ ಗದಿಯು ಮೇಲೆ ಕಲಶ ಸ್ಥಪನ
- 5 ಮಾಡಿದ್ದು

31

ಮಾದಾಪುರ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಮಠದ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಶಿಖರದ ಮೇಲಿನ ಕಲಶದ ತುದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಿತ್ತಾಳೆತಗಡಿನ ಪತಾಕೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

The record is on the metallic flag fixed on the top of the *kalāśa* over the temple. The details of the record correspond with those of the inscription No. 29. Above but this record does not furnish the information regarding the time taken for the construction of the temple. In the middle of the present record is the seal of Virarājēndra-vaḍeyar with the letter 'vi' around which is the name of Lingarājēndra-vaḍeyar, and the Kali 4881 indicating the year of his death. Lingarāja-vaḍeyar's name and the name of his kingdom along with the date of his death in Kali era are also recorded in Urdu on the outer circle of the seal.

ಮೇಲೆ—

- 1 ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಪುರುಷ ಪ್ರತಾಪ ಅಪ್ರತಿಮ ವೀರ ನರಪತಿ ಕೊಡಗಿನ ಸಮಸ್ಥಾನದ ಶ್ರೀರಕ್ಷೆ ಶಿಂಹಾಸನನಾರೂಢರಾಗಿ ಪುಣ್ಯ ಸಾಂಭ್ರಾಜ್ಯಂ

- 2 ಗೈಯುತ್ತಿದ್ದ ಭಾರದ್ವಾಜ ಗೋತ್ರದ ಆಶ್ಲಾಯನ ಸೂತ್ರದ ರುಕ್ಮಭಾನುಕಾಧ್ಯಾಯ ವೀರಶೈವ ಮತಸ್ತರಾದ ಅಪ್ಪಾಚೇಂದ್ರವಡಿಯರವರ ಪುತ್ರರಾದ
- 3 ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರವಡಿಯರು ನಮಸ್ತುಂಗ ಶಿರಚುಂಬಿ ಚಂದ್ರ ಚಾಮರ ಚಾರವೇ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭ ಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ರಂಭವೆ ಸ್ತುತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜ
- 4 ಯಾಭ್ಯುದಯ ಕಲಿಸಂದ ಉಲಗನೆ ವರ್ತಮಾನಕ್ಕೆ ಸಲುವ ವಿಕಾರ್ಯ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಬ ೧೦ ಯು ಬುಧವಾರ ದಿವಿ ಗಳಗೆ ೨೩ ಗೆ ಶಿವಾಧಿನವಾ
- 5 ದ್ವ ಯಾ ಶಿವಾಧಿನವಾಗುವ ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲು ಯಿ ಮಹಾರಾಜರ ಗರ್ಭಾಭಿ ಸುಧಾಕರಾಯಮಾನರಾದ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ವಡಿಯರು ಸಂನ್ಮಿಧಾನದಲ್ಲು ಯಿದ್ದು ಸತ್ಕರ್ಮವನ್ನು ವಿರಚಿತಿ

(ಇಲ್ಲಿ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರವಡಿಯರ ಮುದ್ರೆ ಇದೆ)

ಕೆಳಗೆ—

- 6 ಅಪ್ಪಣೆ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಹಾದೇವಪುರದಲ್ಲು ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿತಿ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ರಚಿತಿ
- 7 ಆ ಸಮಾಧಿ ಮೆಲೆ ಬಸವಶೈವ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿತಿ ಮುರಿಗೇ ಸಾಂಪ್ರದಾಯದ ಮ
- 8 ಠವನ್ನು ಕಟಿತಿ ಸದಾಕಾಲದಲ್ಲು ಗಣಾರಾಧನೆ ಯಾ ದೇವತಾರಾಧನೆ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಯಾ ಮ
- 9 ಕಾದೇವಪುರದ ಬೂಮಿ ಚಿಕ್ಕಹರದಿ ಗ್ರಾಮ ಜಂಬೂರು ಗ್ರಾಮ ಬೆಳೂರು ಬಸವನಹಳಿ ಗ್ರಾಮ
- 10 ಕೈ ಸಹ ಲ್ಲಿಂಗಮುದ್ರೆ ಶಿಲಾಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿತಿ ನಳ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಶು ೧
- 11 ಉ ಭಾರ್ಗವಾರದಲ್ಲು ವಸ್ತಿತಿ ದಾನ ಶ್ಯಾಸನವನ್ನು ಬರದು ಕೊಟಿಯಿದೆಯಾಗಿ

32 (14)

ಮಾದಾಪುರ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಮಠದಲ್ಲಿದ್ದ ತಾಮ್ರರಾಸನ

The record is dated Śaka 1718, Nala, Chaitra śu. 1 which corresponds to Friday, 8th April, 1796 A.D. It belongs to the reign of Virarājendra I, the grandson of Appājendra-vaḍeyar and son of Lingarājendra-vaḍeyar, the Rājā of Coorg and registers a grant to Śāntavirasvāmi, the *charamūrti* of Koḍali-Mahantasvāmi, himself the *charmūrti* of Mahā-Murigaśvāmi, on the occasion of the svāmi's visit to the maṭha at Mahadēvapura. The grant included 700 *bhaṭṭis* of land for offerings to god Śiva and 69 *varahas* out of the land rent collected from various villages mentioned for extra expenses.

ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾನುರಿಗಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಕೊಡಲಿ ಮಹಂತಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಶಾಂತವೀರಸ್ವಾಮಿಯವರ ಪಾದಕ್ಕೆ ನಮಸ್ತುಂಗ ಶಿರಚುಂಬಿ ಚಂದ್ರ ಚಾಮರ ಚಾರವೇ | ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಗರಾರಂಭ ಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭವೇ || ಸ್ತುತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿನಾಹನ ರಕವರ್ಷ ೧೭೧೮ನೆ ವರ್ತಮಾನಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುವ ನಲ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ೧ ಭಾರ್ಗವಾರದಲ್ಲು ಶಿವನಿಗೆ ಮೇಲನ ಗವಿಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಸ್ತರಾದ ವೀರಶೈವ ಮತಸ್ತರಾದ ಸಿದ್ಧಾಪುರದ ಮಠದ ಸಟ್ಟಿದ ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಕರಕಮಲ ಸಂಜಾತರಾದ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರಹಲ ಪ್ರತಾಪ ಅಪ್ರತಿಮ ವೀರ ನರಪತಿ ಕೊಡಗಿನ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಶ್ರೀ ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢರಾಗಿ ಪೃಥ್ವೀಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಂ ಗೈಯುತ್ತಿರಲು ಭಾರದ್ವಾಜ ಗೋತ್ರದ ಆಶ್ಲಾಯನ ಸೂತ್ರದ ರುಕ್ಮಭಾನುಕಾಧ್ಯಾಯಗಳಾದ ಅಪ್ಪಾ ಚೇಂದ್ರ ವಡಿಯರವರ ಪುತ್ರರಾದ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರವಡಿಯರವರ ಗರ್ಭಾಭಿ ಸುಧಾಕರಾಯಮಾನರಾದ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ವಡಿಯರವರು ಶಿವಾರ್ಪನಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ದಾನಶಾಸನದ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ | ಮಹಾದೇವಪುರದ ಮಠ ಯದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ಯವರು ಚಿತ್ತೈಸಲಾಗಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಸಿತಿ ಸಾವವಿದಿದು ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾಗಿ ಧರ್ಮ ಬರಬೇಕೆನ್ನು ಬರದು ವಸ್ತಿಸಿದ ವುತ್ತಾರದ ಭೂಮಿ ವನರ | ಶಿವಾರ್ಪನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಠಕ್ಕೆ ಯಾ ಭೂಮಿ ಬಿಜವರಿ ಭಟ್ಟ ೧೭ಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುವ ಭಟ್ಟ ೭೦೦ ಮಠಕ್ಕೆ ಮೇಲು ವೆಚ್ಚದ ಬಗ್ಗೆ ಲಿಂಗಮುದ್ರೆ ಶಿಲಾಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದ ಬರುವ ಕನ್ನಡಿಯದ ವಿನರ ಚಿಕ್ಕಹರದಿ ಜಂಬೂರು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಿಜ ಭಟ್ಟ ೪೩ಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯ ೨೯ ವರಹ ಪ್ರಾಕಿನ ವುತ್ತಾರ ಯಾ

ಗ್ರಾಮದ ಪುರವರ್ಗ ದೇವಮಾನ್ಯ ಭೂತವುತ್ತಾರ ಸಹ ಬಿಜ ಭಟ್ಟಿ ೩||ಗೆ ೩||ವರಹ ಹೋಗಲಾಗಿ ಶುದ್ಧನಿಂತ ಭೂಮಿ ಬಿಜವರಿ ಭಟ್ಟಿ ೩|| ಕಂದಾಯ ೩|| ವರಹ ಯಡವನಾಡು ವಲಿತ್ತದ ತೆಂಕನಾಡು ಮಂದೆಗೆ ಶೇರಿದ ಬೇಲೂರು ಬಸವನಹಳ್ಳಿ ವಳಗಣ ಗುಡುಗೂರು ಸಹ ಗ್ರಾಮ ೨ಕ್ಕೆ ಬಿಜವರಿ ಭಟ್ಟಿ ೫ಂಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯ ೫ಂ ವರಹಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಕಿನ ವುತ್ತಾರ ಯಾ ಗ್ರಾಮದ ಪುರವರ್ಗ ದೇವಮಾನ್ಯ ಭೂತ ವುತ್ತಾರ ಗವುಡುಂಬಲಿ ನಾಯಮನ್ನು ಸಹ ಖಂಡಿಗ ೧೩||ಗೆ ಕಂದಾಯ ೧೩|| ಹೋಗಲಾಗಿ ಶುದ್ಧನಿಂತದ್ದು ಬಿಜ ಭಟ್ಟಿ ೩||ಗೆ ಕಂದಾಯ ೩|| ವರಹ ಅಂತು ಗ್ರಾಮ ೪ಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಕಿನ ವುತ್ತಾರ ಹೋಗಲಾಗಿ ಶುದ್ಧನಿಂತದ್ದು ಯಾ ಮರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಕಂದಾಯ ೩೯ ವರಹ ಭತ್ತ ಭಟ್ಟಿ ೩೦ಂ ಬೆಳೆಯು ಚವು ಗ್ರಾಮದವರ ಮುನ್ನಿಟ್ಟು ಲಿಂಗಮುದ್ದೆ ಶಿಲಾಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಯಾ ತಿಥಿಯಲ್ಲೂ ಪಿತ್ರಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಷಯ ಶಿವಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಬೇಕು ಯಂಬ ಅರ್ಪಣೆಯಿಂದ ಭೂಸಾಧನವನ್ನು ಬರದು ವಪ್ಪಿವೇವಾಗಿ ಯಾ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಚವುಕಟ್ಟು ಲಿಂಗ ಮುದ್ದೆ ಶಿಲಾಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ವಳಗಾದ ನಿಧಿ ನಿಕ್ಷೇಪ ಜಲ ತರು ಪಾಷಾಣ ಅಕ್ಷೀನ ಆಗಮಿ ಸಿದ್ಧ ಸಾಧ್ಯಗಳೆಂಬ ಅನ್ಯಭೋಗ ತೇಜ ಸಾಮ್ಯ ಮುಂತಾದ ಆ ಸಕಲ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಶಿವಾರ್ಪಿತವಾಗಿ ಗಣಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಶಿವಪೂಜಾ ಕಾಲದಲ್ಲು ಆಶೀರ್ವಾದ ಶ್ಲೋಕ ಜಾತಿಪುತ್ರಂ ಸೃಷ್ಟ್ವೀಪತಿತ್ತಂ ಸವುಭಾಗ್ಯ ಲಾವಣ್ಯಮತೀವ ರೂಪಂ | ತ್ವದ್ಭಕ್ತಿ ವಿದ್ಯೇ ಪರಮಾಯುರಿಸ್ಯಂ ತ್ವಂದಶ್ಚ ಮೇ ಶಂಕರ ಜನ್ಮ ಜನ್ಮನಿ || ಯಂಬ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಯಿರಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಬರದು ವಪ್ಪಿಸ್ತ ಭೂಸಾಧನಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳೂ ಆದಿತ್ಯ ಚಂದ್ರೋ ಅನಿಲೋ ನಲಶ್ಚ ದ್ಯೌರ್ಭೂಮಿರಾಪೋ ಹೃದಯಂ ಯನುಶ್ಚ ಅಹಶ್ಚ ರಾಶಿಶ್ಚ ವುಭಯಶ್ಚ ಸಂದ್ಯಾ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಜಾನಾತಿ ನರಸ್ಯ ವೃತ್ತಃ || ಸ್ವದತ್ತಾ ದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪರದತ್ತಾನುಪಾಲನಂ ಪರದತ್ತಾಪಹಾರೇಣ ಸ್ವದತ್ತಂ ನಿಷ್ಕಲಂ ಭವೇತ್ ಯಂಬ ಭೂಸಾಧನಕ್ಕೆ ಸ್ವಹಸ್ತಾ ವಪ್ಪಿತಾ ಶ್ರೀ ವಿ||

33 (19)

ಇಗ್ಗೊಡ್ಡು, ಸೋಮನಾರಸೇಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The details of the date are lost except for the *tithi*,—first of the dark fortnight, which cannot be verified. The characters of the record may be assigned to the 19th century A.D. The inscription appears to register some grant made by Vira-vaḍeyar to the Aigaḷa-maṭha at Hālēri in memory of the heroism shown by Mamadai-arasa's son (name not given).

.....ದಿಕ ಬಲುಳ ಗನೆ ಯಲ್ಲು ವೀರವಡೆಯರು ಕಾಲೇರಿ ಮಮದೈ ಆರಸಿನವರ ಕುವರ ವೀರಿಯದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಭಕ್ತಿ ತಾಂಬ (ಕಾಲೇರಿ) ಭೂಮಿಯ ಐಗಳ ಮಠಕ್ಕೆ

34 (18)

ಕಿಚ್ಚಿಟ್ಟಿ, ಸೋಮನಾರಸೇಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

Regarding the date only Khara, Kārtika ba. 1 is mentioned. It does not contain Śaka year. The record may be assigned to the 19th century A.D. It was issued during the time of Virarājendra-vaḍeyar. It registers a grant made by the king to Channa-Mallikārjunadēva who was Rājaiya's brother's son and Channaiya's guru, for the sake of worship.

ಖರ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಬ ೧ರಲ್ಲು ಚಂದ್ರನೈನ ಗುರುಲು ರಾಜೈಯ್ಯನವರ ತಮ್ಮನ ಕುಮಾರ ಚನ್ನ ಮಲ್ಲ ಕಾರ್ಜುನ ದೇವರಿಗೆ ದೂಪದೇಶ ಆರಾಧನೆಗೆ ವಿ || ವಡೆಯರ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ವಿವರ ಉದೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದು

35 (26)

ಚೇರಲ ಸಿರಿಮಂಗಲ, ಸೋಮನಾರಸೇಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಮಾನಕೊಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಶಿಲಾ ಶಾಸನ

The record is dated Śaka 1466, Krōdhi, Chaitra śu. 1 which corresponds to 24th March, 1544 A.D. It belongs to the reign of Śrikamṭharasa of the Chaṅgāḷva dynasty

and registers a grant by the king to Lingaṇṇoḍeya. The land granted is stated to have been in Bagutana-kōṭe.

- 1 ಶ್ರೀಮತು ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರಸ
- 2 ಗೃಹ್ಯನಯ ಕ್ರೋಧಿ ಸಂವತ್ಸರದ
- 3 ಜೈತ್ರ ಶು ಗುಣ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಂಡಲೇ
- 4 ರ್ವರ ಚಂಗಾಲ್ಯ ಶ್ರೀಕಂಠರಸುಗಳು ಲಿಂ
- 5 ಗಂಣೋಡೇರು ದೇವರಿಗೆ ಬಗುತನ ಕೋ
- 6 ಟೆಗೆ ಸಲ್ಲುವ ಭೂಮಿಯನು ಸರ್ವಮಾ
- 7 ನ್ಯವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು ಈ ಕೊಡಗೆಯನಳು
- 8 ಪಿದನರು ರಾರನ ನರಕದಲ್ಲ
- 9 ಯಿರುವರು

36 (27)

ಹೆರೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು
ವೂರುಗುಪ್ಪೆ ಪೈಸಾರಿ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ವೀರಗಲ್ಲು
(ಮೇಲುಭಾಗ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಒಡೆದು ಹೋಗಿದೆ)

The record is badly damaged, portions of the stone having been broken and lost. It is in the 13th century characters. There is mention of a Chaṅgālya in connection with a Munivarāditya. The chief Munivarāditya is mentioned in inscription No. 95. The present inscription is too fragmentary to make out the purport.

- 1 ಹರಹ ಬೆ
- 2 . . . ಕೆಯ ಮಾಚಿಗ
- 3 . . . ರಾನೆಗ
- 4 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮತು
- 5 . . . ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯಂ ನಜೋ ಬುಳಿಯ ಹೆರೂರ ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಕೆ . . .
- 6 . . . ಭಮಗಂ ಹೆರೂರ ಕೋ
- 7 . . . ಕರವ್ಯುಗಹನ್ನಲ
- 8 . . . ಮುದೇವಳ . . . ಮ ನೆಗರ್ದ್ಡ
- 9 . . . ನ ಹಣ ಅರಸ . . . ಎ
- 10 ಣ್ಣಲ ಮನ್ನಣೆ ಸಾ
- 11 . . . ಡು ಮುನ್ನ ನೆಲ .
- 12 ನಂದು ಹುಟ್ಟಿದಂ ನಿಬ
- 13 . . . ಹ ಇಸುವ . . . ಳ್ಡ ಹೆರೂರ ಅಲಪ ಯಿದಂ ಚಂಗಾಳುವ ಅಲಂಕರಿಸಿದ
- 14 ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯ ಮಲಲ
- 15 . . . ಕರಸಿವ . . . ಬಡ
- 16 . . . ಅದು ಪಟ್ಟಣಸ್ವಾಮಿಯ ಸೇ
- 17 . . . ಯಕೊಣ್ಣು ಹೊಸಮು
- 18 . . . ಕಾವಕ . . .

38 (71)

ಸಿರಂಗಾಲ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ವೀರಗಲ್ಲು

No date is given in the record. It may be assigned to the 18th century on palaeographical grounds. This is a *viragal* set up in memory of Mācha-gāvuṇḍa of Sirivangala by his son Kāva-gāvuṇḍa. Mariyōja was the sculptor who prepared the *viragal*.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಸಿರಿವಂಗಲದ ಮಾಚ
- 2 ಗಾವುಣ್ಣಂ ಸಿರಿಯಮತ್ಸನ್ನಿ ವೀರ ||
- 3 ನಾಚಗೊಣ್ಣನ ಮಗ ಕಾವಗೊ
- 4 ಣ್ಣ ಕಲ್ಲನಿಟ್ಟಿಸಿದಂ¹
- 5 ಮರಿಯೋಜ ಬೆಸೆದ ಮಂಗಳಂ

39 (67)

ಹುಲಕೋಡು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕನ್ನೇಶ್ವರ ದೇವರ ಗುಡಿಯ ಬಳಿ ಇರುವ ವೀರಗಲ್ಲು

The given date of the record is Vikāri, Phālguṇa śu. 5, Saturday. No Śaka year is given. Palaeographically it may be assigned to the 14th century A.D. in which case the details correspond to Saturday, 22nd February, 1359 A.D. This *viragal* appears to record the death of Chikkannayya's (son) Bemma-gauḍa when Trinamēra-Dēvaṇṇa had been below the ghats. The sculptor was Kalinabōja.

- 1 ವಿಕಾರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಘಗುಣ ಸುಧ ೫ ವಡವರ ದಿ
- 2 ತ್ರಿನಮೇರ ದೇವಣ್ಣನವರೂ ಘಟದ ಕೆಳಗೆ ಹೋ
- 3 ಗಿ ಅಥಲಿ ಹುಲಕೋಡ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣಯ ಬೆಮ್ಮಗೌಡ
- 4 ನ ಬೀರಗಲ್ಲು ಕಲಿನಬೋಜಗಡದು ಶ್ರೀ
- 5 ಸಗವು
- 6 ಡಬೊ
- 7 ವ
- 8 ದೇ
- 9 ಮ್ಮಯ್ಯಂ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣಯರಿಗೆ ಮಂಗಳವು ಆದೊರ

40 (68)

ಹೆಗ್ಗಡಹಳ್ಳಿ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಬಸವನಗುಡಿಯ ಬಳಿ ನಿಂತಿರುವ ಶಾಸನ

The record is dated Śaka 1652, Sādhāraṇa, Māgha ba. 2, Bhārgavavāra which corresponds to 13th February, 1730 A.D. But the week day was Saturday and not Friday as mentioned in it. It registers a grant of the villages Heggaḍahalli and Sirāṅgāla, and their 29 hamlets for the services of god Manjunāthasvāmi of Kuḍuma by Virappa-vaḍeyar of

1. ಈ ಪಂಕ್ತಿ ಕಲ್ಲನ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ.

Hālēri, who appears to be the same as Doḍḍa-Virappa, the Rājā of Coorg, who ruled between 1687 and 1736 A.D.

- 1 ಶ್ರೀ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾದ್ಭು
- 2 ದೆಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವ ವರು
- 3 ಸ ೧೬೫೨ನೆಯ ಸಾಧಾರಣ ಸಂವತ್ಸರದ
- 4 ಮಾಘ ಭ ೨ ಬಾರ್ಗವಾವಾರ
- 5 ದಲ್ಲು ಕುಡುಮದ ಮಂಜುನಾಥಸ್ವಾಮಿ
- 6 ಯವರ ಸಂಸ್ಥಿಯಲ್ಲ ನಡವ ದೇವತ ಸೇವೆ
- 7 ಬಗೈ ಹಾಲೇರಿ ವೀರಪೊಡೆರು | ಸರ್ವಮಂತ್ರ
- 8 ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ ಹೆಗ್ಗಡಹಳ್ಳಿ ಸಿರಂಗಾಲ ||
- 9 ಉಭಯ ಗಡಿಗೆ ಸಲುವ ಉಪಗ್ರಾಮ ೨೯ನು ಸಿಲಾ
- 10 ಸ್ತಾಪಿತ ಮಾಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದು
ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

41 (69)

ಹೆಗ್ಗಡಹಳ್ಳಿ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು
ಬಸವನಗುಡಿಯ ಬಳಿ ಇರುವ ಎರನೆಯ ಶಾಸನ

No date is given in the record. It appears to belong to the same date as that of the previous one, which is dated 1730 A.D. The figures of *ḍamaruga* and *trīśūla* carved on the stone are stated in the record to be the symbols of Manjunāthasvāmi of Kuḍuma.

- 1 ಶ್ರೀ ಕುಡುಮದ ಮಂ
 - 2 ಜುನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಯ
 - 3 ವರ ಸಂಕೇತ ಶ್ರೀ
- (ಕೆಳಗೆ ಡಮರುಗ ತ್ರಿಶೂಲಗಳ ಆಕೃತಿ ಇದೆ.)

42 (70)

ಹೆಗ್ಗಡಹಳ್ಳಿ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು
ಬಸವನಗುಡಿಯ ಬಳಿ ಇರುವ ಮೂರನೆಯ ಶಾಸನ

The date, the name of the king and the details regarding the purpose of the record are not available since it abruptly stops after giving the titles of a Hoysāla king, probably Vira-Ballāja II. Its characters may be assigned to the second half of the 12th century A.D. The record is on the back of a hero stone. The sculptures on the hero stone are in three panels but with no bands intervening them. It is, possible that the inscription was intended to record the death of a hero but was not completed due to reasons unknown.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಭುವನಾಸ್ತ್ರಯಂ ಶ್ರೀ
- 2 ಪ್ರಿಷ್ಟೀವಲ್ಲಭಂ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪ
- 3 ರವೇಸ್ವರಂ ಪರಮಭಟ್ಟೈರಕ ಯ
- 4 ದವ ಕುಳಾಂಬರದ್ವಿಮಣಿ ಸಮ್ಯಕುತ
- 5 ಚೂಡಾಮಣಿ ಮಲರಾಜರಾಜ ಮ

- 6 ಲಸರೋಳುಗಂಡ ಗಂಡಭೇರುಂಡ ಕದನಪ್ರಚಂ
 7 ಡ ನಸಹಾಯಸೂರ ಯೇಕಾಂಗವೀರ ಸನಿವಾರಸಿಧ್ಧಿ ಗಿರಿದುರ್ಗ
 8 ಮಲ್ಲ ಮಗರರಾಯ . ರನಯ
 (ಎರಡು ಪಂಕ್ತಿಗಳು ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ)
 11 ಗಂಡ ಶ್ರೀ ವೀರ ಹೊಯಿಸಣ

43 (62)

ಹಾರಂಗಿ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಚಿಕ್ಕನುತದ ಬಿದಿರು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

No date is given. The record appears to belong to the 12th century A.D. on palaeographical grounds. It appears to record the death of a person named Shanmēdo-kōka. He is praised as a *Kaliyuga-Brahma*.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
 2 ಸಹಿತ ಶ್ರೀನುತ್ ಪ
 3 ಕ್ಷೈದೊ ಕೋಕಂ ಕಲಿ
 4 ಯುಗ ಬ್ರಹ್ಮ ಏವದ

44 (63)

ತಾಕೆರಿ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

The date of the record is Sarvadhāri, Chaitra ba. 5, Ādityavāra. No Śaka year is mentioned. The record may be assigned to about the 15th century A.D. on palaeographical grounds and if so the details of the date correspond to 17th March, 1498 A.D. But it was a Saturday and not Sunday as stated in the record. It records the grant of *gaudike* to Lingēgaṇḍa of Hānagai by Gauḷi-Nanjarappayanna.

- 1 ಸರ್ವಧಾರಿ ಸಂವತ್ಸರ
 2 ಚೈತ್ರ ಬ ೫ ಅಲು ಗಲು
 3 ಳಿ ನಂಜರಪ್ಪಯ ಅಣ
 4 ನವರೂ ಹಾನಗಲ ಲಿಂ
 5 ಗೇ ಗಲುಡರಿಗೆ ಹಾ .
 6 . . ಟ್ಟು ಗಲುಡಿಕೆ

45

ಆಡಿನಾಡೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕುರುಬರ ಕಾಲೋನಿಯ ಮುಂಭಾಗದ ಹುಟ್ಟು ಬಂಡೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

This inscription is engraved on the uneven surface of a rocky hillock and the letters are large but not deep. By the side of the inscription is the figure of a sword with sun and moon on either side. It registers a grant of the village (Āḍināḍūr) to Baira-nāyaka, son of Tirumalanāyaka of Sutikōṭe by Ninga-voḍer of Gavuḍihajī, who was probably a local chief. The reason

for the grant is not mentioned, but it is possible that the grant was made as a mark of recognition of his valour.

No date is mentioned in the record which is in the 18th century characters.

- 1 ಶ್ರೀಮತು ಗಣುಡಿಹಳ್ಳ ನಿಂಗವೊ
- 2 ಡರು ಸುತಿಕೋಟಿ ಬೈರನಯಕರಿಗೆ
- 3 ಯಿ ಗ್ರಾಮವ ಸಸಾನವ ಹಾಕಿಕೊ
- 4 ಟೆದು ತಿರುಮಲನಾಯಕನ ಮಗ ಬೈರ
- 5 ನಾಯಕ

46

ನೋರಿಕಲ್ಲು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿಯ ದೇವರನಾನ್ಯ ದೊಲದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

The epigraph is on a *Lingamudre* stone and registers a grant of land on which the stone is set up, to the god Mallikārjuna by the *nāḍa-gavudās*.

The record is not dated. Its characters belong to the 18th century A.D.

- 1 0 ಸಡಗಲುಳುಗಳು ವಪ್ಪಿ ಕೊ
- 2 0 ಟೆದು ಮಲ್ಲಿಕರ್ಜುನ
- 3 0 ದೇವರಿಗೆ ಕೊಟೆದು

47

ನೋರಿಕಲ್ಲು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಈಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತಿರುವ ವಿರಗಲ್ಲು

(ಮೇಲುಭಾಗ ಮತ್ತು ಬಲಭಾಗ ಪೂರ್ತಿ ಸವೆದುಹೋಗಿದೆ)

The record is on a large *viragal* measuring 2x1½ metres which has the usual three panels of sculptures. The space around these panels is covered with writing. But most of the letters on the top and to the right has been completely worn out making the full rendering of the inscription impossible. What remains of the record appears to refer to the construction of a tank at Nārūḷgāḷani, grant of lands for its maintenance and erection of the *viragal* by Bīchabe, younger sister of Ningapa, probably, the hero who died.

The date is not found in the record. It is in characters of the 11th century A.D.

ಎಡಗಡೆ ಉದ್ದಪಟ್ಟಿಯಮೇಲೆ, ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ—

- 1 ಪ ಕಟ್ಟಿಸಿ ನೆಜುಲುಗಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಜಿಯ ಕಟ್ಟಿ
- 2 ಕಣ್ಣುಕ ಕಟ್ಟಿಸಿ [ಒ]ನ್ನುನುಜು ಕಣ್ಣುಗ ಇಪ್ಪತ್ತಯಿ ಗಣ್ಣುಗ ಆಯಿಮಣ್ಣಿಗಮಣ್ಣು

ಎರಡನೆ ಆಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ—

- 3 ಳ ರವಿರ ಪಲುಗಲಿ . . . ನಿಕ್ಕಲ ದ[ಱು]ಗಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಣುಕ ನಿಜುಲು

ಮೂರನೆ ಆಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ—

- 4 ಕಲಿನಿಯ ಕೆಜಿಗೆ ದಗೆಣ್ಣು ಮರನಿ ನಿಂಗಪನ ತಂಗ ಬೀಚಬೆ ಕೆಜಿಯ
- 5 ನಸಿ ದಸ ಆದರೊಳ ಸಮಸ್ತ ಕಲ್ಲನಿಜಿದ

48 (49)

ಹೊಸಹಳ್ಳಿ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಸಣಿಯಾಲದ ಕಟ್ಟೆಯ ಬಳಿ ನಿಂತಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

(ಇದರ ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಂದೂವರೆ ಸಂಕ್ರಮಣಗಳನ್ನು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಕ್ಷರಗಳಿವೆ)

The record belongs to the reign of Rājēndra-Prīthuvī-Koṅgāḷva, a Koṅgāḷva ruler and registers a grant of 50 *khaṇḍugas* of wet land for the worship of the god Vira-Siddhēśvara of Hoshavaḷli. The land is stated to be under the Gaurati tank of Sulligōḍu, which is just on the other side of the border of Somavarapet taluk and is included in Arakalagud taluk.

One Rājavallabha-setṭi is stated to have granted 40 *gadyāṇas* for the maintenance of the tank.

The record is dated Śaka 993, Sādhāraṇa, Chaitra, Amāvāsye, which corresponds to 13th April, 1070 A.D.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶಕವರ್ಷ ೯೯೩ ನೆಯ ಸಾ
- 2 ಧಾರಣ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಮಾಸ
- 3 ದ ಅಮಾವಾಸಿಯಂದು ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜೇ
- 4 ನ್ಧ್ರ ಪೃತುವಿ ಕೋಂಗಾಳ್ವಂ ಸುಳ್ಳಗೋಡಿನ
- 5 ಗೌರತಿಯ ಕೆಱಿಯ ಕೆಱಿಗಣ ಮ
- 6 ಕೈ ಮೂಡಣ ಹಡುವಣ ಗೋಡ
- 7 ಬಾಳಗಾಗಿ ಅಯ್ಯತ್ತು ಖಣ್ಣುಗ
- 8 ಬಿಡಭೂಮಿಯಂ ಹೊಸವಳ್ಳಿ ವೀ
- 9 ರ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ವೇವರ್ಗಂ ಅರ್ಚನಾ
- 10 ಭೋಗಕ್ಕಂ ಧಾರಾಪೂರ್ವಕಂ ಬಿಟ್ಟಂ
- 11 ರಾಜವಲ್ಲಭಸೆಟ್ಟಿ ಕೆಱಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿ ಗ
- 12 ದ್ಯಾಣಂ ಳಂ ಆಡನಲಂ ಗದ್ಯಾ
- 13 ಣಂ ಗ|| ತಪ್ಪಿದಂ ಕವಿಲೆಯನಳದಂ ಸ್ವದ
- 14 ತ್ತಂ ಪರದತ್ತಂ ವಾ ಯೋಹರೇತ ವಸುಂಧರಾಂ
- 15 ಸ್ವಪ್ಪಿವರ್ಷ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಣಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ

49 (50)

ಹೊಸಹಳ್ಳಿ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ತಿಮ್ಮಯ್ಯನಕೆರೆಯ ಬಳಿ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಶಾಸನ

The record is dated Śaka 993, Sādhāraṇa, Chaitra, Amāvāsye, which corresponds to 13th April, 1070 A.D. Rājēndra-Prīthuvī-Koṅgāḷva is mentioned as ruling the kingdom. It registers a grant of 10 *khaṇḍugas* of land to the god Vira-Siddhēśvara-Mahādēva after having purchased the same from Nira-gāvunḍa of Posavaḷli.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಸ[ಕ]ವರ್ಷ ೯೯೩ ನೆ
- 2 ಸಾಧಾರಣ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ
- 3 ಮಾಸದ ಅಮಾವಾಸಿಯಂದು ಶ್ರೀ

- 4 ರಾಜೇಂದ್ರ ಸ್ವಭುವ ಕೊಂಗಾಲ್ಟ ರಾ
- 5 ಜ್ಯಂ ಗೆಯ್ಯತ್ತಿಲಿ ಹೊಪವಳ್ಳಿ ವೀರ
- 6 ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಮಹಾದೇವ[ಪ]ರ್ಗ್ಗೆ ವೊಸವಳ್ಳಿ
- 7 ಯ ನೀರಗಾವುಣ್ಣನ ಕೆಯ್ಯಲ್ಟೊನ್ನ
- 8 ಷಿ ಕೊಟ್ಟು ಮಣ್ಣು ಷಿ ಕೊಣ್ಣು ಪತ್ತು ಖ
- 9 ಣ್ಣುವೆಯ ಆವನಲಂ ಕೊಟ್ಟಂ ತಪ್ಪಿ
- 10 ದಂ ಕವಿಲೆಯನಳದಂ

50 (54)

ಗೋಣೇಮರೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಿನ ಮುಂದೆ ರಸ್ತೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇರುವ ವೀರಗಲ್ಲು

(ಮೇಲುಭಾಗ ಹೋಗಿದೆ)

As the top portion of the stone is broken and lost, the details regarding the date are not available. The names of Mallidēvarasa and Hariharadēvarasa are found at the end. The inscription mentions certain grants made by them. It also contains the signature, śrī Channasadaśiva. These two Changālya rulers were father and son respectively. The record may be assigned to 13th century A.D. on palaeographical grounds.

- 1
- 2 ಮತ್ತಿಯಗ
- 3 ಕೆಜೆಯ ಕೆಳಗೆ ಗದ್ದೆ ಗಂಣ್ಣು
- 4 ಕ . ಕೊ ಗಿ ದೇವಿಗಜೆಯ ಕೆಳಗೆ ಗದ್ದೆ ಗಂಣ್ಣು ಅಖ
- 5 ಕೊ ಗಿ ಮಾವಿನಮಕ್ಕಿವೊಳಗೆ ಕೊ ಗಂ ಅನ್ನು ಗ ಳ ಬಿದ್ದಲು ವೂ
- 6 ರ ಸೂಡಣ ವೋಣಿಯಂ ಬಡಗಣ ಕಡೆ ಎರಡಾರ ಬಿದ್ದಲು ಕೋಪ
- 7 ವೊಣಿಗಿ ತಲೆ ಮೆಟ್ಟಿ ಸಲೆ ಕೊಂದು ಗೋಪಾಳ
- 8 ದೇವನ ದಂಡಿನ ಕಾಣಿಕೆ ಪನವಣ ಸೊಲಗೆ ಬಿಟೆ ಯಿಂನಿಷ್ಟು ಸ
- 9 ವ್ವರಪಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವರೂಚಿಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟರು ಯಿಂತಪ್ಪುದಕ್ಕೆ ಅಮ
- 10 ಲ್ಲದೇವ ಹರಿಹರದೇವರಸರೊಪ್ಪ ಶ್ರೀ ಚಿಂನಸದಾಸಿವ

51 (55)

ಗೋಣೇಮರೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಿನ ಮುಂದೆ ರಸ್ತೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಇನ್ನೊಂದು ವೀರಗಲ್ಲು

(ಮೇಲುಭಾಗ ಮತ್ತು ಕೆಳಭಾಗ ಸಹ ಹೋಗಿದೆ)

This is a fragmentary record. The date and the name of the king are lost. Mallidēvarasa and Hariharadēvarasa are mentioned at the end of the record who were the Changālya rulers. The record may be assigned to the 13th century A.D. This is a *viragal* registering the death of a hero Chikkeya-nāyaka in the fight that took place in the border between Yaḍavu-nāḍ and Gaṭṭahāḍi. Mallidēvarasa and Hariharadēvarasa are said to have made certain grants to the sons of Chikkeya-nāyaka.

-
- 1 ದೇವರಸರು ಪ್ರಿಘ್ನು ರಾಜ್ಯಂ ಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಯಡವು
 - 2 ನಾಡ ಗಟ್ಟಿಬಾಡಿಯ ಗಡಿಯ ಕಾಳೆಗದ ಬವರದಲಿ ಚಿ
 - 3 ಕೈಯನಾಯಕ ಬಿದ್ದಂದು ಚಿಕ್ಕೆಯನಾಯಕನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆ
 - 4 ಮಲ್ಲಿದೇವರಸರು ಹೆರಹರದೇವರಸರು ತೆಂಕನಾಡ ಸಮಸ್ತ
-

52 (52)

ಗಣಗೂರು, ಸೋಮನಾರಸೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ನಿಂತಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The details of the date are lost and what remains of it, viz., Vaiśākha, śu. 10, Mangalavāra is not sufficient for verification. The record is engraved in the 13th century characters. It appears to confirm certain hereditary rights for those living in Gundanaḍ Seventy. The record grants right of property to the women and their daughters in the absence of male heirs. A Mahāpradhāna Paḍiyara-Bānammarāja is mentioned in the record. His son Heggade-nākāṇa is said to have written the record. Bammōja engraved it.

- 1
- 2 ರದ ವೈಸಾಳು ಸು ೧೦ ಮ[ಂ]ಗಳವಾರ
- 3 ದಂದು ತೆಂಕ ಗುಂದನಾಡೆಪ್ಪತಕ್ಕ[ಂ] ಕಾರುಣ್ಯಂ
- 4 ಗೆಯ್ಪು || ತೊಡೆ ಗಂಡಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ
- 5 ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಲುವು
- 6 ದು ಈ ಧರ್ಮವ ತಪ್ಪನಡದಂ ಪಾಪ ನರಕ
- 7 ಬಿದ್ದ ಗಂಗೆಯ ತಡಿಯಲು ಕವಿಲೆಯಂ
- 8 ಬ್ರಾಹ್ಮಣನುಸಂ ಕೊಂದ ಬ್ರೂಮಾತಿಯಂ ಕೊಂಡ
- 9 ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ಪಡಿವರ ಬಾನಮ್ಮರಾಜನ ಪುತ್ರ ಹೆ
- 10 ಗ್ನಡೆ ನಾಕಣಂ ಬರದ ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ
- 11 . . ದಮಟ್ಟವೆಸ ಗರಾವಜ್ಜರಗಾಳ ಬಯ
- 12 ಲನಾಡ ಬಮ್ಮೋಜ ಗೆಯ್ಪು ಶಾಸನ

53 (53)

ಗಣಗೂರು, ಸೋಮನಾರಸೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಬಾಗಿಲಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಶಿಲಾಶಾಸನ

The record is badly damaged. The date that remains, viz., Manmatha, Jyēshṭha, Śukravāra is not sufficient for verification. The inscription is engraved in the 12th century characters. It belongs to Vira-Chōḷa-Kongālvadēva, a Kongāḷva king and seems to mention certain grant, the details of which are lost.

- 1
- 2 ಸೃಷ್ಟಿವಿ ರಾಜ್ಯಂ ಗೈಯುತ್ತಿರೆ ತಾಇವ
- 3

- 4 ದಂಣುನಾಯಕ ನಿಂತನಿಬರು ಮುಖ್ಯ . . .
- 5 ಕುನಾಡೆಪುತ್ತಕ್ಕೆಂ ಆಯದಾಯ ಪೊಡೆ
- 6 ಯಸ್ಪ ಹೊನ್ನಪಯ ಹಣ ಕಾಣಿಕೆ
- 7 ಸಬಿಟ್ಟಂ
- 8 ಸರ್ವಾಯ
- 9 ಮನುಮತ ಸಂವತ್ಸರದ ಜ್ಯೇಷ್ಠ . . . ಸುಕ್ರವಾರ
- 10 ದಂನು ಆಯದಾಯ ಸಹ
- 11 ನ ಕಾರುಣ್ಯಂ ಗೈಯ್ದು ವೀರಜೋಳ ಕೊಂ
- 12 ಗಾಳ್ಯವೇವ ||

54

ಗೆಣಗೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಬಾಗಿಲ ಬಲಸಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಮೂರನೆಯ ಶಿಲಾಶಾಸನ

(ಮೇಲಾಭಾಗ ಒಡೆದುಹೋಗಿದೆ)

The top portion of the record is broken and lost.

It appears to register a grant, the details of which are not available. The inscription was engraved by Bammōja, son-in-law of Gangōja. This Bammōja has engraved another inscription at the same place (No. 52) in which he is called Bayalanāḍa Bammōja. Gangōja of this record might be the same as the one mentioned in inscription No. 87. No date is found in the record. Its characters belong to the 13th century A.D.

- 1 ಕೊಟ್ಟರು ವಾಮಜೇಯ . . .
- 2 ಳಂ ಸಲಯುದು || ಗಂಗಿಯಡಿ
- 3 ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣನುವ ಕವಿ¹ಲೆಯಂ ಕೊಂದ
- 4 ಬ್ರ ಕವಿಲೆಯಂ ಕೊಂದ್ || ಗಂಗೋಜನ ಅಳಿ
- 5 ಯ ಬಂನೋಜ ಬರದ ||

55

ಗೆಣಗೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಿನ ರಸ್ತೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ತುಂಡುಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

(ಮೇಲಾಭಾಗ ಮತ್ತು ಕೆಳಭಾಗ ಸಹ ಒಡೆದುಹೋಗಿವೆ)

This is a fragmentary epigraph. The details of the dynasty and date are lost. However, a Tribhuvanamalla is mentioned in the record who appears to be the same as Tribhuvanamalla Chōja-Koṅḡāḷya who was ruling during the close of the 11th century A.D. The characters of the record also belong to the same period.

The record appears to register the death of some person and performance of *parōksha vineya* for him. The details, however, are lost.

- 1 ನರಪ್ಪ ಶ್ರೀ
- 2 ರ ದೇವರು | ಎಡೆಯ

1 'ವಿ' ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಸಂಕ್ರಿಯ ಕೆಳಗೆ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

- 3 ಡಂ ಸ್ವಾಸ್ತಿ ಕಗಂಡ ನಾರೇಸ್ವಂ ಲೆಂ
 4 ಳ್ಲ ಒಡೆಯಂ ಪರೋಕ್ಷ ವಿನೆಯದಲು
 5 ಪುತ್ರ ಶ್ರೀಮತ್ತಿಭುವನ¹ ಮಲ್ಲ ನಿಕಿಕೊಂ
 6 ದೇವರುಂ ಕು

56

ಗಣಗೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಯ ಮುಂದೆ ತೋಟದಲ್ಲಿರುವ ವೀರಗಲ್ಲು

(ಮೇಲುಭಾಗ ಚಕ್ಕೆ ಸಿಡಿದುಹೋಗಿದೆ)

The inscription is on a large *viragal* which has three panels of sculpture. The first panel from the bottom depicts a hero seated with folded hands while another person standing to his right holds a sword ready to cut off his head. Most of the top portion of the *viragal* has been damaged due to fire. The inscription, that remains on either side of the bottom panel, which is in the 10th century characters, registers the death of one Lalluga, brother of Ranivoliga by getting his head cut off. The details about the cause for offering his head are lost.

ಬಲಭಾಗ :

- 1 ಳ್ಲ
 2 ಚರಿಖಣ್ಣಂ
 3 ರಣಿ
 4 [ವೋ]ಳಿಗ
 5 ನ ತಮ್ಮಂ ಲಲ್ಲುಗಂ

ಎಡಭಾಗ :

- 6 ಗವು
 7 ಣ್ಣ
 8 ಸಿತಾ
 9 ಲೋ
 10 . . ಲ
 11 ಲ್ಲುಗಂ
 12 ತಲೆಗ
 13 ಡಿಸಿಕೊ
 14 ಣ್ಣ ಸತ್ತ

57 (24)

ಗಣಗೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಹಳೇಗ್ರಾಮದ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The epigraph is dated Śaka 1519, Hēviḷambi, Śśvija śu. 5, Bhaumavāra. The details of the date correspond to 5th October, 1597 A.D. But the weekday was Wednesday and not Tuesday. The portion of the record is effaced and therefore full details are not available. The record mentions the name of Rudragana, son of Śrikanṭharājajaya of Nanjarāyapaṭṭana. This Rudragana belonged to the Changāḷva dynasty who ruled from Nanjarāyapaṭṭana. It registers a grant of lands by the king for the merit of his parents. The name of the donee is lost.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ
 2 ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹ

1 'ವನ' ಎಂಬ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಪಂಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

- 3 ನ ರಕಸರುಷ ಗೌರ್ಗನೆಯ ಹೇವಿಳಂ
 4 ಬಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಅಶ್ವಯುಜ ಸು ೫ ಭಾಮವಾರ
 5 ಗೋತ್ರದ ಅಶ್ವಲಾಯನ ಸೂತ್ರದ ರುಕು ಶಾಖೆ
 6 [ನಂಜರಾಯ] ಪಟ್ಟಣದ ಶ್ರೀಕಂಠರಾಜಯ
 7 ನ ಪುತ್ರರಾದ ರುದ್ರಗಣಂಗಳು
 8 ರವರಿಗೆ ಗಣಗೂರು ಮಹಾ
 9 ಂಗಳು ತಮ್ಮ ತಂದೆತಾಯಿ
 10 ಸಿಕ್ಕಗಳಿಗೆ ಕೈಲಾಸ
 11 ಪದವಿ ಆಗಲಿಯೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಭೂಮಿದಾ
 12 ನ ಕೊಟ್ಟ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಆವನ
 13 ಅಳಿಸಿದರೆ ತಂದೆತಾಯಿ
 14 ನಂಜರಾಯ
 15 [ಪಟ್ಟಣದ] ನಾದದು ಜಮಗೆಯ ಅಮಂದ
 16 ಆತಯಿನಾಶಿಕೆಯ ಅನತರೂ
 17 ಶ್ರೀ

58 (58)

ಕಲಕಂದೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಜೈನಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಶಾಸನ

The record is dated Raudri, 5th of the bright fortnight of Jyēṣṭha, Sunday. No Śaka year is mentioned. It may be assigned to the 14th century A.D. on palaeographical grounds in which case the details of the date correspond to 9th May, 1380 A.D. But, the weekday was Wednesday and not Sunday as is mentioned in the record. It appears to record the consecration of the image on the pedestal of which the present inscription is engraved. Māṅikadēvaru, mentioned in the record, appears to have consecrated the image.

- 1 ರೌದ್ರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಸುದ ಸಂಚಮಿಾ ಅದಿವಾರದಂದು
 2 ಹಂದ್ರ . . . ದೂರ ಪಾರಿ . . . ರು ಬಿಜೆನಾಡಿಸಿದ
 3 ಶ್ರೀ ಮಾಣಿಕದೇವರು ಮಂಗಳ
 4 ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

59

ಕಲಕಂದೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಜೈನಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗಟಿಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಶಾಸನ

The inscription which is in the characters of the 19th century A.D. is not dated. It records the grant of the gong to a basadi probably of Chandranātha by Chandaṅṅa.

- 1 ಶ್ರೀ ಚ || . ಚಂ || ಗೆ ಚಂದಂಣ ವಸ್ತಿಸಿದ್ದು ||

60 (59)

ಚೌಡ್ಲು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಸುಗ್ಗಿ ಗುಡಿಯ ಬಳಿ ಇರುವ ಶಾಸನ

The record is dated Hēvijaṅṅbi, Māgha, fifth day in the earlier half, i.e. the bright fortnight,

Guruvāra, when there was Aśvini-nakshatra. No Śaka year is mentioned. The characters belong to the 13th century A.D. Earlier portion of the inscription has been worn out and the details of the ruler are lost. It mentions a Hariharadēva who probably belonged to the Changājva dynasty. It records the regulation made by Harihara regarding the hereditary rights of the property. According to this regulation females, their daughters and the daughters of female slaves in Kundūru are entitled to property-rights. The inscription was written by *sēnabōva* Jinayya and engraved by Malōja.

- 1 ಸ್ತುತಿ ಶ್ರೀಮನು ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರಂ
- 2
- 3 ನಾರಾಯಣ
- 4 ಹರಿಹರದೇವ
- 5
- 6 ಅಳುತ್ತಿರ ಹೇವಿಳಂ
- 7 ಬಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘಮಾಸ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷ ಪಂ
- 8 ಚಮಿ ಅಶ್ವಿನೀ ನಕ್ಷತ್ರ] ಗುರುವಾರದಂದು ಹರಿಹ
- 9 ರ . . . ಕುಂದೂರಿಗೆ ಪೂರ್ವದಲಿ ಹೇ
- 10 ಣೆಗೆ ಸಲುವ ಸ್ವಾಸ್ತೆ ಮರಿಯಾದಿಯ ಕೊ
- 11 ಟ್ಟ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದಡೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕ
- 12 ಳಿಗೆ ತೊತ್ತಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಲುವದು ಚ
- 13 ವುಡ . . . ಮಾನೆಯೊಳು ಮಾರಜನಕಾ . . .
- 14 ನೊಳತೆಯ . . . ಪಾರಿಸ
- 15 ಕುಂದೂರ ಶಾವ ಮಾನೆಯೊಳು ಮಾಚಿ
- 16 ಕಾರಿಯನಗಹ | ಮಾಚಜೀಯ ನಕಣನೈಗ
- 17 ಣಲೆಯ ಕಾಮಣ ಪಕ್ಕಗುಂದದ ಅಜಣ ಬೇಣಚ
- 18 ಹೆಗಡೆಹಳ್ಳಿಯ ನಾದಣ ಅಬಿಯೂ
- 19 ರ ಮಲಿಗೊಡ ಯಾ ಗೊಡುಗಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ
- 20 ಯಂತೀನಾಡು ನಖರಕೆ ಚಂದ್ರಾದಿಶ್ಯ
- 21 ರ್ಕನಬರ ಕೊಟೆ ಸಾಸನ ಮರಿಯಾದಿಯ ಬರೆದ ಸೇ
- 22 ನಬೋವ ಜನಯ್ಯ ಕಲ್ಲ ಹೊಯ್ದ ಮಲೋಜ

61

ಚೌಡ್ರು, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಅಲಕಟ್ಟೆ ರಸ್ತೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

The record is dated Thursday, 1st May 1884 A.D. and records the construction of a choultry and a well by Mariyama.

- 1 ಸನ್ ೧೮೮೪
- 2 ಮೆ ೧ || ಗು ||
- 3 ಚ || ಧರ್ಮ
- 4 . . . || ಕಟ್ಟಿಸಿದ
- 5

- 6 ಮರಿಯ
7 ಮ ಕಟಿಸಿ
8 ದ ಬಾವಿ ಗ

62 (57)

ಯೆಡೂರು, ಸೋಮವಾರಸೇಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕು
ಸುಗ್ಗಿದೇವರ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

The epigraph is dated Śaka 1017, Yuva Śrāvaṇa śu. 2, Ādivāra and corresponds to 6th July, 1095 A.D. But the weekday was Friday and not Sunday as stated in the record. The inscription belongs to the later Kadamba dynasty of Manjarābād and relates to the king Duddharasa. It is a *vīra śāsana* erected to the memory of Duddharasa by his brother Jūjarasa. Duddharasa is described as a Mahāmaṇḍalēśvara with the titles Lord of Tripura, sun to the Balindra kula, a pleasure garden of the Malepas, etc. He was the son of Hiṭṭeyarasa and Junjaladēvi. His queen was Chikaladēvi.

The record details the benevolences made by Duddharasa. The inscription was written by Bommadēva, son of Rājimayya at the instance of Moḷateya Duddhamalla, who was a *sandi-vigrahi*.

ಮುಂಭಾಗ :

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಖವರ್ಷ ೧೦೧೭	25 ಯಲ್ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತನುಮಾಗಿ ಮ
2 ನೆಯ ಯುವ ಸಂವತ್ಸರ	26 ಲೆಯಂ ಪ್ರತಿಸಾಳಿಸಿ ರಿ
3 ದ ಸ್ರಾವಣ ಮಾಸದ ಸುದಿ ಬಿ	27 ಪುಗಳಂ ಬೆಡುಕಿ ಬೆಂಕೊ
4 ದಿಗೆ ಆದಿವಾರದಂದು	28 ಣ್ಣ ಕೋಟಿಗಳಂ ನಿರ್ವ್ಯಾಟಿಸಿ ವಿ
5 ಶ್ರೀಮನು ಮಹಾಮು	29 ರಾವತಾರನುಂ ಕಲಿಯುಗಾ[ಂ]
6 ಣ್ಣಳೇಸ್ವರ ತ್ರಿಪುರಾ	30 ತಕಂ ಸಂಹಥ ನಾಡುಮಂ
7 ಧೀಸ್ವರ ಬಲಿಸ್ವರಕು	31 ಪಾಕುಂನಾಡಿಯಂ ವೊದ
8 ಕ ಕಮಳ ಮಾರ್ತುಣ್ಣ	
9 ಚತುರ್ಮುಖ ಗಣ್ಣ ಸರ	ಹಿಂಭಾಗ :
10 ಣಾಗತ ವಜ್ರಸಂಜರ ವೈ	32 ಲಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾಳಿಸಿ ಯಾ
11 ರಿಗಜಕೇಸರಿ ಬಲಿಯ	33 ಟ್ನ ಪದಿನಯ್ನು ಕುದುರೆ
12 ರ ಭೀಮ ಸಂಗ್ರಾಮ ರಾಮು	34 ಯು ಅಯ್ಯತ್ತು ಲೆಂಕರುಂ ಇ
13 ನುಲೆಸರ ನಂದನನನಂ	35 ನ್ನೂಱಯ್ಯತ್ತು ಎಕ್ಕುಟಿ
14 ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯ ವಂದಿಜನಂ ಪ	36 ಗರುಂ ನಾಲುಂವತ್ತಯ್ನು ಕು
15 ರಮಣ್ಣಳ ಸೂಱಿಕಾಱುಂ	37 ಕಪುಟ್ಟಿಗನಾಯದಾಳುಮು
16 ಅಯ್ಯನಂಕಕಾರ ಶಿ	38 ನೇಕ ಪ್ರಜೆ ಪರಿವಾರ ಬಂ
17 ವಪಾದ ಸೇಖರಂ ಶತ್ರುರ	39 ಧುವರ್ಗಮುಂ ತಳವರ್ಗ
18 ತ್ನಾಕರಂ ರಿಪು ಪ್ರಿದೆಯ	40 ಮುಂ ಕುಲಪ್ಪೀ ಚಿಕರದೇವಿ
19 ಕರ್ಕ್ಕಸಂ ಅರಸಂಕ ರಕ್ಕ	41 ಯುಂ ಬೆಸಕೆಯ್ಯೆಸು
20 ಸನನೇಕ ನಾಮಾನಳೇ ಮು	42 ಜಲಿದೆಯಂ ರಾಜ
21 ಖ್ಯನಪ್ಪ ದುದ್ಧರಸಂ ಹಿಟ್ಟಿ	43 ಕೆಱಿಯಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ
22 ಯರಸಂಗ[ಂ]ಜುಂಜಲದೇವಿಗಂ ಪು	44 ಯನುನೆತ್ತಿಸಿದಿವ
23 ಟ್ಪಿ ಅತುಳ ಬಳ ಪರಾಕ್ರಮನಾಗಿ	45 ರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗ ಚತ್ತಮಂ ನಿ
24 ನನ ಯವನಾರೂಢನಂ ಪಿಜ	46 ಲಿಸಿ ತೊಱುಗಟ್ಟಿಯ ಮಾ

47 ಡಿಸಿ ಅನೇಕ ಧನ್ಯವು ಬೆಳ
48 ಗಿ ಶಿವಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತನಾಗಲ್
49 ಸಕೋದರಂ ಜೂಜರಸಂ ಸ್ನೇ
50 ಹದಿಂ ಪರೋಕ್ಷವಿನೆಯಂ ಗೆಯ್ಯ
51 ವೀರಸಾಸನಮಂ ಬರೆಯಿಸಿ
52 ದಂ ಮೊಳತೆಯ ದುಡ್ಡಮಲ್ಲ ಸ
53 ನಿಘ್ನಿ ವಿಗ್ರಹ ಸೇನಭೋವ ರಾಜಿ

54 ಮಯ್ಯನ ಮಗಂ ಬಮ್ಮದೇವ
55 ನಿಂ ಇನ್ನು ದುಡ್ಡರಸಂ ಮಾಡಿಸಿ
56 ದ ತೋಷಿ ಗಬ್ಬಿಯಂ ಮಾಡಿಕೊ
57 ಣ್ಣವಂ ಬಾಣರಾಸಿಯಲು ಹ
58 ಸುವಂ ಹಾರುವನಂ ಕೊಂಡ
59 ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ||

63 (13)

ಅಬ್ಬಿಮತ, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ತಾಮ್ರ ಶಾಸನ

This is a copper-plate record issued by Virarājendra-vaḍeyar I, the Rājā of Coorg. He is introduced with all his titles and is stated to be the grandson of Appājendra-vaḍeyar and son of Lingarājendra-vaḍeyar.

The purpose of the record was to renew the grant of two villages formerly granted by Doḍḍa Virappa-vaḍeyar, elder grand-uncle of the king to Abbimaṭha which was in Yaḍavanaḍu. The date of the earlier grant Śaka 1650, Kīlaka, Kārtika śu. 2, Budhavāra regularly corresponds to Wednesday 23rd October, 1728 A.D. In addition to this the king also granted to the Maṭha another village on the occasion of the visit of Doḍḍa-Virūpāksha-svāmi to Maḍikeri. Śaṃbhaiya wrote the inscription

This Abbimaṭha is a branch of the Murigimaṭha.

The record is dated Śaka 1718, Nala, Chaitra śu. 1 Bhārgavāra, corresponding to Friday, 8th April, 1796 A.D.

ಮುರಿಗಿ ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಪಾದಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿಯ ಪಾಕೋಡು ಮಹನ್ಯಸ್ವಾಮಿಯವರ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಶಾಂತವೀರಸ್ವಾಮಿಯವರ ಚರಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಅಬ್ಬಿಮತದ ನಿರಂಜನದೇವರ ಪಾದಕ್ಕೆ—

ನಮಸ್ತುಂಗ ಶಿರಸ್ತುಂಬಿ ಚಂದ್ರಚಾಮರ ಚಾರವೇ |

ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ ನಗರಾರಂಭ ಮೂಲಸ್ತಂಭಾಯ ಶಂಭವೇ ||

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರುಷ ೧೭೧೮ನೆ ವರ್ಷಮಾನಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುವ ನಲ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಶು ೧ ಭಾಗವಾರದಲ್ಲು ಶಿವಗಂಗೆ ಮೇಲಿನ ಗವಿಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಸ್ವರಾದ ಶಿಧಪ್ಪರದ ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಕರಕಮಲ ಸಂಜಾತರಾದ ವೀರಶೈವಮತಸ್ವರಾದ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜಾದಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರಹುಡ ಪ್ರತಾಪ ವಿಪ್ರತಿಮ ವೀರ ನರಪತಿ ಕೊಡಗಿನ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಶ್ರೀ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢರಾಗಿ ಪ್ರೀಡ್ವಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಂ ಗೈವತ್ತಿರಲು ಭಾರದ್ವಾಜ ಗೋತ್ರದ ಅಶ್ವಲಾಯನ ಸೂತ್ರ ರುಕ್ಮಭಾನುಕಾಧ್ಯಾಯಗಳಾದ ಅಪ್ಪಾಜೇಂದ್ರನಡಿಯರವರ ಪಾತ್ರರಾದ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ನಡಿಯರವರ ಪುತ್ರರಾದ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನಡಿಯರವರು ಬರದು ವಸ್ತಿಪ್ಪ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರದ ದಾನ ಶಾಸನದ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ—ಪ್ರಾಕು ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರುಷ ೧೭೫೦ನೆ ಕೇಲಕ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ೨ ಬುಧವಾರ ದಲ್ಲು ಹಿರೆ ಅಜ್ಜ ಯನವರಾದ ದೊಡ್ಡ ವೀರಸ್ವ ನಡಿಯರವರು ಯಡವನಾಡು ಅಬ್ಬಿಮತಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಕು ನಡದು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಗ್ರಾಮ ಹೊಸಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ವಂದು ಜಿಗಟ್ಟಿಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ವಂದು ವುಭಯಗ್ರಾಮ ಯೆರಡು ಯಿದಲ್ಲದೆ ದೊಡ್ಡ ವೀರರಾಜಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮಡಿಕೇರಿಗೆ ಚಿತ್ತೈಸಲಾಗಿ ಸಾಧವಿಡಿದು ಬಿನ್ನಹನಾಡಿಕೊಂಡು ಅಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾಗಿ ಧರ್ಮಬರಬೇಕೆಂದು ನೂತನವಾಗಿ ಅಬ್ಬಿಮತಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮ ಬಾಚಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ವಂದಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯ ಗೃಹ ಹದಿನಾರು ವರಹ ಸಹ ಹೊಸಳ್ಳಿಗ್ರಾಮ ೧ ಜಿಗಟ್ಟಿಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ೧ ಬಾಚಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ೧ ಅನ್ನುಗ್ರಾಮ ೩ ರ ಚತುರ್ವಿಮೆಯೆಲ್ಲೆ ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಿರುವ ನಿಧಿ ನಿಕ್ಷೇಪ ಜಲತರ ಪಾಷಾಣ ಅಪ್ಪಿನ ಆಗಾಮಿ ಸಿದ್ಧಸಾಧ್ಯಂಗಳೆಂಬ ಅಷ್ಟಭೇದಿಗಳ ತೇಜಸ್ವಾಮ್ಯ ಮುನ್ನಾದ ಆ ಸಕಲಭೂಮಿಯನ್ನು ಶಿವಾರ್ಪಿತವಾಗಿ ಗಣಾರಾಧನೆಯನ್ನು ನಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾಗಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ನಡಿಸಿ ಶಿವಪೂಜಾಕಾಲದಲ್ಲು ಅಶೀರ್ವಾದ ಶ್ಲೋಕ |

ಜಾತಿ ಸ್ಮರತ್ತಂ ಸ್ತ್ರೀಧೀ ಪತಿತ್ತಂ ಸವುಭಾಗ್ಯ ಲಾವಣ್ಯನುತೀವ ರೂಪಂ |
ತ್ವದ್ಭಕ್ತೆ ವಿದ್ಯೇ ಪರಮಾಯುರಿಷ್ವಂ ತ್ವಂ ದಶ್ವಮೇ ಶಂಕರ ಜನ್ಮಜನ್ಮನಿ ||

ಯಂಬ ಅಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಯಿರಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ಬರದು ವಸಿಸ್ತು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರದ ಭೂಸಾಧನಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು—
ಆದಿತ್ಯ ಚನ್ನೋದ್ರ ಅನಿಲೋನಲಕ್ಷ್ಯ ದ್ಯಾವುಭರ್ಗಮಿರಾಪೋ ಹೃದಯಂ ಯಮುಕ್ತ | ಅಹೋರಾತ್ರಿಕ್ಷ ಉಭಯಕ್ಷ ಸಂಧ್ಯಾ
ಧರ್ಮಶ್ಯ ಜಾನಾತಿ ನರಸ್ಯ ವೃತ್ತೇ || ಸ್ವದತ್ತಾ ದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪರದತ್ತಾನುಪಾಲನಂ | ಪರದತ್ತಾಪಹಾರೇಣ ಸ್ವದತ್ತಾಂ
ನಿಶ್ಚಲಂ ಭವೇತ್ || ಯಂಬ ಭೂಸಾಧನಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರ್ಗವಾರ ಬರದಾತ ಖಾಸ ರಹಸ್ಯದ ಶಂಭೈಯ ಶ್ರೀವಿ ||

64 (74)

ಹರದೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಮಾಸದಲ್ಲಿರುವ ಗಾಳಿಕಲ್ಲು ಎಂಬ ಶಿಲಾಶಾಸನ

No date is given in the record. Palaeographically it may be assigned to the 10th century A.D. Ereyappa, mentioned in the record, is probably Nitimārga II, the Gaṅga ruler. It records the death of a hero, whose name is lost, for which he was given *kahnāḍu*, i.e., a grant, of one *bālu* of land.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ
- 2 ಎಜಕಿಯ
- 3 ಪನ .
- 4 . ದಾಹ
- 5 ನು ರಣಾನ್ವತಿ
- 6 ವಳೆಣ್ಣುವ
- 7 ಳು ಸತ್ತವ
- 8 ಡೆದ ಕಲ್ನಾ
- 9 ಡುಂ ಇದ
- 10 ನಲಾವಂಗೆ
- 11 ಕವಿಲೆಯುಂ ಬಾ
- 12 ಣಾರಸಿಯುಂ ಅಂದ ಪಾತಕಂ
- 13 ಒನ್ನು ಬಾಬಿ ಪರಿಹಾ
- 14 ರಂ ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ

65 (46)

ಮಾಲಂಬಿ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಹಳೇಗ್ರಾಮ ನಿವೇಶನದ ಬಳಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

This is an important inscription furnishing the origin of the Koṅgāḷva dynasty. The great Chōla king Rājakesarivarma-permanaḍi, i.e., Rājārāja, admiring the valour shown by Manija in the battle at Panaṣōge, got a *paṭṭa*, bearing the title *kshatriya-sikhāmaṇi-Koṅgāḷva* tied on him through his general, Pañchavan-mahārāya. He was also granted Mālavvi which became the nucleus of the Koṅgāḷva territory.

No date is mentioned in the inscription. It may belong to the beginning of the 11th century A.D. when Rājārāja conquered Gaṅgavāḍi.

- 1 ಸ್ತುತಿ ಸೂರ್ಯ್ಯಾನ್ವಯ ಸುರತರು ಸ್ತಂಭಾಯಮಾನ ಜೋಳ ಕು
- 2 ಳ ಗಘನ ಗಭಸ್ತಿ ಮಾಳ ಸಕಳ ಜನ ದುರಿತ ಹರಣ ನಿ
- 3 ಪುಣ ಕವೇರಕನ್ಯಕಾ ಸಖೀಯಮಾನ ಜೋತಿ ಮಹಾ ಮಹೀ
- 4 ಪತಿ ಶ್ರೀ ರಾಜಕೇಸರಿವನ್ಮೃ ಪೆವ್ಮೃನಡಿಗಲ್ಲನಿಜಂಗೆ
- 5 ಪನಸೋಗಿಯ ಕಾಳೆಗದಲೊಡ್ಡಿ ಕೆಯ್ವಂ ನೆಜಿದಿಕ್ಕು ಬ
- 6 ರನೆನ್ನು ಆತನ 1ನಡಹಿದರ್ಪತ್ತರೆನ್ನು ಸಿರಿದಂ ಕಾರು²
- 7 ಣ್ಣದಿನ್ದ ಪಟ್ಟನ ಕಟ್ಟಿ ನಾಡ ಕುಡುಗೆನ್ನು ಪಣ್ಣ [ವನ¹]
- 8 ಮಾರಾಯಗ್ಗ ಫಟ್ಟಲಾತಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಸಿಖಾಮಣಿ
- 9 ಕೊಂಗಾಲ್ತನೆನ್ನು ಪಟ್ಟವಂ ಕಟ್ಟಿ ಮಾಲವಿಯ ನಿತ್ತರಿ
- 10 ದಕ್ಕೆ ಗಾವುಣ್ಣ ರಾಚಮ್ಮನ ವಂಶಮೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಕಣ್ಣವಂಗಲ
- 11 ದ ಆದಿತ್ಯ ಗಾಮುಣ್ಣನಂ . . ಗಜನಿಯ ನೆನ್ನಿಯಮೇರುವುಂ
- 12 ಕಟನೆ . . . ಚ ಗಾವುಣ್ಣನಂ ನಲ್ಲೂರೇಜಿಯಂಗ ಗಾವುಣ್ಣ
- 13 ಲ್ಲೂರ್ನಾಡೆ ಕಲ್ಲೂಡೊ ಪೊರಗೆನ್ನು ನುಡಿಯಲಪ್ಪ
- 14

66 (47)

ಮಾಲಂಬಿ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಹಳೇಗ್ರಾಮ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The record was issued by the Bēlūr chief Kṛishṇappa-nāyaka, son of Venkaṭādrī-nāyaka. It is dated Dhātu, Āśvīja śu. 5, which corresponds to 28th September, 1756 A.D. during the reign of Kṛishṇappa-nāyaka. It registers a grant of twelve *varahas* of the land-rent to Rāchēgaṇḍa of Mālam̐bi.

- 1 ಧಾತು ಸಂವತ್ಸರದ ಆ
- 2 ಸ್ತೀಜ ರುಧಿ ಊಲಾ ಶ್ರೀಮ
- 3 ತು ವೆಂ[ಕ]ಟಾದ್ರಿನಾಯಕರ ಕೃಷ್ಣ
- 4 ಸ್ವನಾಯಕರು ಮಾಲಂಬಿ ರಾ
- 5 ಜೀಗೊಡಗೆ ಸಾಲಿಸಿಕೊಂಡದು
- 6 [ಕ]ಂದಾಯ ಗ ೧೨
- 7 ಹಂಸೆರಡು ವರಹ
- 8 ಂನು ಸಾಲಿಸಿಕೊಂಡ
- 9 ದು ಇಫೇವೆ

67 (48)

ಮೆಣಸ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಹಾಳುಕೋಟೆ ಕಂದಕದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

This is a damaged *viragal* and contain no date. It is in the 11th century characters and mentions Koṅḡāḷva dynasty. But no particular ruler is mentioned. It appears to record the

- 1 ಈ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಮೇಲೆ ಹಂಸಪಾದಹಾಕಿ ಪಂಕ್ತಿಯ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿದೆ.
- 2 ಈ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಪಂಕ್ತಿಯ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿದೆ.

death of Komaraya and Sundaraya in a cattle raid. The sculptures of these two heroes are carved on the *viragal* with their names engraved below.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಕೊಂಗ್ಗಾಳ್ವ ರಾಜ್ಯಂಗೇವಿ ಕೊಮಾರಯನ್ ಸುಂದರ ಜ
- 2 ಎಡೆ ತುರುಕೊಳೆ ಕಟ್ಟಿಸ್ತರಲ್ಲಿ ನಾಹಾರ ತುರುಹಾರನೊಟ್ಟಿ
- 3 ಸಾಮಂತರ . . . ದ ಕೊಂಗಾ . . . ಗೋಕಿಪಯನ . . .
- 4 ಮಾರಪೂರಾ ಸ್ವಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟ ದಣಿದ ಸೇನಿಯರ

(ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಮೂರ್ತಿಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶಾಸನ)
ಸುಂದರನ್ ಕೊಮಾರನ್

68 (37)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಬಸದಿಯ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

The inscription belongs to the reign of Rājādhirāja-Koṅgāḷva. Rājādhirāja-Koṅgāḷva's mother was Pōchabbe who is said to have erected the *basadi* on the wall of which the inscription is engraved. She was the disciple of Guṇasēna-panḍita who belonged to *Draviḷa-gaṇa*, *Nandi-sangha*, and *Arungalāvanya*.

No date is given in the inscription. It may be assigned to about the middle of the 11th century A.D.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಕೊಂಗಾಳ್ವನಟ್ಟಿ ಪೋಚಬ್ಬರಸಿಯ ದ್ರವಿಳಿಗಣದ ನನ್ನಿಸಂಘದರು
- 2 ಜ್ಞಾನವಯದ ಗುಣಸೇನ ಪಣ್ಣಿತ ದೇವರ ಗುಡ್ಡಿ ಮಾಡಿಸಿದ ಬಸದಿ ಮಂಗಳ ಮಹಾ

69 (38)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಬಸದಿಯ ತಳಸಾದಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

This record also belongs to the reign of Rājādhirāja-Koṅgāḷva, son of Rājendra-Chōḷa Koṅgāḷva and states that the king made over the *basadi* (built by his mother Pōchabbarasi) to his guru Guṇasēna-panḍita after pouring of water.

No date is given in the record. It can be assigned to the middle of the 11th century A.D., like the previous inscription.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೋಳ ಕೊಂಗಾಳ್ವನ ಪುತ್ರ ಶ್ರೀ ರಾ[ಜಾಧಿರಾಜ] ಕೊಂಗಾಳ್ವ
ವಾಸಸ್ಥಾನಮಂ ತಮ್ಮ ಗುರುಗತ್ತಿವುಲಗಣ ದರುಂಗಳಾವನಯದ ನನ್ನಿಸಂಘದ ಗುಣಸೇನ ಪಣ್ಣಿತ
ದೇವರ್ಗ್ಗಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವಕಂ ಕೊಟ್ಟಂ ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

70

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಬಸದಿಯ ನವರಂಗದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಶಾಸನ

(ಮೇಲ್ಭಾಗ ಒಡೆದುಹೋಗಿದೆ)

This is a fragmentary inscription. The top portion is broken and lost. It does not contain any date. Rugmini-mahādēvi is known to have been the queen of Rājendra-Chōḷa-koṅgāḷva who

lived in the 11th century A.D. Palaeographically also, this record can be assigned to the 11th century A.D.

Rugmiṇi-mahādēvi seems to have consecrated some image in the *basadi*, the details of which are lost.

- 1 [ವಲಯಿಗಾ]
- 2 ದಂ ರುಗ್ಮಿಣಿ
- 3 ಮಹಾದೇವಿ
- 4 ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ

71 (34)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮವಾರಸೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು
ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಬಸದಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

This is a *nishidhi* stone set up in memory of Guṇasēna-panḍita, disciple of Pushpasēna vratīndra. Guṇasēna-panḍita is highly praised. He belonged to the *Nandi-sangha*, *Dravīlagāṇa* and *Aruvīgāṇnāya*. He is said to have been proficient in supreme *ārhanṭya* and the other three jewels, all the great science of grammar, *āgama* and others. and the six established systems of logic.

The inscription is dated Śaka 986 expired, Krōdhi, Chaitra ba. navami, Mangalavāra, which regularly corresponds to Tuesday, 13th April, 1064 A.D.

ಒಂದನೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರಃ :

1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶಕ ನೃಪ [ಕಾಲಾ]	19 ಮ ಭಟ್ಟಾರಕ
2 ತೀತ ಸಂವತ್ಸರ ಶತಂಗ [೯]	20 ಮುಖ ಕಮ
3 ೯೮೬ನೆಯ ಕ್ರೋಧಿ ಸಂ	21 ಳ ವಿನಿರ್ದತಾ
4 ವತ್ಸರಂ ಪುರಿವತ್ತಿಸುತ್ತಿ	22 ಗಮಾಮೃತ
5 ರೆ ¹ ತಟ್ಟಿತ್ತ ಬಹುಳ	23 ಗಭೀರಾಂಭೋ
6 ನವಮಿ ಮುಖಳವಾ	24 ರಾಶಿ ಪಾರ
7 ರಂ ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರ	25 ಗರಪ್ಪ ಶ್ರೀ
8 ಸದೆ ನಕ್ಷತ್ರ ಮ್ನೀ	26 ಮದ್ಯುಣಸೇ
9 ನೋದಯದಲ್ ಸ್ವಸ್ತಿ	27 ನ ಪಣ್ಣಿತ ದೇ
10 ಸಮಸ್ತ ಸುರಾಸುರೇಂ	28 ನ ಮೋಕ್ಷ
11 ದ್ರ ಮುಕುಟ ತಟಿ ಘಟಿ	29 ಲಕ್ಷ್ಮೀನಿವಾ
12 ತ ಮುಣಿ ಮಯೂಖ	30 ಸಕ್ಕ[ಂ]ಸನ್ನ[ರ್]
13 ರೇಖಾಕಂಕೃತ ಚಾ	

ಮೂರನೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರಃ :

ಎರಡನೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರಃ :—

14 ರು ಚರಣಾ	31 ಗುರುಗಳ್ಳದ್ಧಾನ್ವತಪ್ಪ ಪ್ರ
15 ರವಿನ್ದ ಯು	32 ಕಟನ ಪಟುಗಳ್ಳಷ್ಟಸೇ
16 ಗಳ ಭಗವ	33 ನ ವ್ರತೀಂದ್ರವರ್ಷ ಸಂಘ
17 ದರ್ಹಪ್ಪರ	34 ನ್ನನ್ನಿಸಂಘಂ ದ್ರವಿಳಗ
18 ಮೇಲ್ಪರ ಪರ	35 ಣ ನ[ಹಾ]ರುಜ್ಜಿ ಳಾಮ್ನಾ
	36 ಯ ನಾಥಂ ಪರನಾರ್ಹ

¹ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತಿರೆ ಎಂದಿರಬೇಕು.

- 37 ನ್ತ್ರಾದಿ ರತ್ನತ್ರಯ ಸ
38 ಕಳ ಮಹಾರಬ್ಬ
39 ಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮಾದಿ ಸ್ಥಿ
40 ರ ಪಟ್ಟಿ ಕ್ಷುಪ್ರವೀಣರ್

- 41 ಸ್ತುತಿಪತಿ ಗುಣಸೇನಾ
42 ಯ್ಯರಾಯ್ಯ ಪ್ರಣೋ
43 ತರ್ ||

72 (35)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮನಾರಸೇಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಬಸದಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಎರಡನೆಯ ಶಾಸನ

The inscription registers a grant of lands in certain villages for the *basadi* at Mullūr by the Koṅḡāḷva king, Śrī Rājēndra-Koṅḡāḷva. The *basadi* is said to have been constructed by his father. These grants were made over to Guṇasēna-panḍita-dēva by Rājādhirāja-Koṅḡāḷva's mother Pōchabbarasi.

It is dated Śaka 980, Viḷambi, Uttarāyaṇa *śankrānti* which corresponds to 14th January, 1059 A.D.

Dharmaseṭṭi wrote the record.

ಮುಂಭಾಗ :

- 1 ಧರ್ಮಸೆಟ್ಟಿ ಬರೆದಂ
2 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶಕನರ್ಷ ಳಲಂ
3 ತ್ತೇನೆಯ ವಿಳಂಬಿ ಸಂ
4 ವತ್ಸರದ ಉತ್ತರಾ
5 ಯಣ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ
6 ಯಂದು ಶ್ರೀ ರಾಜೇಂ
7 ದ್ರ ಕೋಂಗಾಳ್ವಂ ತಂ
8 ಮಯ್ಯ ಮಾಡಿಸಿ
9 ದ ಬಸದಿಗೆ ಕೊ
10 ಟ್ಟ ಹಾರುವನ
11 ಹಳ್ಳಿ ಆರಕ
12 ನ ಹಳ್ಳಿ

ಒಂದನೆಯ ಪಾರ್ಶ್ವ :

- 13 ಕಾಜ್ಜೋಗ್ಗಿಂ]ಡ ಹ
14 ಳ್ಳಿ ಹಂಗಲ
15 ವಾನಿ ಖಣ್ಣು
16 ಗಂ ಗಂ ಹು
17 ಣಿಸೆ ದಾ
18 ಱು ಖಣ್ಣು
19 ಗಂ ಗಂ
20 ಗಣಪ
21 ತಿಗೋಡ
22 ಲು ಖಣ್ಣು

- 23 ಗಂ ೩ ಅಸ
24 ಗ ಪೊಳೆ
25 ಖಣ್ಣು ಗಂ
26 ಳ

ಎರಡನೆಯ ಪಾರ್ಶ್ವ :

- 27 ನಿಡುತದ
28 ಗೋಡಲ ಖಣ್ಣು
29 ಗಂ ೩ ಕೆಸ
30 ಕುನಿಯು
31 ಒಳಗೆಟ್ಟೆ
32 ಯುಂ ಖಣ್ಣು
33 ಗಂ ೩ ಹೆನ್ನೆ
34 ಲ್ಲೂರ ಭೂ
35 ಮಿ ಖಣ್ಣು
36 ಗಂ ಗಂ ಒಂದು
37 ಗಾಣದೆಣ್ಣೆ

ಹಿಂಭಾಗ :

- 38 ಶ್ರೀ ರಾಜಾಧಿರಾ
39 ಜ ಕೋಂಗಾಳ್ವ
40 ನಟ್ಟೆ ಪೋಚಬ್ಬರಸಿ
41 ಯತ್ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳು
42 ದ್ರವಿಳಗಣದ ನಂ
43 ದಿ ಸಂಘದರುಂಗಳಾ

44	ಸ್ವಯದ ಗುಣಸೇನ	48	ರದತ್ತಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತಿ
45	ಪಣ್ಣಿ ತವೇವರ್ಗೇ ವಸಾ	49	ವಸುಸ್ಥರಾ ಸ್ವಸ್ತಿವರ್ಷ
46	ದಿಸಿ ಧಾರಾಪೂರ್ವಕಂ	50	ಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಣಾ
47	ಕೊಟ್ಟರು ಸ್ವದತ್ತಂ ಪ	51	ಯಾಂ ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ

73 (36)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಬಸದಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಮೂರನೆಯ ಶಾಸನ

The record is highly worn out. On palaeographical grounds it may be assigned to the 11th century A.D. A queen of Prithvī-Koṅgālya is mentioned in the inscription. This Prithvī-Koṅgālya might be Aḍaṭarāditya who had the title Rājendra-Prithvī-Koṅgālya. The record appears to be a memorial to some one who died,—perhaps, Prithvī-Koṅgālya's queen.

1
2 ಯಾನಿಧಿ ಸತ್ಯಾ
3
4
5	ಲದೇವಿ ಭೂತಳ
6	ವಿನಿಗತ ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತೆ
7
8 ಯಜು ಮೋಕ್ಷದೆ
9
10 ವರ್ಣಿ
11
12
13 ಯದ್ವಾಮು
14	ಳಂ ಪನಿದ ಮಾಳಿ
15 ಸುರ್ವೀಪಾಳ ಭೂತ ಬರಸಿದ ಕಾರುಣಿಯೊ
16	ದೊವ ನ ವಚನ ಕಾಯ
17	ಪದ್ವಿಗ ತುಳ್ಳಿನ ಬಳ್ಳಿಯಂಬಂತಿ ಸ
18 ತ ದಿವಿಜಲೋಕ ಖಂ
19 ಪ್ರಿಭುವೀ ಕೊಂಗಾಳ್ವನರಸಿ

74

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಚಂದ್ರನಾಥ ಬಸದಿಯ ಮುಂಭಾಗದ ಗೋಡೆಗೆ ಒರಗಿಸಿಟ್ಟಿರುವ ತುಂಡುಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

This is a fragmentary epigraph. The stone is broken and only the top portion remains. On the top of the stone are two panels of sculpture. The first panel has the figure of a Jina seated-flanked by a male and a female devotees. Below this panel are a cow and a calf with the sun

and moon on either side. Only two lines of well-carved inscription mentioning the date remains. The date is Śaka 980, Viḷambi which corresponds to 1058 A.D.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಶಕವರ್ಷ ೯೮೦
- 2 ವಿಳಂಬಿ ಸಂವ

75 (39)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಚಂದ್ರ ಸಾಫ ಬಸದಿಯ ಬಳಿ ಇರುವ ಶಾಸನ

The inscription is dated Śaka 1313, Pramōdūta, Vaiśākha śu. 3, Bhānuvāra which corresponds to 18th April, 1390 A.D. But the weekday was Monday and not Sunday as mentioned in the inscription. The inscription mentions the name of Harihara II, the Vijayanagar king and his general, Guṇḍappa-daṇḍanāyaka. It records the renovation of the *basadis* at Mullūr by Bāhubali-dēvaru, a disciple of Vijayakīrti-cēvaru. It incidentally refers to the construction of the *basadi* by Rājādhirāja-Koṅgālu for the merit of his mother Pōchabbarasi and grant of certain villages for its maintenance. King Harihara appears to have renewed the grants and also granted Kāragōḍ by renaming it as Anṇāṅgapura to the god Pārśvaśātha through Guṇḍappa-daṇḍanāyaka. One Gonkārāḍḍi-nāyaka, a hero of several battles, was in charge of Mullūr Seventy. Arjuna is stated to have written this inscription.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಶಕವರ್ಷ ೧೩೧೩ನೆಯ ಪ್ರಮೋದೋತ ಸಂವತ್ಸರದ ಪೈಶಾಖ ಸು ೩ ಭಾನುವಾ
- 2 ರದಲ್ಲು ಶ್ರೀ ಮೂಲಸಂಘ ವೇದಿಕೆಗಣ ಪುಸ್ತಕಗಟ್ಟದ ಕೊಂಡಕುಂದಾ
- 3 ನ್ನುಯರಾಯ್ಯ ಶ.ಬೇಗ್ನು ಕಂದ ವಿ[ಜಯ]ಕೀರ್ತಿಶ್ರೀದೇವರ ಸ್ತ್ರಿಯ ಶಿಷ್ಯರಸ್ತು ಬಾಹುಬ
- 4 ಲಿದೇವರು ಈ ಸ್ಥಾನನುಂ ಪಡೆದ.ರ್ದಿದ್ದಿದ. ಶ್ರೀ ರಾಜಾ[ಧಿರಾಜನು] ಕೊಂಗಾಳ್ಳ ರುಗ್ಗಿ
- 5 ಣಿದೇವಿಯು ದೇವಿಯು ದೇವಾರದ ವಿಜಯದೇವರ ದ್ವಾರಾ ನೆಲೆಸಿಂದಂದು ಸ್ವಜನನಿ ತಪ್ಪು
- 6 ತ್ತ ಆ ಪೋಚೆಬ್ಬರಸಿಗೆ ಪುಣ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಯೆಂದು ಮಾಡಿ ಅರ್ಚನಾ ಭೋಗ
- 7 ಬಿಟ್ಟ ಊರು ಅಣಿಲವಾದಿಯು ನುಲಬಹಳ್ಳಿಯುಂ ನಾಡು ದಟಶಿವಹಳ್ಳಿ ಮು
- 8 ಳ್ಳರ ಪಾರುವಹಳ್ಳಿ ಏ ಸೀವೆ ಮೂಡ ಹರಿವ ಹಳ್ಳ ತೆಂಕ
- 9 ಬಡಗಣ ಅಗಣ ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ಪಡುವ ಬಿಟ್ಟ ಬಡಗಣ ಅ ಕಾರಗೋಡಕ
- 10 ಳ್ಳಿಯ ಸೀವೆ ಮೂಡ ನೆಲ್ಲಿಯ ಹೊಳೆ ನಟ್ಟಕಲ್ಲು ತೆಂಕ ಬಿಟ್ಟದ
- 11 ಬಡಗ ಕೆಜೆ ಏರಿ ಈಶಾನ್ಯ ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳೂರ ಗಡ್ಡೆ ಗಳಿಗಲ ವೋನಿ ಬಿ ಗ
- 12 . . . ಗೆಜೆಯ ಕೆಳಗೆ ಖ ೨ ಅಗದೊಳು . . ಕೊ ೧೦ ಕನಗೊಡಲ . . ಕೊ ೧೦ . . .
- 13 ಗಾಲ ಬಿ ಗ ಕೊಡಗೊಡಲು ಕೊ ೨ ಅಚ್ಚಗದೆ ಕೊ ೧೦ ಲೋಕಗಡ್ಡೆ ಕೊ ೧೦
- 14 ೧೫ ಸಂಸಗೆಗಡ್ಡೆ ಬಿ ಗ ಬೋಳಗಡ್ಡೆ ಬಿ ಗ ಕೊ ೯ ಅಲದಕಾಡಿ ಬಿ ಗ ಕೊ ೧೦ ಅಸರನ
- 15 ಕೈ ಬಿ ಗ ಕೊ ವೆಸಿಕುನಿ ಬಿ ಗ ಸಿಡಿತ್ತದ ಗೋಡಲು ಖ ೩ ಮುಣ್ಣದದಲ್ಲಿ ಬಿ ಗ ಕೊ ೧೦
- 16 ಹೊನ್ನದೇವಿಯು ಸರಣಗೋಡಲು ಬಿ ಗ ಹೆಣ್ಣುನೂರ ಭೂಮಿ ಖ ೨ ಬಂದು ಗಾಣದೆ
- 17 ಳ್ಲೆ ಬಿಟ್ಟದು ಆಚೆನ್ನಾ ಕ್ರೈಂ ಸವ್ವಾರ್ಜನಾನಂದರ ದೀಪ್ತಿಯು ಸಟ್ಟ ಓದಿ ಪವತ್ತಿ ಸೆಂವಾಗೆ ವಿ
- 18 ರ ಹಂದರೋವ್ವೀರ ಶಲವರಂ ಕಾದಿ ರಾಯ ಮಜಿಪೋಕ್ಕರ ಕಾನ ಶರಣಾಂತ ವಜ್ರಪಂಜ
- 19 ರ ಶಂಬ ಚಕ್ರ ಗಜದಾರ ಭೈಷ್ಯ ಗೊಂಕಾಱಿಡ್ಡಿನಾಯ್ಕಗೆ ಗುಂಡಪ್ಪ ದಣ್ಣನಾಯ್ಕರು ಕು
- 20 ರಿತ್ತು ಮುಳ್ಳು ನಾಡಂ ಕುಡುವಂತರಾದರ ಸ್ವಭಾವಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಗೊಡ ಪುಜೆಗಳ ಕ
- 21 ರೆಕೊಂಡು ಅಂಣಾದೇವಿಯ ಕುಮಾರನಹಳ್ಳಿಯ ಫೀನಾಪುರವೆಂದು ಪೆಸ
- 22 ರಿಟ್ಟು ಚತುರ್ಮಿಯ ಕಲ್ಲ ಸಟ್ಟ ಧಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೂ || ಕಾರ
- 23 ಗೋಡಂ ಅಂಣಾಂಗಳಪುರವೆಂದು ಪೆಸರನಿಟ್ಟ ಧಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಾರ್ಶ್ವನಾ
- 24 ಥಂಗಿತ್ತರೂ || [ಕೆ] ರತ್ಯದುಗಕ್ಕೆ ದಾನಶಾಲೆ ಗೋಮಾಲೆ ಜಯಸೂಕ್ತಪುರಿಯಲ್ಲಿ
- 25 ಗಡ್ಡೆ ಖ ೩ ಗಣಪತಿ ಗೋಡಲು ಖ ೩ ಹುಣಿಸೆದಾಲು ಬಿ ಗ ಎಳುತ್ತಾ

- 26 ಜುನ ಶಾಸನಂ || ಶ್ರೀ
 27 ಈ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅಳಿಸಿ
 28 ದವರು ಪಶು ಸಿಸು
 29 ಹೆಣ್ಣು ಗುರು ಇವರ
 30 ಕೊಂದ ಕೋಟಿ ಪಾಪವಲಿ ಹೋಗಿ
 31 ಹರು ಹಂದಿಯ ತಿಂಬರು

76 (40)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋನುವಾರಸೇಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಚಂದ್ರನಾಥ ಬಸದಿಯ ಎದುರಿಗಿರುವ ಮಂಟಪದ ಬಳಿ ನಿಂತಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The inscription is highly fragmentary. It is dated Śaka 1138, Dhātu, Jēshṭha śu. 15, Mangalavāra. The details of the date correspond to 1st June, 1216 A.D. But the weekday was Wednesday and not Tuesday. The name of the king is lost. It records the death of Vidyādhara-Būchidēvarasa, who was a *katakāchārya*.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ರಕವರ್ಷ
 2 ಗುರುಲ ನೇ ಧಾತು ಸಂ
 3 ವತ್ಸರದ ಚೇಷ್ಟೆ
 4 ರು ಗೃಹ ಮಂ . . ವಾ
 5 ರದಲ್ಲು ಇಂಮಡಿ
 6 ಅ
 7
 8 ಯರಾಯ
 9 ಕಟಕಾಚಾರ್ಯರಸ್ವ . . . ವಿ
 10 ದ್ಯಾಧರ ಬೂಚಿದೇವರವರು ಮು
 11 ಡಿಸಿ
 12 ವಚ ಉ
 13 ತಂಮ
 14

77

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋನುವಾರಸೇಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಶಾಂತೀಶ್ವರ ಬಸದಿಯ ಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶಾಂತಿನಾಥ ಮೂರ್ತಿಯ ಸೀಲದ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

No date is given in the record. Since Śrīpāja-*trividya-dēva* mentioned here is known to have lived in 1125 A.D. and also since this record belongs to his disciple Mallishēṇa-dēvaru, the record may be assigned to about the middle of the 12th century A.D.

It states that the *basadi* at Mullūr was re-consecrated by Mallishēṇa. Since this *basadi* belonged to about the 10th century A.D., it is possible that it had fallen into disuse and Mallishēṇa-dēva renovated it and consecrated the Jina image on whose pedestal the present inscription is engraved.

¹ ಈ ಐದು ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಶಾಸನದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದು.

- 1 ಶ್ರೀಮದ್ವಿಘ್ನ ಸಂಘೇಸ್ಥಿಂ ನಂದಿ ಸಂಘೇಸ್ಥ್ಯರುಂಗಳಃ ಅನ್ವಯೋಭಾತಿ ನಿಶ್ಯೇಷ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಾ
- 2 ರಾತಿ ಪಾರಗ್ಯಃ || ಶ್ರೀಪಾಳ ತ್ರೈವಿದ್ಯವೇವರ ಶಿಷ್ಯರು ಮಲ್ಲಿಪೇಣದೇವರು ಮುಳ್ಯ
- 3 ರ ಬಸದಿಯ ಪುನಶ್ಚಿಷ್ಟೆಯಂ ಮಾಡಿಸಿದರು ||

78 (41)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಶಾಂತೀಶ್ವರ ಬಸದಿಯ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಪಾದದ ಕೆತ್ತಿನ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

The inscription has no date. It can be assigned to the 11th century A.D. on palaeographical grounds. The inscription is engraved on the stone on which the footprints of Pushpasēna-siddhānta-dēva, the *guru* of Guṇasēna-panḍita are engraved.

- 1 ಗುಣಸೇನ ಪಣ್ಡಿತಸ್ಯ
- 2 ಗುರೋಃ ಪುಷ್ಪಸೇನ ಸಿದ್ಧಾಂತ
- 3 ದೇವಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಪಾದಂ

TRANSLITERATION

- 1 Guṇasēna-panḍitasya
- 2 gurōḥ Puṣhpasēna-siddhānta-
- 3 dēvasya śrī-pādām

79 (42)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಶಾಂತೀಶ್ವರ ಬಸದಿಯ ಪ್ರಾಕಾರದ ವಾಯವ್ಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಶಾಸನ

The record is not dated. Since Guṇasēna-panḍita is mentioned in the record, it can be assigned to about the middle of the 11th century A.D. It states that Guṇasēna-panḍita caused a well to be dug which is named Nāgavāvi. The figure of a serpent is also carved at the end of the record. The *nakaras* have contributed towards this work of charity.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಗುಣಸೇನ ಪಣ್ಡಿ
 - 2 ತ ದೇವ ರಗಳಿಸಿದ ನಾ
 - 3 ಗವಾವಿ ನಕರದ ಧ
 - 4 ಮೃಂ
- (ಕೆಳಗೆ ಸರ್ಪದ ಅಕಾರವಿದೆ)

80 (45)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕಣದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಹೀರಗಲ್ಲು

This is a beautiful *virāgal* with the usual three panels of sculptures depicting the fight, the hero ascending to *svarga* flanked by *apsaras* and finally seated in *Kailāsa*. The inscription is engraved on the three bands and also on the edges bordering the panels.

The Inscription belongs to the reign of Hariharadēva, a Changāḷva ruler. It registers the death of Boppagaudi's son Malleya in a battle that ensued between several *nāḍus* and Mullūr fort. He was granted as *virāṣe* certain lands by the three hundred men of the village,

It is dated Durmukhi, Chaitra śu. pañchami, Sōmavāra. No Śaka year is mentioned. Since the characters of the inscription appear to belong to the 13th century A.D., it is possible that the given date corresponds to 10th March, 1296 A.D. But it was a Saturday and not Monday as noted in the inscription.

The sculptor Bairōja, son of Bāchāchāri of Koṅgōlali prepared this beautiful *viragal*, and Sātaiya wrote the inscription.

ಒಂದನೆಯ ಪಟ್ಟಿ :

- 1 ಶ್ರೀ ಸ್ತುತಿ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ [ಸ]ಹಿತಂ ಪಂಡಕೇಕ ನಾರಾಯಣನುಂ ಮಲೆಯ
- 2 ಬೆಂಕೊಂಡ ಗಂಡನುಂ ರ[ರ]ಣಾಗತ ವಜ್ರಪಂಜರಂ.ಮಸ್ತು ಶ್ರೀ ಹ
- 3 ರಿಹರದೇವ ಜೋಳದೇವರ ರಾಜ್ಯದಂದು [ದು]ಮ್ಯುಖಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈ

ಎರಡನೆಯ ಪಟ್ಟಿ :

- 4 ತ್ರ ರುದ್ಧ ಪಂಚಮಿ ಸೋಮನಾರದಂದು ಮುಳ್ಳೂರ ಕೋಟಿಗೆ ಬೆಳುಹುನಾಡು
- 5 ಗೊದ್ದುಂಬಾಡಿ ಮುಳವರಾದಿತ್ತೈ ನಾಡ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ನಿಡಿತಿ ಮೆಣ
- 6 ಸ ನೊಬಲಾಗಿ ನಾಡೆಲ್ಲಂ ನೆರದಿತ್ತಿ ಬಂದು ಮುತ್ತಿ ಕೋಟಿಯ ಹತ್ತಿಸಿದ
- 7 ಲಿ ಬೊಪ್ಪಗಾಡಿಯ ಮಲ್ಲೆಯ ಮುಳ್ಳೂರ ಕೋಟಿಯ ಕಾಡು ಅಟಿಹೊಯ

ಮೂರನೆಯ ಪಟ್ಟಿ :

- 8 ದು ವಂಕಧಾರದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದನು ಬಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಯಾತಂಗೆ ನೀರಸೇಸೆಯಾಗಿ ಮಾಸಾ
- 9 ನಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಊರ ಮುನೂರಾಳು ನೆರದಿದ್ದು ಮುಳ್ಳೂರ ಗದ್ದೆಯೊ
- 10 ಳಗೆ ಮಾಕೊವೆಯ ಮಂಣೋಳಗೆ ಗದ್ದೆ ೩ ಹಿಡಿಜೆಗಲ್ಲಲಿ ಗದ್ದೆ ೫ ಯಂತೆಂಟು
- 11 ಗದೆ ಬೊಪ್ಪಗಾಡಿಯ ಮಾಲೈಯ ಮದೈಯನವರು ಹೊಸ ಮಾನಿಕಿಣಿ ಸ

ಆಚನ ಸುತ್ತಲೂ ಬರೆದಿರುವುದು :

- 12 ಹಿತ ಗಳಕ್ಕೆ ಮಾಸಾನ ಊರು ನೆರದು ಅವರಿಗೆ ಸರ್ವಾಭಿಷೇಕ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಮಾಜಾದರು ಈ ಮರಿಯಾದೆ
ಬೇಸೆಂದು ಬಂದುದು || ಈ ಕಲ್ಲ ಕೊಂಗೊಳಲಿಯ ಬಾಚಾಚಾರಿಯ ಮಗ ಬೈರೋಜ ಮಾಡಿ[ದ]
ಕಲ ಶ್ರೀ ಕೊಪಣ ತೀರ್ಥನ ಸೇನಬೋವ ಸಾತೈಯ ಈ ಶಾಸನದ ಅಖರವ ಬರೆದ ಮಂಗಳ ಮಹಾ
ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

81 (43)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕೆಲ ಏರಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಒಂದನೆಯ ವೀರಗಲ್ಲು

The record, which is on a *viragal*, is worn out. The Śaka year 999 and Piṅgala are found in the record and the other details of the date are lost. The existing date corresponds to 1077 A.D.

The record mentions Rājēndra-Chōla-Koṅgālya as ruling the kingdom. On the death of his queen Padmaladēvi, a hero appears to have given up his life along with his wife, probably as a *garuḍa*.

- 1 ಶ್ರೀ ಸಕವರ್ಷ ೯೯೯ನೆಯ ಪಿಂಗಳ ಸಂವತ್ಸರ
- 2 ಶ್ರೀ ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೋಳ ಕೊಂಗಾಲ್ಯಂ ರಾಜ್ಯಂ ಗೈಯುತ್ತಿ
- 3 ಆತನ ನಟ್ಟಿದರನಿ ಪದ್ಮಲದೇವಿ ಸತ್ತು
- 4 ನೀನಕಾವರದಿಂದ ತಾನುಂ ತನ್ನ ವೆಣ್ಣು

82 (44)

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕೆರೆ ಕುರಿಯ ಮೇಲೆ ಸಿಂತಿರುವ ಎರಡನೆಯ ಪೀಠಗಳು

This short inscription on the *viragal* has no date. It may be assigned to about the 11th century A.D. on palaeographical grounds. It is fragmentary and appears to record the death of Uttama-chōla-seṭṭi by getting his head cut off, probably in fulfilment of certain vow.

- 1 ಉತ್ತಮ ಚೋಲಸೆಟ್ಟಿ ಸ ಬಾಲೆಯ
- 2 ಬಿಟ್ಟದಿಂದಂ ತಲೆಗಡಿಸಿ ಸತ್ತಂ ||

83

ಮುಳ್ಳೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಿನ ಮುಂದೆ ಹುಟ್ಟುಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಪಾದದ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಶಾಸನ

This inscription is engraved on a natural boulder of a rocky hillock near the Jain *basadis*, in front of a pair of footprints. Only the first six letters are deeply engraved, but the other letters following them are carved in thin lines. Thus though the letters are large in size, they are highly worn out and only the traces of letters can be seen. The characters belong to about the 11th century A.D. The inscription begins with the details of the line and sect of the *guru* who probably breathed his last at this place. The letters 'sēna-panḍita' in the second line appear to indicate the name of Guṇasēna-panḍita who played an important role in the construction and maintenance of the *basadis* at Muḷḷūr. It is possible that this inscription was engraved in his memory.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮದರುಂಗಳಾಸ್ತೆಯ ಕೊ
- 2 ಸೇನ ಪಂಡಿತ

84 (32)

ನಿಡುತ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಬೀದಿಬದಿವರ ವನದಲ್ಲಿ ಸಿಂತಿರುವ ಶಾಸನ

The epigraph is highly worn out. It is dated Śaka 1201, Bahudhānya, Vaiśākha ba. The *tithi* and the weekday are lost. The existing date corresponds to May, 1278 A.D. It records a grant made to the god Mallikārjuna of Malapanahalli by Hiriya-Viraṇṇa, Chikka-Viraṇṇa and others.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ . . . ಧ್ಯಯಸ್ವೈಕರ ವೋರುಪದ
- 2 ೧೨೦೧ ಬಹುಧಾಂಸ್ಯ ಸಂವತ್ಸರದ ಮೈಲಾ
- 3 ಖ ಬ ಹಳಯ ಗು ಗ
- 4 ದವ . . . ಮಲಸನ ಹಳ್ಳಿಯ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇ
- 5 ವರ ಪ್ರ ಗಡಿನಾಡು ಅ
- 6 ಣಲೆ ನಾ ಮುಳ್ಳುನಾಡು ಎ
- 7 ಕೋಟೆ ತಾಮ್ರತಟ್ಟು ಅ
- 8 ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವರ . . . ಹೊರಭೂಮಿಯ ಜ
- 9 ಣಂ ಯಣ್ಣು ಲಕಂಣ

- 10 ಜಕರಾಮಯ ಹಿರಿಯವೀರಂ
- 11 ಣ ಚಿಕವೀರಂಣ ತಿಯಂತಂಡಕ್ಕವು
- 12 ಆ ನಾಡಮುಂದೆ ಟ್ಟಿಗದ್ದೆ ಬೆದಲು
- 13 ಬನಸಮುದ್ರದ ಕೊಂಗೆ ದೇವರಕೆಜಿ
- 14 ಯ ಕೆಳಗೆ ಕಾರಗದೆ ಹುವಿನಗದ್ದೆ ಕೊಂಗೆ
- 15 ಬನಿಗನಹಳ್ಳಿಯಲು ತಿರುಮಲೆ ಗಲುಡ ಕಟ್ಟಿಸಿದ
- 16 ಕೆಜಿಯ ಕೆಳಗೆ ಕೊ ಯೋಗಗೆ ಸ ೨ ದೇವರ
- 17 ಹಿಂದಣ ಸರಯಗದೆ ಯಂಣಗೆ ಸ ೨ ಕೊಂಗೆ
- 18 ಅಹತ್ತಿಯ ತೆಂಕಣದ ಹೊ ಂಗೆ ಕೊಂಗೆ ಅಲಿ ಪಡು
- 19 ನ ಹಳ್ಳಿ ಗದ್ದೆ ಸಂಗೆ ಕೊಜಕಡಹು ಹರಿಯಂಣಗೆ ಸಂಗೆ
- 20 ಕೊಜಕಡಹು ವೀರಣ್ಣ ಮಣ್ಣು ದೇವನ ಗದ್ದೆ ಸಂಗೆ ಮಾ
- 21 ಕಳಕೆಜಿಯ ಸ ೨ ಹಿಡಿ ಜೀಯಕೆ
- 22 ಜಿಯ ಲು ಊರ ಮುಂದಣ
- 23 ಕೊ ತೆಂದದೆ ಂಗೆ ಊರ ಹಿಂದಣ ಕೆ
- 24 . ರಿಕೆ ೬೦೦ ಅಂನು ಬೆದಲು ೬೦೦ ಗದ್ದೆ ಸ ೨೨ ನೂ
- 25 ಮಲ್ಲಿ ಗಲುಡ ಹರಿಯಂಣ್ಣು ವೀರಂಣಂಗೆಯೂ ಸಮ
- 26 ನಾಗಿ ಅಮೃತಪಡಿಗ ಬಿಟ್ಟ ಧಂಮ್ಯೂ ಮಾರು ಅಳಿಸಿದದೆ
- 27 ಗಂಗೆಯ ತಡಿಯಲಿ ಕವಿಲೆಯ ಕೊಂದ ಪಾ
- 28 . . . ತಂವಾ ಪರದತ್ತಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತ ವಸುನ್ಧ . . .
- 29 ವ್ಯರಿಸ ಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ವಿಷ್ಣುವಾಂ ಜಾಯತೇ . . .
- 30 ಶಾಸನ

85 (6)

ನಿಡುತ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು
 ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಮೊದಲನೆ ವೀರಗಲ್ಲು

The record is dated Śaka 1177, Rākshasa, Vaiśākha śu. 11 which corresponds to 4th May, 1255 A.D. The record, which belongs to the reign of the Hoysala king Vira-Narasimha i.e., Narasimha III, is a *viragal*. This was set up in memory of Sōmaiya, son of Biragaṇḍa of Kahigōḍu, by his brother Mārigaṇḍa and his son Māyiga.

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಕವರಾಜ ೧೧೭೭ನೇ ರಾಕ್ಷಸ ಸಂ | ಪೈಶಾಖ ಶುದ ೧೧ ಶಿ ಶ್ರೀಮತ್ ಪ್ರತಾಪ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಹೊಯ್ಸಣ ಭುಜಬಲ ಶ್ರೀ ವೀರನರಸಿಂಹರಾಯನ . . . ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಹಿಗೋಡಿನ ಬೀರಗವುಡನ ಮಗ ಸೋಮೈಯನು ಬಿಗುಳುತ್ತಾ ಬುಂಬಿಯ ನಾಯಕನು ತಾಳು ದೂತ ಬೀಮೈಯ ಸೋಮಣ್ಣನೊಡನೆ ಯತ್ತಿಹೋಗಿ ಕಾದಿದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನು | ಆ ಸೋಮೈಯನು ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಬೇಕೆನ್ನು ಅತನೊಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಾರಿಗವುಡನು ಆ ಸೋಮೈಗವುಡನ ಮಗ ಮಾಯಿಗನು ಪರಪಾಯ ಮಾಡಿಸಿದ ಬೀರಗಲ್ಲು ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

86 (7)

ನಿಡುತ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು
 ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಎರಡನೆ ವೀರಗಲ್ಲು

The date given in the record is Śaka 1208, Pārthiva, Vaiśākha śu. 12 and this corresponds to 18th April, 1285 A.D. The record is a *viragal*, and belongs to the reign of the Hoysala king Narasimha III. The *viragal* was set up in memory of Māratamma of Kahigōḍu who died in some battle, by his brother Maliya-nāyaka and his son, Sōmaṇṇa.

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ನಿಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಕವರುಷ ೧೨೦೮ ಪಾರ್ಥಿವ ಸಂ | ರದ ಮೈಶಾಖ ಶುಭ ೧೨ ಶ್ರೀಮತ್ ಪ್ರತಾಪ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಹೊಯ್ಸಣ ಭುಜಬಲ ಶ್ರೀ ವೀರನಾರಸಿಂಹದೇವರಸರ ರಾಜ್ಯಾಭ್ಯುದಯ ಕಾಲದಲ್ಲು ಕಹಿಗೋಡಿನ ಮಾರತಮ್ಮನು ತನ್ನ ಕೊಚನ ಪತಿತ್ವ ಮತ್ತರ ವಿರೋಧಗಳ ಕೂಡಿ ಕಾಳಗದಲ್ಲು ಕಾದಿ ಬಿದ್ದನು ಆ ಮಾರತಮ್ಮನು ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಸಲಬೇಕೆನ್ನು ಅತನ ತಮ್ಮ ಮಲೆಯನಾಯಕ ಆ ಮಾರತಮ್ಮನ ಮಕ್ಕಳು ಸೋಮಣ್ಣ ವೀರಗಲ್ಲು ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

87 (33)

ನಂದಿಗುಂದ, ಸೋಮನಾರಸೇಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಿನ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಶಾಸನ

The inscription belongs to the reign of *Mahāmaṇḍalēśvara* Vira-Chōḷa-Koṅgāḷva. As the names of Padmaladēvi, and Sōmaladēvi, who were queen and daughter respectively of the Hoysala king Vira-Ballāḷa II, appear in the inscription, Vira-Chōḷa-Koṅgāḷva must have been a Hoysala subordinate. As regards the date Manmatha, Kumbhamāsa, Ādivāra, daśami are mentioned which correspond to Sunday, 2nd February, 1175 A D during the reign of Ballāḷa II. The record appears to register remission of certain taxes in Mullūr Seventy by Vira-Chōḷa-Koṅgāḷva in the presence of Padmaladēvi, Sōmaladēvi, Tōḷūr Duddharasa, Balleya daṅḍanāyaka and others. It also registers a grant of five *koḷagas* of paddy from each house in Mullūr Seventy to Gaṅgōja and Būchāṇa who were probably the scribe and the writer respectively of the inscription.

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಣ್ಡಲೇಶ್ವರಂ ವೀರಚೋಳಕೋಂಗಾಳು
- 2 ನದೇವ ಪ್ರಭಿವೀ ರಾಜ್ಯಂ ಗೈಯುತ್ತಿರೆ ತಾಯಿ ಪದುಮು
- 3 ಲದೇವಿ ಸೋಮಲದೇವಿ ತೋಳೂರ ದುದ್ದರಸ ಬಲ್ಲೆಯ
- 4 ದಣ್ಣನಾಯಕ ಹಡಿಯುಳ ಕಿರಿಕಣ ಯಿತ್ತಿ
- 5 ನಿಬರುಂ ಮುಂತಾಗಿದ್ದು ಮನುಮತ ಸಂವಭರ
- 6 ದ ಕುಂಭಮಾಸ ಆದಿವಾರ ದಸವಿಯಂದು ಮು
- 7 ಳ್ಳನಾಡೆಪ್ಪತ್ತಕ್ಕುಂ ಅಣ್ಣತ್ತಮ್ಮನ ಮಕ್ಕಳ ಮಕ್ಕಳ
- 8 ಗೆತ್ತೆಯೊ ಸಲುವುದು ಸುಂಕದ ಬೆಡುಂಗೊಳು
- 9 ನಲ್ಲೆತ್ತು ಸರಿಹಾರ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಗದ್ಯಾನ ಗನಹೂರ
- 10 ಲು ಒಂದು ಪಳ್ಳಗೆ ಹಣವೈದು ಕಾಣಿಕೆ ಗದ್ಯಾನ
- 11 ಗನಹೂರಲೊಂದು ಹಳ್ಳಗೆ ಹಣವೈದು
- 12 ಅರತೆಷಕಿ ಹಂದಲ ಹಣ ಸರಿಹಾರ ಗಂಗ
- 13 ಸಿದ್ಧಾಯ ಹೊಜಗಾಗಿ ಅಯದಾಅ ಬಿಟ್ಟೆ ಬೆ
- 14 ಸ ಹಡುವಗೆಲಗೆ ಸರಿಹಾರವಂ ಬಿಟ್ಟೆ
- 15 ವೀರಚೋಳ ಕೋಂಗಾಳ್ಳುದೇವ ಕೊಟ್ಟಿದಂ ತಪ್ಪು ನು
- 16 ಡಿದವ ಗಂಗೆಯ ತಡಿಯ ಕವಿಲೆಯಂ
- 17 ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂ ಕೊಂದ ಬ್ರಹ್ಮಾತಿಯಂ ಕೊಂಡ || ಎ
- 18 ಪ್ಪತ್ತೆಷಿಕೊಳಗೆ ಮನೆಗೈಗುಳ ಭತ್ತ ಸಲುವುದು
- 19 ಗಂಗೋಜಂಗೆ ಬೂಚೆಣಂಗೆ ||

88 (51)

ದೊಡ್ಡ ಮಳತೆ, ಸೋಮನಾರಸೇಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಯೊನ್ನಮ್ಮನ ಕೆರೆಯ ತೂಬಿನ ಮೇಲಿರುವ ಶಾಸನ

The record is dated Pārthiva, Phālguna śu. 10, Guruvāra. No Śaka year is given. The

record may be assigned to the 15th century A.D. It refers to the construction of the sluice of a tank at Dodḍamaḷate by Annadāni-arasu. The builders were Venkaṭaiya and Malaiya. Bommarasaia wrote this inscription.

- 1 ಶ್ರೀಮತು ಪಾತ್ರೀ[ಪ] ಸಂವತ್ಸರದ ಸಲ್ಗುಣ ಸುಗಂ ಗುರುವಾರ ಅನ್ನದಾನಿ ಅರಸಿನವರು
- 2 ಯಾ ತೂಬ ಕಟ್ಟಿಸಿದರು ಕಟ್ಟಿದವರು ವೆಂಕಟೈಯ್ಯ ಮಲೈಯ ಬೋವರಸೈನ ಬರಹ
- 3 ಬಸಲಿಂಗ ದೇವರ ನಂನ ಗುಡನ ಕಾಲದಲಿ ಅಯಿತು

89 (56)

ದೊಡ್ಡ ಕೆಣಗಾಲ, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಗೌಡರ ಹೊಲದಲ್ಲಿರುವ ನಿಸಿಧಿಗೆ ಶಾಸನ

This is a *nishiṭhi* stone commemorating the death of Prabhāchandrādēva, a disciple of Śubhachandrādēva belonging to *Mūla-saṅgha*, *Dēsiya-gaṇa* and *Pustaka-gachchha*.

No Śaka year is mentioned. Since the characters of the inscription belong to the 11th century A.D., the given date, viz., Tāraṇa, Chaitara śu. pañchami, Śukravāra may be taken as corresponding to 7th March, 1044 A.D. But the weekday was Wednesday and not Friday as given in the record.

- 1 ಶ್ರೀ ಮೂಲಸಂಗ ದೇಸಿಯಗಣ ಪುಸ್ತಕ ಘ
- 2 ಭ ಕೊಂಡಕುಂದಾನ್ನೆಯ ಇಂಗುಳೇಸ್ವರದ ಬ
- 3 ಳಯ ಪ . . ಆದಿ . . ಸುಭಚಂದ್ರದೇವರ
- 4 ಪ್ರಿಯಾಗ್ರಸಿಶ್ಯರುಮಪ್ಪ ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರದೇವರ ನಿ
- 5 ಸಿಧಿ ತಾರಣ ಸಂವತ್ಸರ ಚೈತ್ರ ಸುಧ ಸಂಚಮಿ
- 6 ಸುಕ್ರವಾರದಂದು ಮುಕ್ತರಾದರು

90 (60)

ಹಾರೋಹಳ್ಳಿ, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಗ್ರಾಮದ ಬಳಿ ಗವ್ವೆಯ ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶಾಸನ

This is a fragmentary inscription in the characters of the 10th century A.D. No details of the date are found in it. It registers a grant of an *agrahāra* to Ereyarasa by Teyyalayya-Jūbu. The name of Koṅṅuivarmma is also mentioned in the record which apparently refers to a Gaṅga king. He, along with Chaṭṭayya, appears to have made certain grants.

- 1 ತೆಯಲಯ್ಯ ಜೂಬು ಕಾಲಂ ಕಟ್ಟಿ
- 2 ವ್ವದಿಂಬರಾಯ ಕೊಟ್ಟಿಮಾ ಎಕ್ಕಿಯ[ರ]
- 3 ಸಂಗೆ ಬಿಟ್ಟಿಗ್ರಹಾರ | ಮತ್ತಂ ಚ
- 4 ಟೈಯ್ಯಂ ಧಾರಕಬಲಹ ಕೊಣ್ಣಣಿ
- 5 ವಸ್ತುಂ ಕಾಲಂ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಂ
- 6 ಬಿಟ್ಟಿ ಪೊನ್ನ ಮಣ್ಣಿಗೆ ವಟ್ಟದಿಂ
- 7

91 (61)

ಗರಗಂದೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿರಗಲ್ಲು

The record is highly fragmentary. The date is lost. Palaeographically it may be assigned to the 12th century A.D. It mentions a Tribhuvanamalla, who appears to be a Changāḷva ruler.

- 1
- 2
- 3 ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮನು ಮಹಾಮುಣ್ಣ
- 4 ಕೇಶ್ವರ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲ ಪೀಠ
- 5 ಮತ್ತು ಚಂಗಾ
- 6 ಮಹಾ ಮ
- 7 ದಿತ್ಯನೇನಗೆ
- 8 ಣ್ಣ
- 9 ರಪ

92 (64)

ಕಾಜೂರು, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಬಸವನಗುಡಿಯ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಶಾಸನ

The inscription has no date. Palaeographically it may be assigned to the 14th century A.D. It records the grant of a village (Kajūru) by Bilugauḍa and Aṇabagauḍa to four persons named.

- 1 ಶ್ರೀಮತು ಬಿಳುಗೌಡ ಅಣಬಗವು
- 2 ಡ ಬಯಿರು ಕನಿಗಯಿರಾಮ ನಾ
- 3 ಗಜ್ಯಯ
- 4 ಕೆಂಪಣ
- 5 ನಾಲ್ವರಿಗೆ
- 6 ಕೊಟೆ ಗ್ರಾಮ

93 (65)

ಸಿರಹ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ರಾಮೇಶ್ವರಗುಡಿಯ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಶಾಸನ

The date given in the inscription is Jaya, Phālgūṇa śu. pavurnami, Brehavāra. No Saka year is mentioned. However, since the inscription belongs to the Hoysala king Vira-Ballāḷa-dēvarasa or Ballāḷa II, the details of the date correspond to 7th February, 1175 A.D. during his reign. The weekday was, however, Friday and not Thursday as mentioned in the inscription. It refers to a grant made to Māyanna, son of Biraiya in favour of the god Mallikārjuna of Sirivura.

- 1 ಶ್ರೀ ಜಯ ಸಂವತ್ಸ
- 2 ರದ ಫಾಲ್ಗುಣ ಸಂಧ ಪ
- 3 ವುರ್ನಮಿ ಬ್ರಹವಾರದ

- 4 ಲಿ ಹೊಯ್ಸಣ ಭುಜಬಳ ಶ್ರೀ
- 5 ವೀರಬಲ್ಲಾ[ಳ] ದೇವರಸರು ಪ್ರಿ
- 6 ಶ್ರೀ ರಾಜ್ಯಂ ಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಿಳು
- 7 ಹುನಾಡ ಪಡದ ಶಿರಿಯರ ಕ
- 8 ಸಪ . ಗವುಡಗಳ ಬೀರಯನ
- 9 ಮಗ ಮಾಯಂಣಂಗೆ ಸಿರಿವುರದ
- 10 ಮಲ್ಲಿಕರ್ಜುನದೇವರ ಅಷ್ಟ ಭೋಗ ತೇ
- 11 ಜ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಸಿಧಿ ಸಿಕ್ಷೇಪ ಜಲ ಸಸ
- 12 ಣ ಆಗಾಮಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾ
- 13 ಯಂಣಂಗೆ ಕಾಲುಗ ಬೆರಸಾ
- 14 ಗಿ ಧಾರೆಯ ಯೆಜದು ಕೊ
- 15 ಟಿ ಸಾಸನ ಯಿದಸು ಆರು
- 16 ಅಳಿಹಿಡಡಿ ಗಂಗೆಯಾ
- 17 ತಡಿಯಲಿ ಕವಿಲೆಯ
- 18 ಕೊಂದ ದೋಷದಲಿ ಹೋಹ
- 19 ರು ಮಂಗಳ ಮಾಹಾ ಶ್ರೀ
- 20 ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಮಜಿವಕ್ಕ
- 21 ರಕಾವರು ಶ್ರೀ

94 (66)

ಮೂದರವಳ್ಳಿ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು
ಊರುಬಾಗಿಲಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ

The inscription is not dated. It belongs to the reign of the Bēlūr chief, Kṛishṇappa-nāyaka and hence belongs to about the middle of the 18th century A.D. The inscription is in Sanskrit. It registers a grant of the village Mūdravalli by the Chief to Kaivalya, who is highly praised in the inscription as a great *yōgi*.

- 1 ಶುಭಮಸ್ತು
- 2 ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮ ಹಂ
- 3 ಸಾನಾಂ | ಪರಿವ್ರಾ
- 4 ಜಕಸತ್ತಮಂ | ಕೈ
- 5 ವಲ್ಯಾಖ್ಯ ಮಾಹಾ
- 6 ಯೋಗಿಂ | ಸದಾ
- 7 ಗ್ನಾನೈಕ ತತ್ಪರಂ | ಬೇಲೂರು ಕೃಷ್ಣ ಭೂ
- 8 ಸಸ್ತು | ಆಹೂಯ ಯತಿಕುಂಜರಂ | ಮೂದ್ರ
- 9 ವಳ್ಳೇ ಚ ಗ್ರಾಮಸ್ತು | ದತ್ತಂ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಂ
- 10 ಶುಭಂ | ಕಿಸುರ್ಧಂ ದತ್ತ ಮಿತ್ಯುಕ್ತೇ¹

TRANSLITERATION

- 1 śubham-astu
- 2 śrīmat-parama-ham-
- 3 sānām-| parivrā-

¹ ಶಾಸನ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿವೆ.

4. jaka-sattamaṃ | Kai
5. valyākhyā mahā
6. yōgim | sadā
7. gñānaika tatparaṃ | Bēlūru Krushṇa-bhū-
8. pastu | āhūya yati-kumjaraṃ | Mūdra-
9. va||i cha grāmastu |dattaṃ Krushṇārpaṇaṃ
10. śubhaṃ | kimarthaṃ dattam ityuktē¹

95 (75)

ಉಲುಗುಲಿ, ಸೋಮನಾರಸೇಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕಾಫಿತೋಟದಲ್ಲಿರುವ ನೀರಗಲ್ಲು

This is a hero-stone and refers to the rule of Vīra-Munivarāditya Gōkūjadēvarasa a mahāmāṇḍalēśvara. He had the titles *Chauṇu-vibhāḍa*, *chhaladaṅka-rāma*, *Satyarāya-samvaraṇā tiravajja Rudīra* and *marevokkara-kāva*. He was a local chief connected with Munivarāditya-nāḍ which must have been round about Uluguli.

Only the cyclic year Raktākshi and the month Kanyā are mentioned in the record. Hence the date is not verifiable. The characters appear to belong to the 13th century A.D. Since Munivarāditya appears to have lived during the latter part of the 13th century A.D. (*vide* No. 27) the date may correspond to 1264 A.D.

It refers to a cattle raid at Yaḷaghaḷe in which a hero appears to have died. The meaning of the last portion of the inscription is not clear.

ಒಂದನೆಯ ಪಟ್ಟಿ :

- 1 ಸ್ವಸ್ತಿ ತ್ರೀಮನು ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಚಲುಟು
- 2 ವಿಭಾಡ ಫಲವಂಕರಾಮ ಸತ್ಯರಾಯ ಸಂವ
- 3 ರಣಾ ತಿರವಜ್ಜ ರುದಿರ ಮುಜಿವಕ್ಕಸಕಾವ
- 4 ತ್ರೀಮದ್ ನೀರ ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯ ಗೋಕೂ

ಎರಡನೆಯ ಪಟ್ಟಿ :

- 5 ಕ ದೇವರಸರು | ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಂಠ್ಯಾವಾಸದಂದು ತೆಂ
- 6 ಗುನಾಡಕಂ ಯುಫಳೆಯ ತುಱು ಇಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮಾಸಲಬ
- 7 ಣ್ಣ ಮೇಲಾಳಿಯ ಮರುಳಕಾರ ಯೋಶಿಯಾಳು ಬಿದಡಿ ಗರುಡು
- 8 ವಶತಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ದಾಣಿಗೆ ಕಾಲೆಗೆ ಸಂದುದು ಮುಕ್ಕೂಡವೆ

96 (2)

ಬಿಳಿಯೂರು, ನಿರಾಜಸೇಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕಡಂಗದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The record belongs to the reign of the Gaṅga king Satyavākya-Rāchamalla and is dated in his 18th regnal year. The details of the date Śaka 809, Phālgua, Śrīpañchami correspond to 21st February, 888 A. D. taking Śrīpañchami which is a special *nōmpi* performed before *Nandīśvara*, as occurring in the bright fortnight.

It registers a grant made by the king to Sarvaṇandi-dēva, a disciple of Śivaṇandi-siddhānta-

¹The inscription stops here.

bhāṭāra for the maintenance of the Satyavākya Jina temple built at Peṅṅekaḍaṅga. The grant consisted of twelve hamlets of Bīlīūr which is said to yield eighty *gadyānas* of gold and 800 measures of paddy.

The inscription was engraved by Sedōja.

- 1 ಭದ್ರನುಸ್ತು ಜಿನರಾಸನಾಯ ಸಕ ಸ್ತುತಾ
- 2 ತೀತಾಕಾಲ ಸಂವತ್ಸರಂಗಳೆಣ್ಣು ನೂಜಿಗೊಂಬತ್ತನೆಯ ವರ್ಷಂ
- 3 ಪ್ರವರ್ತಿತುತ್ತಿರೆ ಸ್ತುತಿ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ಕೊಂಗುಣಿವರ್ಮ ಧರ್ಮ ಮ
- 4 ಪಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಕೊವಳಲಪುರವರೆಲ್ಲರ ನನ್ನಗಿರಿನಾಥ ಶ್ರೀಮ
- 5 ತೈನ್ಮೂರ್ತಿಯ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕಂ ಗೆಯ್ನು ಪದಿನೆಣ್ಣನೆಯ ವರ್ಷದನ್ಮ ಪಾ
- 6 ಲ್ಗುಣ ಮಾಸವ ಶ್ರೀ ಪಞ್ಚಮೆಯನ್ನು ಶಿವಣ್ಣ ಸಿದ್ಧಾನ್ತದ ಭಟರ
- 7 ರ ಶಿಷ್ಯರ್ಪಣ್ಣನಿ ದೇವರ್ಗ ಪೆಣ್ಣೆಗಡಣ್ಣದ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ಜಿನಾಲ
- 8 ಯಕ್ಕೆ ಪೆದ್ದೊ ಜಿಗರೆಯ ಬಿಳಿಲೂರ್ಪನ್ನಿ ಸ್ವರ್ಪಯಮಂ ಸರ್ವಪಾದ ಪರಿ
- 9 ಪಾರ ಪೆನ್ಮೂರ್ತಿಯ ಕೊಟ್ಟೊ ತೊಮ್ಮತ್ತರು ಸಾಸಿರ್ಪರು ಮಯ್ಯಾಮನ್ತರು ಬೆದ್ದೊ
- 10 ಜಿಗರೆಯ ಎಲ್ಲದಿವ್ವರು ಎಣ್ಣೆಕ್ಕಲಿಂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಮಲಿಸಾಸಿ
- 11 ವ್ವರು ಮಯ್ಯರ್ಪಣಂ ಮಯ್ಯಾ ಮರಿಗರುಂ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಪು ಇದನಲೊಡೊಂ
- 12 ಬಾರಣಾಸಿಯಮಂ ಸಾಸಿರ್ಪರ್ಪಣ್ಣವರುಮಂ ಸಾಸಿರಂ ಕವಿಲಿಯವನ
- 13 ಟೊಡೊಂ ಪಞ್ಚಮಪಾಪಾತಕನಕ್ಕುಂ ಸೆದೊಜನ ಲಿಖಿತ್ತ
- 14 ಬೆಲಿಯೂರ ಎಣ್ಣಿತ್ತು ಗದ್ಯಾಣ ಪೊನ್ನೊ ಎಣ್ಣು ನೂಜು ಬತ್ತ
- 15 ಮುಂ ತೆಜುವೊಂ

97 (3)

ಕೊತೂರು, ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಲಕ್ಕಂಡೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The inscription belongs to the reign of the Gaṅga king Satyavākya-Koṅṅuṅivarmma-dharmma-mahārāja, i.e., Rāchamalla. No date is given in the inscription which is in the 9th century characters. The inscription registers a grant of seventy *gadyānas* from *siddhāya* and hundred measures of paddy from *beṭṭiya bhatta* as *kalnāṭu* to the son of Eṇṇaṅga-gāvunḍa. The grant was made by the king after tying on his forehead the *permaḍivaṭṭa*.

The inscription was engraved by Būvayya,

- 1 ಸ್ತುತಿ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ಕೊಂಗುಣಿವರ್ಮ
- 2 ಧರ್ಮ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜಂ ಕುವ
- 3 ಳಲಪುರವರೆಲ್ಲರಂ ನನ್ನಗಿರಿನಾಥಂ
- 4 ಶ್ರೀಮತ್ ಪೆನ್ಮೂರ್ತಿಯಂಗಳೆ ಜಡಲ
- 5 ಎಜಿಯಂಗೆ ಗಾವುಣ್ಣನ ಮಂಗೆ ಪೆನ್ಮೂ
- 6 ಡಿವಟ್ಟಿಂಗೆಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟಿ ಸ್ತಿತಿಕ್ರಮಮಾ
- 7 ವುದನ್ನೊಡೆ ಸಿದ್ಧಾಯದ ಪೊನ್ನೊಕ್ಕುತ್ತು
- 8 ಗದ್ಯಾಣ ಪೊನ್ನಂ ಬೆಟ್ಟಿಯ ಭ
- 9 ತ್ತದೊಳ್ ನೂಜು ಭತ್ತಮುಮಂ ಎಲ್ಲಾ
- 10 ಕಾಲಕ್ಕುಂ ಸಾಸನಮಾಗೆ ಬಿ
- 11 ಟ್ಟಿರ ಬೂವಯ್ಯನಕ್ಕುಂ ಮಂಗಳ
- 12 ಎಜಿಯಂಗೆ ಕಲ್ವಾಡು ಮಹಾ ಶ್ರೀ

1 ಸಂಕ್ಷಿಯ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿದೆ.

98 (4)

ಬೆಗ್ಗೂರು, ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The record is dated Śaka 899, Īśvara, Phālguna, śu. *talederasa* when there was *Nandiśvara*. The week day is not mentioned. *Talederasa* which is also found as *peretalediyasa* in inscriptions means the day when the moon is on the top i.e. the fullmoon day. The given date corresponds to Monday, 23rd February, 978 A.D.

The record belongs to the reign of the Gaṅga king Rāchamalla-Permāṇḍi who is styled as Satyavākya-Koṅṅuvarmma-dharmma-mahārāja, lord of Kōḷālapura and lord of Nandagiri. He was the fourth in the line to have the title Satyavākya. His younger brother Rakkasa is mentioned in the record as governing Beddoregare.

The record registers the grant of the villages Peggadūr and Posavādaga to Anantavīrya a disciple of Guṇasēna-panḍita for the maintenance of the *basadi* at Peggadūr.

Chandanandiyayya wrote this record.

- 1 ಸ್ತಸ್ತಿ ಸಕನ್ಯಸ ಕಾಕಾತೀತ ಸಂವತ್ಸರ ಸತಙ್ಗ ಲರ್ಹತ್ತನೆಯ ಈಸ್ತರ ಸಂವ
- 2 ತ್ಸರಂ ಪ್ರವತ್ತಿಸೆ ಸ್ತಸ್ತಿ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ಕೋಙ್ಗಣವರ್ಮ ಧರ್ಮ ಮಹಾ
- 3 ರಾಜಾಧಿರಾಜಾ ಕೋಳಾಳಪುರವರೇಶ್ವರ ನನ್ನ ಗಿರಿನಾಥ ಶ್ರೀಮತ್
- 4 ರಾಜನುಲ್ಲ ಸರ್ಮನಡಿಗಳ್ ತದ್ವರ್ಣಭೃತ್ತರ ಪಾಲ್ಲುಣ ಸುಕ್ಲವಕ್ತದ ನ
- 5 ಸ್ತೀಶ್ವರಂ ತಲೆವಸಮಾಗೆ ಸ್ತಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ವೈರಿಗಜಘಟಾಟೋಪ
- 6 ಕುಂಭಿ ಕುಂಭಸ್ತಳ ಸ್ತುತಿತಾನಗ್ಧ್ಯ ಮುಕ್ತಾಪಳ ಗ್ರಹಣ ಭೀಕರ ಕರಾ
- 7 ಸೆ ನಿವಾಸಿತ ದಕ್ಷಿಣದೋದ್ದಣ್ಣಮಣ್ಣಿತ ಪ್ರಚಣ್ಣಂ ಅಣ್ಣನುಬಣ್ಣ ಬ
- 8 ಡನರನಣ್ಣ ಶ್ರೀಮತ್‌ರಕ್ತಸೆ ಬೆದ್ಡೋಱಗಲೆಯನಾಕುತಿರೆ ಭದ್ರಮು
- 9 ಸ್ತು ಜನತಾಸನಾಯ ಶ್ರೀ ಬೆಕ್ಕೋಳ ನಿವಾಸಿಗಳಪ್ಪ ಶ್ರೀ ಬೀರಸೇನ ಸಿ
- 10 ವ್ಧಾಸ್ತ ದೇವರವರ ಶಿಷ್ಯರಾ ಶ್ರೀ ಗೋಣಸೇನ ಪಣ್ಣಿತ ಭಟ್ಟಾರಕರವರ
- 11 ಶಿಷ್ಯರಾ ಶ್ರೀಮತ್ ಅನನ್ತವೀರ್ಯಯ್ಯಂಗಳೈಗ್ಗದೂರುಂ ಪೊ
- 12 ಸವಾದಗಮುಮನಭೃತ್ತರ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗೆ ಪಡೆದರದರ್ಕ್ಕೇ ಸಾ
- 13 ಕ್ಕೆ ತೊಂಭತ್ತೆ ಷು ಸಾಸಿಬ್ಬರು ಮಯ್ಯಾಪ್ಪನರುಂ ಬೆದ್ಡೋಱಿಗಿರೆ
- 14 ಯೆಳ್ಳದಿಂಬರು ಮೆಣ್ಣೊಕ್ಕಲಮಿದಂ ಕಾನನ್ನಾಲ್ಪವ್ಯಲೆಪರು
- 15 ಮಯ್ಯೂರ್ಬ್ಬರು ಮಯ್ಯಾ ಮರಿಗರುಂ ಶ್ರೀಪುರುಷ ಮಹಾರಾಜರ
- 16 ದತ್ತಿಯನಾಪೊನೊಬ್ಬನಟಾಡೊಂ ಬಾಣರಾಸಿಯುಂ ಸಾಸಿಬ್ಬ ಬರ್ಪಾಡ್ಕ
- 17 ಣರುಂ ಸಾಸಿರ ಕವಿಲೆಯುಮನಟಾದ ಪಣ್ಣಮಹಾಪಾತಕನಕ್ಕುಂ
- 18 ಇದನಾರೊಬ್ಬ ಕಾರದರವರ್ಗ ಪಿರಿದು ಪುಣ್ಯಂ ಚನ್ನನನ್ನಿಯಯ್ಯನ ಲಿಖಿತಂ ||
- 19 ಸೆಗ್ಗದೂರ ಬಸದಿಯ ಶಾಸನಂ

99 (29)

ಕುಂದ, ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಕುಂದದಯ್ಯಪ್ಪ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕಂಬದ ಮೇಲಿನ ಶಾಸನ

The inscription records the restoration of the temple of Mahādēva on the Kunda-hill in Beṭṭiyattu-nāḍu. The inscription gives a list of important persons and their contributions to the temple. It is interesting to note that the Jāgirdār of Kunda, a Muslim, provided for the consecration of a Nandi image in front of the temple.

The work was commenced in the year Śaka 1776, Kali 4955, Ānanda, 18th of the month Tulā, 15th of the bright fortnight of Kārtika, Thursday, which corresponds to 4th November, 1854 A. D. However, the weekday was Saturday and not Thursday. It was completed in Paingala, Vaiśākha śu. 15, Friday corresponding to 9th May, 1857 A. D. But, the weekday was Saturday and not Friday.

- 1 ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ
- 2 ಬೆಟ್ಟಿಯತ್ತುನಾಡು ಕುಂದದ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ನೆಲಿರು
- 3 ವ ಮಹಾದೇವರ ಶಿಲಾಮಯವಾದ ಪುರಾಣ ಗುಡಿ
- 4 ಯನ್ನು ನವನಶ್ಚವಾಗಿ ಶಿವಾಲಯದಲ್ಲು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿ
- 5 ಡುವದಕ್ಕೆ ಯಾ ನಾಡು ತಕ್ಕ ಮೊಕಸ್ಸರೂ ಆದಿಯಾಗಿ ಸವೆ
- 6 ಫೇ ಜನರು ಮತ್ತು ಅಮ್ಮತಿನಾಡು ಕಕ್ಕೇರಿ ಗ್ರಾಮದ ತ
- 7 ಕ್ಕ ಮೊಕಸ್ಸರು ಸಹ ಅನುಮತಿಸಿಟ್ಟು ಶಾಲಿವಾಹನ
- 8 ಶಕಾಬ್ದ ವರುಷ ೧೭೭೬ಕ್ಕೆ ಕಲಿವರುಷ ೪೯೫೫
- 9 ನೇ ಅನಂದನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ತುಲಾನಾಸಾ ೧೮ನೇ
- 10 ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ೧೫ ಗುರುವಾರಕ್ಕೆ ಕಲಿಸಂದ ದಿನ ೧೮
- 11 ೧೦೦೬ ದಿನ ಸಂದ ಶುಭಮೂರ್ತದಲಿ ಪ್ರಾರಂಭದ ಯಾ
- 12 ಮಹಾಸ್ತುಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರದಲ್ಲು ಮನೆಸ್ಪಂದ್ರ
- 13 ಯಾಶ್ವರಾನ್ವಿತವೆಂದು ಮುಖ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಸೇವ ಮಾಡಿದ ಜನರ
- 14 ವಿವರ ಕಂಡೆಯ ರಾವಂತ
- 15 ತದಲೂರ ಮಾಡಿದ
- 16 ಸಾಯ ಮಾಡಿದವರು ಶಾಣ
- 17 ಭಾಗರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೆಂ
- 18 ಕವೈಯ ಶುಭೇದಾರೂ ಕೊಡಂ
- 19 ದೇರ ಮುದೈಯ ಪಾರುಸತ್ಯ
- 20 ಗಾರು ಮನೆಸ್ಪಂದ್ರಪುಚ್ಚೆಯ
- 21 ಬಾಗಿಲುನಿಲಕೆ ಸಾಯ ಮಾಡಿ
- 22 ಸಿದ ಕೊಡಂದೇರ ಮೇದೈಯ
- 23 ದೇವರ ಪಾಣಿವಟ ತೆರೆಕಲಾ
- 24 ಮೆಟುಕೆಲಾ ಸಹ ಸಾಯ ಮಾಡಿ
- 25 ಡಿದು ಸಂಣ್ಣಂದ್ರ ಬೋಳ್ಳೆಯ್ಯ
- 26 ಮಣೆಂಡಿ ತಿಂವೈಯಗಲು
- 27 ಡ ಚಿಂನೇಗಲುಡನ ಚಂಣಪ್ಪ ನಂದೀಶ್ವರನ ಪ್ರಸನ್ನಕ್ಕೆ ಸಾ
- 28 ಯ ಮಾಡಿದು ಕುಂದ ಗ್ರಾಮದ ಜಾಹಗೀರದಾರ್ ಹಯತ್ತ
- 29 ಕಾನಸಾಬಿ ಯಾ ಮೇರೆ ಸರ್ವೇ ಜನರು ಕೂಡಿ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿ
- 30 ದ ಯಾಶಿವಾಲಯದ ಕೆಲಸಲು ವೈಂಗಳನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ
- 31 ವೈಶಾಖ ಶುದ್ಧ ೧೫ ಸುಕ್ರವಾರ ಶುಭಮೂರ್ತದಲಿ ಯಾ
- 32 ಶಿವಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಪೂಜಿಸಿಫೆ ಯಾ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ
- 33 ಯಿಹದಲಿ ಸಾಕೈ ಪರದಲಿ ಮುಕ್ತಿ

100 (31)

ನಲ್ಲೂರು, ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು
ಕೆರೆ ನಿರಿಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

This is a *nishidhi* stone set up in memory of Jakkியಾಬ್ಬೆ who died performing *sanyasana*. She was the disciple of Kastūri-bhaṭāra and the wife of Eḍayya, a *parama-śrāvaka*.

The inscription is not dated. Its characters belong to the 11th century A.D.

- 1 ಭದ್ರಂಭೂಯಾಜ್ಞನೇನ್ಮಾಣಾಂ ಶಾಸನಾಯಾ
- 2 ಘನಾಶಿನೇ ಕುತೀರ್ತ್ತಾಧ್ಯಾನ್ತ ಸಂಘಾತ ಪ್ರಭಿ
- 3 ನ್ನ ಘನ ಭಾನವೇ ಸ್ತುಪ್ತಿ ಶ್ರೀಪದಂ ದಧಾನಂ ಪಾರ
- 4 ತ್ರ ಹಿತ ಕಾರಣಕಂ ಪರಮೋಪಕಾರ
- 5 ಕಂ ಕುಡೆ ತಂದು ತಾಪ್ಪಿದಾಯತಿಗ ಮತಿ
- 6 ಗಂಕೆಭಯಾದುದನ್ತಮುಳ್ಳಡಿಯದೆ ಮುಕ್ತಿಯು
- 7 ಂ ಪಡೆವೆನೆನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಬನ್ನುವರ್ಗ ವಡಂ
- 8 ಬಡಿಸಿ ಸಮಾಧಿಯಂ ಪಡೆದುದೆಲ್ಲಿ
- 9 ಯುಮುಚ್ಚರಿ ಜಕ್ಕಿಯಬ್ಬೆಯ ಕಸ್ತೂರಿ ಭಟ್ಟಾ
- 10 ರಗ್ಗೆ ಆವರ ಶ್ರಾವಕಿ ಚನ್ನಿಯಬ್ಬಿಗಾನ್ತು
- 11 ಣ್ಣಿದ್ಯರ ಮಂತ್ರಕಿ ಜಕ್ಕಿಯಬ್ಬಿ ಸನ್ಯಸ
- 12 ನಂ ಗೆಯ್ತು ಮುಡಿಸಿದಳ್ || ಆಕೆಯ ಗ
- 13 ಣ್ಣ ಪರಮಶ್ರಾವಕ ಎಡಯ್ಯ ಮಂಗಳಂ

101 (30)

ನಲ್ಲೂರು, ನೀರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ತೀತರಮಾಡದ ಬಳಿ ಏರಿಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

(ಮೇಲುಭಾಗ ಒಡೆದುಹೋಗಿದೆ)

This is a *nishidhi* stone recording the death of Kiviriyaaya, chief of Maduvaṅga-nāḍu, who kept up the vow for twelve days in the Chāṅgala *basadi*. The stone was set up by his sons Bāki and Buki.

No date is found in the inscription which is in the characters of the 11th century A.D.

- 1 ಕೊಡಂಗಳ ಎಮಗ
- 2 ದಿಳೆ ಆಪ್ಪಡೆಮೆನ್ನು ಯತಿವರ
- 3 ಗ್ಗೆಲ್ಲಂ ಸಾದರದಿ ಬೇಟೆಯಸೆ
- 4 ಟ್ಪಿಯಾ ಪಾದದೊಳೆಜಗಿ ತಾಟ
- 5 ದನೇ ಸುರಕೇರ್ತ್ತಿ ಭದ್ರಮ
- 6 ಸ್ತು ಜನಶಾಸನಾಯ ಶ್ರೀಮ
- 7 ಮದುವಂಗಳನಾಡ ದೊರ ಕಿವಿರಿ
- 8 ಯಯ್ಯಂಗಳ್ ಚಾಂಗಳದ ಬ
- 9 ಸದಿಯೊಳ್ ಸನ್ನೆರಡಂ ನೋಂ
- 10 ತು ಮುಡಿಸಿದನ್ ಆವರ ಮಕ್ಕ
- 11 ಳ್ಪಾಕಿಯು ಬುಕಿಯ ನಿಜುಸಿ
- 12 ದರ್

102 (73)

ಬಾಳೇಲಿ, ನೀರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಶಾಸನ

No date is given in the inscription. It may be assigned to the 17th century A.D. on palaeographical grounds. The inscription appears to record the construction of a stone temple in memory of the Jōgi of the Paḍubas.

- 1 ಸಡುಬರ ಜೋಗಿ ಸಿಲಾಗೊಲಾ
- 2 ಸಡುವರಾಯಾಸಿಲಾ
- 3 ಸಡುಬರ ಜೋಗಿ ನಮಃ¹ ||

103 (16)

ದನಗಲ್ಲು, ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ವಿರಾಜಪುರದ ಮರದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The given date Yuva, Jēshṭha śu. 5 is not sufficient for verification. On palaeographical grounds the record may be assigned to the 19th century A.D. It mentions the Virakta-maṭha of Chilaḷa-shāka-svāmi. The record is found in this Maṭha.

ಇವ ಸಂವತ್ಸರದ ಜೇಷ್ಠ ಶುದ್ಧ ೫ರಲ್ಲು ಚೀಲಕಾಕಸ್ವಾಮಿಗಳ ವಿರಕ್ತ ಮಟ್ಟಿ

104 (20)

ದನಗಲ್ಲು, ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The given date Khara, Āśvija śu. 10 is not sufficient for verification. The inscription is in the 19th century characters and refers to Siddalinga-svāmi of the Yeḍatore-maṭha to whom the land on which the inscribed stone was found, appears to have been granted.

ಶ್ರೀಮತು ಖರನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ಆಶ್ವೀಜ ಶುದ್ಧ ೧೦ರಲ್ಲು ಯೆಡತೋರೆಮಟ್ಟಿದ ಶಿವಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ

105 (21)

ಮಯನುಡಿ, ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

No date is given. The record is in the characters belonging to the 19th century A.D. and was issued during the time of Virarājendra-vaḍeyar. It refers to god Gangādhara.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ದೇವರು || ವಿರರಾಜೇಂದ್ರ ನಡೆಯರವರು

106 (22)

ಇರ್ಪಿ, ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನ

The epigraph is dated Śaka 1763, and Śārvari; but no other details are given. This date corresponds to 1840-41 A.D. It records the renovation of the Rāmēśvara temple of Irpi, near Lakshmanatīrtha by the farmers of the Kiggaṭṭu-hattu-nāḍ.

ಶಾಲಿನಾಹನ ರಕವರ್ಷ ೧೭೬೩ನೆಗೆ ಶಾರವರಿ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲು ಕಿಗ್ಗಟ್ಟು ಹತ್ತುನಾಡು ಪ್ರಿಹಿತರು ತಂಪು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಣತೀರ್ಥದ ಬಲಿಯಿರುವ ಇರ್ಪಿನ ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವರ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿಸಿಯಿದ್ದಾರೆ

¹ ಈ ಪದ್ಯ ನಾಗನರ್ಮನ 'ಭಂದೋಂಬುಧಾಯಶ್ಚಿನ 'ಏಳಿ' ಎಂಬ ಭಂದಸ್ತಿಗೆ ಸಂಯೋಗುತ್ತವೆ. [ನೋಡಿ: ಎಚ್. ಎಸ್. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಲಾದ 'ಭಂದೋಂಬುಧ' ಪುಟ ೬೭ (೨ನೆಯ ಮುದ್ರಣ)]

TRANSLATIONS

Mercara, Mercara Taluk

Copper plate record found in the District Treasury

(now in the Lutheran Mission Museum at Basle in Switzerland)

Be it well. Success through the adorable Padmanābha, resembling (in colour) the cloudless sky.

A sun illumining the clear firmament of the Jāhnavī (or Ganga) kula, possessed of strength and valour from the great pillar of stone dividing with a single stroke of his sword, adorned with the ornament of a wound received in cutting down the hosts of his cruel enemies, of the Kaṇvāyana-gōtra, was śrīmān Koṅgaṇi-māhādhīrāja.

His son, inheriting the qualities of his father, possessing a character for learning and modesty, having obtained the honours of the kingdom only for the sake of the good government of his subjects, a touchstone for (testing) gold the learned and poets, skilled among those who expound and practise the science of politics, author of a commentary on the *Dattakasūtra*, was śrīmān Mādhava-māhādhīrāja.

His son, uniting the qualities of his father and grand-father, having entered into war with many elephants (so that) his fame had tasted the waters of the four oceans, was śrīmad Harivarma-māhādhīrāja.

His son, devoted to the worship of the twice born, gurus and gods, not leaving the feet of Nārāyaṇa, was śrīmad Viṣṇugōpa-māhādhīrāja.

His son, whose head was purified by the pollen from the lotuses the feet of Triyambhaka, having by personal strength and valour purchased his kingdom, daily eager to extricate the ox of merit from the thick mire of the Kali-yuga in which it had sunk, was śrīmān Mādhava-māhādhīrāja.

His son, the beloved sister's son of Kṛiṣṇavaramma-māhādhīrāja,—who was the sun in the firmament of the Kadamba-kula,—his mind illumined with the increase of learning and modesty, of indomitable bravery, reckoned the first among the learned, was śrīmān Koṅgaṇi-māhādhīrāja, named Avinīta.

Of whose gift to Chandaṇandi-bhaṭāra, the disciple of Guṇaṇandi-bhaṭāra, who was the disciple of Jayaṇandi-bhaṭāra, who was the disciple of Śiḷabhadra-bhaṭāra, who was the disciple of Abhaḷyaṇandi-bhaṭāra, who was the disciple of Guṇachandra-bhaṭāra, of the Dēśiga-gaṇa and Koṇḷakundānva, in the year eighty-eight beyond three hundred, the month Māgha, Monday, the Svati-nakshatra, the fifth day of the bright fortnight,—the minister (*mantri*) of Akālavarsha-pṛithuvī-vallabha—having obtained (it) by grant from Avinīta-māhādhīrāja-presented the charming (village) named Badaṇeguppe, (situated) within the Eḍeṇāḍu Seventy of the Pūnāḍu Six Thousand, to the Śrīvijaya Jina temple of Taḷavana-nagara, together with twelve *kaṇḍuga* in each of the six dependent hamlets, the *ambali-maṇṇu*, the *tala-vitti* in Talavanapura, twelve *kaṇḍuga* in Pogarigele and twelve *kaṇḍuga* according to the accepted royal measure in Pirikeṇe.

Boundaries of the village of Badaṇeguppe: east, Kenjige-moṛaḍi, Gajasele, *sattikoṛaḍu* at the tri-junction of Karivaḷli, Koṭṭagara and Badaṇeguppe, and so coming to the Kāgaṇi pond on the south-east; again south, the milk hedge, the *balkaṇi* tree; again facing west, the row of medical plants, then the pond at the tri-junction of Badaṇeguppe, Koṭṭagara and Muḷtagi, Vaṇḍigāla, thence to the *kathaka* tree at the south-west; again west, the *peḷ-uldil* tree, the

*Numbers in the brackets indicate the numbers of the previous edition.

banyan tree called Śāntara, thence the bed of the stream; facing north, the row of medical plants, the pond of the rose-apple, thence to the sacred tamarind tree at the north-west; again the *neggila* clump at the tri-junction of Badaṅguppe, Muṭtagi, Koḷeyanūr, and Dhāsanūr, Neḍuveḷunge and again the village of Gajasele, thence the hill which protects the north descending which *kembare* (redrock); again facing east, the row of medical plants, then the *kaḷapaḷṭigāla* banyan tree; again north-east, the pond at the tri-junction of Badaṅguppe, Dāsanūr and Poḷma, the tamarind tree at the paddy fields by the sluice, and so to the level red mound which joins the eastern boundary.

Witnesses there to:—All the officers of the Gaṅga royal court: Perbbakkavāṇa, Sēndrika of Maṅgare, Nirgunda of Ganjenād, Nandyāla of Maṇiyugure Simbāla and other chiefs.

Country witnesses:—Tagaḍūr Kuḷugōvar, Gaṇiganūr Tagaḍar, Algoḍa Tēnandakar, Ummatūr Beḷḷurar and Aḷageyar, Badaṅguppe Jhamsanda-Beḷḷurar and Perggiviyyar.

Whoso takes away land presented by himself or by another is born a worm in ordure for sixty thousand years. The earth has been enjoyed by many kings and Saka kings; whose-soever at any time is the land, his at that time is the fruit. The property of the gods is a dreadful poison; call not poison, poison; poison kills a single person, but a gift to the gods (if seized) destroys sons and grandsons. Merit is a common bridge for kings: this do ye support from age to age, O kings,—thus does Rāmabhadra beseech the kings who come after him.

Viśvakarma's writing.

2 (5)

Mercara, Mercara Taluk

On a stone which was originally in the Central school and now exhibited in the District Museum

Be it well. Fortune.

In the Śaka year 921, the year Śārvari, the fullmoon day of the month Phāiḡuṇa, Uttarā-Bhādrapada, Sunday,—Gaṇagūr Biha-gāmuṇḍā's son Hañchama-seṭṭi, having feught at Koṇindor and having dug the trench and establishing a hamlet, and by the power of his arm having acquired Bokanahaḷli in Muḷḷūr-nāḍ, Gorahaḷli of Hakādivāḍi and Kūḍalūr of.....nāḍ;—first bathing in the Kāvēri, and worshipping Rāmēśvara.....granted cne *khaṇḍuga* of land as *dharma*.

Whoso destroys this *dharma* (incurs the guilt of destroying) tawny cows.

3 (25)

Mercara, Mercara Taluk

On a stone originally fixed to the wall of the District office and now exhibited in the District Museum

Vi

MAHARAJA VEER RAJENDER WADEER¹

Be it well. In the year 1743 of the victorious Śālivāhana era, the year Ishu, on the 11th of the bright fortnight of Pāḷḡuṇa, Sunday, the 1798128th Kali day, on this auspicious day,—When, a tree of paradise from the milk ocean the Lunar race, born in the Bhāradvāja-gōtra, of the

¹ In English capital letters.

Āśvalāyāna-sūtra and Rik-śākhā, fully conversant with the Viraśaiva creed, seated on the beautiful throne resplendent with clustres of jewels in the immaculate Kshīranagara, situated in the illustrious Koḍagu-samsthāna, eclipsing by the glory of his valour the brightness of the sun, an Ākhaṇḍala (Indra) of unbroken (*akhaṇḍa*) wealth, celebrated with a fame which pervaded all the points of the compass, in possessing all distinguished royal virtues a Yudhishthīra,—the Mahārāja Lingarājendra-vaḍeyar's grandson, Lingarājendra-vaḍeyar's son, śrī-Vira rājendra-vaḍeyar, with justice, mercy and rectitude was ruling the empire of the world, at all times devoted to meditation on Mahādēva ;—after sometime, the elephants in his country having increased beyond bounds, were causing destruction to the fruits and crops raised by men for their sustenance, troubling way farers, and doing damage to the houses,—so, when the subjects respectfully petitioned that they were unable to bear these calamities, considering in his mind that it is the duty of a king to put down the evil and uphold the good, he prayed to Gaurīdhava (Śiva) to give him power to remove these troubles, and having gained the help of Sāmba-Śankara's (Śiva's) supreme favour, from that date to the year Tāraṇa, the 12th of the dark fortnight of Chaitra, Monday,—2 years, 1 month and 25 days,—to the 1798913th Kali day,—during those days, going by means of his decorated chariot attacked like a lion, the herds of rutting elephants ranging in the midst of the forests and made good the pronunciation of *gaja* (elephant) in the popular form of *aja* (goat).

The number of elephants which by the valour and power of his arm he in various ways brought to an end, and of those which by his orders trained soldiers captured alive with chains is as follows :—In the year Chitrabhānu, on the 10th of the dark fortnight of Āśhāḍha, in Nanjarāyapaṭṭaṇa taluk, elephants killed 6, captured 9; on the 7th of the dark fortnight of Śrāvāṇa, in the same taluk, elephants killed 42, captured 22; on the 5th of the bright fortnight of Adhika Āśvayuja, in the same taluk and Uluguli-Mūḍigēri-nāḍ, elephants killed 47, captured 15; on the 11th of the same bright fortnight, in Nanjarāyapaṭṭaṇa taluk, Horūr-Nūrokkal-nāḍ and Uluguli-Mūḍigēri-nāḍ, elephants killed 34, captured 6; on the 11th of the bright fortnight of Nija Āśvayuja, in Nanjarāyapaṭṭaṇa taluk, elephants killed 20, captured 6; in the year Svabhānu, on the 5th of the bright fortnight of Nija Chaitra, in Koḍagu-Śrīraṅgapaṭṭaṇa, elephants killed 4, captured 18; on the 3rd of the bright fortnight of Vaiśākha, in Beṭṭiyatta-nāḍ and Channanakōṭe, elephants killed 21, captured 41; in the year Tāraṇa, on the 12th of the dark fortnight of Chaitra, in Kiggattu-nāḍ, elephants killed 10, captured 40; on thirty other days, elephants killed 49, captured 24 ;—altogether, in thirty-eight days, elephants killed by his own hand 233, captured alive by hand by trained soldiers according to order 181 ;—total of both 414.

In this manner the desires of all being accomplished, astonishment was expressed as follows :—When in the forests the herds of elephants towering like mountains came along trumpeting, like the storm-clouds attacking the sun, he, with seven-tongued weapons (fire arms) like thunderbolts, slew them in a moment, while men captured alive stout and lofty rutting-elephants as if they were mice—this was indeed a marvel.

4

Mercara, Mercara Taluk

On the pedestal of the first Jina image brought from Anjanagiri and kept in the District Museum

Be it well. śrī Māghaṇandi-bhaṭṭāraka of Tātangi belonging to Mūla-saṅgha, Dēsiya-gaṇa, Pustaka-gachchha and Koṇḍakundānvaya, consecrated (the image of) Śāntinātha-dēvara.

Mercara, Mercara Taluk

On the prabhāvaḥi of the same image in the District Museum

On the 1st of the bright fortnight of Kārtika in the year Manmatha (The meaning of the rest is not clear).

Mercara, Mercara Taluk

On the pedestal of the second Jina image brought from Anjanagiri and kept in the District Museum

The god Śārtinātha caused to be made by the *nakharas* of the city of Tāraṅgi the beloved disciples of Hariśchandra-dēvaru of Heragu (himself) possessor of all the auspicious good qualities, belonging to the Mūla-saṅgha, Dēsiya-gaṇa, Pustaka-gachchha and Koṇḍakundānvaya- Great good fortune. śrī, śrī.

Mercara, Mercara Taluk

On the pedestal of the third Jina image brought from Anjanagiri and kept in the District Museum

Be it well. The god caused to be made and granted by Hariyaṅga-heggaḍe, the head of the cavalry, disciple of the illustrious Nayakirti-siddhānta-chakravartti. Great good fortune. śrī, śrī.

Mercara, Mercara Taluk

On the brass plate embedded to the wall of the Court hall in the fort

Lim

MAHARAJA LINGA RAJENDER WADEER¹

Urdu inscription :

The sun of the sky of chivalry, the moon of the station of generosity, the adorer of the throne of the world, the pride of the crown of the world, Lingarājendra-vaḍiyar, son of Lingarājendra-vaḍiyar, himself son of Appājirājendra-vaḍiyar, may his progress last for ever. Mahārāja of the land of Coorg, laid the foundation of the great palace, on the twenty ninth of the auspicious Ramzan 1227 embellished with perfect elegance and brightness, carried it to completion on the first day of the honoured Shawwal 1229 Hijri of the prophet which period extends over a period of two years and one month and three days; and after the auspicious ascension of the respected Mahārāja, O my Lord! how much can he be thanked! he made such a high hill disappear and constructed the palace of enjoyment in its place, and whoever would

¹ In English capital letters

be engaged in and devoted to your remembrance for him is victory in both the worlds. Being convinced, of this in his benevolent mind he inscribed and notified for the information of all people.

Kannada inscription :

Be it well. In the year 1735 of the victorious Śālivāhana era the year Āngīrasa, on the first of the bright fortnight of Bhādrapada, Sunday; the auspicious Kali day being 1794663, the construction of new palace was started. From that day to Sunday, the third of the bright fortnight of Āśvayuja, in the year Bhāva or 2 years, 1 month and 2 days,—on that auspicious 1795433rd Kali day,—like a Kaustubha in the ocean the lunar race, born in the Bhāradvāja-gōtra, of the Āśvalāyana-sūtra and Rik-śākhā, of the Viraśaiva religion and seated on the victorious throne in the auspicious Koḍagu kingdom, the mahārāja Appājirājendra's grandson, Lingarājendra-vaḍeyar's son śrī Lingarājendra-vaḍeyar after constructing the palace very wonderfully and completely entered it and was surprised thus: by the grace of Mahādēva the lofty mountain was completely destroyed and in its place a bright palace was constructed. Who ever meditates on that Sāmbaśiva, to him is victory both on the earth and in the heaven. Therefore having decided within the mind that it is impossible to describe the greatness and splendour of that lord and in order to bring this to the notice of all, the inscription was written. Fortune.

9

Mercara, Mercara Taluk

On the brass plate embedded into the wall above the front doorway
of the Ōṅkārēśvara temple

Be it well. In the year 1739 of the victorious increasing Śālivāhana era, the year Īśvara, on the 2nd of the dark fortnight of Jēshtha, Sunday, the 1796392nd Kali day,—on this auspicious day—like a *pārijāta* to the milk ocean the Chandra-vamśa, born in the Bhāradvāja-gōtra, of the Āśvalāyana-sūtra and Rik-śākhā, fully conversant with the Viraśaiva creed, seated on the illustrious jewelled and beautiful throne in the ancient Kshīra-nagara in the auspicious Koḍagusamsthāna, eclipsing by of the glory of his unequalled valour the brightness of the sun, an Ākhaṇḍala (Indra) of unbroken (*akhaṇḍa*) wealth, of a fame which illuminated all the points of the compass, a Yudhisṭhira in upholding all manner of royal virtues,—the mahārāja-Appājirājendra's grandson, Lingarājendra-vaḍeyar's son, śrī-Lingarājendra-vaḍeyar, reflecting that by the performance in this world of good deeds must be obtained the perfection of fruit in both this world and the next, and that with that object, resolving in his mind, that it was his duty to set up a Śiva-linga which act would ensure the acquisition of the highest merit,—On that day, in an auspicious moment, having commenced the erection of a beautiful new Ōṅkārēśvara temple, a lotus ornament to the earth, which with its skilfully designed maṅṭapas, etc., might be called a royal lotus,—from that time to the year Vikrama, the 12th of the bright fortnight of Chaitra, Sunday, or 2 years 9 months and 25 days,—on that auspicious 1797421st Kali day,—having completed all the preparations for this great wonder, he caused to be set up the fortune-bestowing Śiva-linga named Ōṅkārēśvara, and satisfied his desires;—that is to say, through the power bestowed by the great mercy of the holy Chandraśekhara, the said divine purpose fulfilling every wish of the mind, the setting up of the Śiva-linga was accomplished unhindered.

Whoso with devotion praise the holy Mahēśvara, to them at all times whatever merit may be obtained will itself become perpetual: which, that it may be known to all people, has this *śāsana* been written. Be it prosperous.

10

Mercara, Mercara Taluk

On a silver plate in the Oṅkāreśvara temple

(The plate belongs to) Vōmkāreśvara temple.

11

Mercara, Mercara Taluk

On a bell in the Oṅkāreśvara temple

During the month of January in [18]85 A.D., Lingaṇṇa, son of Kenchegaṇḍa of Mysore offered (the bell) to Mahāgaṇapati.

12 (17)

Mercara, Mercara Taluk

Copper plate record of the Oṅkāreśvara temple

Be it well. In the year 1739 of the victorious increasing Śālivāhana era, the year Īśvara, on the 2nd of the dark fortnight of Jēshṭha, Sunday, the 1796392nd Kali day,—on this auspicious day,—like a *pārijāta* to the milk ocean the Chandra-vamśa, born in the Bhāradvāja-gōtra, of the Āśvalāyana-sūtra and Rik-śākha, fully conversant with the Viraśaiva creed, seated on the illustrious jewelled and beautiful throne in the ancient Kshīra-nagara in the auspicious Koḍagusamsthāna, eclipsing by the glory of his unequalled valour the brightness of the sun, an Ākhaṇḍala (Indra) of unbroken (*akhaṇḍa*) wealth, of a fame which illuminated all the points of the compass, a Yudhishṭhira in upholding all manner of royal virtues—the mahārāja-Appājirājendra's grand-son, Lingarājendra-vaḍeyar's son, śrī-Lingarājendra-vaḍeyar, reflecting that by the performance in this world of good deeds must be obtained the perfection of fruit in both this world and the next, and that with that object resolving in his mind that it was his duty to set up a Śiva-linga which act would ensure the acquisition of the highest merit,—on that day, in an auspicious moment, having commenced the erection of a beautiful new Oṅkāreśvara temple, a lotus ornament to the earth, which with its skilfully designed maṅṭapas, etc., might be called a royal lotus,—from that time to the year Vikrama, the 12th of the bright fortnight of Chaitra, Sunday, or 2 years 9 months and 25 days,—on that auspicious 1797421st Kali day,—having completed all the preparations for this great wonder, he caused to be set up the fortune-bestowing Śiva-linga named Oṅkāreśvara, and satisfied his desires:—that is to say, through the power bestowed by the great mercy of the holy Chandra-śēkhara, the said divine purpose fulfilling every wish of the mind, the setting up of the Śiva-linga was accomplished unhindered.

Whoso with devotion praise the holy Mahēśvara, to them at all times whatever merit may be obtained will itself become perpetual; which, that it may be known to all people, has this *śāsana* been written. Be it prosperous.

Yearly, for the gods Ōṅkāreśvara, Kumārēśvara, and śrī-Nandiśvara, to be continued in perpetuity as long as sun and moon endure, for the daily service, for the offering of food, for the perpetual lamp, for the general service, for the five lunar observances, and for the salaried servants, are granted 1221 one thousand two hundred and twenty-one Kaṅṭhirāyi varaha; which money, with remission on grain, cloths and other articles, to be granted every year from the palace-divān's office treasury for the support of religion, being appointed to be spent on the services,—it is directed that at the three times divine worship be carried on according to the *śāstras* without intermission, that a daily inquiry be held, and that the accounts and papers of this temple be examined annually.

Such is the decree for the allowance. By order. The Kali year 4922, the year Vikrama, the 22nd of the true Jēshṭha, Monday.

(signed) śrī-Lingarājēndra-vaḍeyar

13

Mercara, Mercara Taluk

On a stone embedded to the western side of the first samādhi
within the enclosure of the Rājās' tombs

Mahārāja Vīrarājēndra-vaḍeyar's¹ servant Biddaṇḍara Bopu of Bāvali village in Kaḍiyatu-nāḍu joined service at the palace on 5th of dark fortnight of the month Māgha in the year Kīlaka and from that day onwards till the year Prabhava, for 19 years, he served the king in hunting elephants, in hunting tigers, in hunting wild beasts, in the war against Tipu Sultan, and such other palace duties according to the orders, day and night without caring for his own life courageously with full of valour considering mainly his duty to the master. That *sirkārekār* Bopu passed away after the Kali year 4909, in the year Prabhava, on the 7th day of bright fortnight of Mārgaśīra, Sunday at 32½ *ghaḷige*. The applause of the king about the valour, service and devotion of that *sirkārekār* who served faithfully with the body, mind and soul, was written on stone and, for the knowledge of all, was erected in front of his tomb. Veer Rajindir.²

14

Mercara, Mercara Taluk

On the stone embedded to the western side of the second samādhi
within the enclosure of the Rājās' tombs*

Biddanda Somayya, *syrkārekār* under Chikkavīrarājēndra woḍeyar, Ex Rajah of Coorg, son of Biddaṇḍa Bōpaṇa, *syrkārekār* under Doḍḍavīrarājēndra woḍeyar, Rajah of Coorg born in the year Roudri, A.D. 1800 died at 6 A.M. on Saturday 16th August 1879. Tomb erected within the precincts of the Rajahs tombs, with the permission of the Chief Commissioner of Coorg.

Erected by his dear son B. S. Ponnappa

1 Here is the seal of Vīrarājēndra-vaḍeyar.

2 Signature of the king is in English.

* English version as it is in the inscription.

Mercara, Mercara Taluk

On the plaster wall of the Guru-gaddige in the enclosure of Rājās' tombs Subayya, the *voḍeyar* residing at Bāḍaga village in Kārattu Mūrṇāḍ (built the structure).

Mercara, Mercara Taluk

On three Linga-mudre stones set up at the corners within the enclosure of Rājās' tombs

Kali expired 4909.

Mercara, Mercara Taluk

On a brass plate fixed to the doorway of the Kannikā Paramēśvari temple śrī Vāsavāmba's grace.

On Sunday, 5th of the dark fortnight of Jēshṭha in the year named Bhāva corresponding to the Śālivāhana-śaka year 1796, the work of (the construction of) the Kannikāparamēśvari temple has been completed.

The doorways to the entrances are donated from the income of the shop apportioned to Nāgayya-seṭṭi—on 4th June 1878 A.D.

Mercara, Mercara Taluk

On the brass covering of the doors of the Kannikā Paramēśvari temple śrī Vāsavāmba's grace.

Service from the shop apportioned to Nāgayya-seṭṭi. On Thursday, 5th of the bright fortnight of Śrāvāṇa in the year named Pramāthi (corresponding to) Thursday 24th July 1879 A.D.

Anjanagiri, Mercara Taluk

On a stone set up in the navaranga of the Jain basadi

Obeisance to śrī Śāntinātha. Be it free from obstruction. Be it fortunate.

May it prevail, the auspicious supreme profound Syād-vāda, a fruit-bearing token, the doctrine of the lord of the three worlds, the Jina doctrine.

Be it well. Of the śrī-Mūla-saṅgha, Dēśi-gaṇa, Pustaka-gāchcha, Kuṇḍakurḍānvaya, and Inguḷēśvara circle, a bee intoxicated from the lotus feer of Gummaṭa-Jinēśvara, the lord of the auspicious Beḷuḷa-pura, promoter of the religious merit of the time, (was) Dharmāchārya, whose titles were as follows:—nourishing the groups of lotuses the learned, he at the same time

drove away the darkness from the minds of evil-speakers proud as the tortoise that bears up the earth, upholding the character of a Digambara shining ornament, he ever protected the ruddy goose the Bhavyas (or Jains), - thus was the sun Paṇḍita-dēva ever distinguished with the rays his gentle speech.

Be it well The auspicious *Āchārya* of the circle of the royal *rājagurus*, the great lord of powerful orators, a Brahmā of *recl* speakers, emperor of all the learned, preserver of the life of Ballāḷa, -Rāya—distinguished with these and many other titles, was śrīmach-Chārukīrti-paṇḍita-dēva; the disciple of whose disciple's disciple was śrīmad-Abhinava-Chārukīrti-paṇḍita-dēva; whose beloved disciple, his elder brother's disciple, śrīmach-Chārukīrti-paṇḍita-dēva's fellow-student, śrīmach-Chhāntikīrti-dēva, in the Śaka year 1466 expired, the year Krōdhi being current, on the 15th of the bright fortnight of Kārtika, caused to be written a stone inscription as follows:—

His guru śrīmad-Abhinava-Chārukīrti-paṇḍita-dēva,—when, for the promotion of religious merit in the Kali age, Śānti-tīrthēśvara and Anantanātha-svāmi themselves came and manifested themselves from the Suvarṇavātī river in the Śaka year 1453, the year Vikṛiti, in Chaitra,—having paid a visit to the *basadi* of Śāntinātha-svāmi who dwells on the summit of Anjanagiri, and made on the crest of the hill a *basadi* of wood—in the year Khara, in the month Chaitra, he caused it to be consecrated by the hand of his own younger brother Śāntōpādhyāya of Keṇasaganara, and left instructions for the erection of a stone *basadi*.

After that, in the following year Krōdhi, the 15th of the bright fortnight of Kārtika, the stone work done to the foundation and the *hāladhāres* were as follows:—to all the *halarn* of Bemmatti, Būtanhalli and Maganakeṛe belonging to Nanjarāyapaṭṭaṇa, paid for stone work *ga* 200 *homu*; to Ādi-Śrī-Avvagaḷ of Hanasōḡe for having the stone work of the inner shrine done by Bhujabali-Śrī-Avvagaḷ of Ammana-Hosahaḷli, paid *ga* 30 *honnu*; to his guru śrīmach-Chārukīrti-paṇḍita-dēva for two sets of three *hāladhāre*, and for food offering for ore time at the central door paid *ga* 50; and for the distribution of food *ga*

In the year Śubhakṛitu, the 15th of the bright fortnight of Phālguna, all the *halarn*, the Kannaḍiga *halarn* and Nānādēśi *halarn* of Bidire and Sitāḷamalige for (the god) Śāntiśvara of Anjanagiri made a *dharma* and had it written in their *dharma śāsana*, saying the 81 *paṇa* due for the footpath that we have built, we will give for distribution of food. Whoso fail in this *dharma* are guilty of murdering cows and Brāhmins.

In the Śaka year 1465, the year Śubhakṛitu, the 13th of the bright fortnight of Chaitra, Wednesday, the Vṛishabha-lagna, three groups of families were established for the worship. For a *dānasāle* the price of the Hallivayalu paddy field, 70 *ga*, and the sum given to the *kōlāyaru* for work at the new paddy field, 50 *ga*, both together an outlay of 120 *ga*, was received from śrīmach Chārukīrti-paṇḍita-dēva's disciples Ādi-Śrī-Avvagaḷ of Hanasōḡe and Bhujabali-Śrī-Avvagaḷ, 24 *ga*; Anantamati-Avvagaḷ of Basavapaṭṭaṇa paid through Nēmi-Śrī-Avvagaḷ 24 *ga*; Muddi-seṭṭi's Vijayi paid through Śrī-Avvagaḷ 10 *ga*; through Maluganahaḷli Ādyakka was paid 12 *ga*; from Hāruva-seṭṭi and Vijeyaṇa-seṭṭi, 30 *ga*; from Kaṇṇanūr Dēvamma-seṭṭi, 12 *ga*;

Whoso takes away land presented by himself or by another is born a worm in ordure for sixty thousand years. Between making a gift and protecting it, protecting is more meritorious than making the gift. By making a gift one attains *svarga* while by protecting a gift one goes to a region from which there is no fall. Protecting another's gift is twice as meritorious as making a gift oneself. By seizing another's gift one's own gift is rendered fruitless.

That the *dharma* here made may endure as long as sun and moon has it been engraved in a *śāsana*. Great good fortune. śrī, śrī.

20 (8)

Pālūr, Mercara Taluk

On a stone in the Mahalingēśvara temple

Be it well. Fortune.—Doing obeisance to Vināyaka the all-learned *guru*, and to the goddess Sarasvatī,—so far as I am able an auspicious *śāsana* will I make.

Be it well. Fortune.—The disciple of Avidyāmṛityu-bhaṭṭāraka, of the auspicious Purushōtama-parshad, Bōdharūpa-Bhagavar, had this stone *śāsana* made for (the god) Mahādēva of Pālayūr. That whoso among the Śrīvaiṣṇavas of the Eighteen countries, the *Valanchiyar* (merchants) of the Eighteen countries, the arm-bearing Thousands of the Eighteen countries, or the Brahmanas of the Eighteen *nāḍus*, seeing it, will dutifully maintain it, is this stone *śāsana* set up.

Whoso does not pay as laid down by the *amachchān* after examination of the temple and the requirements of the worship, incurs the penalty of the man who murders his own father, or takes to wife his own mother, or murders the king of the very *nāḍu* in which he was born, or cuts off the nose of him who having bound on the right side seizes on the left, or marries a woman within the prohibited degrees of relationship.

The *Valanchiyar* of the Eighteen countries and others . . . will have the daily expenses and other provisions noted in the treasury accounts of the temple read out once a year, and see that each item mentioned therein which has been omitted to be carried out is properly conducted as directed.

21 (9)

Bhāgamaṇḍala, Mercara Taluk

On a stone at the Bhagaṇḍēśvara temple

Be it well. Fortune.—Doing obeisance to the *guru* by devotion,—Bṛihaspati being in conjunction with Kanyā, in the great month named Vṛiśchika, on the day following Bṛihaspati's (that is on Friday),—a universal *śāsana*, a *śāsana* for the *guru*, who is a form of joy, will I, Bōdharūpa, make even at the holy Bhagaṇḍāśrama also.

When Mēlpuṇḍi-Kunniyarasa was ruling the *nāḍu*,—Bōdharūpa-Bhagavar-arasu of the illustrious Purushōtama-parshad, with others, had a copper plate engraved. Whoever stops for a day the daily expenses laid down in the plate, whether male or female, including Kunniyarasa (himself), violates the order of the king ruling this *nāḍu*. The penalty for such violation for one day is 12 *kāṇam* and twice the offerings for the god; and when continued for a whole week, 12 *kaḷañju* of gold of 7 touches to the king.

There will be 17 perpetual lamps. The quantity of rice to be supplied by the *poduvāl* for daily offerings, etc., is 26 *nāḷi*. For the high oblation there will be 2 *nāḷi*, and for flowers 4 *nāḷi*. In addition daily 32 garlands of flowers and 6 lamps in the month of Vṛiśchika will also be supplied.

Whoso does not pay as laid down by the *amachchān* after examination of the temple and the requirements of the worship, shall be looked upon as a traitor conspiring to murder the king of the very *nāḍu* in which he was born, and incurs the penalty of the man who cuts off the nose of him who having bound on the right side seizes on the left, and of one who takes to wife a woman within the prohibited degrees of relationship. Should the king be indifferent towards a man who does not pay the above fine, even after seeing and hearing him, the people of his *nāḍu* will curse him

The people have to perform five items of service, of which the Mahābhārata is one. If even a single item of the expenses is stopped, the penalty shall be $2\frac{1}{2}$ *kāṇam* for every day.

May the arm-bearing Thousands of the Eighteen countries and the *Valanchiyar* protect the Vagaṇḍa temple. May the ascetics and the king (?) prosper.

Whatever is omitted here may be found in the treasury register and the copper plate. Pakaṇḍala-āyāri's writing.

22

Bhāgamaṇḍala, Mercara Taluk

On the brass pedestal of the Viṣṇu image in the Bhagaṇḍēśvara temple

Mahārāja Vīrarājendra-vaḍeyar. Coorg State. Vi (signature of the king in the centre). The Kali 4898 expired, the year Naḷa, on Sunday, the 1st of the bright fortnight of Māgha at 5 *ghaḷige* (was this) consecrated.

23

Bhāgamaṇḍala, Mercara Taluk

On the base of the metallic lamp post in Bhagaṇḍēśvara temple

(i) In the year 1881 A.D. Beliyappa, son of Maṇavaṭṭi Timmayya of the village Nelji, got prepared (the lamp stand).

(ii) Chinnappa of Eriṅjōḷi in Vēṅṅāṭ along with Parambattu Rāman-paṅṅikkar of Chemoṭṭi prepared the lamp stand according to the instruction of Beliyappa of Maṅḍōṭṭi.

24

Bhāgamaṇḍala, Mercara Taluk

On the silver pīṭha kept in the treasury of the Bhagaṇḍēśvara temple

Out of the cash received through the *kāṇike* paid by the people who attended the *jātra* of the goddess śrī Mūlakāvēri and the *harike* paid by the people of Coorg state,—

In the Kali year 4940, the year Vikāri, on Sunday, the 9th of the dark fortnight of Kārtika, when Śatabhisha-nakshatra was prevailing, corresponding to the 15th of November, 1839, when captain Le Hardi Saheb was the Superintendent of Coorg state, Divān Ponnappuyi Bopu and Mīnākshayya together got prepared, at a cost of Rs. 1242, one silver *pīṭha*, one *prabhāle*, three golden umbrellas, two *sūryapānas* and two *patākas* and offered in order to perpetuate the rites to the *kuṇḍike* of the goddess śrī Mūlakāvēri.

25

Talakāvēri, Mercara Taluk

On a bell in the Agastēśvara temple

In memory of Muddamma wife of Mancya Paṇḍa Moṅṅappa.

Pāḍi, Mercara Taluk

On the silver elephant in the Iggitappa temple

Be it well. 4912th (year) of the victorious increasing Kali (era) having expired, the year Pramōdūta being current, on the 12th of the bright fortnight of Chaitra. Monday,—Lingarājendra-vaḍeyar, the illustrious mahārāja of Koḍagu kingdom, while hunting at Balyātare forest, having killed 34 large elephants and captured and brought 8 cubs, in order to perpetuate *dharma* granted to the god Subbarāya of the Pāḍi temple this silver elephant.

Pāḍi, Mercara Taluk

On the brass plate fixed to the door of the Iggitappa temple

Appāraṇḍa Bōpu having renovated this temple of god Subbarāya in the Kali year 4936, the year Jaya, got the gold *kalaśa* set up.

Kaṭṭepura, Somavarapet Taluk

Copper plate record

Be it prosperous.

Adored be Śambhu, beauteous with the chāmara-like crescent moon kissing his lofty head; the original foundation pillar of the city of the three worlds.

I praise the right tusk of the sportive Boar,—may it protect us,—on which the Earth, uplifted by it, was like a spot.

Be it well. In the year 1615 of the victorious increasing Śālivāhana era, the year named Śrimukha, the 12th of the bright fortnight of Pushya, Kṛishṇappa-nāyaka, the son of Venkaṭādrī-nāyaka and grandson of Kṛishṇappa-nāyaka of Bēlūr, of the Kāśyapa-gōtra and Āpastamba-sūtra, caused to be written and given to Yōgapaiya, the son of Puṭṭarasaiya and grandson of Subrahmaṇya-dēva, of the Vaśishṭha-gōtra, Āśvalāyana-sūtra, and Ṛik-śākha, a deed of gift of a village as follows :—Within the Bēlūr country, which formerly the *rājādhirājā-rāja-paramēśvara-śrī-vīra-pratāpa śrī-vīra-Kṛishṇa-Rāya-Dēva-mahārāya* bestowed on our great-grandfather, a Gōvinda to the ocean, perfumed with camphor, in war a Bhīma, boon lord of Maṇināgapura, obtainer of a powerful kingdom, Yara-Kṛishṇappa-nāyakaraiya in the Nirugunda-stala of Tungī-nāḍ in Arakalgōd, the village of Kaṭṭepura—situated east of Koṇigana-halli, west of the land to the south of the Hēmāvati river, and north of Niluvāgilu,—together with Hirumana-halli,—to the east of Ippugaḷale

We, Kṛishṇappa-nāyaka, the son of Venkaṭādrī-nāyaka and grandson of Kṛishṇappa-nāyaka, of the Kāśyapa-gōtra and Āpastamba-sūtra, to Yōgapaiya, the son of Puṭṭarasaiya and grandson of Subrahmaṇya-dēva, of the Vaśishṭha-gōtra, Āśvalāyana-sūtra, and Ṛik-śākha having given the village of Kaṭṭepura, together with Hirumana-halli, in the said tithi, at the auspicious time of the Makara-sankramaṇa, with presentation of a coin and pouring of water, that, acquiring the eight rights of full possession belonging to this village, namely, present profit, future profit,

hidden treasure, underground stores, springs, minerals, actualities and possibilities, you, your offspring and descendants, as long as sun and moon endure, with power of gift, exchange or sale, may continue to enjoy them in comfort, Kṛishṇappa-nāyaka, the son of Venkaṭāḍri-nāyaka and grandson of Kṛishṇappa-nāyaka, of the Kāśyapa-gōtra and Āpastamba-sūtra, to Yōgapaiya, the son of Puṭṭarasaiya and grandson of Subrahmaṇya-dēva, of the Vaśiṣṭha-gōtra, Āśvalāyana-sūtra and Rik-śākha, have caused this deed to be written and given.

The just witnesses to this:—Sun and moon, wind and fire, sky, earth and water, heart and mind, day and night morning and evening—these know the deeds of a righteous man.

Of giving or protecting a gift, than giving, protecting a gift is better; by giving, *svarga* is obtained; by protecting a gift, the eternal state. Than giving oneself, to protect another's gift is twice as meritorious; by taking away another's gift one's own gift becomes fruitless. Land given by oneself is a daughter, that given by one's father is a sister, that given by another is a mother; therefore land given must not be abandoned. An only sister to all kings in the world, neither to be enjoyed nor taken in marriage, is land given to a Brāhman.

(signed) śrī-Kṛishṇa

29 (12)

Mādāpura, Somavarapet Taluk

Inscription on the wall above the front doorway of the Maṭha

LINGARAJENDRA-VADEYAR

Vi

Śivalingappa, *charamūrti* of Koḍali, caused the repairs to be made in the year Śārvari, the 13th of the bright fortnight of Kārtika.

The *śrīmad-rājādhirāja rāja-paramēśvara prahuḍa-pratāpa apratīma-vīra-narapatī*, seated on the jewelled throne of the Koḍagu samsthāna, ruling the empire of the world, of the Bhāradvāja-gōtra, Āśvalāyana-sūtra and Riksha-bhānukādhyāya, of the Viraśaiva religion; Appājendra-vaḍeyar's son, Lingarājendra-vaḍeyar—

Adored be Śambhu, beauteous with the *chāmara*-like crescent moon kissing his lofty head, the original foundation-pillar of the city of the three worlds.

Be it well—the 4881st year of the victorious increasing Kali (era) having expired, the year Vikāri being current, on the 10th of the dark fortnight of Māgha, Wednesday, at 27½ *ghaḷige* of the daylight—submitted to the will of Śiva (*i.e.*, died).

At this time of his becoming subject to Śiva, the moon to the ocean the womb of that Mahārāja (*i.e.*, his sou), Virarājendra-vaḍeyar, being in his presence, performed the funeral rites,—and, according to his orders, had his tomb made in Mahādēvapura, had a temple built and the god Basavēśvara consecrated above the tomb, and had a maṭha of the Murige sect erected. And, to provide for the worship at all times of the *ganas* and of this god, assigned this Mahādēvapura land, in the year Naḷa, on the 1st of the bright fortnight of Chaitra, Friday, setting up *Linga-mudre* stones, to the villages of Chikka-Harade, Jambūru, Bēlūru, and Basavanahalli,—and caused a deed of the gift to be written and given.

The repairs were begun in the year Śārvari, on the 13th day of the bright fortnight of Kārtika, and completed in the year Śubhakṛitu, on the 10th of the bright fortnight of Vaiśākha, Thursday.

30 (23)

Mādāpura, Somavarapet Taluk

Inscription on the wall above the inner doorway of the Basavēśvara temple
in the enclosure of the maṭha

Sōmasēkhara-Śiva-yōgiśvara, (spiritually) born from the lotus hands of Śāntavīra-svāmi, *charamūrti* of the holy Murigā-svāmi, in the Kali year 4943 expired, the year Śōbhanakṛitu, on the 2nd of the bright fortnight of Kārttika, Monday, under the constellation Rōhiṇi, before 7 O'clock in the morning, erected the *kalaśa* over this throne.

31

Mādāpura, Somavarapet Taluk

On the brass-plate flag fixed on the top of the finial on the Basavēśvara temple
in the enclosure of the maṭha

The *śrīmad-rājādhirāja rāja paramēśvara prahuḍa-pratāpa apratima-vīra-narapati*, seated on the jewelled throne of the Koḍagu samsthāna, ruling the empire of the world, of the Bhāra-dvāja-gōtra, Āśvalāyana-sūtra and Riksha-bhānukādbyāya, of the Viraśaiva religion; Appājēndra-vaḍeyar's son, Lingarājēndra-vaḍeyar—

Adored be Śambhu, beauteous with the *chāmara*-like crescent moon kissing his lofty head, the original foundation-pillar of the city of the three worlds.

Be it well—the 4881st [year] of the victorious increasing Kali (era) having expired, the year Vikāri being current, on the 10th of the dark fortnight of Māgha, Wednesday at 27½ *ghaṭige* of the daylight subjected to Śiva (i.e., died).

At this time of his becoming subject to Śiva, the moon to the ocean the womb of this Mahārāja (i.e., his son), Virarājēndra-vaḍeyar, being in his presence, performed the funeral rites.

(Here the seal with 'Vi' and Kali expired 4881 at the centre and the names of Lingarājēndra-vaḍeyar and of Coorg kingdom around in kannada, and the repetition of the same in Urdu script on the outer circle, intervenes.)

According to orders had the tomb made in Mahādēvapura, a temple built and the god Basavēśvara consecrated above the tomb, and had a maṭha of the Murige sect erected. And to provide for the worship at all times of the *ganas* and of this god assigned the land at this Mahādēvapura and the villages of Chikka-Harade, Jambūru, Bejūru and Baṣavanahaḷli setting up the Linga-mudre stones and caused a deed of the gift to be written and given on the 1st of the bright fortnight of Chaitra, Friday, in the year Naḷa.

32 (14)

Mādāpura, Somavarapet Taluk

Copper plate record of the maṭha

At the feet of Śāntavīra-svāmi, *charamūrti* of the Koḷali Mahanta-svāmi, the *charamūrti* of Mahā-Murigā-svāmi—

Adored be Śambhu, beauteous with the *chāmara*-like crescent moon kissing his lofty head, the original foundation-pillar of the city of the three worlds.

Be it well. In the year 1718 of the victorious increasing Śālivāhana era, the year Naḷa being current, on the 1st day of the bright fortnight of Chaitra, Friday,—when, dedicated by the lotus hands of the *svāmi* of the Siddāpura-maṭha, who was the follower of the doctrine of those enthroned in the upper cave at Śivaganga, and of the Vīraśaiva religion; *śrīmad rājādhirāja rāja-paramēśvara, prahuḍa-pratāpa, apratīna-vīra-narapatī*, seated on the jewelled throne of the Koḍagu samsthāna, was ruling the empire of the world;—of the Bhāradvāja-gōtra, Āśvalāyana-sūtra, and Rukshabhānukādhyāya,—Appājēndra-vaḍeyar's grandson, like the moon in raising the ocean the womb of Lingarājēndra-vaḍeyar,—Virarājēndra-vaḍeyar, as an offering for Śiva, granted a deed of gift as follows:—

When the *svāmi* visited this Mahādēvapura-maṭha, performing obeisance to him and holding his feet, in order to obtain merit as long as sun and moon endure, he wrote and made over land free of tax as follows:— as an offering for Śiva, to the *maṭha* 700 *bhaṭṭis* of paddy, the produce of this land having a *bijavari* of 17 *bhaṭṭis*; and to the *maṭha* for extra expenses, the ground rent of the villages marked out by the erection of stones with the stamp of the *linga* and presented, as follows:—from Chikka-Harade and Jambūru villages, whose *bijavari* of 43 *bhaṭṭis* has a ground rent of 39 *varaha* deducting the former grants for *pura-varga*, *dēva-mānya*, and *bhūta-uttāra*, altogether $6\frac{1}{2}$ *varaha* for *bijavari* of $6\frac{1}{2}$ *bhaṭṭis*, the ground rent of the remaining free land, $36\frac{1}{2}$ *varaha* for *bijavari* of $36\frac{1}{2}$ *bhaṭṭis* from Bēlūru, belonging to Thenkanāḍ-mande in Yaḍava-nāḍ with Guḍugūru in Basavanahāḷi, the two villages having a ground rent of 50 *varaha* for *bijavari* of 50 *bhaṭṭis*, deducting the former grants for *pura-varga*, *dēva-mānya*, *bhūta-uttāra* and *nāyi-mannu* altogether a ground rent of $17\frac{1}{2}$ *varaha* for $17\frac{1}{2}$ *bhaṭṭis*, the ground rent of the remaining free land, $32\frac{1}{2}$ *varahas* for a *bijavari* of $32\frac{1}{2}$ *bhaṭṭis*. Total, from the 4 villages, after deducting the former grants, ground rent of free land coming to the *maṭha*—69 *varaha*, and the produce of 700 *bhaṭṭis* of paddy.

Having presented this in this *tithi*, with the erection of stones stamped with the *linga*, in the presence of the people of the four villages,—with the desire that father and all other ancestors may attain to the eternal Śivalōka, these are given, within the four boundaries of these villages marked out by the erection of stones stamped with the *linga*, the eight rights of full possession, namely, hidden treasure, underground stores, springs, timber, minerals, present profit, future profit, actualities and possibilities, etcetera; and the whole of that land, as offering to Śiva, in order that performing the worship of the *ganas*, at the time of Śivapūja may be recited the hymn of blessing (saying)—

Recollection of former births, dominion of the world, the glory of good fortune, surpassing beauty, faith in thee, knowledge, long life, (objects of) desire,—(of these) be thou giver to me Śankara, from age to age,—

has been written and given this grant of land.

Witnesses thereto:—Sun and moon, wind and fire, sky, earth and water, heart (or conscience), Yama, day and night, and the two twilights; these know the deeds of a righteous man.

Than making a gift oneself, to protect another's gift is twice as meritorious; by taking away another's gift one's own gift becomes fruitless.

Approval to the gift of land in my own hand.

(signed) Śri-Vi.

33 (19)

Iggodlu, Somavarapet Taluk

On a stone in the village

. . . . the 1st of the dark fortnight—the devotional copper-tablet that Vira-vaḍeyar set up at the Aiga[la-maṭha of the [Hālēri] land in (memory of) the courage of Hālēri Mamadaī-arasa's son.

34 (18)

Kibbetta, Somavarapet Taluk

On a stone in the village

In the year Khara, on the 1st of the dark fortnight of Kārttika,—to Channaiya's *guru* Rājaiya's younger brother's son Channa-Mallikārjuna,—for the incense, lights and worship to the god, —Vi(rarājēndra)—vaḍeyar, having made obeisance presented as described.

Set up at sunrise.

35 (26)

Cherala-Sirimangala, Somavarapet Taluk

On a stone lying in Mīnakolli forest near the village

In the year 1466 of the auspicious Śālivāhana era, the year Krōdhi, on the 1st of the bright fortnight of Chaitra,—śrīman mahāmaṇḍalēśvara Changā[va-Śrīkaṇṭharasu granted to Liṅgaṇṇ-oḍēru-dēva the land belonging to Bagutanakōṭe, free of all imposts. Whoso destroys this free grant will be in a dreadful hell.

36 (27)

Herur, Somavarapet Taluk

Vīragal lying in paisāri land

(Very much effaced)

. . . Be it well. . . . illustrious Munivarāditya had Herūr built Kō
. . . . of Herūr Ālapa of Herūr did this, Changā[va had this decorated Muni-
varāditya (sending for Malala ?) having taken the *paṭṭaṇṣavāmi's*

37 (28)

Andagove Kallur, Somavarapet Taluk

Vīragal

(The greater part is effaced)

Be it well. In Śaka 866, the year Krōdhi, cutting off his head, died. His family gave whoso takes away gets the (sin of) *Brahmāti* of killing cows [on the banks of] the Ganges. Būchaga's mother got *parōkshavinaya* done for her son. Bāvaṇṇaya wrote it.

38 (71)

Sirangala, Somavarapet Taluk

On a stone in the field of Basavaṇṇa temple

Be it well. *Vira[gal]* (of) Siriyama-tandi—Mācha-gāvūṇḍa of Sirivangala. Mācha-goṇḍa's son Kāva-goṇḍa set up the stone. Mariyōja engraved. Fortune.

39 (67)

Hulakod, Somavarapet Taluk

On a stone at the Kannēśvara temple

In the year Vikāri, on the 5th of the bright fortnight of Phālgūṇa, Saturday,—When Trinamēra Dēvaṇṇa had been below the Ghāṭs Hulukōḍ Chikkaṇṇaya Bemmagaḍa's *biragal*. Kalina-bōja engraved it. Śrīsagaḍa (?), Demmaya and Chikkaṇṇaya. Be it auspicious.

40 (68)

Heggadahalli, Somavarapet Taluk

On a stone near the Basavēśvara temple

Śrī. Be it well. In the 1652nd year of the victorious increasing Śālivāhana era, the year Sādhāraṇa, on the 2nd of the dark fortnight of Māgha, Friday—in the presence of Manjunāthasvāmi of Kuḍuma, for the services of the god, Virapoḍḍer of Hālēri granted, free of all imposts Heggadahalli and Sirangāla, and had (boundary) stones set up to the 29 hamlets belonging to the two places, and gave them.

41 (69)

Heggadahalli, Somavarapet Taluk

On a second stone near the Basavēśvara temple

The symbol of Manjunāthasvāmi of Kuḍuma—śrī.

42 (70)

Heggadahalli, Somavarapet Taluk

On the back of a vīragal near the Basavēśvara temple

Be it well. When the refuge of all worlds, the favourite of earth and fortune, *the mahārājādhi-*

rāja, paramēśvara, parama-bhaṭṭāraka, sun in the sky the Yādava-kula, crest-jewel of perfection, Rāja of the Malerājas, champion among the Malapas, *gaṇḍa-bhīruṇḍa*, fierce in battle, unassisted brave, single-handed hero, *Śanivārasiddhi, Giridurgamalla*, (destroyer of) Magara-rāya . . . śrī Vira-Hoysaṇa

43 (62)

Harangi, Sōmavarapet Taluk

On a stone in the bamboo forest of the Chikkamaṭha

Be it well. With all titles, illustrious Shaṇmēdō-kōkam, *the Kaliyuga Brahma*, ascended (to heaven).

44 (63)

Takeri, Somavarapet Taluk

On a stone in a paddy field

In the year Sarvadhāri, on the 5th of the dark fortnight of Chaitra, Sunday,—Gauḷi-Nanja-rappayāṇa, granted this *gaṇḍike* to Lingēgaṇḍa of Hānagal.

45

Adinadur, Somavarapet Taluk

On a boulder in front of the colony of the Kurubas

The illustrious Ninga-voḍeyar of Gavuḍiḥaḷi granted to Baira-nāyaka of Sutikōṭe this village with the deed engraved. Tirumala-nāyāka's son Baira-nāyaka.

46

Morikal, Somavarapet Taluk

On a stone in the land belonging to the Īśvara temple

The *nāḍagavuḍas* agreed and granted (the land) to the god Mallikārjuna.

47

Morikal, Somavarapet Taluk

On a vīragal near the Īśvara temple

(very much effaced)

. having built the tank at Nerilugaḷani *kaṇḍuka* of one hundred *khaṇḍugas* of paddy twentyfive *khaṇḍugas* six *khaṇḍugas* of Nikkala

..... to the tank at Niṅṅiḷaḷani Marani Ningapa's younger sister Bichabe (having built) the tank set up the stone.

48 (49)

Hosahalli, Somavarapet Taluk

On a stone near the Paṅṅiyāladakaṭṭe

Be it well. In the Śaka year 993, the year Sādhāraṇa, on newmoon day of the month Chaitra,—the illustrious Rājendra-Pṛithuvi-Koṅḡāḷva granted fifty *khaṇḍugas* of land in the rice fields east and west under the Gaurati tank of Sulḷiḡōḷḍu for the sake of worship of the god Vīra-siddhēśvara of Hoshavaḷḷi, and made them over with pouring of water. Also Rājavallabha-seṭṭi gave 40 *gadyāṇas* for the tank, and *āḷavala gadyāṇa* 1½. Whoso fails in this has slaughtered tawny cows. Whoso seizes land given by himself or by another, is born a worm in ordure for sixty thousand years.

49 (50)

Hosahalli, Somavarapet Taluk

On a stone in the field near Timmayyanakere

Be it well. In the Śaka year 993, the year Sādhāraṇa, on newmoon day of the month Chaitra,—when the illustrious Rājendra-Pṛithuvi-Koṅḡāḷva was ruling the kingdom:—for the great god Vīra-siddhēśvara of Hoshavaḷḷi he gave money and bought land in Posavaḷḷi Nīra-gāvuṇḍa's field, and gave ten *khaṇḍugas āḷavalam*. Whoso fails in this has slaughtered tawny cows.

50 (54)

Gonimarur, Somavarapet Taluk

On a vīragal lying by the road side

(The first part is gone)

..... wet land below the tank
 Below Dēvigere (Dēvi tank) wet land six *gaṇṇu* and *ko*. 1½. At the place Māvinamakki *ko*. 10. Thus in total wetland 4, dryland to the north of the lane (which is) to the east of the town 2½. when the anger faded trampling the head and killing enough,—the tribute for Gopāladēva's army, house-tax, *solage*, forced labour,—free from all these, of his own will, did he give. In token of approval, Mallidēva Hariharadēva's signature: śri Chennasādāśiva.

51 (55)

Gonimarur, Somavarapet Taluk

On a second stone lying by the road side

(The first part is gone)

when dēvarasa was ruling the kingdom of the world:—Chikkeya-nāyaka having fallen in the fight at the boundary of Gaṭṭabāḍi in Yaḍavu-

nāḍ,—for Chikkeya-nāyaka's children, that Mallidēvarasa and Hariharadēvarasa, with all the
 of Tenka-nāḍ

52 (52)

Ganagur, Somavarapet Taluk

On a stone near the village entrance

In the year on the 10th of the bright fortnight of Vaiśāhka, Tuesday,—an act of grace granted for the southern Guṇḍanāḍ Seventy: If there is no male issue it will go to a female and to female children. Whoso causes failure to this *dharma* commits sin and falls into *naraka* (hell). He is guilty of slaughtering cows on the banks of the Ganges and of the murder of a Brāhman.

The great minister Paḍiyara Bānammarāja's son Hegggaḍe-Nākaṇa wrote it. Great good fortune vajjaragāḷa Bayalnāḍ Bammōja made the *śāsana*

53 (53)

Ganagur, Somavarapet Taluk

On a second stone near the village entrance

When was ruling the kingdom : daṇḍanāyaka, with others, of whom he was the chief, remitted the dues and the gifts of the ku-nāḍ Seventy for Voḍeyappa and Honnappaya and the money tribute all incomes in the year Manmatha, on the of Jyēshṭha, Friday, with the incomes and gifts were granted as a favour by Virachōḷa-Koṅgāḷvadēva.

54

Ganagur, Somavarapet Taluk

On a third stone near the village entrance

..... granted. This will accrue to Vāmajjiya (incurs) the *Brahmāti* of killing Brahman and cow on the banks of the Ganges; of killing the cow. Gangōja's son-in-law Bammōja wrote.

55

Ganagur, Somavarapet Taluk

On a piece of stone lying by the side of the road

(Highly fragmentary)

..... ra dēvaru champion over Nārēsva, the servant of his lord (got) the *parōkshavineya* son the illustrious Tribhuvanamalla dēvaru

Ganagur, Somavarapet Taluk

On a vīragal in a garden in front of Harijan quarters

(Much of the inscription is effaced)

..... Raṇivoliḅa's younger brother Lalluga gavaṇḅa Sitālo
..... Lalluga got his head cut off and died.

57 (24)

Ganagur, Somavarapet Taluk

On a stone in the old village site

..... Be it weil. In the year 1519 of the victorious Śālivāhana era, the year Hēviḅambi, on the 5th of the bright fortnight of Āśvayuja, Tuesday,—of the gōtra, Āśvalāyana-sūtra and Rukśākha, Śrikaṇṅha-Rājaya's son Rudragaṇa of Nanjarāya-paṅṅana made to a grant of land at Gaṇagūr, in order that his father and mother and forefathers might attain *Kailāsa*. Whoso destroys the village granted (is guilty of) his father and mother, and of Nanjarāya-paṅṅana śri.

58 (58)

Kalakandur, Somavarapet Taluk

On the pedestal of Brahmaḅeva in the Jaina basadi

In the year Raudri, on the fifth of the bright fortnight of Jyēshṅha, Sunday, Handra paid a visit śri Māṇika-dēva. Great good fortune. śri. śri.

59

Kalakandur, Somavarapet Taluk

On a gong in the Jaina basadi

(The gong) offered by Chandaṅṅa to Chan[dranātha]

60 (59)

Chaudlu, Somavarapet Taluk

On a stone on the road near the Suggi temple

Be it well. When *śriṅman mahā-maṅḅalēśvara* Nārāyaṅa, Harihara-dēva was ruling :—in the year Hēviḅambi, on the fifth of the first half of the month Māgha, the *nakshatra* being Āśvini, Thursday,—the regulation formerly made by

Harihara for property accruing to a female in Kundūr was as follows :—It will belong to a female, to female children and to children of female slaves. In Chavuḍa . . . māne Mārajanaka of Molate pārisa In Kundūrathāva māne Māchikāriya Nagaha, Māchajiya, Nakaṇa, Kāmaṇa of Aigaṇale, Ājaṇa of Paḷḷigunda Benacha, Mādaṇa of Hegaḍehaḷli, Maligaḍa of Abiyūr. Thus, to these *gauḷas* and *nakharas* of this *nāḷu* was given this regulation by *śāsana* for as long as sun and moon endure. *Sēnabōva* Jinayya wrote it. Mālōja engraved the stone

61

Chaudlu, Somavarapet Taluk

On a stone standing by the side of the road leading to Ālakaṭṭe

On Thursday 1st May 1884 A.D. the charity of a choultry . . . built . . . 1. The well built by Mariyama.

62 (57)

Yedur, Somavarapet Taluk

On a stone in the Suggi temple

Be it well. In the 1017th Śaka year, the year Yuva, the second of the bright fortnight of the month Śrāvāṇa, Sunday,—the illustrious *mahāmaṇḍalēśvara*, chief lord of Tripura sun to the lotus the Balindra-kula, *Chaturmukha-gaṇḍa*, a cage of adamant to refugees, a lion to the elephant his enemies, a Bhīma of the powerful, a Rāma in war, a pleasure-garden of the Malepas, praised by the eulogists, plunderer of foreign territory, his father's warrior, his head at the feet of Śiva, an ocean of truth, a saw to the heart of his enemies, a *rakkasa* in war with kings,—with these and many other titles,—Duddharasa, born to Hiṭṭeyarasa and Junjalādēvi, being of great might and valour possessed of fresh youth, the beloved of Vijaya-Lakshmi, protecting Male, terrifying and driving away his enemies, attacking the foris, an incarnation of prowess, the *Kaliyugāntaka* protecting and ruling Samhatha-nāḍ, Pākumvāḍi and other places,—having fifteen horses, fifty male servants, two hundred and fifty strong men, forty-five retainers of good family, and a retinue of many subjects, guards, relatives, landed proprietors, and his lawful wife Chikalādēvi under his command, having built the Rāja tank, having erected having set up a *chatra* for Brāhmaṇas, having caused the wetlands to be made at the stream and brightening many acts of *dharma*, when he gained the *Śivalōka* (died) his brother Jūjarasa, out of friendship performed *parōkshavinaya* (obsequies). Molate Duddhamalla, minister for peace and war, had this *yira-śāsana*, written by Bammadēva, son of *sēnabōva* Rājimayya. Whoso sells the wetland that Duddharasa caused to be made has slain cows and Brahmaṇas in Bāṇarāsi. Great good fortune. śrī. śrī.

63 (13)

Abbimatha, Somavarapet Taluk

Copper plate

At the feet of Murigisvāmi; at the feet of Niranjanadēva of the Abbimatha, the *charamūrti* of Śāntavirasvāmi, the *charamūrti* of Mallikārjuna-mahanta-svāmi of Pākōḍu.

Adored be Śambhu, beauteous with the chāmara-like crescent moon kissing his lofty head the original foundation pillar of the city of the three worlds.

Be it well. In the year 1718 of the victorious increasing Śālivāhana era, the year Nāḷa being current, on the first day of the bright fortnight of Chaitra, Friday,—When, dedicated by the lotus hands of the *svāmi* of the Śidhapura-maṭha who was the follower of the doctrine of those enthroned in the upper cave at Śivaganga and of the Viraśaiva religion; *śrīmad-rājādhirāja, rāja-paramēśvara, prahuḍa-pratāpa, apratima-vīra-narapati*, seated on the jewelled throne of the Koḍagu samsthāna, was ruling the empire of the world;—of the Bhāradvāja-gōtra, Āśvalāyana-sūtra, and Rukshabhānukādhyāya, Appājendra-vaḍeyar's grandson, Lingarājendra-vaḍeyar's son, Virarājendra-vaḍeyar wrote and presented a renewed deed of gift as follows :—

Whereas the two villages which formerly, in the year 1650 of the Śālivāhana era, the year Kilaka, on the 2nd day of the bright fortnight of Kārtika, Wednesday, our grand father's elder brother Doḍḍa-Virappa-vaḍeyar granted,—in addition to the two villages Hosalli and Jigaṭṭalli which had formerly come to the Abbimaṭha of Yaḍava-nāḍ,—when Doḍḍa Virūpākshasvāmi paid a visit to Maḍikēri, holding his feet and making petition, in order to obtain merit as long as sun and moon endure, newly presented to the Abbimaṭha the Bāchalli village, having a ground rent of 16 *vara*ha; and these three villages, Hosalli, Jigaṭṭalli and Bāchalli, have been made over to the Abbimaṭha, with the erection of (boundary) stones stamped with the *linga*, in the presence of the people of the four (boundary) villages.

And within the four boundaries of these three villages, Hosalli, Jigaṭṭalli and Bāchalli, which belong to the Abbimaṭha, the eight rights of full possession namely, hidden treasure, underground stores, springs, timber, minerals, present profit, future profit, actualities and possibilities etcetera,—the whole of that land, as an offering to Śiva, in order to perform the worship of the *ganas* and continue the work of merit as long as sun and moon endure, at the time of Śiva-pūjā blessings may be continually invoked with the hymn of benediction (saying)—

Recollection of former births, dominion of the world, the glory of good fortune, surpassing beauty, faith in thee, knowledge, long life, (objects of) desire,—(of these) be thou giver to me, Śankara, from age to age—
has been written and given this renewed gift of land.

Witnesses thereto :—Sun and moon, wind and fire, sky, earth and water, heart (or conscience) and Yama, day and night and the two twilights; these know the deeds of a righteous man.

Than making a gift oneself, to protect another's gift is twice as meritorious; by taking away another's gift one's own gift becomes fruitless.

The said grant of land was according to order written on Friday by the private secretary Śambhaiya. śrī Vi¹.

64 (74)

Haradur, Somavarapet Taluk

On a stone known as *gāḷikallu* near the village

Be it well. Śrī-Eṅṅeyapa's having died, obtained a *kalmāḍ*. Whoso destroys this incurs the guilt of destroying cows and Baṅārasi. One *bālu* free from taxes.

Great good fortune. śrī.

¹ Signature of the king.

65 (46)

Malambi, Somavarapet Taluk

On a stone in the old village site

Be it well. The sun in the sky the Chōḷa-kula which was like the stem of the tree of paradise the Solar race, having the daughter of Kavēra (that is, the river Kāvēri) expert in removing the sins of all the people as companion,—the great Chōḷa king Rājākēsarivarmma-permmāṇaḍigaḷ,—to Manija, who in the battle of Panasōge had arrayed and fought, saying 'I will not return till (they) are completely put down'—saying that those who opposed him died, sent word to Pañchavan-mārāya to bind a *paṭṭa* on him and to give him a *nāḍ*. He (Pañchavan-mārāya) bound on him a *paṭṭa* (inscribed with the title) as *kshatriya-sikhāmaṇi-Kongāḷva* and granted Mālavvi.

To this, gāvunḍa-Rāchamma's family are witnesses,—Āditya-gāvunḍa of Kaṇṇavangala, Nanniya-mēru of . . . gaḷani . . . cha-gāvunḍa of Kaḷane Eṇṇyanga-gāvunḍa of Nallūr It should not be told that . . . ḷlūrṇāḍ is outside the purview of the grant (*kaḷnāḍu*).

66 (47)

Malambi, Somavarapet Taluk

On a second stone near the old village site

In the year Dhātu on the 5th of the bright fortnight of Āsvija—the illustrious Venkaṭādri-nāyaka's (son) Kṛṣṇappa-nāyaka granted to Rāchēgauḍa of Mālavbi the land-rent of 12 *ga*.

Twelve *varaḥa* have we given.

67 (48)

Menasa, Somavarapet Taluk

On a stone lying in the trench of the fort ruins

Be it well. When śrī Kongāḷva was ruling the kingdom—Komārayan Sundara, when the cows of were carried off, attacked those who drove them away feudatory Gōkipayan of the tired soldiers

(Images of Sundaran and Komaran, with the names attached)

68 (37)

Mullur, Somavarapet Taluk

On the northern wall of the Pārśvanātha basadi

Be it well. śrī-Rājādhiraḷa-Kongāḷva's mother Pōchabbarasi, lay disciple of Guṇasēna-paṇḍita-dēva of the Draviḷa-gaṇa, Nandi-sangha and Aruṅgaḷ-ānvaya, had this *basadi* made.

Great good fortune.

69 (38)

Mullur, Somavarapet Taluk

On the basement of the Pārśvanātha basadi

Be it well. śrī Rājendra-Chōla-Kongālva's son [Rājādhirāja]-Kongālva gave, with pouring of water as a dwelling place to his *guru* Guṇasēna-panḍita-dēva, of the Tivula-gaṇa, Arungaḷ-ānvaya and Nandi-sangha. Great good fortune. śrī, śrī.

70

Mullur, Somavarapet Taluk

On a stone kept in the navaranga of the Pārśvanātha basadi.
(top portion is broken and lost)

. This is Rugmiṇi-mahādēvi's consecration.

71 (34)

Mullur, Somavarapet Taluk

On a stone by the side of Pārśvanātha basadi

Be it well. Of the hundreds of years elapsed since the time of the Śaka king, the 986th, the year Krōdhi being current, on the 9th of the dark fortnight of Chaitra in that year, Tuesday, under the Pūrvā-Bhādrapada-nakshatra, at the rise of Mīna :—

Be it well. Having gone across the deep ocean of nectar, the *āgama* which issued from the lotus mouth of the holy Arhad-*paramēśvara*, *parama-bhaṭṭāraka*, whose lotus feet are illumined by the rose of gems set in the crowns of all the gods and demon lords,—illustrious Guṇasēna-panḍita-dēva gained the abode of Mōksha-Lakshmi.

His *guru*, skilled in unfolding the essence of the *siddhānta*, Pushpasēna-vratindra ; his eminent sangha, the Nandi-sangha ; lord of the Draviḷa-gaṇa of the great Arungaḷ-āmnāya ; proficient in the supreme *ārhanṭya* and the other three jewels, all the great science of grammar, *āgama* and others, and the six established systems of logic :—the vratipati Guṇasēna-āryya, praised of āryyas.

72 (35)

Mullur, Somavarapet Taluk

On a second stone by the side of the same Pārśvanātha basadi

Written by Dharmaseṭṭi.¹ Be it well. In the 980th Śaka year, the year Viḷambi, at the time of the Uttarāyaṇa-sankrānti,—śrī Rājendra-Kongālva, for the *basadi*, which was built by his father, granted in Hāruvanahalli, Arakanahalli, Kāṅgoṇḍahalli, Hangalavāni 10 *khaṇḍuga* ; Huṇise

¹ The writer's name usually comes at the end, but has been engraved on the top, perhaps for want of space at the bottom.

dāru 10 *khaṇḍuga* (Tamarind trees yielding 10 *khaṇḍuga* fruits ?); in Gaṇapatiḡḡu *khaṇḍuga* 3, Asagavoḷe *khaṇḍuga* 4. Niḡutadagḡu 3 *khaṇḍuga*; Kesakuni (red soil garden ?) and the land inside a tank 3 *khaṇḍuga*; land at Hennellūru 10 *khaṇḍuga* with the oil from one oil mill.

Śrī Rājādhirāja-Kongāḷva's mother, Pōchhabbarasi made over (the grant) to her *guru* Guṇasēna-panḡita-dēva, of the Draviḷa-gaṇa Nandi-sangha and Aruṅgaḷ-ānvaya and gave with pouring of water.

Whoso takes away land given by himself or by another is born a worm in ordure for sixty thousand years.

73 (36)

Mullur, Somavarapet Taluk

On a third stone by the side of the same Pārśvanātha basadi

(Nearly all defaced.)

A memorial to some female who died,—perhaps Prithvī-Kongāḷva's queen.

74

Mullur, Somavarapet Taluk

On a stone set up in front of the Chandranātha basadi

Be it well. In the Śaka year 980, the year Viḷambi

75 (39)

Mullur, Somavarapet Taluk

On another stone in front of the Chandranātha basadi

Be it well. Fortune. In the 1313th Śaka year, the year Pra[mḡ]ḡḡta, on the 3rd of the bright fortnight of Vaiśākha, Sunday,—of the śrī Mūla-sangha, Dēsi-gaṇa, Pustaka-gachchha and Koṇḡakundānvaya, the Āryya Śubhēndu's off-spring Vijayakirtidēva's beloved disciple Bāhubalidēva having obtained this temple, restored it.

Śrī Rājā[dhirāja]-Kongāḷva, and Rugmiḡidēvi had, in the temple built through Vijaya-dēva, in order that merit might be to his mother Pōchhabbarasi set up and granted for it the village of Nulabihaḷḷi in Aṅḷavādi-nāḡu, Daḷāśinahallḷi and Hāruvahaḷḷi in Muḷḷūr. The boundaries:—in the east, flowing streamlet, in the south in the north, the stone set up in the moat, in the west, the hill, in the north the boundaries of Kāregḡḡa-hallḷi:—in the east, the boundary-stone of Nelliyaḡe, in the south of the hill, in the north, the tank-bund, in the north-east, the boundary-stone. Gaḷḡagalavḡḡi in Muḷḷūr lands 1 *khaṇḍuga*, . . . under the tank 2 *khaṇḍuga*, in Āga 10 *koḷaga*, Kanagoḡḡala 10 *koḷaga*, gāla 1 *khaṇḍuga*, in Koḡagoḡḡala 2 *koḷaga*, achchagade 10 *koḷaga*, Lōkagadde 10 *koḷaga* 15, Sampagegadde 1 *khaṇḍuga*, Bḡḷagadde 1 *khaṇḍuga*, 9 *koḷaga*, Āladakāḡi 1 *khaṇḍuga*, 10 *koḷaga*; Asaravakki 1 *khaṇḍuga* *koḷaga*, Vesikuni 1 *khaṇḍuga*: in Niḡitadagḡu 3 *khaṇḍuga*, in Myaṇasa 1 *khaṇḍuga*

10 *koḷaga*; in Honnadēviya Saraṇagōḍu 1 *khaṇḍuga*, the land at Heṇṇanūr 2 *khaṇḍuga* with oil from one oil mill, to continue as long as moon and sun

(And) the joy of all people, reading the record of the dedication, with the view of continuing it, the king Vira-Harihara, who had been in many fights,—the guardian of those who come into the king's shelter, a cage of adamant to refugees, servant of the bearer of the conch, discus and mace, Gonkāraḍḍi-nāyaka,—whom Guṇḍappa-daṇṇāyaka had noticed (for his bravery)—gave Muḷḷu-nāḍ of his own favour,—(And) Siddhagaḍḍa having assembled the subjects, and giving to Anṇādēvi's Kumāraṇaḥḷi the name of Bhīmāpura, set up stones at the four boundaries, and presented it, with pouring of water. And giving to Kāragōḍ the name Anṇāṅgapura, presented it, with pouring of water, to Pārśvanātha. For *dānaśāle* and *gōmāle* in [ki]ratyaduga, 3 *khaṇḍuga* of land in Jayamālapuri. 3 *khaṇḍuga* in Gaṇapatigōḍu, 1 *khaṇḍuga* in Huṇisedālu (were granted).

Arjuna wrote theś *āsana*.

Whoso destroys this *dharma* incurs the guilt of killing cow, child, woman and teacher, and of eating the pig.

76 (40)

Mullur, Somavarapet Taluk

On a stone near Chandranātha basadi

Be it well. Fortune. In the 1138th Śaka year, the year Dhātu, the 15th of the bright fortnight of Jēṣṭha, Tuesday,—Immaḍi-A ya-Rāya's army chaplain (*Rāyakaṭākāchāryya*) Vidyādhara-Būchidēvarasa expired

77

Mullur, Somavarapet Taluk

On the pedestal of the Śāntinātha image in the garbhagṛiha of the
Śāntiśvara basadi

Mallishēṇadēva, the disciple of Śrīpāla-traividya-dēva of the Aruṅgaḷānvaya which shines in the Nandi-saṅgha in the illustrious Draviḷa-saṅgha, and who has crossed the ocean the entire *śāstras*, got the *basadi* at Muḷḷūr re-consecrated.

78 (41)

Mullur, Somavarapet Taluk

On a stone with footprints in front of the Śāntiśvara basadi

The holy footprints of Guṇasēna-panḍita's *guru* Pushpasēna-siddhāntadēva.

79 (42)

Mullur, Somavarapet Taluk

On a stone near Śāntiśvara basadi

Be it well. The Nāga well which Guṇasēna-panḍitadēva caused to be dug. The *dharma* of the *nakaras*.

80 (45)

Mullur, Somavarapet Taluk

On a vīragal in the threshing-floor

Om. Obeisance. Be it well. In the reign of—with all titles, the *maṇḍalika-Nārāyaṇa* the champion who put to flight Maleya, a cage of adamant to refugees,—śrī Hariharadēva-Chōḷa dēva,—in the year Durmukhi, on the 5th of the bright fortnight of Chaitra, Monday,—when Beḷuhu-nāḍ, Goddumbāḍi, Muḷivarāditya-nāḍ Mallikārjuna, Niḍita, Meṇasa and others the whole nāḍ, uniting, marched to the Muḷlūr fort and besieging it, were scaling the fort.—Boppagaḍi's (son) Malleya, protecting the Muḷlūr fort, hewing down the barrier and slaying, fell in crooked entrance. On his falling, the three hundred men of the villages, headed by Māsāvi, having assembled gave as a *vīrasēse* for him 3 paddy-fields in the Mākōve land of the Muḷlūr paddy-fields, and 5 paddy-fields in Hiḍjegal; these eight paddy-fields along with the Hosa Mānikeṇe were sold for 9 *ga* to Boppagaḍi's (sons) Mālaiya and Madaiya by Māsāvi and the *ūru* (who had) assembled, free of all imposts. These boundaries should be honoured as correct.

This stone was made by Koṅḡolali Bāchāchāri's son Bairōja. *Sēnabōva* Sātaiya of Kopaṇa-tīrtha wrote the letters of this *śāsana*. Great good fortune śrī. śrī.

81 (43)

Mullur, Somavarapet Taluk

On a vīragal on the tank-bund

Fortune. In the 999th Śaka year, the year Pingaḷa when śrī Rājēndra-Chōḷa-Koṅḡāḷva was ruling the kingdom,—his crowned queen Padmaladēvi having died, from strong emotion, he and his wife

82 (44)

Mullur, Somavarapet Taluk

On another vīragal in the same place

Uttama-Chōḷa-seṭṭi with a sword cutting off his head, died.

83

Mullur, Somavarapet Taluk

In front of a pair of footprints on a boulder near the village

(Very much effaced).

Be it well. Of the illustrious Arunḡal-ānvaya sēna-panḍita

84 (32)

Niduta, Somavarapet Taluk

On a stone in the Bīrēdēvara-vana

(Very much effaced all down the middle of the stone).

Be it well. Fortune. In the year 1201 of the Śaka, the year Bahudhānya, of the dark fortnight of Vaiśākha, god Mallikārjuna of Malapanahalli gaḍināḍu, Aṇalenā Muḷḷunāḍu Ekoṭi of that Mallikārjunadēva. Lakanna. Jakarāmaya grant of lands made by Hiriya-Viraṇṇa and Chika-Viraṇṇa. In Banasamudra 10 *koḷaga*, wet land below Dēvarakere tank flower garden 10 *koḷaga*, in Banigana-halli below the tank built by Tirumale-gauḍa *koḷaga*, in 2 *salage*, behind the god's land for oil 2 *salage* 1 *koḷaga*, to the south of Āhatre 1 *koḷaga*, wet land of the western streamlet 1 *salage*, to Hariyaṇṇa of Koṟakaḍahu 1 *salage*, to Viraṇṇa of Koṟakaḍahu wet land of maṇṇadēva 1 *salage* of Mākakere 6 *salage* of Hiḍiyakere in front of the village 100, behind the village 600, Thus dry lands 700, wet lands 22 *salage* Malligauḍa granted for *amritapaṇi* in equal shares to Hariyaṇṇa and Viraṇṇa

Whoso destroys this *dharma* incurs the sin of killing tawny cows on the banks of the Ganges.

Whoso takes away land given by himself or by another is born a worm in ordure for sixty thousand years.

85 (6)

Niduta, Somavarapet Taluk

On a vīragal in the village

Be it well. In the victorious increasing Śaka year 1177, the year Rākshasa, (the month) Vaiśākha, the 11th day of the bright fortnight; in the time (of the auspicious reign) of śrīmat-pratāpa-chakravartī Hoysaṇa bhujabala śrī-Vira-Narasimha-rāya Sōmaiya, the son of Bīragauḍa of Kahigōḍu, shouting,—Bumbiya-nāyaka, himself, taking with him his servants Bimaiya Sōmaṇṇa, fighting, he fell. In order that Sōmaiya may attain to the world of gods, Mārigauḍa who was born with him, and Māyiga, the son of that Sōmegauḍa, prepared and raised this *bīragal*. Great prosperity. Fortune.

86 (7)

Niduta, Somavarapet Taluk

On another vīragal in the village

Be it well. In the victorious increasing Śaka year 1208, the year Pārthiva, (the month) Vaiśākha, the 12th day of the bright fortnight; in the time of the increasing reign of śrīmat-pratāpa-chakravartī Hoysaṇa bhujabala śrī-Vira-Narasimhadēvarasa :— Māratamma of Kahigōḍu, joining fight with his boasting bitter enemies, fell in the fight.

In order that Māratamma may attain to the world of gods, his younger brother Maleya-nāyaka, and Māratamma's sons Sōmaṇṇa this *vīragal*.

Great prosperity. Fortune.

87 (33)

Nandigunda, Somavarapet Taluk

On a stone near the village

Be it well. When *śrīman mahāmaṇḍalēśvara* Virachōḷa-Koṅgāḷvadēva was ruling the kingdom of the world :—Tāyi-Padumaladēvi, Sōmaladēvi, Tōḷūr Duddarasa, Balleya-daṇḍanāyaka, and Haḍiyera Kirikaṇa,—all these being present, in the year Manmatha, the month Kumbha, Sunday, the 10th, he granted in the Muḷḷu-nāḍ Seventy, for the brothers and their successors to raise and receive customs dues as follows :—good ox, free; headman's fee—for each hamlet in Ganahūr, 5 *haṇa*; tribute money—for each hamlet in Ganahūr, 5 *haṇa*; *araterē*, and pandal money, free; except the Ganga *siddhāya*, tax on income and gifts, forced labour, and demand, free for Haḍuvagēri.

Whoso speaks of failing in the grant made by Vīra-Chōḷa-Koṅgāḷvadēva gets the *brahmāti* of slaughtering cows and Brāhmaṇas on the banks of the Ganges.

In the Seventy, 5 *gūla* of paddy for each house will be given to Gangōja and Būchaṇa.

88 (51)

Doddamalate, Somavarapet Taluk

On the sluice of Honnammanakere

In the illustrious year Pārthiva, on the 10th of the bright fortnight of Phāḷguṇa, Thursday,—Annadāni-arasa had this sluice built. The builders were Venkaṭaiya and Malaiya. Bommarasaiya's writing. This was made in the time of Basalingadēvara Nannagauda.

89 (56)

Doddakanagala, Somavarapet Taluk

On a nishidhi stone in the field

The tomb of Prabhāchandrādēva, the beloved eldest disciple of Śubhachandrādēva of the śrī-Mūla-sangha, Dēsiya-gaṇa. Pustaka-gachchha, Koṇḍakundānvaya and Inguḷēśvara-bāḷi. He obtained release (died) in the year Tāraṇa, on the fifth of the bright fortnight of Chaitra, Friday.

90 (60)

Harohalli, Somavarapet Taluk

On a stone in a canal of the paddy field

Teyalaya-jūbu, washing his feet, gave to Eṇṇa[ra]sa as an *agrahāra*. Further, Chaṭṭayyam washing the feet of Dhārakabalaḥa (?) Kongaṇivarmma, gave gold and land

91 (61)

Garagandur, Somavarapet Taluk

On a viragal in the village

(Very much effaced)

..... Be it well. The illustrious mahāmaṇḍalēśvara Tribhuvanamalla Vīra
..... Cṅaṅgāḷva mahāma dityadēva

92 (64)

Kajur, Somavarapet Taluk

On a stone lying to the north of Basavanaguḍi

Illustrious Bīḷugaḍa and Aṅabagaḍa gave this village to the four, Bayiru Kaniguyi Rāma, Nāgajyaya, and Kempaṇa.

93 (65)

Siraha, Somavarapet Taluk

On a stone in front of the Rāmēśvara temple

Śri. In the year Jaya, on fullmoon day in the bright fortnight of Phālguṇa, Thursday,—when Hoysaṇa bhujabaḷa śri-Vira-Ballāḷadēvarasa was ruling the kingdom of the world :—Kasapa-gavuḍa of Śiriyūr who obtained Bīḷuhu-nāḍ, granted lands to Māyaṇṇa, son of Bīraya, the eight rights of full possession, such as, hidden treasure, underground stores, springs, minerals and future profit, for the sake of the god Mallikārjuna of Sirivura, together with the *kāluga*, by a *śāsana*, with pouring of water. Whoso destroys this will incur the guilt of slaughtering cows on the bank of the Ganges. Great good fortune. śri, śri, śri.

(The signature of the king) *maṣevakkara kāvaru* (the guardian of those who take shelter). śri.

94 (66)

Mudaravalli, Somavarapet Taluk

On a stone near the village entrance

May it be prosperous. The best of the illustrious *paramahansa parivrājakas*, the great *yōgi* named Kaivalya, ever solely devoted to wisdom.—the Bēlūr king Kṛṣṇa inviting (that) eminent *yati* gave the village of Mūdravalli, as an auspicious offering to lord Kṛṣṇa. If it be asked, for what reason was it given?¹

95 (75)

Uluguli, Somavarapet Taluk

On a viragal in the coffee plantation

Be it well. The illustrious *mahāmaṇḍalēśvara*, subduer of Chauṇu, in firm character Rāma,

¹ The record stops here.

supporter of Satyarāya, in solid adamant Rudra, guardian of refugees, the illustrious Vira-Muni-varāditya Gökūjadēvarasa :—

In the year Raktākshi, the month Kanyā,—when the Tengu-nāḍaka seized the cows of Yaḷaghaḷe the brave hero (The meaning of the rest is not clear. Mēlāḷi appears to have fought and died).

96 (2)

Biliyur, Virajapet Taluk

On a stone lying in the trench.

Prosperity to the Jina-śāsana.

Of the years expired since the time of the Saka king, the eight hundred and ninth year being current,—

Be it well. Satyavākya-Koṅṅuṇivarmma-dharmma-mahārājādhirāja, boon lord of Kovaḷālapura, lord of Nandagiri, in the eighteenth year of the illustrious Permmānaḍi's anointing to the kingdom on the auspicious fifth day of the month Phālguna, to Śivaṇandi-siddhānta-bhaṭāra's disciple Sarvaṇandidēva, for the Satyavākya Jina temple of the Peṇṇekaḍanga, Permmānaḍi gave the twelve hamlets of Biḷiūr in Peddoṛegare, free of all imposts.

The Ninetysix Thousand, the five tributary chiefs, the Seventy of Beddoṛegare and the eight householders are witnesses to this.

The Male Thousand, the Five Hundred, the five *dāmarigas* are guardians of this.

Whoso destroys this, destroys Bāraṇāsi, a thousand Brahmīns and a thousand tawny cows, and is guilty of the five great sins.

Sedōja's writing.

Biḷiūr will pay eighty *gadyāna* of gold and eight hundred (measure of) paddy.

97 (3)

Koturu, Virajapet Taluk

On a stone in Lakkunda forest

Be it well. Satyavākya-Koṅṅuṇivarmma-dharmma-mahārājādhirāja, boon lord of Kuvaḷālapura, lord of Nandagiri, illustrious Permmānaḍi:— Having tied the *Permmāḍi-vaḷḷa* on Jaḍala-Eṛeyanga-gāvuṇḍa's son, granted the estate as follows :—The fixed land-rent ten *gadyāna* of gold, and of the paddy grown (*beḷṭiya bhatta*) one hundred (measures) of paddy as a decree for all time

Būvayya's letters.

Kalnāḍ for Eṛeyanga. Great good fortune.

98 (4)

Peggur, Virajapet Taluk

On a stone in the village.

Be it well. Of the hundreds of years expired since the time of the Śaka king, the 899th, the year Īśvara being current :—

Be it well. Satyavākya-Koṅṅuṇivarmma-dharmma-mahārājādhirāja, boon lord of Kōlālapura, lord of Nandagiri, illustrious Rāchamalla-Parmmanāḍi. within that year on the *Nandiśvara* fullmoon day of the bright fortnight of Phālguṇa,

Be it well. When the valiant one adorned with a powerful right arm—the abode of his sword—vigorous in seizing the priceless pearls scattered from the frontal globes of the troops of proud elephants of all his enemies, his elder brother's warrior, a friend of the poor, illustrious Rakkasa was ruling Beddoregare;

Prosperity to the *Jina-sāsana*. A resident of śrī-Belgoḷa, illustrious Anantavīryayya, the beloved disciple of śrī-Goṇasēna-panḍita-bhaṭṭāraka, (who was) the beloved disciple of śrī-Birasēna-siddhānta-dēva, acquired Peggadūr and also Posavādaga, secured against obstruction.

Witnesses to it, the Ninety-six Thousand, the five tributary chiefs, the Beddoregare Seventy and the eight house holders.

The five Malepas, the Five Hundred, and the five *dāmarigas* guard this.

Whoso destroys Śrīpurusha-mahārāja's gift destroys Bāṇarāsi, a thousand Brahmanas and a thousand tawny cows, and is guilty of the five great sins. Whoso protects this acquires great merit.

Chandanadiyaya's writing. *Sāsana* of the Peggadūr-basadi.

99 (29)

Kunda, Virajapet Taluk

On a pillar in the Kuṇḍadayappa temple on the hill

... In order to repair and construct anew as a Śivālaya the ancient stone temple of Mahādēva on the Kunda hill in Beṭṭiyattu-nāḍu, where Īśvara appeared,—the *Takkamokastaru* of this nāḍ, with all the people and also the *Takkamokastaru* of Kakkēri village in Ammati-nāḍu, having agreed, began the work of renovation of this great place, in the year 1776 of the Śālivāhana era, the Kali year 4955, the year named Ānanda, on the 18th of the month Tulā, the 15th of the bright fortnight of Kārttika, Thursday, on the expiry of the 1810060th Kali day, at an auspicious moment.

And for the restoration of this sacred place, Maneppanḍra details of people who, as an offering to Īśvara rendered service by paying the value, Kaṇḍeya-rāvanta *śānabhāga* Brāhmaṇa-Venkapaīya, *śubhedār* Keḍandēra Mudaiya and *pārupatyagār* Maneppanḍra-Puchaiya assisted by granting for Keḍandēra-Mēdayya assisted by granting for the door jambs, Saṅvaṇḍra-Bōḷaiyya, Maṇiṇḍe-Timmayyagaḍa and Chinnegauḍa's (son) Chaṇṇappa granted for the god's *pāṇipīṭha*, roofing slabs and stone steps. The *jāhagirdār* of Kunda-grāma, Hayātkhānsābi granted for (the image of) Nandiśvara in front.

In this manner the work of renovation of this Śivālaya made by all the people united was completed in the year named Paingala, on the 15th of the bright fortnight of Vaiśākha, Friday at an auspicious moment by the grace of Śiva.

For those who did this service will be happiness in this world and salvation in the next.

100 (31)

Nallur, Virajapet Taluk

On a stone on the tank-bund

Prosperity to the *sāsana* of the Jinēndras, a destroyer of sin, a sun in dispersing the darkness the doctrines of evil sects.

Be it well. The cause of good in other world and of highest benefaction the illustrious feet when granted she bore in her mind and without hesitation deciding 'I will obtain *mukti*' taking leave of her relatives gained *samādhi* to the wonder of all, Jakkiyabbe. The *mantriki* of Chandiyabbe-gāvunḍi, *śrāvaki* of Kastūri-bhaṭṭāra, Jakkiyabbe performed *sanyasana* and expired. Her husband, the chief *śrāvaka* Eḍayya. Fortune.

101 (30)

Nallur, Virajapet Taluk

On a bund near Titaramāḍa

(Top portion is broken and lost)

..... Koḍangāla son was ruling, Biliyasetṭi, falling with devotion at the feet of all the *yatis*, gained this glory of the gods.

Prosperity to the *Jina-śāsana*. The lord of Maduvanga-nāḍ, Kiviriyaḍya, kept the vow for twelve (days) in the Chāngala-basadi and expired. His sons Bāki and Buki set up this.

102 (73)

Balele, Virajapet Taluk

On the wall of a temple

The stone temple of the Jōgi of the Paḍubas. The Paḍubas' royal stone. Obeisance to the Jōgi of the Paḍubas.

103 (16)

Danagallu, Virajapet Taluk

Stone inscription in the Virājapur maṭha

In the year Yuva, the 5th of the bright fortnight of Jēshṭha; the Virakta-maṭha of Chīlaja shāka-svāmi.

104 (20)

Danagallu, Virajapet Taluk

Stone inscription in the village

In the auspicious year named Khara, on the 10th of the bright fortnight of Āśvija,—to Siddalinga svāmi of the Yeḍatore-maṭha.

105 (21)

Mayamudi, Virajapet Taluk

Stone inscription in the village

The holy god Gangādhara.
Virarājendra-vaḍeyar.

106 (22)

Irpi, Virajapet Taluk

Stone inscription in the village

In the Śālivāhana Śaka year 1763, the year Śarvārī, the farmers of the Kiggaṭṭu Ten nāḍu have through their devotion renovated the temple of the god Rāmēśvara of Irpi on the Lakshmaṇa-tīrtha (river).

೬

	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ		ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
ಅಕಾಳವರ್ಷ ಪೃಥುವೀವಲ್ಲಭ	2	ಅಪಸ್ತಂಬಸೂತ್ರ	23, 24
ಅಖಂಡ	11	ಆರ್ಯ ಶುಭೇನ್ದು	49
ಅಖಂಡಲ	6, 10	ಆಲದಕಾಡಿ	49
ಅದ್ಯಗದೆ	49	ಅಲಪ	28
ಅಜಣ	40	ಅಲ್ಪೋಡು	2
ಅಜನಗಿರಿ	16	ಅಶ್ವಲಾಯನ ಸೂತ್ರ	6, 9, 10, 11, 39, 42
ಅರ್ಜುನ	50	ಅಶ್ವಾಯನ ಸೂತ್ರ	23, 24, 26
ಅಣಬಗವುಡ	57		
ಅಣಲೆ	53	ಇ	
ಅಣ್ಣನ ಬಣ್ಣ	61	ಇರ್ಪಿ	64
ಅಣಿಲವಾಡಿ	49	ಇಂಗುಳೇಸ್ವರದ ಬಳಿ	56
ಅಂಣಾಂಗಪುರ	49		
ಅಂಣಾದೇವಿ	49	ಉ	
ಅನನ್ಯ ವೀರ್ಯು	61	ಉತ್ತಮ ಚೋಟಿಸೆಟ್ಟಿ	53
ಅನ್ನದಾನಿ ಆರಸು	56	ಉಮ್ಮತೂರು	2
ಅನಂತನಾಥಸ್ವಾಮಿ	15	ಉಲುಗಲೆ ಮೂಡಗೇರಿನಾಡು	6
ಅನಂತಮತಿ ಅಪ	16		
ಅಪ್ಪಾ ಜಿರಾಜೇಂದ್ರ	9, 10, 11	ಋ	
ಅಪ್ಪಾಜೇಂದ್ರ	24, 26, 42	ಋಕಾರಾಖಿ	6, 9, 10, 11
ಅಪ್ಪಾರಂಡ ಬೋಪ್ಪ	23	ಋಕ್ಯಾಖಾಘ್ಯಾಯ	23, 24
ಅಪ್ಪತಿಮ ವೀರನರಪತಿ	24, 25, 26		
ಅಬಿಯೂರು	40	ಎ	
ಅಬ್ಬಿಮಠ	42	ಎಡಯ್ಯ	63
ಅಭಣ್ಣಿ ಭಟಾರ	2	ಎಡೆನಾಡು ಸಪ್ತರಿ	2
ಅಭಿನವ ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಪಂಡಿತದೇವ	15	ಎರಿಡ್ಕೋಳಿ	21
ಅಮ್ಮತಿನಾಡು	62	ಎಜ್ಜೆಯಪ	43
ಅಮನ ಹೊಸಹಳ್ಳಿ	16	ಎಜ್ಜೆಯರ್ರಸ	56
ಅಯ್ಯನಂಕಕಾರ	41	ಎಜ್ಜೆಯಂಗ	60
ಅರಕನಹಳ್ಳಿ	47	ಎಜ್ಜೆಯಂಗ ಗಾವುಡ್ಡ	44
ಅರಕಲ್ಪೋಡು	23		
ಅರಸಂಕ ರಕ್ಕಸ	41	ಐ	
ಅರುಣ್ಯ ಳಾನ್ಯಯ	32, 47, 51, 53	ಐಗಡಲೆ	40
ಅವಿದ್ಯಾ ಮೃತ್ಯು ಭಟಾರಕ	17	ಐಗಳಮಠ	27
ಅವಿನೀತ	2		
ಅಸಗವೋಳಿ	47	ಒ	
ಅಸರವಕ್ಕಿ	49	ಒಳಗಣಿ	47
ಅಸಾಯಸೂರ	32		
ಅಸುಂಡಿ	17	ಓ	
ಅಳಗೆಯರು	2	ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ	11, 12
		ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ	10, 11
		ಈ	
ಅದ್ಯಕ್ಕ	16		
ಅದಿಕ್ಕ ಗಾಮುಡ್ಡ	44	ಕಕ್ಕೇರಿ	62
ಅದಿಬ್ರೀ ಅಪ್ಪ	16	ಕಟ್ಟಿಪುರ	23, 24

೭

	ಶ್ರವಿಸಂಖ್ಯೆ		ಶ್ರವಿಸಂಖ್ಯೆ
ಕಡಪಟ್ಟಿಗಾಲ	2	ಕೆಂಡೆಗೌಡ	12
ಕಡಿಯುತ್ತಾನಾಡು	13	ಕೆಂಪಣ	57
ಕಣ್ಣ ವಂಗಲ	44	ಕೆಂಬರೆ	2
ಕಣ್ಣಾಯನ ಗೋತ್ರ	1	ಕೆಸಕುನಿ	47
ಕಂಠನೂರು	16	ಕೆಪಟನ್ ಲೇ ಹಾರಡಿ	22
ಕಥಕವ್ಯಕ್ತ	2	ಕೈವಲ್ಯ	58
ಕದನಪ್ರಚಂಡ	32	ಕೊಂಗಾಳ್ಯ	44, 45
ಕದೆಂಬ ಕುಲ	2	ಕೊಂಗುಣವಮ್ಯುರ್	60
ಕನಗೊಡಲು	49	ಕೊಂಗೊಳಲಿ	52
ಕನಿಗುಯಿ ರಾಮು	57	ಕೊಪ್ಪಣ	1, 2
ಕಂನಿ ಕಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಸ್ಥಾನ	14	ಕೊಪ್ಪಣವಮ್ಯುರ್	56, 61
ಕರಿವಳ್ಳಿ	2	ಕೊಟ್ಟುಗರ	2
ಕಲಿನ ಜೋಜ	30	ಕೊಡಗಿನ ರೀಮು	22
ಕಲಿಯುಗ ಬ್ರಹ್ಮ	32	ಕೊಡಗಿನ ಸಮಸ್ಥಾನ	24, 25
ಕವೀರಕನ್ಯೆ ಕಾ	44	ಕೊಡಗಿನ ಸಂಸ್ಥಾನ	9, 22, 26, 42
ಕಸಪ. ಗವುಡ	58	ಕೊಡಗು	6, 13, 21
ಕಸ್ತೂರಿ ಭಟ್ಟಾರ	63	ಕೊಡಗು ಸಂಸ್ಥಾನ	6, 10, 11
ಕಹಿಗೋಡು	54, 55	ಕೊಡಂಗಾಳ	63
ಕಾಗಣ ತಟಾಕ	2	ಕೊಡಗೊಡಲು	49
ಕಾಜ್ಯೋ. [ಂ]ಡಹಳ್ಳಿ	47	ಕೊಡಂದೇರ ಮುದ್ದೆಯ	62
ಕಾಮಣ	40	ಕೊಡಂದೇರ ಮುದ್ದೆಯ	62
ಕಾರಗದೆ	54	ಕೊಡಲಿ	24
ಕಾರತ್ತು ಮೂರ್ನಾಡು	14	ಕೊಣಸನಗರ	16
ಕಾರೆಗೋಡು	49	ಕೊಂಡಕುನ್ಯಾ ನ್ಯಯ	7, 8, 49, 56
ಕಾವಗೊಡ್ಡ	30	ಕೊಣ್ಣ ಕುನ್ಯಾ ನ್ಯಯ	2
ಕಾವೇರಿ	5	ಕೊಣೆಗನಹಳ್ಳಿ	23
ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರ	23, 24	ಕೊಪುತೀರ್ತ್ವ	52
ಕಿಗ್ಗಟ್ಟುನಾಡು	6	ಕೊಪಾರನ	45
ಕಿಗ್ಗಟ್ಟು ಹತ್ತುನಾಡು	64	ಕೊಮಾರಯ್ಯನ್	45
[ಕಿ] ರತ್ನದುಗ	49	ಕೊಟಕಡದು	54
ಕೈಷ್ಕಧರ್ಮ	2	ಕೊವಳಲಪುರವರೆಶ್ವರ	60
ಕಿವಿರಿಯಮ್ಮ	63	ಕೊಳೆಯನೂರು	2
ಕುಂಡುಮು	31	ಕೋಳಾಳಪುರವರೆಶ್ವರ	61
ಕುಣಿನ್ನೊರು	5		
ಕುಂಡ ಕುಂದಾನ್ಯಯ	15		
ಕುಂದ	62		
ಕುಂದದ ಬೆಟ್ಟ	62	ಗಲುಡಿಹಳ್ಳಿ	33
ಕುಂದೂರು	40	ಗಲುಳಿ ಸಂಜರಪ್ಪಯ ಅಣ್ಣ	32
ಕುಮಾರನ ಹಳ್ಳಿ	49	ಗಬ್ಬ ರಾಜಕುಲ	2
ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ	21	ಗಂಗಾಧರ ದೇವರು	64
ಕುಮಾರೇಶ್ವರ	12	ಗಂಗೋಜ	37, 55
ಕುವಳಾಲಪುರವರೆಶ್ವರ	60	ಗಜಸೇಲೆ	2
ಕ್ರೌಷ್ಣ	58	ಗಂಜಿನಾಡು	2
ಕ್ರೌಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕ	44	ಗಟ್ಟಿಬಾಡಿ	36
ಕೂಡಲೂರು	5	ಗಣಗೂರು	5, 39
ಕೂರ್ದ	9	ಗಣಪತಿಗೋಡು	47, 49
ಕೈಷ್ಣಪ್ಪನಾಯಕ	23, 24	ಗಣಾಧೀಶ್ವರ	12
		ಗಣೆಗನೂರು	2

	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ		ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
ಗಂಡಭೇರುಂಡ	32	ಚಿಕ್ಕೆಯನಾಯಕ	36
ಗನಪೂರು	55	ಚಿಂಡವ್ಯಕ್ತ	2
ಗಗಳಲವೋನಿ	49	ಚಿನ್ನಪ್ಪನ್	21
ಗಾವುಣ್ಣ ರಾಜಪ್ಪ	44	ಚಿಂನಿಗಲುಡ	62
ಗಿರಿದುರ್ಗಮಲ್ಲ	32	ಚೀಲಗವಾಕಸ್ತಾಪಿ	64
ಗುಡುಗೂರು	27	ಚೋಳಕ್ಕಳ	44
ಗುಣಜನ್ಮ ಭಟಾರ	2	ಚೋಲು ಮಹಾಮುಖೀಪತಿ	44
ಗುಣಜನ್ಮ ಭಟಾರ	2		
ಗುಣಸೇನಪಟ್ಟಿತ	51		
ಗುಣಸೇನಪಟ್ಟಿತದೇವ	45, 46, 48	ಛ	
ಗುಣಸೇನಾರ್ಯ	47	ಛಲದಂಕರಾಮ	59
ಗುಂಡಪ್ಪದಣ್ಣನಾಯ್ಕ	49		
ಗುಂದನಾಡಿಪ್ಪತ್ತು	36	ಜ	
ಗುಂಮಟಜಿನೇಶ್ವರ	15	ಜಕರಾಮಯ	54
ಗೊಂಕಾಜಿಡ್ಡಿ ನಾಯ್ಕ	49	ಜಕ್ಕಿಯಬ್ಬ	63
ಗೊಣಸೇನಪಟ್ಟಿತ ಬಟಾರ್	61	ಜಡಲವಿಜಯಂಗಾವುಣ್ಣ	60
ಗೊಮ್ಮಂದಾಡಿ	52	ಜಮ್ಮಪಡಿಯ ತಟಾಕ	2
ಗೋರಹಳ್ಳಿ	5	ಜಂಬೂರು	25, 26
ಗೋಪಾಳದೇವ	35	ಜಯಣ್ಣಿ ಭಟಾರ	2
ಗಾರತಿರು ಕೆಜೆ	34	ಜಯಮಾಳಪುರಿ	49
ಗಾರಿಭವ	6	ಜಾಹ್ನಾ ವೀಯ [ಕು]ಲ	1
		ಜಗಟ್ಟಿಳ್ಳಿ	42
		ಜಿನಯ್ಯ	40
		ಜುಂಜಲದೇವಿ	41
		ಜೂಜರಸ	42
		ಝ	
ಜಲುಟುವಿಭಾಡ	59		
ಜಂಗಾಳ್ಳಿ	28		
ಜಂಗಾಳುವ	28	ಞ	
ಜಟ್ಟಿಯ್ಯ	56	ಞಂನನ್ನ	2
ಜಂಣಪ್ಪ	62		
ಜತುಮ್ಮೂರ್ತಿಪುಗಡ್ಡ	41	ಟ	
ಜಂದಂಣ	39	ಟೀಪು ಸುಲುತಾನ	13
ಜಂದ್ರವಂಶ	10, 11		
ಜಂದ್ರಶೇಖರ	11, 12	ಠ	
ಜನ್ಮಣ್ಣಿ	2		
ಜನ್ಮನಯ್ಯಯ್ಯ	61	ಠೆಂಕನಾಡು	27
ಜನ್ಮಿಯಬ್ಬೆಗಾವುಣ್ಣ	63		
ಜನ್ಮಮುಳ್ಳಿಕಾರ್ಜುನ	27	ಡ	
ಜಂನನಕೋಟಿ	6		
ಜಂಪ್ಪ	27		
ಜವುಗ್ರಾಮ	27		
ಜಾಂಗಳದ ಬಸದಿ	63		
ಜಾರುಕ್ಕಿತ್ತಿಪಂಡಿತದೇವ	15, 16		
ಜೀಕಲದೇವಿ	41		
ಜೀಕವೀರಂಣ	54		
ಜಿಕ್ಕಣ್ಣಯ	30		
ಜಿಕ್ಕವೀರರಾಜೇಂದ್ರ	13		
ಜಿಕ್ಕಹದ	25		
ಜಿಕ್ಕಹರದ	26		

ಪ್ರಟಿಸಂಖ್ಯೆ

ಪ್ರಟಿಸಂಖ್ಯೆ

ವಾಲಯೋ[ರಾ] 17
 ವಾರ್ತನಾಥ 49
 ವಿರಿಕಟ್ಟಿ 2
 ಪುಟ್ಟರಸ್ಯಯ 23, 24
 ಪುರುಷೋತ್ತಮಪರ್ವ 17
 ಪುಷ್ಪಸೇನ ಪ್ರತೀಂದ್ರ 46
 ಪುಷ್ಪಸೇನ ಸಿದ್ಧಾಂತ 51
 ಪುಷ್ಪೋತ್ತಮ ಪರ್ವ 19
 ಪುಸ್ತಕಗಜ್ಯ 7, 15, 49
 ಪುಸ್ತಕ ಘಟ 56
 ಪೂನಾಧಿಪಾಸಹಸ್ರ 2
 ಪೆಗ್ಗದೂರು 61
 ಪೆಗ್ಗಿವಿಯರು 2
 ಪೆಣ್ಣಿಗಡಬ್ಬ 60
 ಪದ್ಮೋಟ್ಟಿಗರ 60
 ಪರ್ಬಕ್ಕವಾಣ 2
 ಪರ್ವನಡಿ 60
 ಪೆಟ್ಟುಟ್ಟುಕೆ 2
 ಪೊಗರಿಗೆಟ್ಟಿ 2
 ಪೊನ್ನಪ್ಪ 13
 ಪೊನ್ನಪ್ಪಯಿ ಬೊಪ್ಪ 22
 ಪೊನ್ನವಳ್ಳಿ 35
 ಪೊನ್ನವಾದಗ 61
 ಪೊನ್ನಕಗಟ 8
 ಪೊಟ್ಟಿ 2
 ಪೋಡಬ್ಬರಸಿ 45, 47, 49
 ಪ್ರತಾಪ ಚಕ್ರವರ್ತಿ 54, 55
 ಪ್ರಹುಡಪ್ರತಾಪ 24, 25, 26, 42
 ಪ್ರಿಥ್ವೀವಲ್ಲಭ 31

ಬ

ಬಗುತನ ಕೋಟಿ 28
 ಬಡವರ ನಣ್ಣು 61
 ಬದಗಿಗುಪ್ಪೆ 2
 ಬನಸಮುದ್ರ 54
 ಬನಿಗನಹಳ್ಳಿ 54
 ಬಮ್ಮದೇವ 42
 ಬಮ್ಮೋಜ 36
 ಬಂಮೋಜ 37
 ಬಯಲನಾಡು 36
 ಬಯರು 57
 ಬಲ್ಲಣಿಪ್ಪೆಕೆ 2
 ಬಲ್ಲಾಳರಾಯ ಜೀವರಕ್ಷಪಾಲಕ 15
 ಬಲ್ಲಾಟಿರೆಕಾಡು 15
 ಬಲಿನ್ಮುಕ್ತುಳಕಮಳಮಾರ್ತೃಣ್ಣು 41
 ಬಲಿಯರ ಭೀಮ 41
 ಬಲಿಯದ ಸಪ್ತಾಂಗಹರಣ 23

ಬಲ್ಲೆಯ ದ್ವಾನಾಯಕ 55
 ಬಸಲಿಂಗದೇವ 56
 ಬಸವನಹಳ್ಳಿ 25, 26, 27
 ಬಸವಪಟ್ಟಿ 16
 ಬಸವೇಶ್ವರ 25, 26
 ಬಾಕಿ 63
 ಬಾಚಳ್ಳಿ 42
 ಬಾಚಾಚಾರಿ 52
 ಬಾಡಗ 14
 ಬಾಣರಸಿ 42, 61
 ಬಾಣಾರಸಿ 43
 ಬಾರಣಾಸಿ 60
 ಬಾವಣಯ್ಯ 29
 ಬಾಹುಬಲಿದೇವರು 49
 ಬಿದ್ವೆಂದರ ಬೊಪ್ಪ 13
 ಬಿದಿರ 16
 ಬಿಹಗಾಮುಣ್ಣ 5
 ಬಿಳಿಲೂಪನ್ನಿ ಪರ್ವಳಿ 60
 ಬಿಳುಗೌಡ 57
 ಬಿಳುಹುನಾಡು 58
 ಬೀಚಬಿ 33
 ಬೀಮೈಯ 54
 ಬೀರಗಪ್ಪುಡ 54
 ಬೀರಯ 58
 ಬೀರಸೇನ ಸಿದ್ಧಾಂತದೇವ 61
 ಬೀಟಿಯಸೆಟ್ಟಿ 63
 ಬುಲಿ 63
 ಬುಂಬಿಯನಾಯಕ 54
 ಬೂಚಗ 29
 ಬೂಚಣ 55
 ಬೂತನಹಳ್ಳಿ 16
 ಬೂವಯ್ಯ 60
 ಬೊಡ 40
 ಬೆಟ್ಟಿಯತ್ತುನಾಡು 6, 62
 ಬೆದ್ರೋಟ್ಟಿಗರ 60, 61
 ಬೆಮ್ಮತ್ತಿ 16
 ಬೆಂಮಗೌಡ 30
 ಬೆಳ್ಳಾಪ್ಪ 21
 ಬೆಳಿಯೂರು 60
 ಬೆಳುಗುಳ ಪುರವರಾಧೀಶ್ವರ 15
 ಬೆಳುಹುನಾಡು 52
 ಬೆಳ್ಳುರರು 25
 ಬೆಳ್ಳೂರು 26
 ಬೆಳ್ಳೂಳ 61
 ಬೇಲೂರು 25, 27
 ಬೇಲೂರು ಶೀಮ 23
 ಬೇಲೂರು ಕೃಷ್ಣ ಭೂಪ 58

	ಪ್ರಟಿಸಂಖ್ಯೆ		ಪ್ರಟಿಸಂಖ್ಯೆ
ಬೈರನಾಯಕ	33	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	52
ಬೈರೋಜ	52	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವರು	53
ಬೋಕನಹಳ್ಳಿ	5	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ	42
ಬೋಪ್ಪಗೌಡಿ	52	ಮಲ್ಲಿದೇವ	35
ಬೋಪುರಸ್ವ	56	ಮಲ್ಲಿದೇವರಸ	36
ಬೋಧಧರಪಠಗವರ್	17, 19	ಮಲ್ಲಿದೇವದೇವ	51
ಬೋಳಗದ್ದೆ	94	ಮಲುಗನಹಳಿ	16
		ಮಲೆ	41
ಭ		ಮಲೆಪುರ ನಂದನವನ	41
ಭಗಣ್ಣಾರ್ಜುಮ	19	ಮಲೆಪುರು	61
ಭಗಂಡೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ	21	ಮಲೆಯಬೆಂಕೋಂಡಗಂಡ	52
ಭರವ್ಯಾಜಗೋತ್ರ	6, 10	ಮಲೆ ಸಾಸಿವ್ವರ್	60
ಭಾರವ್ಯಾಜಗೋತ್ರ	9, 11, 24, 26, 42	ಮಲ್ಲೆಯ	52
ಭೀಮಾಪುರ	49	ಮಲ್ಲೆಯ	56
ಭುಜಬಲಿ ಶ್ರೀ ಅವ್ವ	16	ಮಲೋಜ	40
		ಮಹನ್ಮಸ್ವಾಮಿ	42
ಮ		ಮಹಂತಸ್ವಾಮಿ	26
ಮಗರಾಯ	32	ಮಹಾದೇವ	6, 9, 17, 62
ಮಂಜುನಾಥಸ್ವಾಮಿ	31	ಮಹಾದೇವಪುರ	25, 26
ಮಂಡಿಕೇರಿ	42	ಮಹಾದೇವಪುರದ ಮಠ	26
ಮಣವಟ್ಟಿ ತಿಮ್ಮಯ	21	ಮಹಾಭಾರತ	20
ಮೃಗಸ	49	ಮಹಾರಾಜ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದರ್ ವಡೀರ್ (ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ)	9
ಮನಿಂಡೆ ತಿಮ್ಮಯಗಲುಡ	62	ಮಹಾರಾಜ ವೀರ್ ರಾಜೇಂದಿರ್ ವಡೀರ್ (ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ)	6
ಮನಿನಾಗಪುರವರಾಧೀಶ್ವರ	23	ಮ[ಹಾ]ರುದ್ಧ ಳಾಮ್ಯಾಯ	46
ಮನಿಯುಗುರೆ	2	ಮಹಾವಾದವಾದೀಶ್ವರ	15
ಮನೋಟ್ಟಿ ಬೆಳ್ಳಿಯಪ್ಪನ್	21	ಮಹೇಶ್ವರ	11, 12
ಮಂಡಳೀಕ ನಾರಾಯಣ	52	ಮಾಕಳ ಕೆಳೆ	54
ಮದುವಂಗನಾಡು	63	ಮಾಕೋವೆ	52
ಮದ್ದೆಯ	52	ಮಾಚಿಕಾರಿಯನಗಹ	40
ಮನಿಜ	44	ಮಾಘಾಣಂದಿ ಭಟ್ಟಾರಕ	7
ಮನಿಪ್ಪಂದ್ರಪುಟ್ಟಿಯ	62	ಮಾಚಗಾವುಣ್ಣ	30
ಮನೆಯುಪಂಡ ಮೊಂಣಪ್ಪ	22	ಮಾಚಗೊಣ್ಣ	30
ಮಮದೈ ಅರಸು	27	ಮಾಚಜಿಯ	40
ಮರನಿ	33	ಮಾಣಿಕ ದೇವರು	39
ಮರಿಯಪ	41	ಮಾದಣ	40
ಮರಿಯೋಜ	30	ಮಾದೇವಪುರ	25
ಮಜುಗರೆ	2	ಮಾಧು	2
ಮಜಿವಕ್ಕರ ಕಾವರು	58	ಮಾಧವ	1
ಮಜಿವಕ್ಕರ ಕಾವ	59	ಮಾಯಂಣ	58
ಮಜಿಪೊಕ್ಕರ ಕಾವ	49	ಮಾರತಮ್ಮ	55
ಮಲಗನಕೆಳೆ	16	ಮಾಲಿಗವ್ವಡ	54
ಮಲವನಹಳ್ಳಿ	53	ಮಾಲಿವ್ವಿ	44
ಮಲಪುರೊಳುಗಂಡ	32	ಮಾಲಂಬಿ	44
ಮಲರಾಜರಾಜ	31	ಮಾಲ್ವೆಯ	52
ಮಲಿಗೌಡ	40	ಮಾವಿನಮುಕ್ಕಿ	35
ಮಲಿಯನಾಯಕ	55	ಮಾಸಾವಿ	52
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವರು	33, 58	ಮಾಹಗಣಪತಿ	12

ಪ್ರಟಿಸಂಖ್ಯೆ

ಮೀನಾಕ್ಷಿಯು	22
ಮುದ್ರಮ್	22
ಮುದ್ದಿಸೆಟ್ಟಿ	16
ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯ	28
ಮುನಿವರಾದಿತ್ಯ ಗೋಕುಲದೇವರಸ	59
ಮುರಿಗಾಸ್ತಾಮಿ	25, 26
ಮುರಿಗಾಸ್ತಾಮಿ	42
ಮುರಿಗೇ ಸಂಪ್ರದಾಯ	25, 26
ಮುಳಿವರಾದಿತ್ಯ ನಾಡು	52
ಮುಳುನಾಡು	49, 53
ಮುಳುನಾಡಸ್ವತ್ತು	55
ಮುಳುನಾರ್ಡು	5, 44
ಮುಳೂರ ಕೋಟೆ	52
ಮುಳೂರು	49, 51, 52
ಮುಟ್ಟುಗಿ	2
ಮೂಲಕಾವೇರಿ ಅಮ	22
ಮೂದ್ರಪಳ್ಳಿ	58
ಮೂಲಸಂಗ	56
ಮೂಲಸಂಘ	7, 8, 15, 49
ಮೆಣಸ	52
ಮೇಲನ ಗವಿ	26, 42
ಮೇಲ್ಪುಟ್ಟಿ ಕುನ್ನಿಯರಸ	19
ಮೈಸೂರು	12
ಮೋಜಡಿ	2
ಮೋಳತ	40, 42

ಯ

ಯಡಪುನಾಡು	27, 36, 42
ಯದವಕಳಾಂಬರ ದ್ವಿಮಣಿ	31
ಯಟಘಳಿ	59
ಯಿಂಗಲೇಶ್ವರ ವಳಿ	15
ಯಿಂದುಪಂಚ	6
ಯಿಪ್ಪುಗಳಲಿ	23
ಯುಧಿಪ್ಪುರ	6, 10, 11
ಯೆಡತೇರಿ ಮಟ್ಟಿ	64
ಯೇಕಾಂಗವೀರ	32
ಯೋಗಪ್ಪೆಯು	23, 24

ರ

ರಕ್ಕಸ	61
ರಣಿ[ವೊ]ಳಿಗ	38
ರಮ್‌ಜಾನ್ ಅಲ್ ಮುಬಾರಕ್	9
ರಮ ಶಟ್ಟಿ	17
ರಾಜಮಲ್ಲ ಪರ್ಮುನಡಿ	61
ರಾಜಕೇಸರಿಪರ್ಮುನಡಿ	44
ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ	23, 24, 25, 26, 42
ರಾಜಪಲ್ಲಭಸೆಟ್ಟಿ	34

ಪ್ರಟಿಸಂಖ್ಯೆ

ರಾಜಾಧಿರಾಜ	23, 24, 25, 26, 42
ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಕೋಂಗಾಳ್ಳಿ	45, 47, 49
ರಾಜಮಯ್ಯ	42
ರಾಜೇಗೌಡ	44
ರಾಜೇಂದ್ರಕೋಂಗಾಳ್ಳಿ	47
ರಾಜೇಂದ್ರಜೋಳ ಕೋಂಗಾಳ್ಳಿ	45, 52
ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ಪತಮಿ ಕೋಂಗಾಳ್ಳಿ	34
ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ಪುಳುವ ಕೋಂಗಾಳ್ಳಿ	35
ರಾಜೈಯ	27
ರಾಮಭದ್ರಾ	3
ರಾಮೇಶ್ವರ	5
ರಾಮೇಶ್ವರದೇವರು	64
ರಾಯರಾಜಗುರು	15
ರಾಯವಾದಿಪಿತಾಮಹ	15
ರಿಪುಪ್ಪಿಯ ಕರ್ಕಸ	41
ರುಕುರಾಪೆ	39
ರುಗ್ಗಿಣಿದೇವಿ	46, 49
ರುಗ್ಗಿಣಿಮಹಾದೇವಿ	46
ರುದ್ರಗಣ	39
ರುಕ್ಮಬಾನುಕಾಧ್ಯಾಯ	24
ರುಕ್ಮಭಾನುಕಾಧ್ಯಾಯ	26, 42
ರೌರವ ನರಕ	28

ಲ

ಲಕಂಡ	53
ಲಿಲ್ಲುಗ	38
ಲಿಕ್ಕಣತೀರ್ಥ	64
ಲಿಂಗಂಣ	12
ಲಿಂಗಂಣೋಡೇರು	28
ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರು	6, 9, 10, 11, 12, 22, 24, 26, 42
ಲಿಂಗೇಗಲುಡ	32
ಲೋಕಗದ್ದೆ	46

ವ

ವಕಣ್ಣಾಲ್ಯಯ	20
ವಟಾಮ್ಮ ಕ್ಷ	2
ವಣ್ಣಿ ಗಾಲೆ	2
ವಸಿಪ್ಪ ಗೋತ್ರ	23, 24
ವಳಿಞ್ಚಿಯರ್	18, 20
ವಾಮಜಿಯು	37
ವಾಸವಾಂಬ	14, 15
ವಿಜಯಕೀರ್ತ್ತಿದೇವ	49
ವಿಜಯದೇವ	49
ವಿಜಯಣ ಶಟ್ಟಿ	16
ವಿಜಯಪ್ರೀ ಅಪ್ಪ	16
ವಿದ್ಯಾಧರ ಬೂಜಿದೇವರಸ	50

	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ		ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
ವಿನಾಯಕ	17	ವಿಧಪುರದ ಮಠ	42
ವಿಪ್ರತಿಮಾ ವೀರನರಪತಿ	42	ವಿರಿಯ	58
ವಿರಕ್ತ ಮಟ್ಟ	64	ವಿವಗಂಗೆ	26, 42
ವಿಪ್ಲವಗೋಪ	1	ವಿವಣ್ಣಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ	60
ವಿಸ್ತೃತಕರ್ಮ	3	ವಿವಪಾದ ಸೇಖರ	41
ವೀರ ಕೃಷ್ಣರಾಯದೇವ	23	ವಿವಲಿಂಗ	10, 11, 12
ವೀರಚೋಳ ಕೋಂಗಾಳ್ಯದೇವ	37	ವಿವಲಿಂಗಪ	24
ವೀರಚೋಳ ಕೋಂಗಾಳುವದೇವ	55	ಶ್ರೀಕಂಠರಸು	28
ವೀರಣ್ಣ	54	ಶ್ರೀಕಂಠರಾಜಯ್ಯ	39
ವೀರನರಸಿಂಹರಾಯ	54	ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ	24
ವೀರನಾರಸಿಂಹ ದೇವರಸ	55	ಶ್ರೀಹೆನಸದಾಸಿವ	35
ವೀರಪ್ರತಾಪ	23	ಶ್ರೀನಂದೀಶ್ವರ	12
ವೀರಪೂಡುರು	31	ಶ್ರೀಪಾಳತ್ತೈವಿದ್ಯದೇವ	51
ವೀರಬಲ್ಲಾ[ಳ]ದೇವರಸ	58	ಶ್ರೀಪುರುಷ	61
ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ (ಇಂಗ್ಲಿಷಿಸಂಘ)	13	ಶ್ರೀರಂಜಪಟ್ಟಣ	6
ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ಪಡೆಯರು	6, 12, 25, 26, 42, 64	ಶ್ರೀವಿಜಯ ಜಿನಾಲಯ	2
ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ಪಡೆಯರು	26	ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರ್	18
ವೀರರಾಜೇಂದ್ರಾ ಪಡೆಯರು	21	ಶ್ರೀಸಂಗಪುಡ	30
ವೀರವಡೆಯ	27		
ವೀರಶೈವಮಠ	6, 9, 10, 11, 24, 26, 42	ಷ	
ವೀರಸಿದ್ದೇಶ್ವರದೇವ	34, 35	ಷಷ್ಠೀದೊ ಕೋಣಂ	32
ವೀರಸಿದ್ದೇಶ್ವರಮಹಾದೇವ	35		
ವೀರ ಹರಿಹರ	49	ಸ	
ವೀರ ಹೊಯಿಸಣ	32	ಸಕಲವಿದ್ಯಜ್ಞನ ಚಕ್ರವರ್ತಿ	15
ವೆಂಕಟಾದ್ರಿನಾಯಕ	23, 24, 44	ಸಂಗ್ರಾಮರಾಮ	41
ವೆಂಕಟೈಯ	56	ಸಂಣ್ಣಂಡ್ರ ಬೋಳ್ಳೆಯ್ಯ	62
ವೆಂಕಪ್ಪಯ	62	ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ	60, 61
ವೆಸಿಕುನಿ	49	ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ಜಿನಾಲಯ	60
ವೇಣಾಟ್	21	ಸತ್ಯರಾಯಸಂಪರಣಾ	59
ವೈರಿಗಜಕೇಸರಿ	21	ಸತ್ತಿ ಕೊಡು	2
ವೋಂಕಾಶ್ರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ	11	ಸನಿವಾರಸಿದ್ಧಿ	32
		ಸಂಪಗೆ ಗದ್ದೆ	49
ಶ		ಸಮಸ್ತ ಭುವನಾಸ್ತ್ರಯ	31
ಶಂಕರ	27, 43	ಸರಣಿಗೋಡು	49
ಶತ್ಯರತ್ನಾಕರ	41	ಸರಣಾಗತವಜ್ರಪಂಜರ	41
ಶಂಭು	23, 24, 26, 42	ಸರಸ್ವತಿ	17
ಶಂಭೈಯ	43	ಸರ್ವಗುಣಿ ದೇವ	60
ಶರಣಾಗತ ವಜ್ರಪಂಜರ	49, 52	ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರವಂದಿಜನ	41
ಶಾಂತವೀರಸ್ವಾಮಿ	26, 42	ಸಂಪುರ್ಣಾಡು	41
ಶಾಂತಿಕೀರ್ತಿದೇವ	15	ಸಾತ್ಯಯ	52
ಶಾಂತೀರ್ಥೇಶ್ವರ	15	ಸಾಂಬರಂಕರ	6
ಶಾಂತಿನಾಥ	15	ಸಾಂಬರಿವ	9
ಶಾಂತಿನಾಥದೇವರು	7, 8	ಸಿತಾಳಮುಳಿಗೆ	16
ಶಾಂತಿನಾಥಸ್ವಾಮಿ ಬಸದಿ	16	ಸಿದ್ಧಾಪುರದ ಮಠ	26
ಶಾಂತೀಶ್ವರ	16	ಸಿದ್ಧ ಗೌಡ	49
ಶಾಂತೋಪಾಧ್ಯಾಯ	16	ಸಿನ್ಹು ಗೋವಿನ್ದ	23
ಶಿವಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿ	64		

ಪದಸೂಚಿ— ೨

(ಪಾರಿಭಾಷಿಕೆ)

ಅ	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ	ಗ	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
ಆಗ್ರಹಾರ	56	ಗಲುಡಿಕೆ	32
ಆಟಕೋಯ್	52	ಗಂಗಸಿದ್ಧಾಯ	55
ಆಮೃತಪಡಿ	12	ಗದಿಗೆ	25
ಆಮೃತಪಡಿ	54	ಗದ್ಯಾಣ	34, 60
ಆಯ್ತಾ ಪರಿಗರು	60, 61	ಗದ್ಯಾನ	55
ಆಯ್ತಾ ಮನ್ನರು	60, 61	ಗರುಡು	59
ಆಯ್ತಾ ವ್ಯರ್ಥರು	60	ಗಪ್ಪುಡುಂಬಲಿ	27
ಆಯ್ತಾ ಬ್ಬರ್ಥರು	61	ಗೋಡಬಾಳು	34
ಆರತೆಜಿ	55	ಗೋಮಾಲೆ	49
ಆಶ್ಚರ್ಯ	8		
		ಚ	
ಆಡವಲ	34, 35	ಚರಮೂರ್ತಿ	24, 26, 42
ಆಯ	55	ಚರಮೂರ್ತಿ	25
ಆಯದಾಳು	41		
		ಜ	
		ಜಾಹಗೀರವಾರ್	62
		ಜೋಗಿ	64
ಉತ್ತರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ	47		
		ತ	
ಎಕ್ಕೆಟೆಗ	41	ತಕ್ಕ ಮೊಕ್ಕಸ್ತ	62
		ತಲೆದವಸ	61
		ತಳವರ್ಗ	41
		ತೊಂಥತ್ತರು ಸಾಸಿಬ್ಬರ್ಥರು	60, 61
ಕಣ್ಣುಗ	2		
ಕಂಠೀರಾಯಿ	12	ದಂಡಿನ ಕಾಣಿಕೆ	35
ಕನ್ಯಾಯ	26	ದದ್ಯರ ಮಂತ್ರಕೆ	63
ಕಂದಾಯ	26, 27, 42, 44	ದಾಅ	55
ಕಂನಡಿಗ ಹಲರು	16	ದಿವಾನ್	22
ಕಲಶ	23, 25	ದಿವಿಜಲೋಕ	48
ಕೆಲಾಡು	43, 44, 60	ದೇವಮಾನ್ಯ	27
ಕಾಣಿಕೆ	55	ದೇಹಾರ	16, 49
ಕಾಲುಗ	58		
ಕಾಲೂರು	5		
ಕುಳಪುಟ್ಟಿಗೆ	41	ಧಾರಕ ಬಲದ	56
ಕುಟುಗೋವರು	2		
ಕೈಲಾಸಪದವಿ	39		
ಕೋಲಾಯರು	16		
		ಝ	
		ನಕರ	51
		ನಖರ	8, 40
		ನಡಗಲುಳು	33
ಖಣ್ಣುಗ	5, 34, 47	ನನ್ನೀಸ್ವರ	61
ಖಣ್ಣುವೆ	35	ನಂದಾದೀಪ	12
ಖಂಡಿಗ	27	ನಲ್ಲೆತ್ತು	55
ಖಾಸರಹಸ್ತ	43	ನಾನಾಪೇಟಿಯ ಹಲರು	16
		ಞ	

	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ		ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
ಸುಂಕ	55	ಹ	
ಸೂರ್ಯಪಾನ	22	ಹಂದಲಹಣ	55
ಸೇನಬೋವ	40. 52	ಹಲರು	16
ಸೇನಭೋವ	42	ಹಾಲಧಾರಿ	16
ಸೋಲಗೆ	35	ಹೆಗ್ಗಡೆಗಿದ್ಯಾನ	55

INDEX TO TRANSLATIONS

	Page No.		Page No.
A		Avinīta	67
Abbimaṭṭha	88, 89	Avinīta-mahādhiraṅga	67
Abha[ya]ṅgandi-bhaṭṭāra	67	B	
Abhinava-Chārukīrtti-paṇḍitadēva	75	Bāchaḷli	89
Abiyūr	88	Bāḍaga	74
Ādi-Śrī-Avvagaḷ	75	Badaneḡuppe	67-68
Ādityagāvunḍa	90	Bagutanakōṭe	82
Ādyakka	75	Bāhubalidēva	92
Āhatre	95	Bairanāyaka	84
Aigaḷa-maṭṭha	82	Bairōja	94
Ājaṅga	88	Bāki	100
Akālavarsha-pṛithuvi-vallabha	67	Balindra-kula	88
Ākhaṇḍala	69, 71, 72	Ballāḷa-rāya	75
Āladakāḍi	92	Balleya-daṇḍanāyaka	96
Aḷageyar	68	Balyātare	78
Ālapa	82	Bammadēva	88
Ālgōḍ	68	Bammōja	86
Ammana-Hosahaḷli	75	Bāṅarāsi	88, 89, 99
Ammati-nāḍ	99	Banasamudra	95
Aṅabagaḍḍa	97	Baniganahaḷli	95
Anantamati-Avvagaḷ	75	Bāraṅāsi	98
Anantanāthasvāmi	75	Basalinga	96
Anantaviryayya	99	Basavanahaḷli	79-81
Aṅilavāḍi-nāḍu	92	Basava paṭṭa	75
Aṅjanagiri	75	Basavēśvara	79, 80
Annadāni-arasa	96	Bāvali	73
Aṅṅādēvi	93	Bāvaṅayya	83
Aṅṅāṅgapura	93	Bayalnāḍ	86
Āpastamba-sūtra	78, 79	Beddoḡegare	98, 99
Appājēndra-vaḍeyar	79-81, 89	Beddoḡegare-Seventy	99
Appājirājēndra	71, 72	Belgōḷa	99
Appājirājēndra-vaḍeyar	70	Beḷiyappa	77
Appāraṅḍa-Bopu	78	Beḷḷurar	68
Arakalgōḍ	78	Beḷuḡuḷapura	74
Arakanahaḷli	91	Beḷuhunāḍ	94
Arhad-paramēśvara	91	Bēlūr	78, 97
Arjuna	93	Bēlūru	79, 81
Aruṅgaḷāmnāya	91	Beḷūru	80
Aruṅgaḷānvaya	90-94	Bemmati	75
Āryaśubhēndu	92	Beṅacha	88
Asagavoḷe	92	Beṭṭiyattanāḍ	69
Asaravakki	92	Beṭṭiyattunāḍ	99
Āśvalāyana-sūtra	69, 71, 72, 78-81, 87, 89		
Avidyāṃṛityu-bhaṭṭāraka	76		

	Page No.		Page No.
Bhaṅḡāśrama	76	Channaiya	82
Bhāradvāja-gōtra	68, 71, 72, 79-81, 89	Channa Mallikārjuna	82
Bhavyas	75	Channanakōṭe	69
Bhīma	78, 88	Chañṅappa	99
Bhīmāpura	93	Chārūkīrtti-pañḡitadēva	75
Bhujabali-Śrī-Avvagaḷ	75	Chaṭṭayya	96
Bichabe	85	Chauṭu	97
Biddaṅḡa Bōpaṅa	73	Chavuḡamāne	88
Biddaṅḡara Bopu	73	Chemboṭṭi	77
Biddaṅḡa Somayya	73	Chennasadāśiva	85
Bidire	75	Chikaladēvi	88
Bihagāmuṅḡa	68	Chika-Viraṅṅa	95
Biḷiūr	98	Chikkaharade	79-81
Biḷiyaseṭṭi	100	Chikkaṅṅaya	83
Biḷugaḡa	97	Chikkaṅṅaya Bemmagauḡa	83
Biḷuhu-nāḡ	97	Chikkavīrarājēndra Woḡeyar	73
Bimayya	95	Chikkeyanāyaka	85, 86
Biragavuḡa	95	Chilaḷashāka svāmi	100
Birasēna-siddhāntadēva	99	Chinnappa	77
Biraya	97	Chinnegaḡa	99
Bōdharūpa	76	Chōḷa	90
Bōdharūpa-bhagavar	76	Chōḷa-kula	90
Bōdharūpa-bhagavararasu	76	Coorg	70, 73, 80
Bokanahaḷli	68	Coorg State	77
Bōḷagadde	92		
Bommarasaiya	96	D	
Boppagaḡi	94	Dalasanahaḷli	92
Bopu	73	Dāsanūr	68
Būchaga	83	Dattakasūtra	67
Būchaṅa	96	Demmaya	83
Buki	100	Dēsiga-gaṅa	67
Bumbiya-nāyaka	95	Dēsi-gaṅa	74, 92
Būtanhaḷli	75	Dēsiya-gaṅa	69, 70, 96
Būvayya	98	Dēvarakeṛe	95
		Dēvaramma seṭṭi	75
C		Dēvigere	85
Chandaṅḡandi-bhaṭāra	67	Dharmāchārya	74
Chandaṅḡandiyayya	99	Dharmaseṭṭi	91
Chandaṅṅa	87	Dhāsanūr	68
Chandiyyabegavuṅḡi	100	Digambara	75
Chandranātha	87	DoḡḡaVirappa-vaḡeyar	89
Chandraśēkhara	71, 72	Doḡḡa Virarājēndra Woḡeyar	73
Chandra-vamśa	71, 72	Doḡḡa-Virūpākshasvāmi	89
Chāṅḡala-basadi	100	Draviḷa-gaṅa	90, 92
Chāṅḡalva	82, 97	Draviḷa-sangha	93
		Duddharasa	88

	Page No.		Page No.
E			
Eḍayya	100	Hānagal	84
Eḍenāḍu-Seventy	67	Hanasōge	75
Ereyanga	98	Hanchama-seṭṭi	68
Ereyanga-gāvuṇḍa	90	Hangalavāni	91
Ereyapa	89	Harihara	88
Ereyarasa	96	Hariharadēva	85, 87
Eriṅjōḷi	77	Hariharadēva-Chōḷadēva	94
G			
Gajasele	67, 68	Hariharadēvarasa	86
Galigalavōṇi	92	Hariśchandra-dēvaru	70
Gaṇagūr	68, 87	Harivarṃma-mahādhiraḷa	67
Ganahūr	96	Hariyaṇṇa	95
Gaṇapatigōḍu	92, 93	Hariyaṇṇa-heggaḍe	70
Ganga	68	Hāruvahaḷli	91, 92
Gangādhara	101	Hāruvaseṭṭi	75
Gangōja	86, 96	Hayāḷkhānsābi	99
Gaṇiganūr	68	Heggaḍahaḷli	83
Ganjenāḍ	68	Heggaḍehaḷli	88
Gaṭṭābāḍi	85	Heggaḍe-Nākana	86
Gauḷi-Nanjarappaya	84	Hēmāvati	78
Gaurati tank	85	Heṇṇanūr	93
Gaurīdhava	69	Hennellūru	92
Gavuḍihaḷi	84	Heragu	70
Godduṃbāḍi	94	Herūr	82
Gōkipayan	90	Hiḍijegal	94
Goṇasēna-panḍita-bhaṭṭāraka	99	Hiḍijeyakeḷe	95
Gonkāraḍḍi-nāyaka	93	Hiriyavīraṇṇa	95
Gōpāladēva	85	Hirumanahaḷli	78
Gorahaḷli	68	Hiṭṭeyarasa	88
Gōvinda	78	Honnādēviya Saraṇagōḍu	93
Guḍugūru	81	Horūr-Nūrokkalnāḍ	69
Gummaṭa-Jinēśvara	74	Hosaḷli	89
Guṇachandra-bhaṭṭāra	67	Hosavaḷli	86
Guṇaṇandi-bhaṭṭāra	67	Hulakoḍ	83
Guṇasēna-āryya	91	Huṇisedāḷu	93
Guṇasēnapaṇḍita	93, 94	Huṇisedāru	92
Guṇasēnapaṇḍita-dēva	90, 93	I	
Gundanāḍ Seventy	86	Indra	72
Guṇḍappa-daṇṇāyaka	93	Inguḷēśvara baḷi	96
H			
Haḍiyara Kirikaṇa	96	Inguḷēśvara circle	74
Hakādivāḍi	68	Ippugaḷale	78
Hālēri	82, 83	Irpi	101
J			
		Īśvara	99
		J	
		Jāhavi-kula	67
		Jakkiyabbe	100

	Page No.		Page No.
Le Hardi	77	Mallikārjuna mahantasvāmi	88
Lingamudre	80	Mallishēṇa dēva	93
Lingaṇṇa	72	Mālōja	88
Lingaṇṇodēru-dēva	82	Maluganahaḷli	75
Lingarajender Wadeer	70	Mamadai-arasa	82
Lingarājēndra-vaḍeyar	69, 73, 78, 81, 89	Maṇavaṭṭi	77
Lingeḡauḍa	84	Maneppaṇḍra	99
Lōkagadde	92	Maneppaṇḍra Puchaiya	99
		Maneyapaṇḍa Moṇṇappa	76
		Manija	90
M		Māṇikadēva	87
Māchagoṇḍa	83	Maṇināḡapura	78
Māchajiya	88	Maṇiṇḍe-Timmayyagauḍa	99
Mādaiya	94	Maṇiyugure	68
Mādaṇa	88	Maṇjunāthasvāmi	83
Mādhava-mahādhiraḡa	67	Maṇḡōṭṭi	77
Maḡikēri	89	Mārajanaka	88
Maduvanganāḍ	100	Marani Ningapa	85
Maganakere	75	Māratamma	95
Magara-rāya	84	Mārigauḍa	95
Māghaṇandi-bhaṭṭāraka	69	Mariyama	88
Mahābhārata	77	Mariyōja	83
Mahādēva	69, 71, 76, 99	Maṇugare	68
Mahadēvapura	79, 80	Māsāvi	94
Mahadēvapuramaṭha	81	Māvinamakki	85
Mahāgaṇapati	72	Māyanṇa	97
Mahā-Murigāsvāmi	80	Māyiga	95
Mahantasvāmi	80	Mēḷpuṇḍi-Kunniyarasa	76
Mahēśvara	72	Meṇasa	94
Mākalakeṇe	95	Mīnākshayya	77
Malaiya	96	Mōksa-Lakshmi	91
Mālaiya	94	Moḷate Duddhamalla	88
Malala	82	Muddamma	77
Mālambi	90	Muddiseṭṭi	75
Malapanahaḷli	95	Mūdravaḷli	97
Malapas	84	Mūlakāvēri	77
Mālavvi	90	Mūla-sangha	69, 70, 74, 92, 96
Male	88	Muḷivarādityanāḍ	94
Malepas	88, 99	Muḷḷunāḍ	93
Malerāja	84	Muḷḷunāḍ Seventy	96
Maleya	94	Muḷḷūr	92, 94
Maleyanāyaka	95	Muḷḷūr-nāḍ	68
Maligauḍa	88	Muḷṭaḡi	67, 68
Malleya	94	Murigāsvāmi	80
Mallidēva	85	Murige	79, 08
Mallidēvarasa	86	Murigisvāmi	88
Malligauḍa	95	Munivarāditya	82
Mallikārjuna	84, 94, 95, 97		

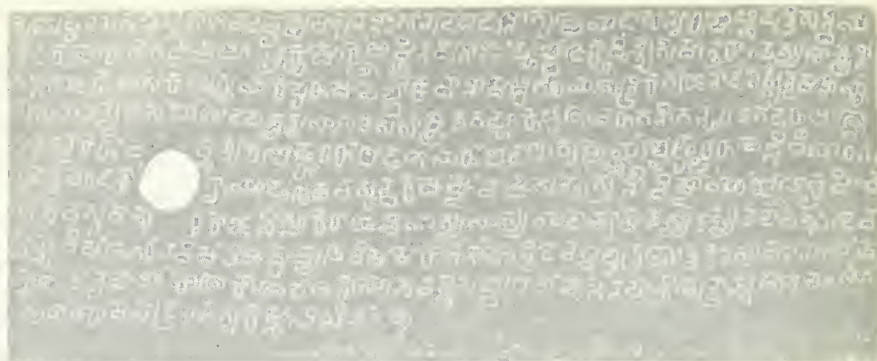
	Page No.		Page No.
Myaṇasa	92	Padmanābha	67
Mysore	72	Paḍubas	100
		Pakaṇḍala-āyāri	77
N		Pākōḍu	88
Nāga	93	Pākumvāḍi	88
Nāgaha	88	Pālayūr	76
Nāgajyaya	97	Paḷḷigunda	88
Nāgayyaseṭṭi	74	Panasōge	90
Nākaṇa	88	Panchavan mārāya	90
Nallūr	90	Paṇḍita-dēva	75
Nānādēsi-balaru	75	Parambattu Rāman Paṇikkar	77
Nandagiri	98, 99	Pārśvanātha	93
Nandi-sangha	91, 93	Peddoṛegare	98
Nandiśvara	73, 99	Peggadūr	99
Nandyāla	68	Peṇṇekaḍanga	98
Nanjarāyapaṭṭaṇa	69, 75, 87	Perbbakkavāṇa	68
Nannagaḍa	96	Perggiviyyar	68
Nanniyamēru	90	Permānaḍi	98
Nārāyaṇa	67, 87	Pirikere	67
Nayakīrttisiddhānta-chakravartti	70	Pōchhabbarasi	90, 92
Neḍuveḷunge	68	Pogarigeḷe	67
Nelji	77	Polma	68
Nelliyahoḷe	92	Ponnappa B. S.	73
Nēmi-Śrī-Avvagaḷ	75	Ponnappuyi Bopu	77
Neṅḷilugaḷani	84	Posavādaga	99
Niḍita	94	Posavalli	85
Niḍitadagōḍu	92	Prabhāchandraḍēva	96
Niḍitagōḍu	92	Prithvi-Koṅgāḷva	92
Niluvāgilu	78	Pūnāḍu Sixthousand	67
Ninga-voḍeyar	84	Purushōttama parshad	76
Niragavuṇḍa	85	Pushpasēna-Siddhānta-dēva	93
Niranjanadēva	88	Pushpasēna Vratīndra	91
Nirggunda	68	Pustaka-gachchha	69, 70, 74, 92, 96
Nirgunda staḷa	78	Puṭṭarasaiya	78, 79
Niṅḷilugaḷani	85		
Nulabi haḷḷi	92	R	
		Rāchamalla-Permmānaḍi	99
O		Rāchamma	90
Ōnkārēśvara	71, 73	Rāchegaḍa	90
		Rājādhirāja Koṅgāḷva	90, 92
P		Rājaiya	82
Pāḍi	78	Rājakēsarivarmma Permmānaḍigaḷ	90
Paḍiyara Bānammarāja	86	Rājas' tombs	73
Padmaladēvi	94	Rājavallabhaseṭṭi	85
		Rājēndra-Chōḷa Koṅgāḷva	91, 94
		Rājēndra Koṅgāḷva	91

	Page No.		Page No.
Rājendra Prithuvi Koṅgāḷva	85	Sirangāla	83
Rājimayya	88	Sirivangala	83
Rakkasa	99	Sirivura	97
Rāma	88, 97	Siriyamatandi Māchagavuṇḍa	83
Rāmabhadra	68	Siriyūr	97
Rāmēśvara	68, 101	Sītamaḷige	75
Raṇivoḷiga	87	Śiva	79, 81, 88, 89
Rik-śākhā	69, 71, 72, 78, 79	Śivaganga	81, 89
Rikshabhānukādhyāya	79, 80	Śivālaya	99
Rudra	97	Śivalinga	71, 72
Rudraḡaṇa	87	Śivalingappa	79
Rugmiṇidēvi	92	Śivanandi-Siddhānta-bhaṭāra	98
Rugmiṇi-mahādēvi	91	Sōmaiya	95
Rukśākhā	87	Sōmaladēvi	96
Rukshabhānukādhyāya	81	Sōmaṇṇa	95
		Sōmaśēkhara Śiva yōgīśvara	80
		Sōmegavuḍa	95
S		Śrī-Avvagal	75
Sāmba-Śankara	69	Śrikaṇṭha-Rājaya	87
Sāmbaśiva	71	Śrikaṇṭharasu	82
Śambhaiya	89	Śrī Kṛishṇa	79
Śambhu	78, 80, 89	Śrīpāla-traividya dēva	93
Samhatha-nāḍ	89	Śrīpurusha-mahārāya	99
Śāntara	68	Śrīvaishṇavas	76
Śāntinātha	70, 74	Śrīvijaya Jina	67
Śāntinātha dēvaru	69	Subayya	74
Śāntināthasvāmi	75	Subbarāya	78
Śāntiśvara	75	Śubhachandradēva	96
Śāntiśvarasvāmi	80, 88	Subrahmaṇyadēva	78, 79
Śānti-tīrthēśvara	75	Suḷḷigōḍu	85
Śāntōpādhyāya	75	Sundaran	90
Śaṇvaṇḍra-Bōḷaiya	99	Sutikōṭe	84
Sarasvatī	75	Suvarṇāvati	75
Sarvvaṇandidēva	98	Syādvāda	74
Sātaiya	94		
Satyarāya	97	T	
Satyavākya	98	Tagaḍar	68
Satyavākya Jina temple	98	Tagaḍūr	68
Sedōja	98	Taḷavananagara	67
Sēndrika	68	Taḷavanapura	67
Sheṇmēḍōkōkam	84	Tātaṅgi	69
Siddalingasvāmi	100	Tāyi-Padumaladēvi	96
Siddāpura-maṭha	81	Tēnandakar	68
Siddhagauḍa	93	Tengunāḍaka	98
Śidhapuramaṭha	89	Tenkanāḍ	86
Śīlabhadra-bhaṭāra	67	Teyyalayya-Jūbu	96
Simbāla	68		

	Page No.		Page No.
Thenkanāḍ-mande	81	Vijayi	75
Timmayya	77	Vijeyaṇa-seṭṭi	75
Tipu Sultan	73	Vināyaka	76
Tirumalanāyaka	84	Viraballāḷa-dēvarasa	97
Tirumalegauḍa	95	Virachōla Koṅgāḷvadēva	86, 96
Tivulaḡaṇa	91	Vīra Harihara	92
Tōḷūr Duddharasa	96	Virakṭa-maṭṭha	100
Trinamēra Dēvaṇṇa	83	Vīra Munivaiāditya Gōkuḷadēvarasa	98
Tripura	88	Vīra Narasimhadēvarasa	95
Triyambhaka	67	Vīra Nārasimha rāya	95
Tungināḍ	78	Vīraṇṇa	95
		Virarājēndra Vaḍeyar	69, 73, 77, 79, 82, 89 101
U		Vīrapoḍēr	83
Uluguli Mūḍigerināḍ	69	Vīraśaiiva	69, 71, 72, 79, 81, 89
Ummatūr	68	Vīrasiddhēśvara	85
Uttama Chōḷaseṭṭi	94	Vīra Vaḍeyar	82
		Vīshṇugōpa-mahādhirāja	67
V		Viśvakarma	68
Vajjaragāla	86	Voḍeyappa	86
Valanchiyar	76	Vōnkārēśvara	72
Vāmanaiya	86		
Vaṇḍigāla	67	Y	
Vāsavāmbā	74	Yādava-Kula	84
Vasīshṭha gōtra	78, 79	Yaḷaḡhale	98
Veer Rajindir	73	Yara Kṛṣṇappa-nāyakaraiya	78
Vēṇāṭ	77	Yeḍatore maṭṭha	100
Venkapayya	99	Yeḍavanāḍ	81, 89
Venkaṭādrināyaka	78, 79, 90	Yeḍavunāḍ	85
Venkaṭaiya	96	Yōḡapaiya	79
Vesikuni	92	Yōḡapayya	78
Vidyādhara Būchidēvarasa	93	Yudhishṭhira	69, 71, 72
Vijayadēva	92		
Vijayakirttidēva	92		

ERRATA

Inscrip- tion No.	English Summary	For	Read
2	line 2	'taking S'aka 921 as expired'.	'taking the cyclic year into considera- tion'.
51	line 1	'The date and the name of the king century A.D.	'The date is lost. Mallidēvarasa and Hariharadēvarasa were the rulers.
	lines 4 & 5	'in the border Gaṭṭabādi'	'at the boundary of Gaṭṭabādi in Yaḍavanāḍ.'
55	lines 1 to 4	'However . . . period'	'The record is in characters of the 11th century A.D.'
57	line 4	'This Rudragana Nanjarāyapaṭṭāna'	Delete this sentence.
62	line 3	'belongs to the Duddharasa'	'appears to belong to a Bāṇa family.'
68	line 4	<i>Arungaḷāvanya</i>	<i>Aruṅgaḷāvanya</i>
70	line 2	'Rājēndrachōḷa Koṅgāḷva'	'Rājādhirāja II, the Koṅgāḷva'
72	lines 5-6	'It is dated A.D.	'It is dated which corresponds to 1058 A.D., December 24.'
76	line 4	<i>Kaṣakāchārya</i>	<i>Rāyakaṣakāchārya</i>
79	line 4	'The <i>nakaras</i> . . .'	'It is the charity of the <i>nakaras</i> '.
80	lines 5-6	'between . . . fort'	'when several <i>nāḷus</i> laid siege to the fort of Muḷḷūr which was, however, protected by the deceased hero'.
87	lines 1-4	'As the names subordinate'.	Delete this sentence
97	line 3	seventy	ten
98	line 2	" <i>Taledevasa</i> . . . fullmoon day"	" <i>Taledevasa</i> was the ending day of the festival of <i>Nandiśvara</i> , i.e., the fullmoon day."

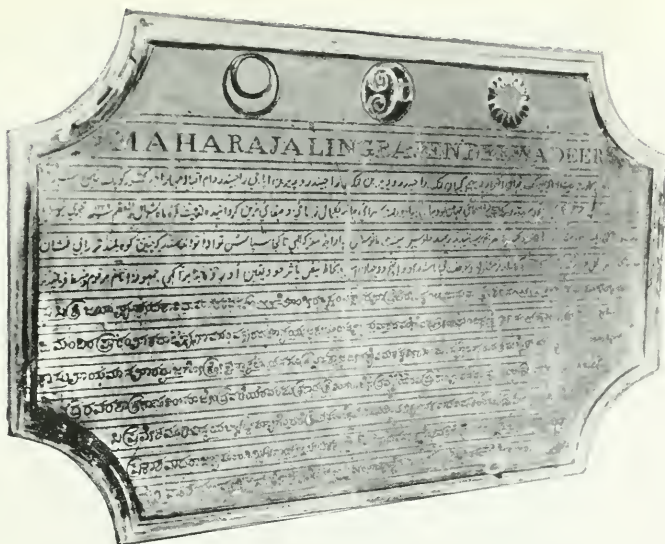

Third plate, front

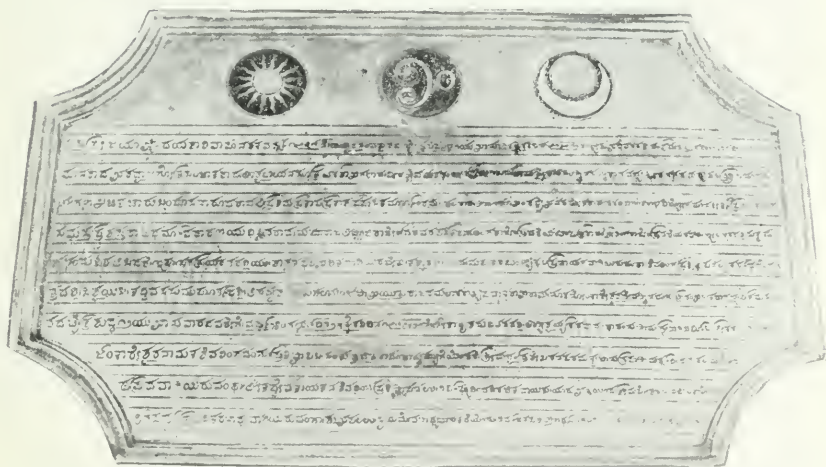

Seal

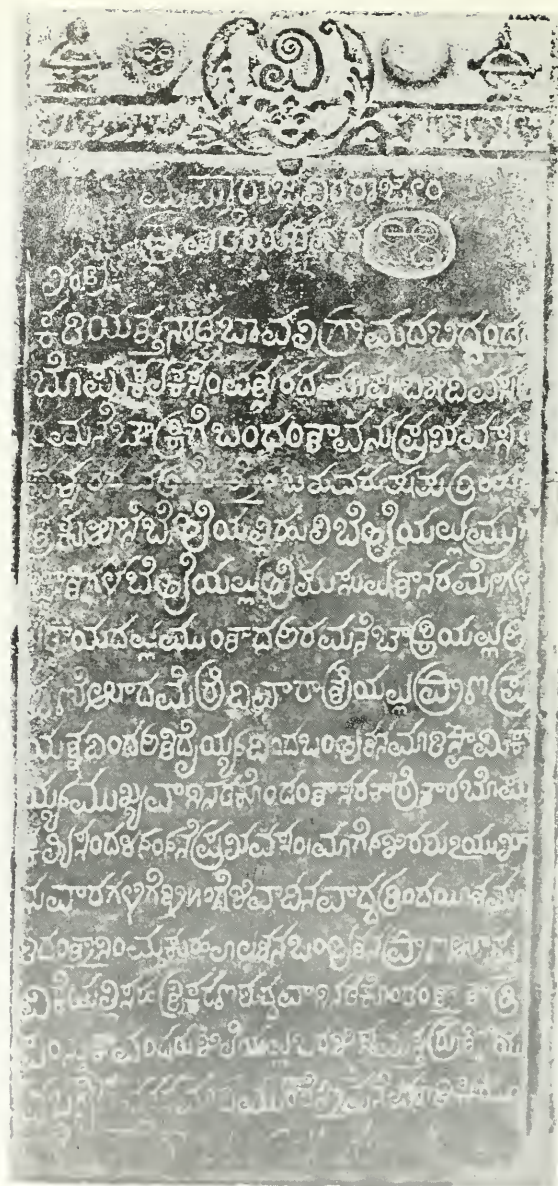
No. 1—Badaneguppe grant of Avinīta (continued), Mercara

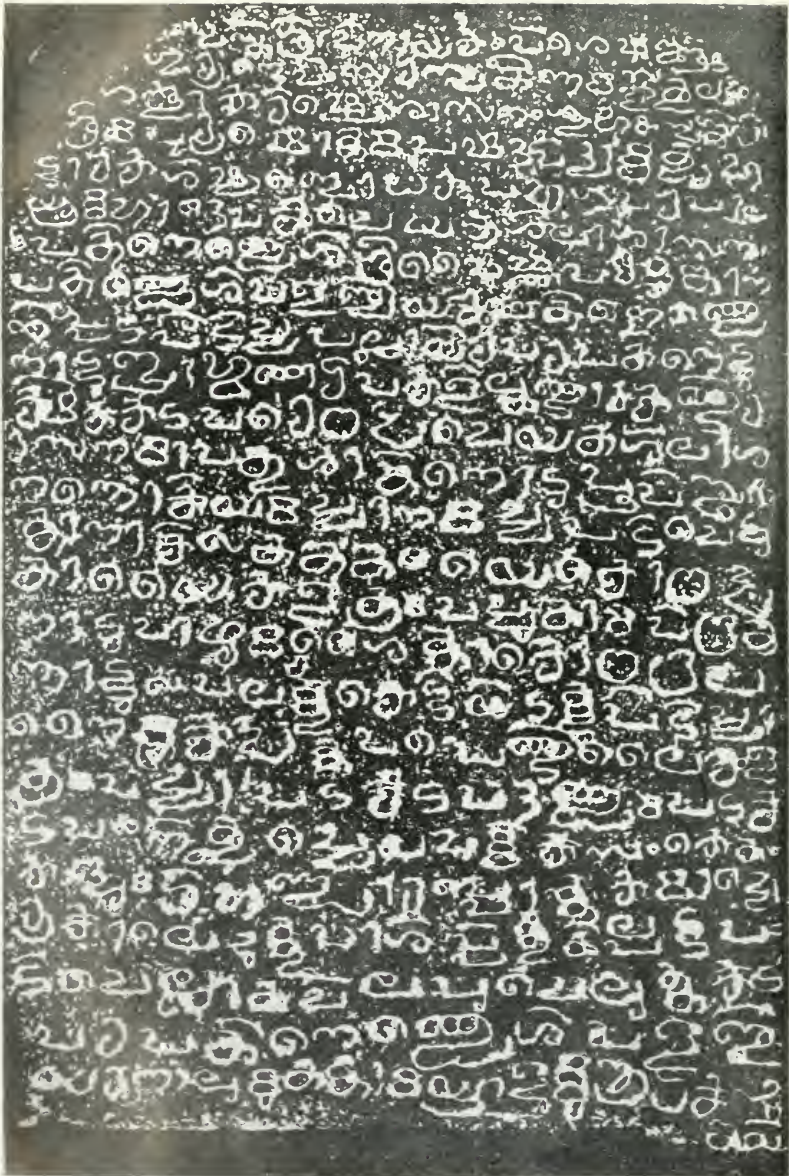
No. 8—Brass plate in the wall of the Courthall, Mercara

No. 9—Brass plate above the front doorway of Ōnkārēśvara temple, Mercara

No. 13—Inscription of Virarājendra Vaḍeyar, Mercara

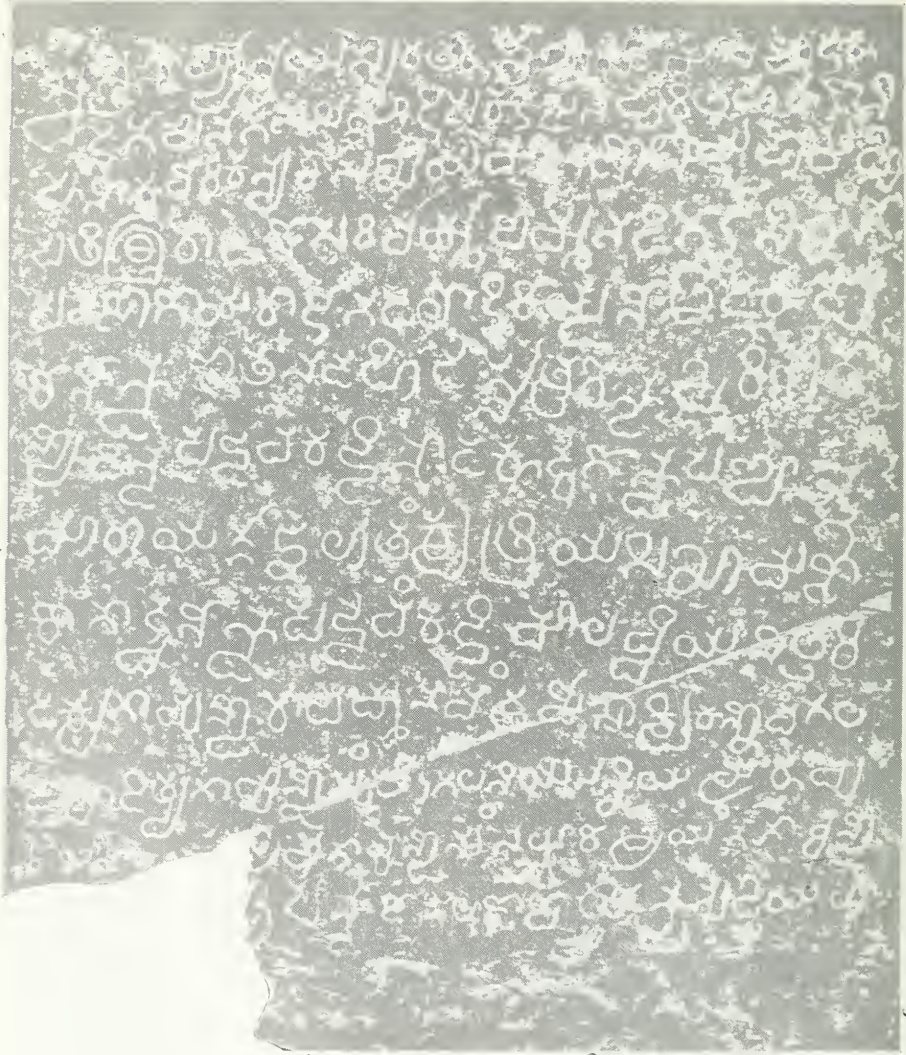
No. 20—Inscription of Bōdharāpa Bhagavar, Pālūr

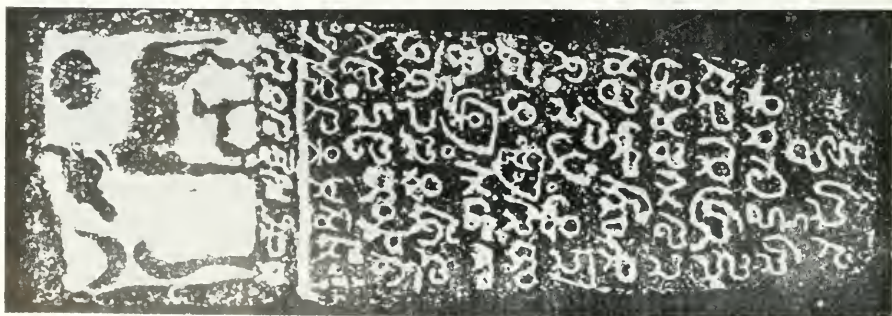
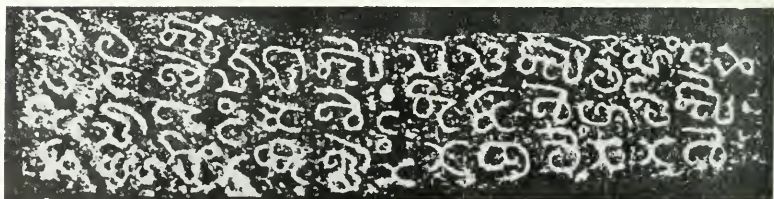
No. 21—Inscription of Bōdharūpa Bhagavar, Bhāgamaṇḍala

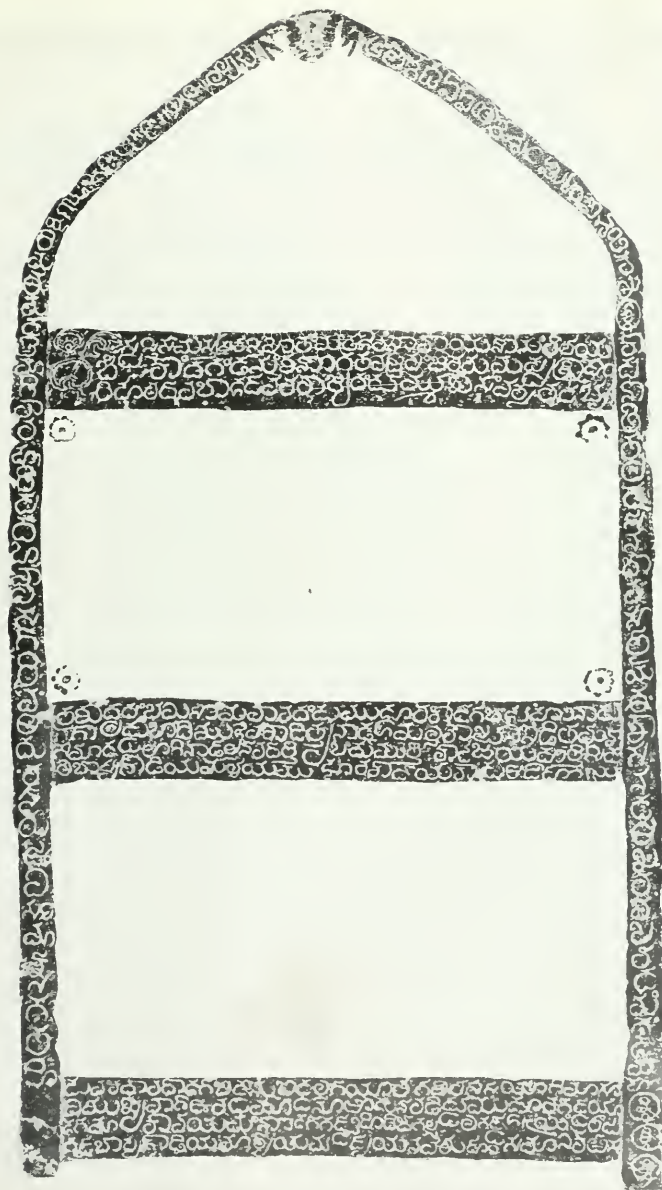
No. 26—(i) Silver elephant, (ii) Inscription engraved on it

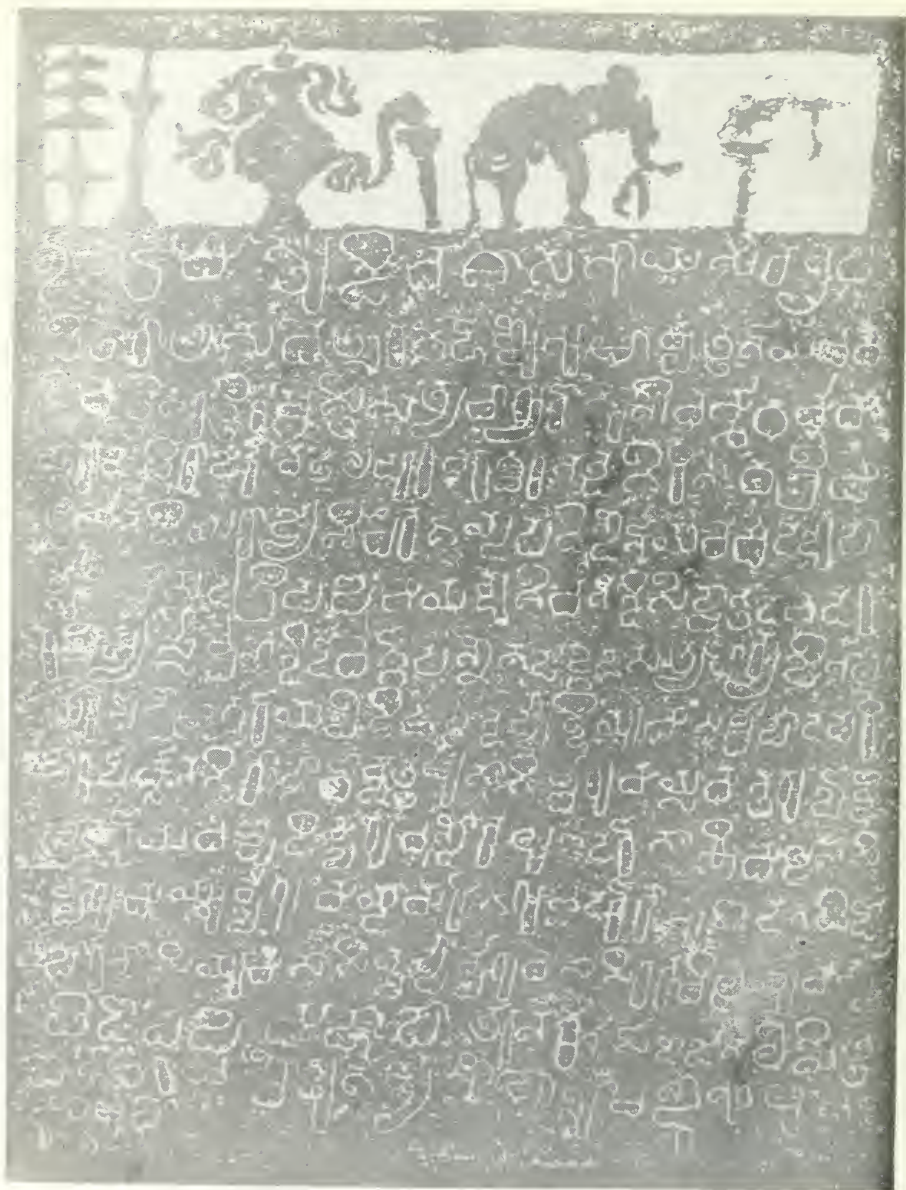
No. 65—Inscription of Rājakēsarivarma, Mālabmbi

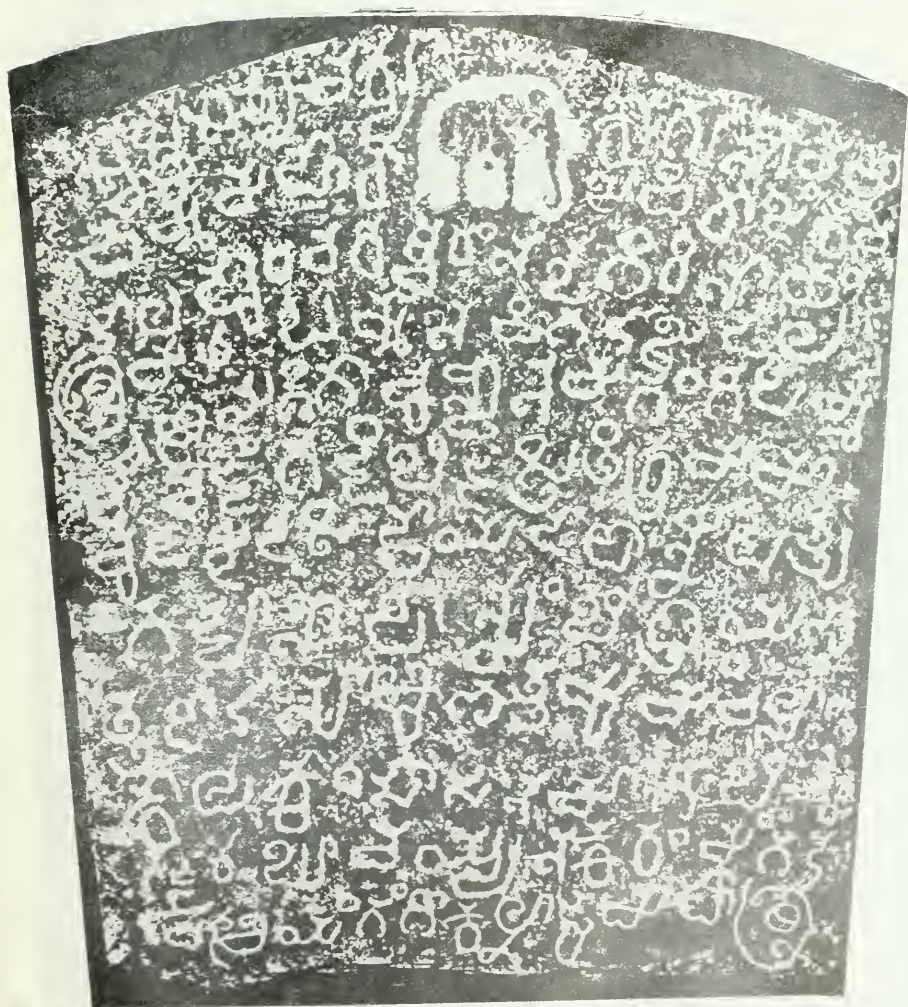
No. 72—Inscription of Rājendra Koṅgāḷva, Muḷiṭṭur

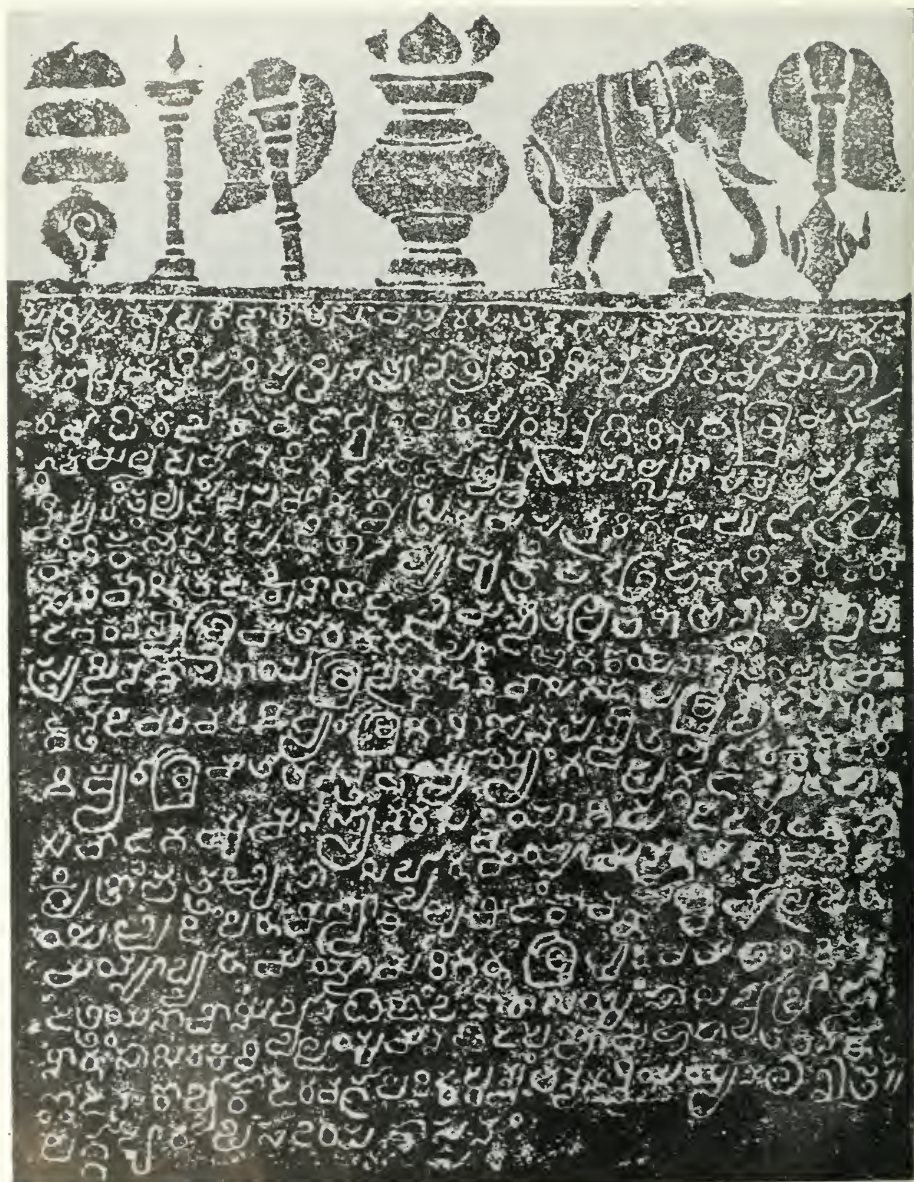
No. 80—Herostone of the reign of Changāḷva Hariharadēva, Muḷḷūr

No. 96—Inscription of Satyavākya, Bīlyūr

No. 97—Inscription of Satyavākya, Kotur

No. 98—Inscription of Satyavākya, Peggūr

Metallic Seals of the Rajas of Coorg

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

CN
1173
G3M9
v.1

Mysore. Dept. of Archaeology
Epigraphia carnatica

